Paul Féval-fiul

ROMANUL LUI LAGARDÈRE

Cavalcadele lui Lagardère

Design de copertă:
AGENȚIA DE PRESĂ ȘI PUBLICITATE INTERPRESS

Paul Féval Père et Fils
Le Roman de Lagardère
Les chevauchées de Lagardère
Presses de la Cité, 1991

ISBN 973-96044-4-7
ISBN 973-96044-6-3

PAUL FÉVAL-FIUL

ROMANUL LUI LAGARDÈRE

CAVALCADELE LUI LAGARDÈRE

Traducere de MARIANA MILLIO

Editura ELIS
BUCUREȘTI — 1993

Franța lui Lagardère

(1682—1726)

1682 Lui Ludovic al XIV-lea (care domnește începînd din 1651) i se acordă puterea de a exercita „dreptul regal" asupra întregii Franțe. În urma unui protest anglo-olandez, Franța încetează asediul Luxembourg-ului. 58.000 de hughenoți acceptă să se convertească. Înființarea Academiei regale din Nîmes. Fîntînile de la Versailles sînt alimentate cu ajutorul unei roți mari denumită „Mașina din Marly". Lulli compune opera *Perseu*. **Nașterea lui Lagardère.**

1683 Spania declară război Franței. Moare Colbert. Lully compune opera *Phaéton*.

1684 Franța invadează Țările-de-Jos spaniole. Pace temporară cu Spania la Ratisbone. Căsătoria secretă a lui Ludovic al XIV-lea cu doamna de Maintenon. Încercări de convertire a protestanților. Revoltă în Cèvennes. Lully: opera *Amadis din Galia*. Claude Perrault inventează o pompă de refulare.

1685 Revocarea Edictului din Nantes. Plecare masivă a protestanților. Francezii cuceresc Genova. Mansart realizează Orangeria la Versailles (152,40 m lungime). La Fontaine scrie *Philémon și Baucis*.
1686 Se formează liga de la Augsbourg contra Franței.
1687 Bossnet scrie *Discurs funebru pentru Prințul de Condé (Oraison funèbre du Prince de Condé)*.
1688 Ludovic al XIV-lea pornește invazia împotriva Palatinatului. La Bruyère scrie *Caracterele (Les Caractères)*.
1689 Ludovic al XIV-lea declară război Spaniei și Angliei. Campania Palatinatului. Racine scrie *Esther*.
1690 Serie de victorii franceze. Furetière scrie *Dictionarul universal (Dictionnaire universel)*.
1691 Francezii cuceresc Mons și Nisa. Racine scrie *Athalie*.
1692 Înfrîngerea flotei franceze la La Hague.
1693 Reconcilierea lui Ludovic al XIV-lea cu papalitatea. Victorii maritime franceze. Mansart ridică cupola aurită de pe Hôtel des Invalides, la Paris.
1694 Continuarea războiului maritim. Prima ediție a *Dicționarului Academiei Franceze (Dictionnaire de l'Académie française)*.
1696 Tratatul de la Torino între Franța și Savoia.
1697 Tratatul de la Ryswick între Franța și Marea Alianță. Charles Perrault scrie *Poveștile* sale *(Contes)*.
1698 Franța, Anglia și Provinciile-Unite își împart între ele imperiul spaniol.
1699 Îmblînzirea măsurilor luate împotriva protestanților. Fénélon scrie *Aventurile lui Telemac (Les Aventures de Télémaque)*. Începutul aven-

turilor lui Lagardère. Se refugiază în Spania, asumîndu-și îngrijirea și protecția Aurorei de Nevers.

1700 Al doilea tratat de împărțire în problema spaniolă.

1700 Philippe d'Anjou, nepot al lui Ludovic al XIV-lea, devine Filip al V-lea al Spaniei.

1702 Începutul războiului de succesiune în Spania. Revolta Camisarzilor. Instalarea francezilor în Alabama.

1704 Înfrîngerea francezilor de către englezi. Regnard scrie comedia *Nebunele îndrăgostite (Les Folles amoureuses)*.

1706 Derută a francezilor la Ramillies. Începerea tratativelor de pace. Terminarea lucrărilor de construcții la Hôtel des Invalides, la Paris.

1710 Eșecul tratativelor de pace_Expulzarea călugărițelor de la Port-Royal.

1711 Moartea delfinului Louis și a moștenitorului său, ducele de Bourgogne.

1712 Perioadă de pace între Franța și Anglia.

1713 Sfîrșitul războiului de succesiune din Spania, prin tratatul de la Utrecht.

1715 Moartea lui Ludovic al XIV-lea. Îi urmează la tron Ludovic al XV-lea. Minor, lasă regența ducelui d'Orléans. Lesage scoate jurnalul *Gil Blas* (pînă în 1735).

1716 John Law, exilat scoțian, înființează Banca Generală din Paris.

1717 Tripla alianță între Franța, Olanda și Anglia. Cardinalul de Retz își scrie *Memoriile*. Law înființează Compania franceză a Mississipi-ului, deținînd monopolul comerțului cu Louisiana.

1718 Cvadrupla alianță împotriva Spaniei. Voltaire scrie tragedia *Oedip*. Se construiește palatul

Elysée. Banca lui Law devine Banca Regală. Apariția primelor bilete de bancă (bancnote).

1720 Regentul exilează la Pontoise Parlamentul din Paris. Se încheie pace cu Spania. Law, devenit controlor general, închide strada Quincampoix și trebuie să scape prin fugă. La Paris, în urma unor revolte, Banca Regală își încetează plățile: este faliment general.

1721 Marivaux scrie *Arlechin înfrumusețat de dragoste (Arlequin poli par l'amour)*. Montesquieu scrie *Scrisorile persane (Lettres persanes)*.

1723 Majoratul lui Ludovic al XV-lea. **Lagardère care, în sfîrșit, și-a învins dușmanii, se poate căsători cu Aurore de Nevers.**

1724 **Lagardère și Aurore au un fiu, pe Philippe.**

1726 **Moartea lui Lagardère, atras într-o cursă.**

Notă asupra ediției

Capitolul 10 al ultimei părți din Cocoșatul (Le Bossu), *așa cum l-a imaginat Paul Féval (Henri Corentin), încheie acel roman.*

Dar fiul său a scris o altă versiune, care permite continuarea aventurilor eroului

Iat-o:

10 Mărturisire publică

Execuțiile nocturne ce aveau loc îndărătul zidurilor Bastiliei nu erau neapărat niște execuții secrete. Cel mult s-ar putea spune că nu erau publice. Cu excepția celor pe care istoria le enumeră și le constată a fi fost făcute fără să fi existat vreo formă de proces, ci doar ordinul regelui, toate celelalte au fost efectuate în urma unei judecăți și a unei proceduri mai mult sau mai puțin legale. Curtea interioară a Bastiliei era un loc de supliciu recunoscut și legal, la fel ca și piața Grève. Domnul de Paris[1] era singurul care avea privilegiul de a tăia aici capetele.

Existau multe motive ascunse de ură împotriva acestei Bastilii, multe resentimente îndreptățite, dar plebea pariziană îi reproșa Bastiliei mai ales faptul că nu-i permitea să asiste la spectacolul dat pe eșafod. Oricine a trecut dincolo de bariera Roquette, într-o

1 *Domnul de Paris*, titlu dat, în secolele trecute, celui ce ocupa funcția de călău al orașului. (n.t.)

noapte în care are loc o execuţie capitală, ar putea spune dacă, în zilele noastre[1], populaţia Parisului s-a vindecat de gustul său barbar pentru astfel de emoţii lugubre.

În acea seară, Bastilia urma să ascundă din nou ceva: agonia ucigaşului lui Nevers, condamnat de Înalta Curte de la Châtelet[2]; dar nu era încă totul pierdut: recunoaşterea faptei la mormîntul victimei şi tăierea pumnului de către sabia călăului mai aveau oarecare valoare ca spectacol. Şi — cel puţin atîta — se puteau vedea.

Dangătul de moarte de la Sainte Chapelle[3] pusese în mişcare toate cartierele mărginaşe ale oraşului. Ştirile nu aveau la dispoziţie canalele de difuzare existente astăzi; dar, chiar datorită acestei situaţii, lumea era cu atît mai avidă să vadă şi să afle. Cît ai bate din palme, împrejurimile fortăreţei Châtelet şi ale palatului fură năpădite de mulţime. Cînd cortegiul ieşi pe poarta Cossen, care dădea spre strada Saint-Denis, zece mii de curioşi se şi înşiruiseră. Nimeni, în această gloată, nu-l cunoştea pe cavalerul Henri de Lagardère. De obicei, se găsea întotdeauna în mulţime cineva care să pună un nume pe chipul condamnatului; de data aceasta, nimeni nu ştia nimic. Dar ignoranţa, în acest caz, nu împiedica să se vorbească; dimpotrivă, ea lasă cîmp

1 *Zilele noastre*. Autorul se referă, desigur, la epoca în care a scris această lucrare, adică sfîrşitul secolului al XIX-lea. (n.t.)

2 *Tribunalul de la Châtelet*: În secolul al IX-lea au fost construite, pentru apărarea Parisului, două mari fortăreţe: *Le Petit* şi *Le Grand Châtelet*. Prima, pe malul stîng al Senei, a fost dărîmată în 1782; Le Grande Châtelet a fost distrus în 1802. De pe vremea lui Ludovic cel Sfînt, *Tribunalul de la Châtelet* a căpătat o mare importanţă, el avînd atribuţii atît poliţieneşti cît şi de justiţie. A fost desfiinţat prin lege în 1790. (n.t)

3 *Sainte Chapelle* (lb. franceză) = Capela Sfîntă: denumire dată, în epoca regalităţii, bisericilor clădite în incinta palatului regal sau ducal şi care se bucurau de o organizare specială. Dintre cele mai renumite este cea din Paris, situată lîngă actualul Palat de Justiţie, care la vremea respectivă era locuinţă regală. A fost construită în stil gotic, din porunca Sfîntului Ludovic (Ludovic al IX-lea: 1214—1270) pentru a se păstra în ea relicvele preţioase aduse de rege din Orient. Este opera lui Pierre Montereau. Deteriorată în timpul Marii Revoluţii Franceze (1789), a fost restaurată de Violet-le-Duc. Prin eleganţa şi armonia proporţiilor sale este o capodoperă a arhitecturii gotice. (n.t.)

liber tuturor ipotezelor. În locul unui nume ce nu era cunoscut, se găsiră o sută de nume. Presupunerile se contraziceau. În cîteva minute, toate crimele — politice sau de orice altă natură — fură puse în seama acelui soldat frumos care, cu mîinile legate, păşea alături de duhovnicul său dominican, între patru paznici ai fortăreţei Châtelet, ce înaintau cu săbiile scoase din teacă. Dominicanul, cu chip palid şi descărnat, cu priviri arzătoare, îi arăta cerul cu crucifixul său de bronz, ridicat deasupra capului ca un paloş. În faţa şi în urma lor călăreau arcaşii tribunalului militar. Şi în mulţime se auzea ici şi colo:

— A sosit din Spania, unde Alberoni[1] îi plătise patru mii de pistoli pentru a veni să comploteze în Franţa.

— Oho! pare să-l asculte destul de atent pe călugăr.

— Ia priveşte, doamnă Dudouit, ce perucă s-ar face din frumoasele lui plete blonde.

— Se pare — se comenta în alt grup — că doamna ducesă de Maine îl chemase la Sceaux, să fie secretarul ce-i poartă poruncile. Trebuia să-l răpească pe tînărul rege, în noaptea în care domnul regent a oferit baletul la Palais-Royal.

— Şi ce-ar fi făcut cu tînărul rege?

— L-ar fi dus în Bretagne, ar fi închis-o pe Alteţa Sa Regală la Bastilia, ar fi declarat drept capitală a regatului oraşul Nantes...

Şi, ceva mai departe:

— Îl aştepta pe domnul Law[2] în Curtea Fîntînilor şi intenţiona să-l înjunghie cu cuţitul, atunci cînd acesta ar fi urcat în trăsură...

1 *Alberoni* (Julio) (1664—1752): prelat italian şi ministru al regelui Spaniei. Fiul unui grădinar, devenit cardinal şi ministru al lui Filip al V-lea, favorit al Elisabetei Farnese, a încercat — cu ajutorul ambasadorului său în Franţa, *Antonio del Giudice, prinţ de Cellamare* (1657—1733) — să dea suveranului său regenţa lui Ludovic al XV-lea; dar complotul a fost descoperit, (1718), şi atît el, cît şi Cellamare au fost exilaţi. (n.t.)

2 *Domnul Law:* John Law, financiar scoţian, născut la Edinburgh (1671—1729). Devenit controlor general al finanţelor în Franţa, a organizat, în timpul regenţei lui Philippe d'Orléans, un sistem bancar ce s-a încheiat, în 1720, printr-un mare faliment. (n.t.)

— Ce nenorocire, dacă ar fi reuşit! Parisul întreg ar fi murit pe loc, în cea mai neagră mizerie!

Cînd cortegiul trecu de colţul străzii Ferronnerie, se auzi un ţipăt ascuţit, scos de un cor de voci femeieşti. Strada Feronnerie era situată în prelungirea străzii Saint-Honoré; doamnele Balahault, Durand, Guichard şi toate cumetrele noastre din strada Chantre nu trebuiseră decît să meargă în lungul pavajului pentru a ajunge pînă aici. Ele îl recunoscură, toate deodată, pe misteriosul cizelor[1], stăpînul coanei Françoise şi al micului Jean-Marie-Berrichon.

— Ei! exclamă doamna Balahault, nu vă spusesem eu că toate astea se vor sfîrşi rău?

— Am fi putut să-l denunţăm imediat, intră în vorbă cumătra Guichard, deoarece nu se putea şti ce se petrece acasă la el.

— Sfinte Doamne, ce înfăţişare obraznică are! exclamă doamna Durand.

Celelalte vorbiră de micul cocoşat şi de frumoasa copilă care cînta la fereastră. Şi toate, de bună credinţă, traseră concluzia:

— Se poate spune că ăsta şi-a meritat soarta!

Mulţimea nu putea merge cu mult înaintea cortegiului, deoarece locul destinaţiei acestuia nu era cunoscut. Arcaşii şi paznicii nu scoteau o vorbă. Din toate timpurile, plăcerea acestor funcţionari utili a fost să aducă la disperare gloata, prin importanţa pe care şi-o dau şi prin discreţia lor solemnă şi ţîfnoasă. Pînă în momentul în care s-au depăşit halele, cei mai isteţi au crezut că prizonierul era dus spre osuarul din cimitirul Inocenţilor, unde se afla stîlpul infamiei. Dar halele fură depăşite.

Capul cortegiului înaintă pe strada Saint-Denis şi nu coti decît la colţul străduţei Saint-Magloire. Cei

1 *Cizelorul misterios, stăpînul coanei Françoise şi al micului Jean-Marie Berrichon*: vezi cap. I, partea a III-a din romanul *Cocoşatul*. (n.t.)

din faţă văzură atunci două torţe aprinse la intrarea cimitirului, şi presupunerile o luară de la capăt. Dar ele încetară curînd, ca urmare a unui incident pe care cititorii noştri îl cunosc: un ordin al regentului îl chema pe condamnat în marea sală a palatului Nevers.

Cortegiul întreg pătrunse în curtea palatului. Mulţimea ocupă strada Saint-Magloire şi aşteptă.

Biserica Saint-Magloire — fostă capelă a mănăstirii cu acelaşi nume, ai cărei călugări fuseseră exilaţi la Saint-Jacques-du-Haut-Pas, ajunsă apoi casă de pocăinţă — devenise, de un secol şi jumătate, parohie. Ea fusese construită în 1630 şi Monsieur, fratele regelui Ludovic al XIII-lea, fusese cel ce i-a pus prima piatră de temelie. Naosul bisericii ocupa o întindere destul de mică, în mijlocul celui mai mare cimitir din Paris.

Spitalul, situat în partea de răsărit, avea şi el o capelă publică, lucru ce făcuse ca străduţa şerpuită ce ducea de la strada Saint-Magloire la strada Aux Ours[1] să capete denumirea de strada Des Deux Eglises[2].

Cimitirul era împrejmuit de un zid ce avea trei intrări: cea principală, din strada Saint-Magloire; a doua, prin strada Deux Eglises, iar cea de-a treia printr-o fundătură fără nume, care se întorcea spre strada Saint-Magloire, în spatele bisericii, şi în care avea ieşire casa de distracţii „Folie[3]-Gonzague". În afară de aceste intrări, exista o spărtură în zid, prin care trecea procesiunea relicvelor Sfîntului Gervais.

Biserica — sărăcăcioasă, puţin frecventată, şi care încă putea fi văzută înălţîndu-se la începutul secolului al XIX-lea — avea intrarea prin strada Saint-Denis, în locul în care se află astăzi casa cu numărul 166. Avea

1 *Strada Aux Ours* (lb. franceză) = Strada La Urşi. (n.t.)

2 *Strada Des Deux Eglises* (lb. franceză) = Strada Celor Două Biserici. (n.t.)

3 *Folie* (în lb. franceza = nebunie, capriciu): pe vremuri, casă construită în oraş sau la ţară, cu cheltuieli extravagante, pentru distracţii, cu scopul de a satisface un capriciu sau pentru întîlniri galante. (n.t.)

două uși către cimitir. Deja de cîțiva ani buni nu se mai făceau înmormîntări în jurul bisericii. Oamenii de rînd își îngropau morții în afara Parisului. Doar patru sau cinci mari familii își păstrau locurile de înmormîntare în cimitirul Saint-Magloire și, în special, familia de Nevers, a cărei capelă funerară era proprietate exclusivă.

Am arătat că această capelă se înălța la o oarecare distanță față de biserică. Era împrejmuită de copaci înalți și cel mai scurt drum pentru a ajunge la ea trecea prin strada Saint-Magloire.

Trecuseră cam douăzeci de minute de la intrarea cortegiului în curtea palatului Gonzague. Se lăsase o noapte adîncă peste cimitir, de unde se vedeau atît ferestrele strălucind de lumină ale marii săli a palatului Nevers, cît și ferestrele bisericii, dincolo de care se zărea o licărire slabă. Murmurele mulțimii înghesuite în stradă ajungeau pînă aici în valuri.

În dreapta capelei mortuare se afla un teren viran, plantat cu chiparoși, care crescuseră și se îndesiseră în voie. Locul semăna cu o pădurice sau, și mai bine, cu una din acele grădini abandonate care, cu scurgerea timpului, capătă aspect de pădure virgină. Complicii prințului de Gonzague așteptau acolo. De asemenea, în fundătura ce dădea spre strada Deux Eglises așteptau cai gata pregătiți. Navailles își ținea capul în mîini; Nocé și Choisy se sprijineau de același chiparos. Oriol, așezat pe iarbă, scotea suspine adînci; Peyrolles, Montaubert și Taranne vorbeau cu glas scăzut. Aceștia erau cei trei gata să facă orice ticăloșie pentru prințul de Gonzague — nu pentru că i-ar fi fost mai devotați decît ceilalți, ci fiindcă erau mai compromiși.

Nimeni nu va fi mirat să afle că prietenii domnului de Gonzague frămîntaseră mult, de cînd se aflau acolo, problema de a ști dacă puteau sau nu să dezerteze. Toți, de la primul pînă la ultimul, rupseseră din inimă lanțul ce-i lega de stăpîn. Dar toți sperau încă în sprijinul său, și nu era nici unul care să nu se teamă de răzbunarea sa. Știau că Gonzague nu va avea nici

o milă faţă de ei. Erau atît de deplin convinşi de creditul de neclintit de care se bucura Gonzague, încît credeau că purtarea acestuia era o comedie.

După părerea lor, Gonzague simulase, desigur, un pericol, pentru a avea prilejul să strîngă şi mai tare zăbala în gura lor. Poate chiar pentru a-i pune la încercare.

Este sigur că, dacă l-ar fi crezut pe Gonzague pierdut, n-ar mai fi stat mult de pază. Baronul de Batz, care se strecurase de-a lungul zidurilor pînă în preajma palatului, raportase că alaiul se oprise şi că mulţimea umplea strada. Ce putea însemna asta? Oare acea pretinsă mărturisire publică, la mormîntul lui Nevers, era o invenţie a lui Gonzague? Timpul trecea; orologiul de la Saint-Magloire bătuse deja de cîteva minute ora nouă fără un sfert. La ora nouă, capul lui Lagardère trebuia să cadă în curtea interioară a Bastiliei. Peyrolles, Montaubert şi Taranne nu slăbeau din ochi ferestrele sălii mari, cu deosebire una, la care strălucea o lumină izolată, alături de care se profila silueta înaltă a prinţului.

La cîţiva paşi mai departe, în spatele porţii de miazănoapte a bisericii Saint-Magloire, se afla un alt grup. Duhovnicul doamnei prinţese de Gonzague intrase în altar. Aurore, încă îngenuncheată, părea una dintre acele blînde statui de îngeri, care se prosternează la căpătîiul mormintelor. Cocardasse şi Passepoil, nemişcaţi, stăteau în picioare, de ambele laturi ale uşii, ţinînd în mînă spada trasă din teacă; Chaverny şi dona Cruz vorbeau în şoaptă.

O dată sau de două ori, Cocardasse şi Passepoil crezuseră că aud zgomote suspecte în cimitir. Aveau amîndoi vederea bună şi, totuşi, ochii lor, lipiţi de ferestruica zăbrelită, nu putuseră zări nimic. Între ei şi cei care pregătiseră ambuscada se afla capela mortuară. Candela ce ardea în faţa mormîntului ultimului duce de Nevers lumina interiorul cavoului şi cufunda într-o întunecime cu atît mai adîncă obiectele înconjurătoare.

Totuşi, deodată, cei doi viteji ai noştri tresăriră; Chaverny şi dona Cruz încetară vorba.

— Sfîntă Fecioară! se înălţă limpede ruga Aurorei, ai milă de el.

Un zgomot de natură inexplicabilă, dar foarte apropiat, ajunsese la urechile lor atente. Cauza era că, în tufişuri, toţi cei ce stăteau la pîndă tocmai se mişcaseră.

Peyrolles, cu ochii aţintiţi pe fereastra sălii mari, spusese:

— Atenţie, domnilor!

Şi fiecare văzuse lumina cea izolată ridicîndu-se de trei ori şi coborînd de tot atîtea ori. Era semnalul pentru atacul uşii bisericii. Nu putea fi nici o îndoială în această privinţă şi, totuşi, printre complicii lui Gonzague ezitarea fu mare. Nu crezuseră în posibilitatea crizei al cărei simptom era acel semnal. Chiar şi după ce acesta fusese dat, nu credeau încă deloc în necesitatea lui. Gonzague se juca cu ei. Gonzague voia să fixeze şi mai bine lanţul ce le atîrna de gît. Această convingere, care-l înălta în ochii lor pe Gonzague, chiar în clipa căderii sale mărturisite, fu cauza care-i decise să-i dea ascultare. Într-adevăr, să lupţi împotriva lui — deoarece, în mod necesar, ar fi urmat o luptă — n-ar fi oare mai periculos decît să lupţi pentru el?

— La urma urmei, spuse Navailles, decizîndu-se, nu este vorba decît de o răpire.

— Şi caii noştri se află la doi paşi, adăugă Nocé.

— Pentru o încăierare, reluă Choisy, nu-ţi pierzi rangul...

— Pentru manefra, îşi dădu cu părerea baronul de Batz, sa algaduim ţele toua gruburi!

— Înainte! strigă Taranne. Monseniorul trebuie să găsească treaba gata făcută.

Urmînd sfatul lui Gonzague, cele două grupuri se formară înainte de a porni la atac. Primul, alcătuit din Navailles, Choisy şi La Fare; aceştia din urmă, înarmati fiecare cu cîte o rangă grea de fier. Cel de al doilea, condus de Peyrolles, avîndu-i în faţă pe

Montaubert și pe Taranne, urmați de baronul de Batz, Lavallade, Nocé și, în fine, grăsanul Oriol, care venea ultimul.

La prima sforțare a cleștilor, marea ușă a bisericii se predă pașnic. Dar în spatele ei se afla un al doilea zid de apărare: trei spade gata scoase din teacă.

La Fare și Choisy ar fi vrut tare mult să facă parte din celălalt grup.

În acea clipă, o larmă cumplită se auzi dinspre palat, ca și cum o zguduitură puternică ar fi zdrobit mulțimea îmbulzită în stradă.

Nu s-a dat decît o singură lovitură de spadă... Navailles îl răni pe Chaverny care, imprudent, făcuse un pas înainte. Tînărul marchiz căzu în genunchi, ducîndu-și mîna la piept.

Proasta societate pe care o frecventase nu avusese timp să îmbolnăvească pe deplin inima cadetului Navailles, căci, recunoscîndu-și prietenul, se dădu înapoi și-și azvîrli spada.

— Ei bine! spuse Cocardasse, care se aștepta la o luptă mai dură și care nu bănuise că lucrurile s-ar putea derula altminteri. Doamne sfinte! Arătați-ne spadele, micuților; Amable și cu mine o să vă crestăm pielea. Păzea!...

Nu a fost timp să se răspundă acestei fanfaronade, deoarece în față și în spate se făcură auzite, simultan, zgomote diferite: în spate, chiar în capătul din fund al bisericii, se auzea un fel de murmur înăbușit și niște foșnete; în față, pași precipitați răsunau pe aleile cimitirului.

Și din partea aceasta veni și trecu un fel de vîrtej.

Un adevărat vîrtej! Treptele bisericii, măturate, rămaseră pustii.

Din fericire pentru el, de Navailles se dăduse la o parte. Choisy scoase un strigăt de agonie și-și scăpă arma; vicontele de la Fare întinse brațele, horcăi și căzu pe spate.

Şi totuşi, acolo nu era decît un bărbat cu capul şi braţele dezgolite şi care nu avea drept armă decît o spadă. Cu toate acestea, în pofida promptitudinii sale, în ciuda rapidităţii cu care se pricepuse să străbată acea barieră de netrecut pe care o constituie mulţimea, Lagardère — căci numai el putea să străpungă drept înainte, ca un mistreţ, prin acel hăţiş omenesc — sosea prea tîrziu!

Iată ce se întîmplase.

Haina purtată de Gonzague îi fusese un fel de permis de liberă trecere pentru a despica gloata, care — respectuoasă — se întredeschisese docil în faţa lui; reuşise astfel să ajungă la spărtura din zid cu mult timp înaintea cavalerului; acesta, în veşmînt de condamnat, avusese de furcă cu mulţimea ce se îngheşuia tot mai compactă în calea lui, crezînd că e vorba de o evadare.

Gonzague pătrunsese în cimitir prin spărtura zidului. Noaptea era atît de întunecoasă, încît îi fu greu să găsească drumul pînă la capela funebră.

Cînd ajunse aproape de portiţa în faţa căreia tovarăşii săi trebuiau să stea la pîndă, aşteptîndu-l, ferestrele strălucitoare ale palatului îi atraseră, fără vrere, privirile. Văzu sala cea mare, încă luminată, dar pustie; nu mai era nimeni pe estradă, pe care sclipeau fotoliile aurite.

Gonzague îşi spuse: „Mă urmăresc... dar nu vor avea timpul necesar!"

Cînd ochii săi, orbiţi de strălucirea luminilor, se întoarseră spre pîlcurile de chiparoşi ce-l înconjurau, îi văzu trecînd pe oamenii săi, ce duceau două baloturi alungite, înfăşurate în nişte cuverturi.

„Aurore!" gîndi el. „Şi Flor!... Ticăloşii lucrează ca nişte îngeri; trebuie doar să te pricepi să-i dresezi."

Şi în acea clipă se auzi vacarmul cumplit ce se stîrnise dinspre palat, urmat în curînd de lovituri puternice în uşa bisericii şi de strigătul scos de Chaverny, pe care tocmai îl rănise Navailles.

Prinţul rînji:

— Grăbeşte-te, Lagardère; nunta ta nu va avea loc în seara asta.

Nemaiavînd nimic de făcut acolo și prea puțin pasîndu-i de acei dintre oamenii lui — nu știa cine anume — care, fiind de pază la poarta mare, erau sortiți unei morți sigure, Philippe de Mantua se alătură răpitorilor.

Vocea lui Lagardère vibră în tăcerea nopții în care respirau două mii de piepturi gîfîinde:

— Cei care nu sînt complicii asasinului Philippe de Gonzague să se retragă, strigă el.

Nu veni nici un răspuns.

Lui Lagardère i se păru că aude doar un rîs drăcesc, batjocoritor, și galopul cîtorva cai răsunînd pe pietrele ce pavau străduța Deux Eglises.

Pentru el, să lupte unul contra douăzeci ar fi fost de o sută de ori mai bine, căci galopul acelor cai îi rupea inima... Tot ceea ce făcuse pînă atunci devenea inutil.

Merse înainte și-l găsi pe Chaverny căzut.

— A murit?! exclamă.

— Ba nu, vă rog frumos, răspunse micul marchiz. Doamne, cavalere, nu văzusem niciodată căzînd un trăsnet... Mi se face pielea de găină cînd mă gîndesc că pe străduța aceea din Madrid... Ce diavol sînteți... Cei pe care i-ați atins... în treacăt... erau pe lista dumneavoastră? Le cunoașteți numele?

— Ridicați-vă, domnule de Chaverny, și nu vă faceți griji în privința lor; nu aveam nevoie de ei ca martori la căsătoria mea...

Chaverny se săltă într-un cot, dar pierdea sînge, și Lagardère nu avea timp să aștepte. Acesta din urmă văzu ușile căzute ale bisericii și privirea i se îndreptă spre altar, în fața căruia credea că o va găsi pe Aurore de Nevers — biserica era pustie. Singur, duhovnicul doamnei de Gonzague se ruga pe trepte.

Lagardère intră în naos, scrută cu privirea umbra coloanelor și scoase un strigăt înăbușit: „Aurore!"

Intrase în templul lui Dumnezeu, ținînd în mînă o spadă pătată de sînge. O puse de-a curmezișul unui agheasmatar, îngenunche și începu să se roage.

O mînă i se aşeză, brutal, pe umăr. Cocardasse se afla în fața lui, cu pălăria de fetru scoasă:

— Răpită!... spuse.

Un al doilea strigăt se înălță, se rostogoli sub boltă — un strigăt de deznădejde, un strigăt de dragoste:

— Aurore!...

Lagardère îşi reluă spada şi, ca un nebun, coborî treptele... Înțelegea numai că răpirea avusese loc şi că Chaverny, Cocardasse şi Passepoil nu putuseră s-o împiedice.

Afară nu mai era nimeni. Mulțimea, înghesuită cu o clipă mai înainte în piața Palatului Regal şi pe întregul parcurs, ghicise că victima îi scăpa şi că regentul o grațiase. Aşadar, gloata se scursese prin străzile alăturate şi doar cîteva cumetre — doamnele Balahault, Morin, Guichard şi Durand — se încăpățînau să regrete că lucrurile nu-şi urmaseră cursul. Ele ar fi dorit să-l însoţească pînă la porțile Bastiliei pe misteriosul cizelor din strada Chantre, pe care îl întrezăriseră o clipă, cu mîinile legate, între patru paznici ai fortăreței Châtelet, lîngă un duhovnic aparținînd ordinului Sfîntului Dominic.

— E o ruşine, spunea cumătra Balahault, să lipseşti în felul acesta bietul popor de spectacolul dreptei judecăți: pedepsirea celor care se ascund şi care fac farmece asupra țării.

Cu cîteva minute mai înainte, condamnatul o înghiontise puțin pe cînd îşi croia drum prin mulțime şi cumătra cea cumsecade nu-l recunoscuse.

În pridvorul bisericii, Cocardasse şi Passepoil îl aşteptau pe Lagardère.

Chaverny, sprijinit de Navailles cel plin de remuşcări, se ridicase. Era palid şi un fir de sînge i se prelingea pe vestă.

De îndată ce-l văzură apărînd pe cavaler, făcură un pas înainte.

— Domnule, spuse marchizul, Dumnezeu îmi este martor că răpirea a fost înfăptuită într-ascuns şi prin

perfidie; m-aş fi lăsat omorît pentru a o salva pe verişoara mea, domnişoara de Nevers... Deşi s-ar putea ca stima pe care mi-o purtaţi să fie destul de mică, vreţi să-mi permiteţi să vă pun la dispoziţie braţul şi spada mea? Braţul nu valorează mult, deocamdată, dar se va vindeca...

Lagardère îl privi în ochi:

— Aşadar, sînteţi singurul care a rămas? întrebă.

— Cu excepţia domnului de Navailles, care se află aici şi care nu cere decît să vă dovedească faptul că se căieşte, răspunse Chaverny. În afară de cei pe care i-aţi ucis, sînt singurul!... Nu vă aşteptaţi oarecum la asta, cavalere?

— Ba da. Un bărbat cinstit, rătăcit în societatea unor ticăloşi, iese întotdeauna de acolo. Aţi ieşit pe uşa cea bună, domnule de Chaverny; sper asta pentru dumneavoastră. Cît despre domnul de Navailles, îmi rezerv părerea, în aşteptarea unor dovezi!

— Asta vrea să însemne că vă pot oferi şi altceva în afara spadei mele? întrebă marchizul.

— Ce anume?

— Prietenia mea!

— A mea nu vă va procura aceleaşi avantaje pe care vi le asigura cea a lui Gonzague. Gîndiţi-vă bine, marchize, tovărăşia mea nu vă va aduce decît ocări.

Chaverny îşi plecă fruntea.

— Mă judecaţi greşit, spuse. Nu sînt vîndut lui Gonzague... către dumneavoastră, mă dăruiesc!

— În ce scop?

— Pentru a mă bate alături de un viteaz, pentru a vă ajuta s-o regăsiţi pe Aurore de Nevers... pentru a o regăsi pe dona Cruz... Dacă vă spun acestea, este de ajuns?

— Şi gata cu vorba! mîrîi Cocardasse. Ceilalţi se tot duc, în timp ce domniile voastre faceţi schimb de politeţuri!

Era exact ceea ce gîndea şi Lagardère. Dar alianţa cu Chaverny îi era preţioasă şi, momentan, singurul

lucru pe care-l putea face era să recunoască faptul că acesta își riscase viața pentru a-i apăra cauza.

Se îmbrățișară.

— Mulțumesc, spuse Chaverny, și grăbiți-vă. Fiecare minut pierdut sporește dificultatea sarcinii dumneavoastră.

— Timpul nu înseamnă nimic, răspunse Lagardère. Acțiunea e totul.

Chiparoșii fură străbătuți de licăriri, și flacăra mai multor torțe lumină zidurile și cadavrele.

O zarvă de nedescris, chemări și strigăte veneau dinspre palatul Gonzague.

Lagardère, Navailles și cei doi profesori de scrimă ridicară capetele.

Oare mulțimea, obosită să tot aștepte execuția, era cea care venea să-l ceară pe condamnat, gata pentru a-l executa ea însăși?... Sau, poate, regentul își schimbase gîndul și trimisese jandarmii ca să-l aresteze?

Nu, căci regentul se afla acolo, în fruntea tuturor, ținînd deasupra capului o torță aprinsă. Nu mai era șeful regatului... și nu mai era nici desfrînatul care amîna mereu, de pe o zi pe alta, treburile serioase și lăsa capriciul unei femei să treacă înaintea destinului Franței. Îndrăzneala și bravura lui Lagardère biciuiseră sîngele lui Philippe d'Orléans și regentul Franței venea, de bunăvoie, în ajutorul lui.

În urma sa se înșiruiau principalii magistrați și seniorii care, cu puțin timp în urmă, făcuseră parte din tribunalul de familie.

— Nimeni să nu treacă dincolo de zidurile acestei incinte, spuse regentul. Oameni de pază pretutindeni!

Și regentul strigă el însuși:

— Lagardère!... Lagardère!...

Cu un sfert de oră mai înainte, situația ar fi fost cu totul alta: Gonzague și complicii lui, înconjurați în cimitirul Saint-Magloire, n-ar fi putut fugi. Henri de Lagardère, în costum de condamnat, ar fi îngenuncheat în fața altarului împreună cu Aurore de Nevers, în

rochie de mireasă, şi nimeni nu ar mai fi putut despărţi pe cei ce se uneau. Acum era prea tîrziu! Justiţia lui Philippe d'Orléans era neputincioasă în faţa faptului împlinit. Gonzague scăpase, împreună cu banda sa. Plecase, luînd cu el prada pe care pînă atunci nu putuse s-o înhaţe... iar Lagardère trebuia să-şi reîn- ceapă eforturile!

— Iată-mă, monseniore, spuse cavalerul, înclinîndu-se, cu fruntea plecată şi cu ochii înlăcrimaţi.

— Unde este domnişoara de Nevers?

— Pe drumul către Spania, monseniore... răpită de prinţul de Gonzague... escortată de toţi cei pe care, odată cu el, îi voi prinde şi-i voi ucide.

Abia pronunţase acest cuvînt, cînd un strigăt de spaimă sfîşie tăriile:

— Aurore! Aurore! fiica mea!...

De necrezut, dar doamna de Gonzague nu ştia încă nimic. Despletită, înnebunită, ieşi din capelă şi leşină în braţele preşedintelui Lamoignon[1] şi ale duhovnicului său, care purta încă veşmintele sacerdotale.

— O păzeam aici, împodobită pentru fericire, spuse ea, de cum redeschise ochii. Se poate oare ca martiriul să nu fi durat îndeajuns şi ca Dumnezeu să nu aibă, în fine, milă de mine?... Domnule de Chaverny?!

Chaverny înaintă, clătinîndu-se, şi spuse:

— Doamnă, mult onorata mea verişoară, mi-am ţinut promisiunea... Dar laşii nu au urmat calea de-a curmezişul căreia se afla spada mea... Dacă domnişoara de Nevers nu este aici, înseamnă că sîngele meu nu a putut s-o salveze...

— Acesta-i adevărul! confirmară Passepoil şi cu Cocardasse.

Marchizul făcu o plecăciune şi se retrase, pentru a se sprijini de un arbore. Era atît de palid, încît regentul trimise imediat să fie căutat un chirurg care să-l panseze.

1 *Lamoignon* (Guillaume de) (1617—1677): magistrat, prim-preşedinte al parlamentului din Paris. Vezi romanul *Cocoşatul* de Paul Féval, cap. II, partea a II-a. (n.t.)

Doamna de Gonzague își revenise în simțiri; dar, în același timp, se văzuse reapărînd masca durerii, rigiditatea de marmură ce o stăpînise vreme de atîția ani.

Lovitura pe care soarta i-o dăduse de astă dată fusese atît de brutală, încît — la oricare alta — ar fi avut ca urmare o scenă de lacrimi și de disperare. Dar ea avea ochii uscați, chipul împietrit. Ochii aceia trăiau — nu mai erau ochii resemnați de odinioară, ci ai unei tigroaice care se pregătește de luptă cu cei ce i-au răpit puii.

— Monseniore — se adresă ea regentului, întinzînd brațul — mormîntul lui Philippe de Lorraine, duce de Nevers, este aici, alături. Pemiteți-mi să merg să îngenunchez acolo și, în fața Voastră, în fața tuturor, să repudiez cu tărie și pentru totdeauna numele de prințesă de Gonzague... Cu începere din această zi, redevin ducesa de Nevers!

Regentul se înclină și o urmă. Cu torța în mînă, el mergea alături de Lagardère, și acest bărbat, a cărui preocupare aproape constantă și exclusivă erau plăcerile, avea o cută pe frunte.

Aurore de Caylus îi preceda pe toți. În fața statuii lui Nevers îngenunche și se rugă cîteva clipe. Apoi se ridică, dreaptă și rece:

— În fața oamenilor, spuse, am fost soția lui Philippe de Mantua, prinț de Gonzague! În fața lui Dumnezeu, nu am fost niciodată decît soția îndurerată și credincioasă a lui Philippe de Lorraine, duce de Nevers! Blestemat fie pe veci numele de Gonzague! Îl reneg și îl urăsc! Celui care se află aici, și care este fiul meu, cavalerului Henri de Lagardère, îi cer să-l aducă într-o zi, de bunăvoie sau cu forța, pe treptele acestui mormînt, pe prințul Philippe de Gonzague, și să-l ucidă pe asasin acolo unde i se odihnește victima.

Toți cei prezenți erau profund emoționați. Lagardère puse un genunchi la pămînt, își plecă sabia, al cărei vîrf atinse picioarele prințesei, și spuse:

— Doamnă... Mamă, cu ajutorul lui Dumnezeu, vă voi readuce fiica, o jur, iar Nevers va fi răzbunat.

— În ziua în care acest lucru se va înfăptui, continuă ea — cea care nu mai voia să poarte decît numele de ducesă de Nevers — în acea zi, dacă Alteța Sa Regală permite, moștenitoarea lui Nevers va deveni doamna de Lagardère.

Cavalerul se ridicase drept și striga deja, cu un glas vibrant:

— Un cal! Monseniore, porunciți să mi se dea un cal!

PARTEA ÎNTÎI

DRUMUL SPRE SPANIA

1 Zălogul viu

Pe drumul către Spania, spre miezul nopții, luna lumina galopul furios al unui mare număr de călăreți.

Era în septembrie 1718.

Vremea era frumoasă, drumurile erau brăzdate de prea multe făgașe, iar caii puteau să dea toată măsura posibilităților lor. Galopau atît de repede în noapte, sub razele palide, încît ai fi putut crede că vezi una dintre acele cavalcade ale morții, din vechile legende germane.

Rarii țărani treji la acea oră își făceau semnul crucii tremurînd, iar bandele de tîlhari care, în acea epocă, nu mergeau și nu acționau decît în umbră, se dădeau la o parte, fără măcar a încerca să-și scoată spadele pentru a ataca. De altminteri, le prindea bine această prudentă rezervă, căci grija pe care trebuiau s-o aibă pentru siguranța personală îi învățase încă de mult să nu atace decît atunci cînd lovitura era sigură și lipsită de primejdii.

Erau două grupuri: unul de urmăriți, celălalt de urmăritori.

O trăsură încetinea mersul celor dintîi și se părea că vor fi ajunși din urmă în scurt timp, distanța ce-i despărțea nefiind decît de cel mult trei leghe[1].

Fără îndoială, o luptă teribilă urma să se dea în jurul acestei trăsuri care conținea miza urmăririi. O miză prețioasă, dacă judecai după goana cailor și după precauțiile luate — toți cei care o păzeau purtau săbii gata scoase din teacă.

Erau gentilomi, sau cel puțin oameni de la Curte, în ținută de luptă. Asemănarea dintre veșmintele lor întunecate arăta destul de clar că, pentru ei, această călătorie nu fusese neprevăzută, mai ales ținînd seama și de faptul că oameni de legătură pregătiseră locuri de schimbare a cailor pînă la Bayonne[2].

Erau în număr de opt și pretindeau că sînt niște viteji și că dăduseră dovezi în acest sens. La Paris le erau cunoscute numele, titlurile de noblețe, aventurile amoroase și spadele. Se știa, de asemenea, că abia de o oră erau exilați și că nu li se va permite, vreme îndelungată, să revină — nu doar la Curte, ci chiar în Regat.

Ei înșiși ignorau hotărîrea pe care regentul Philippe d'Orléans tocmai o luase cu privire la dînșii. O bănuiau, totuși, căci chipurile lor exprimau cu totul altceva decît bucurie. Unii dintre ei, gălăgioși, deprinși cu loviturile de spadă, nu obișnuiau să se lase cuprinși de teamă; ceilalți, mai mult fanfaroni decît curajoși, se lăsau antrenați de grup. Toți erau buni băutori și amatori de petreceri; totuși, în aceste momente, gîndurile lor erau mai curînd melancolice și nu găseau cu cale să schimbe între ei decît, rareori, cîteva cuvinte. Există împrejurări în viață în care și cei mai viteji păstrează tăcerea.

1 *Leghe*: veche unitate de măsură pentru lungimi, variabilă ca dimensiuni, după cum era folosită în diferite țări sau în domeniul terestru sau maritim. În text referirea se face la leghea de poștă, egală cu 3,818 km (n.t.)

2 *Bayonne* — oraș în actualul arondisment Basses-Pyrénées (Franța) situat pe rîul Adour. (n.t.).

Noaptea le era sfetnic, deşi nu dormeau în propriile paturi. Umbrele ce-i învăluiau le demonstrau cu prisosinţă că soarele se stinge pentru a face loc întunericului. Pentru ei, soarele fuseseră favorurile, bogăţia, plăcerile şi dragostea; întunericul erau exilul, fuga în faţa a trei oameni şi viitorul nesigur.

Singurul dintre ei care, în aceste momente critice, păstra o oarecare tărie interioară, era cel care galopa lîngă portiera trăsurii. El era şeful — cauza iniţială a întregului bine de care avuseseră parte, instrumentul temerilor actuale, al tuturor relelor ce urmau să vină. Se numea Philippe de Mantua, prinţ de Gonzague.

În frunte galopa silueta slabă şi neagră a domnului de Peyrolles, intendentul său.

Cei care încadrau trăsura erau Montaubert, Lavallade, Nocé, Taranne, baronul de Batz şi Oriol, acesta din urmă mergînd cît mai în faţă, deoarece pericolul venea din urmă.

Întreaga bandă credincioasă a desfrînaţilor lui Gonzague se afla acolo, mai puţin cinci: Albret, Gironne, La Fare, Choisy şi Navailles. Primii doi fuseseră ucişi de spada lui Lagardère în casa de distracţii a lui Gonzague, în clipa următoare semnării contractului de căsătorie a cocoşatului. Absenţa acestora nu era, aşadar, surprinzătoare. Dar ce deveniseră ceilalţi trei, pentru care se pregătiseră totuşi cai la colţul cimitirului Saint-Magloire şi care, fără îndoială, în loc să ia drumul Spaniei, luaseră drumul eternităţii?

Şi chiar această problemă era, pentru Oriol, un punct obscur, care îl preocupa fără încetare.

— Ieri, De Gironne şi Albret, şopti el. Astăzi, La Fare, Choisy şi Navailles...

Micul perceptor grăsan nu se înşela decît în parte căci cadetul de Navailles fusese singurul care scăpase de întîlnirea cu Parcele[1]; el îşi aruncase spada după ce

[1] *Parcele:* În mitologie, zeiţe din Infern, ce aveau sarcina de a toarce firul vieţii muritorilor. Erau în număr de trei: Clotho, Lachesis şi Atropos. (n.t.)

îl rănise pe Chaverny. Acest act de căință îl scăpase de justiția cavalerului.

Montaubert răspunse cu o răutăcioasă bătaie de joc:

— Și, poate, peste o oră, Oriol și Montaubert... În ritmul de doi dintr-o lovitură, Lagardère va face doar trei îmbucături din cei rămași... Gonzague va încheia dansul!... Tremuri, Oriol?

— Asta n-ai cum s-o vezi, căci e noapte. Și, totuși, șaua mea este mai puțin moale decît patul actriței Nivelle...

— Atunci dormi, și vei visa că te-a pus să te culci pe covor. Domnișoarele de la Operă au, uneori, astfel de fantezii!

— Sărmana Nivelle! suspină perceptorul cel gras.

— Nivelle supează sau doarme — spuse Montaubert, rîzînd — iar tu, tu fugi. Dacă încă nu te-a înlocuit, ceea ce este puțin probabil, poate că în clipa asta ea te cheamă, ceea ce este și mai greu de presupus. În acest caz, ai juca rolul cîinelui domnișoarei Nivelle...

Această glumă nu descreți fruntea nimănui. Toți aveau altceva de făcut decît să glumească.

Vîntul le fura cuvintele, îi biciuia, făcînd să pocnească faldurile pelerinelor. Cînd și cînd, luna se ascundea în norii negri pentru a reapărea, ceva mai departe, roșie și însîngerată. Cît timp dispărea, cufundînd în beznă pe cavaleri, trăsura, copacii și întregul ținut, toată lumea era mută.

Gonzague avea o cută între sprîncene. Cu puțin timp înainte de ultima reuniune a consiliului de familie și prevăzînd o înfrîngere, el spusese:

— Trebuie să luăm cu noi răscumpărarea noastră vie, zălogul nostru.

Zălogul viu era acolo: Aurore de Nevers, în veșminte de mireasă, plîngea în trăsură, în timp ce Flor, stînd alături de ea, îi ținea mîinile, implorînd-o să aibă încredere în Lagardère.

— Da, am încredere, spunea Aurore, știu că ne va salva, dacă este în viață. Dar ce s-a-ntîmplat în timp ce eram răpite? Toți se aflau acolo pentru a-l ucide...

— Zece spade nu înseamnă nimic împotriva sabiei sale, răspunse dona Cruz, ridicînd ușor din umeri. Dacă ar fi mort, cei care ne înconjoară nu ar fugi atît de repede.

Se aplecă, sărutîndu-și prietena:

— Și de-acum înainte, Chaverny este cu el, șopti ea. Nu mai avem de ce ne teme.

De abia rostise aceste cuvinte, că întoarse capul, pentru a plînge, la rîndul său... Îl văzuse pe Chaverny căzînd, cu un genunchi la pămînt, după lovitura cu vîrful spadei dată de Navailles; știa că este rănit, dar nu voia s-o spună. Lovitura care nu-l lasă mort pe loc pe un viteaz nu înseamnă nimic. Flor aștepta salvarea atît de la Chaverny, cît și de la Lagardère.

Gonzague ar fi vrut tare mult să știe ce-și spuneau ele. Dar de cum apărea capul său la fereastra portierei, tinerele se strîngeau mai mult una lîngă cealaltă și nu mai vorbeau.

„Îmi va fi greu să le despart", gîndi, „și prietenia lor va fi mai puternică decît planurile mele. O proastă mică, gitana asta, pe care am adus-o pe drumul către bogăție și care, pe zi ce trece, se depărtează de ea cu bună știință... Rasă de boem, care pune sentimentele mai presus de măriri și de bani, pe cînd eu... pentru a cîștiga toate acestea eu am înfruntat lumea. Este drept că și pierzania tot de-acolo îmi vine. De fapt, sînt cu adevărat pierdut? Odată Lagardère îndepărtat din calea mea, regentul mă va revedea... Și, totuși, fug de Lagardère."

Încleștă pumnii și-și strînse mai tare sabia. Calul țîșni sub împunsătura pintenilor, dată cu furie. Își plimbă privirea asupra celor ce-l înconjurau: „Cu excepția lui Navailles și Chaverny, care au avut îndrăzneala să mă părăsească, bombăni, toți sînt aici... toți cei care n-au murit! Le-am promis, pentru ziua ce va răsări, să fie primii în Paris, sau încărcați de aur și plini de speranțe, pe drumul Spaniei."

Și, cu un rîs batjocoritor, își urmă gîndul: „Primii la Paris! În momentul de față și pînă la noi ordine, sîntem ultimii... Dacă am avea poftă să facem cale-ntoarsă, este foarte probabil că am fi uciși în bătaie în piața Grève... Vom trăi și vom vedea — viitorul este al celor îndrăzneți și al celor puternici!"

Își îndreptă spinarea și ochii lui lansară o sfidare destinului, în timp ce continua: „M-au urmat pentru aur. Li-l voi da, li-l voi arunca în față, îi voi plăti!... Cît despre speranțe, le pot avea: Cellamare a încurcat pistele, Alberoni ne așteaptă — jocul este în mîna noastră! Cîndva, un conetabil[1] de Bourbon a ridicat arma împotriva patriei sale... Aceștia, care sînt niște vînduți, care nu sînt nici Bourbon-i și nici conetabili, dar care sînt ai mei, vor scoate împreună cu mine sabia din teacă împotriva regentului și a Franței... Cu Dumnezeu înainte!... nu sînt francez — cu atît mai rău pentru ei, căci ei sînt!

Înfipse încă o dată pintenii în burta calului, strigînd:

— Mai repede, mai repede!

Grupul de călăreți trecu prin noapte, ca un zbor de diavoli.

Cel de-al doilea grup, cel al urmăritorilor, înainta, dacă este posibil, și mai repede. Nu era alcătuit decît din trei oameni. Dar în frunte se afla Henri de Lagardère.

Cine era acest Lagardère? Un fel de cavaler[2] al Mesei Rotunde[3] rătăcit într-o epocă de orgii. După ștrengăriile nebunești ale tinereții, se cumințise dintr-o dată, pentru a duce la bun sfîrșit o operă măreață: aceea de a apăra pe o biată copilă de pumnalele plătite de către prințul Philippe de Gonzague care, pentru a dobîndi averea ducelui de Nevers, pusese ca acesta să

1 *Conetabil:* comandant suprem al armatei regale, cu începere din secolul al XII-lea pînă în 1627. Napoleon I a restabilit pentru o perioadă acest titlu. (n.t.)

2 *Cavaler al Mesei Rotunde:* personaj din romanele de aventuri alcătuind ciclul lui Arthur, rege legendar al Țării Galilor (sec. al VI-lea e.n.). (n.t.)

3 *Masa Rotundă* era numele dat adunării înțelepților cu care se sfătuia regele Arthur, toți de rang egal și stînd, ca stare, în jurul unei mese rotunde. (n.t.)

fie asasinat, în mod laş, în şanţurile de apărare ale castelului Caylus.

Copila se numea Aurore. Era fiica lui Nevers. Neputîndu-l salva pe tată — prietenul său de o clipă — Lagardère reuşise, cel puţin, să însemne cu o lovitură de spadă mîna ucigaşului, pentru a-l regăsi mai tîrziu. Apoi, după ce o salvase pe Aurore, smulgînd-o din gheara celor ce-o răpiseră, se refugiase împreună cu ea în Spania, unde trebuise să dejoace în permanenţă planurile sîngeroase ale puternicului prinţ, a cărui primă monstruozitate avea să rămînă fără un rezultat sigur, atîta timp cît fiica lui Nevers era în viaţă.

Într-adevăr, Gonzague — după ce dusese la bun sfîrşit o parte din intrigile sale machiavelice — reuşise să obţină din partea nefericitei văduve a victimei sale ca aceasta să-i primească numele. Dar la atît se oprea victoria sa — averea pe care o jinduise se afla sub sechestru, pentru cazul în care s-ar fi prezentat orfana dispărută. Iată explicaţia încrîncenării cu care complicii prinţului doreau s-o regăsească pe Aurore: doar pentru a o face să dispară pentru totdeauna.

În aceste condiţii şi trebuind să lupte împotriva unui duşman atît de puternic, noua viaţă a lui Lagardère a fost o lungă epopee cavalerească. Este drept că sarcina, atît de dificilă, i-a fost considerabil uşurată, în nenumărate împrejurări, de doi profesori de scrimă, cam ciudaţi: Cocardasse-junior şi Passepoil.

Cocardasse şi Passepoil erau vechii profesori ai lui Lagardère, pe care îl numeau „Micul Parizian". Dar ei se aflaseră în şanţurile de la Caylus, în noaptea în care fusese întinsă cursa, iar Lagardère jurase să-i pedepsească cu moartea pe toţi ucigaşii. Cum de-i păstra în apropiere pe aceştia doi?

Fapt este că aceşti viteji, pentru a dobîndi iertarea, îşi dovediseră nevinovăţia şi, de atunci, intraseră în serviciul lui Gonzague şi al lui Peyrolles, omul de

încredere al acestuia, spre a-i trăda în favoarea lui Lagardère, proscrisul.

Trecuseră anii. Aurore de Nevers devenise o tînără frumoasă, şi salvatorul său, fără a îndrăzni să şi-o mărturisească, se îndrăgostise de pupila sa.

Totuşi, cavalerul nu avea să ezite între datorie şi dragoste. Marchizul de Chaverny, văr al văduvei de Nevers, îi adusese la cunoştinţă intrigile lui Gonzague, care voia să obţină ridicarea sechestrului în favoarea sa, dacă moştenitoarea nu s-ar fi prezentat pînă la vremea cînd va fi devenit majoră — şi, plin de curaj, Lagardère revenise împreună cu tînăra fată la Paris.

Aici, nemaiputînd folosi forţa împotriva puternicilor săi duşmani, recursese la viclenie. Ascuns sub deghizarea grotescă de cocoşat, el dusese succesiv la bun sfîrşit uriaşa muncă de a-l înşela pe Gonzague; de a pătrunde în palatul său; de-a asista, ascuns, la consiliul de familie, reunit pentru a le deposeda de avere pe văduvă şi pe orfelină; de a face să se suspende hotărîrea acestui consiliu, şoptindu-i nefericitei mame că fiica sa este încă în viaţă; că-i va fi înapoiată, chiar în acea seară, de către un oarecare cavaler de Lagardère, la balul dat de regent la Palatul Regal, şi că, la acelaşi bal, glasul răzbunător al lui Nevers va ieşi din mormînt pentru a-i denunţa asasinul.

Şi prinţesa, întrerupîndu-şi lungul doliu, se dusese la petrecerea dată de Philippe d'Orléans, iar Lagardère, proscrisul, trecînd prin cordonul de pază, îi apăruse în faţă, dar fără fiica sa, fiindcă Peyrolles reuşise, în cele din urmă, să o răpească pe tînără.

Atunci, în faţa regentului, în faţa întregii Curţi, cavalerul strigase, arătînd mîna lui Gonzague: „Iată semnul pe care l-am făcut pe mîna căpeteniei asasinilor, în şanţurile de apărare de la Caylus! Acesta este ucigaşul lui Nevers!“

Acuzaţia, aruncată în faţa unui prinţ aflat la apogeul măririlor, era prea incredibilă pentru a fi admisă. Ea se întorsese chiar împotriva celui ce o făcuse, căci

Gonzague, bun jucător, nu o răpise pe fiica lui Nevers decît pentru a părea că o înapoiază el însuşi mamei sale.

Tribunalul primise porunca de a instrui procesul lui Lagardère, acuzat de omucidere şi de răpire de copil. Totul se năruia în jurul sărmanului cavaler.

Dar dragostea veghea.

În lungile ore cît stătuse de vorbă cu mama sa, tînăra Aurore avusese timp să-i descrie acesteia întreaga abnegaţie, demnă de admirat, ce umplea inima proscrisului.

După condamnarea sa — căci Lagardère a fost condamnat — el îi spusese prinţesei, în plin tribunal: „Vă promisesem să aduc mărturia lui Nevers! A sosit clipa! Mortul va vorbi!" Apoi, arătînd un plic pe care prinţul de Gonzague îl ţinea în mînă, strigase: „Acest plic nu conţine, aşa cum se crede, actul de naştere al fiicei lui Nevers, ci numele asasinului său — numele scris de el însuşi! Aceasta este mărturia de dincolo de mormînt! Rupeţi sigiliile!"

Şi Gonzague, înspăimîntat, se trădase singur, arzînd documentul pecetluit, care nu conţinea decît o hîrtie albă. Apoi, nebun de furie, visînd masacre şi răzbunări, se năpustise afară, unde trebuiau să-l aştepte complicii săi cu cai pregătiţi, căci el prevăzuse o posibilă răsturnare a norocului.

Steaua lui îl proteja încă, deoarece, trecînd prin cimitirul Saint-Magloire, văzuse că desfrînaţii săi reuşiseră să le răpească pe Aurore de Nevers şi pe gitana Flor, mica ei prietenă. Împreună cu preţioasa sa captură, pornise în galop pe drumul către Spania, unde îl regăsim.

Cît despre Lagardère, atunci cînd putu să pornească pe urmele lor, înarmat cu însăşi spada regentului şi călărind — ca şi Cocardasse şi Passepoil — cai de trupă, proşti, fugarii erau deja departe.

Veşmintele cavalerului se reduceau la hainele ce-i fuseseră lăsate pentru a merge la eşafodul pe care fragila justiţie a oamenilor voise să-l facă să urce. În ochii săi, mînia luase locul tristeţii.

Avea capul descoperit și vîntul îi flutura părul blond ce-i înconjura chipul ca o aureolă. Nările-i fremătau și-și mușcase buzele pînă la sînge. Cămașa — singurul veșmînt ce-i acoperea pieptul — era lipită de trup din cauza sudorii și a vîntului, iar privirea lui, ațintită înainte, scormonea noaptea.

Mîna sa dreaptă era puternic încleștată pe mînerul unei spade — însăși spada regentului — iar genunchii săi strîngeau, ca într-o menghină, pîntecele unui cal ajuns la limita puterilor.

În această urmărire nebună, al cărei scop era salvarea Aurorei și pedepsirea lui Gonzague, Lagardère era mai frumos ca niciodată.

În spatele lui, Cocardasse și Passepoil treceau prin cele mai cumplite faze ale unui exercițiu ce le era aproape necunoscut. Primul, care avea pretenția de a cunoaște totul, chiar și echitația, se ținea cît de cît în șa. N-ar fi fost bine primit cel care, în acele clipe, i-ar fi contestat titlul de desăvîrșit călăreț. Și nu avea oare, acum, prilejul de a folosi, măcar o dată în viață, pintenii pe care-i făcea să zăngăne peste tot, fără a avea vreodată nevoie de ei?

Passepoil pretindea că nu este mai prejos. Cocoțat în șa ca o maimuță, simțea cîteodată că genunchii îi ajung la bărbie și sălta atît de îngrijorător, încît părea că va fi zvîrlit de pe cal; bravul profesor de arme normand se agăța cu amîndouă mîinile de oblînc. Ce n-ar fi dat pentru un pat bun, lîngă o femeiușcă grasă și grea, în timp ce măsura din ochi, la răstimpuri, distanța ce-l despărțea de spinarea calului său și de pămîntul pietros?

Calul său îl urma pe cel al lui Cocardasse; acesta venea în urma calului lui Lagardère, și cei trei oameni străbăteau văzduhul ca trei fantome înaripate.

— Vai de păcatele mele! mi-e sete, se văită deodată Cocardasse-junior. Micuțul ne duce la dracu' și-n gîtlej nu-mi intră decît pămînt și pietricele... Sfinte Doamne!... iubițelule, cred că mi s-a uscat limba.

— Bea vînt, răspunse Passepoil, în zeflemea.

Un sfert de ceas mai tîrziu, fu rîndul acestuia din urmă să vorbească:

— Vremurile sînt grele, Cocardasse... În loc să alergăm pe drumuri, călare, în toiul nopții, cu riscul de a ne frînge gîtul...

— Eh! pe Dumnezeul meu!... Noaptea asta trebuia să fie noaptea nunții lui Lagardère... și Lagardère e colo, în fața noastră, în drum spre Spania...

— Nu c-aș zice ceva, replică Passepoil, dar, în fine, am putea să fim la locul nostru... să dormim liniștiți, la ora asta, în brațele...

— La naiba! Îmbrățișează vîntul, Passepoil... e un remediu la fel de bun ca și împotriva setei.

Amîndoi maeștrii de arme își luaseră revanșa. Se porniră pe rîs. Veselia era mai la locul ei în trupa lui Lagardère decît în cea a lui Gonzague.

Înghițeau leghe după leghe și în față nu era nimic — nimic, decît tăcerea și noaptea.

Lagardère își îmboldea tot mai tare calul, dar acesta începuse să-și îndoaie genunchii. Călărețul nu mai era sigur de cal, după ce, de mai multe ori, îl simțise clătinîndu-se. Ce se va întîmpla dacă animalul nu va mai putea înainta, dacă se va prăbuși, nemișcat, în șanț? Ar exista posibilitatea de-a lua calul lui Cocardasse, sau pe cel al lui Passepoil; asta ar însemna să se lipsească de un braț și de o spadă. Or, unul mai puțin înseamnă mult cînd nu sînt decît trei, deși Lagardère valora, el singur, cît doisprezece.

Chiar dacă ar fi călărit pe cea mai prăpădită dintre mîrțoage — precum se întîmpla în cazul de față — trebuia ca acea mîrțoagă să se comporte ca un pur-sînge. Ințepă crupa calului cu vîrful săbiei și bietul animal, cu spume la gură, își adună forțele.

— Mai repede! Mai repede! strigă, la rîndul său, Lagardère.

Ziua începea să mijească. Henri nu distingea nimic în fața lui, pe drum; dar, aplecîndu-se, putu vedea

urmele lăsate pe pămînt de roţile unei trăsuri şi de copitele unor cai.

Cînd ridică privirea, zări în faţa calului său, întinsă de-a curmezişul drumului, o frînghie legată zdravăn de doi arbori, la înălţimea pieptului unui om. Era un obstacol copilăresc, care ar fi putut totuşi avea urmări mai grave, sau ar fi dus, cel puţin, la o întîrziere, dacă ar fi fost pus cu două leghe mai în urmă. Lagardère îşi sili calul să zboare înfigîndu-i trei centimetri de sabie în crupă — şi trecu.

Dar, înainte de-a fi putut striga un avertisment şi de a se fi întors să taie frînghia, cei doi tovarăşi ai săi se poticniră în aceasta. Cocardasse şi Passepoil făcură cea mai formidabilă catapultare văzută vreodată la un maestru de călărie.

Ultimul, care de mult nu mai ţinea picioarele în scări, scăpă cu o tumbă care-l zvîrli la trei metri depărtare, cu nasul în nisip. Era mai puţin moale decît poala unei persoane aparţinînd sexului frumos; dar în viaţă întîlneşti, aproape întotdeauna, exact contrariul a ceea ce cauţi. Se gîndea el oare la asta? Puţin probabil. În orice caz, atît el cît şi animalul său se aflau alături, cu picioarele în sus, aşteptînd să fie ridicaţi.

Gasconul era un om cu hotărîri mai rapide. Abia atinsese pămîntul că se şi ridică, scuturîndu-şi zdrenţele cu vîrful degetelor, ca un domnişor pe jaboul căruia au căzut cîteva firicele de tutun de Spania. Îşi înfundă însă pe cap, cu un pumn zdravăn, pălăria de fetru a cărei pană arăta jalnic, şi şuvoiul înjurăturilor sale răsună în noapte, trezind toţi cocoşii din împrejurimi, care se porniră să cînte. Zburătoarele astea-şi băteau joc de el. Le ură tuturor să ajungă în frigare.

Dar nu avea timp să le înfigă el însuşi şi — cum calul nu se ridica destul de repede pentru gustul lui — îi trase în coaste o lovitură de cizmă:

— Hei! gloabă... strigă. Gentilomul pe care ai avut cinstea să-l porţi nu ţi-a permis să te culci. Scoală, mortăciune ce eşti, scheletule... şi gata cu glumele astea!

Auzind glasul prietenului său, Passepoil se gîndi să se ridice în picioare.

— Şi scheletul tău, iubiţelule, îi strigă Cocardasse, este chiar atît de deteriorat încît să rămîi acolo, ca un viţel? În picioare, hai! sau îmi voi înfige pintenii în pantalonii tăi!

Asta însemna cinci minute pierdute — cinci minute care, în acele împrejurări, valorau luni de zile.

Lagardère nu-i aşteptase şi-şi continuase singur cursa nebunească, în ceaţa care-i ascundea pe fugari.

Aceştia aveau faţă de el un avans abia de o leghe.

Cei doi profesori de arme se urcaseră din nou în şa şi, ştiindu-l pe Lagardère în faţă, încercau să-l ajungă cît mai repede. Cursa lor deveni mai vertiginoasă ca niciodată. Animalele nu fuseseră nicicînd supuse unui astfel de ritm şi nările le fumegau. Cu atît mai rău dacă aveau să crape... Se făcuse ziuă — va fi posibil să găsească sau să capete altele.

— Pintenii!... pintenii!... vai de păcatele mele!... zicea gasconul, care şi-i folosea pe-ai săi pentru prima dată.

Poate că-şi amintea că, pe vremuri, cavalerii trebuiau să-şi cîştige pintenii printr-o faptă de vitejie. El avea pretenţia de a-i fi meritat în acea noapte.

— Pinteni? şopti Passepoil. Nu am!

— Îţi trebuie, pe Dumnezeu!... şi ţi-am mai spus că un gentilom nu are voie să călătorească fără aşa ceva. Te încăpăţînezi să porţi cizme înalte, în timp ce Cocardasse a avut întotdeauna ghete. Sfinte Doamne! eu, care îţi vorbesc, m-am născut cu pinteni la călcîie. Mi se pare că mai ţin minte asta.

Passepoil zîmbi, se înfipse mai bine în şa, şi zorile născînde îi văzură trecînd în trombă: unul, mîndru şi majestuos, cu mustăţile zburlite şi cu gura deschisă, pentru că-i era sete; celălalt, ghemuit pe şaua lui, asemeni unui cimpanzeu călare pe un măgar.

O jumătate de oră mai tîrziu, îşi ajungeau din urmă căpetenia.

Calul acestuia era extenuat şi loviturile de spadă nu l-ar mai fi făcut să înainteze nici cu un pas. Se culcase de-a curmezişul drumului şi din gură îi ieşeau spume.

Foarte aproape se afla un izvor. Lagardère se tot ducea şi venea, aducînd apă în căuşul mîinilor, pentru a umezi buzele şi nările animalului. Nu-i plăcea să vadă animale suferind. Încercă să ridice calul; dar acesta recăzu în genunchi, întinse gîtul, horcăi... se sfîrşise, iar urmărirea era amînată...

Lagardère îşi ridică sabia, întinse vîrful către orizont şi exclamă:

— În noaptea asta-mi scapi, Gonzague... dar avem în faţă întreaga zi pentru a ne încheia socotelile... şi frontiera-i încă departe!

2 În zori

Lagardère aruncă o ultimă privire spre calul său mort.

Ceţurile dimineţii se destrămau şi, încet-încet, se lumina de ziuă.

Cavalerul nu ştia cîte leghe străbătuse, dar acum putea urmări îndeaproape urma roţilor trăsurii şi, dacă ar fi vrut, ar fi putut număra caielele din potcoavele cailor. Prospeţimea amprentelor îi dădea aproape certitudinea că-l va ajunge pe Gonzague înainte ca soarele să fi ajuns la amiază. Dar pentru asta ar fi fost nevoie de cai.

— Ia ascultă! şopti Cocardasse în urechea lui Passepoil, nu se poate ca noi să ne lăfăim pe căluţii noştri, în timp ce micuţul va fi silit să meargă pe jos. Ce crezi, iubiţelule?

„Iubiţelul" îşi agită braţele, duse mîna la o anumită parte a persoanei sale, care, desigur, nu era obişnuită

cu contactul dur al șeii, mai ales pe o durată atît de îndelungată și într-o cursă atît de rapidă; căci, dacă în primele pagini ale acestei povestiri i-am putut vedea pe cei doi profesori traversînd valea rîului Louron[1] călare pe două animale de specie incertă, putem afirma că acele vietăți blînde și pașnice nu le dăduseră decît o idee foarte vagă despre plăcerile călăriei.

— Eu, răspunse normandul cu melancolie, sînt gata să i-l dau pe-al meu. Nu-mi vorbi de cai, înțelegi! ajung femeile, pentru a ne face să suferim... și eu nu m-am născut călăreț.

Cocardasse îl măsură cu privirea, își răsuci mustața și-și înfipse pintenii în cal. Întreaga lui făptură exprima atîta milă și sarcasm, încît pe Passepoil îl străbătu un fior, făcîndu-l să-și întoarcă privirea.

— Atunci dă-te jos de pe călușul tău, zise cel dintîi. Pentru onoarea ta și pentru cea a însoțitorilor tăi, dacă va trebui să trecem printr-un oraș, va fi mai bine, bătrîne, ca tu să mergi pe pămînt țeapăn!

Dintr-o dată, ceața se lăsă foarte repede la pămînt, se topi și dispăru. Pretutindeni, în urmă, înainte, în lături, cît vedeai cu ochii, era numai șes. În depărtare se zăreau turnuri, zidurile unui oraș și, înălțîndu-se peste toate, silueta impunătoare a unei catedrale, dominată de două turnuri de clopotniță, ce păreau că străpung cerul — era Chartres.

Vă veți fi întrebînd, desigur, de ce Gonzague și trupa lui făcuseră acest ocol, cînd — pentru a ajunge la granița cu Spania — drumul cel mai direct era prin Orléans.

În secolul trecut[2], călătorii mai puțin grăbiți foloseau, în general, drumul prin Orléans și, de regulă, schimburi de cai de poștă îndeajuns de apropiate. Ei ajungeau, astfel, în acest oraș în două, trei, sau chiar

1 *Valea rîului Louron*: vezi *Cocoșatul*, de P. Féval, cap. I, partea I-a. (n.t.)
2 *Secolul trecut*: vezi n.t. (1) de la pag. 10. (n.t.)

patru etape și, de acolo, mergeau mai departe, pînă la Tours.

Dimpotrivă, ceilalți — cei care doreau să meargă foarte repede și să facă o călătorie inopinată — își jalonau drumul cu schimburi situate în orașe în care erai întotdeauna sigur că găsești cai la momentul potrivit. Trebuia, așadar, ca aceste localități să fie destul de depărtate unele față de celelalte, pentru a-i obliga pe călători la o cursă serioasă, silindu-i să-și atingă ținta și, pe de altă parte, era necesar ca distanțele să nu fie prea mari, de teamă ca, în caz de accident, să nu rămînă în drum, prea departe de punctul de plecare sau de cel de sosire.

Cum nu se putea merge de la Paris la Orléans dintr-o singură bucată, mulți oameni treceau prin Chartres; așa încît, părînd că iau drumul cel mai ocolit, ei ajungeau mai sigur și mai repede.

Aceasta fusese cauza primei întîrzieri a lui Lagardère care, temîndu-se că Gonzague ar fi putut lua măsuri pentru a-l angaja pe o pistă falsă, fusese obligat, mai întîi, să se informeze prin care barieră părăsise Parisul. Nu se liniștise în această privință decît în zori, deslușind pe pămînt urmele lăsate de fugari — și, totuși, păstrase unele îndoieli. Într-adevăr, drumul spre Chartres era, în acea epocă, foarte frecventat și era străbătut de multe trăsuri escortate de călăreți.

Îndoielile i se spulberară odată cu ceața, cînd văzu, la o depărtare ceva mai mare de o leghe, grupul alcătuit de trăsură și de cei ce o înconjurau.

De la o vreme, Henri mergea pe jos. Nu simțea răcoarea dimineții, care-i îngheța pieptul, căci întreaga putere a voinței sale se îndrepta spre orizont. Descoperise dușmanul și, ca un copoi bun, își înălța capul.

După cele cîteva clipe în care putu întrezări ceea ce era viața sa, speranța sa, credința sa, se simți mai puternic.

Chiar în acele clipe, în trăsura escortată de complicii lui Gonzague, dona Cruz îi șoptea Aurorei la ureche:

— Iată că răsare soarele... Lagardère îl privește, ca și tine, răsărind, și-și spune că astrul nu se va aprinde de prea multe ori înainte ca noi să fim salvate.

— „Nu de prea multe ori..." este încă prea mult, răspunse domnișoara de Nevers. Dacă Henri ar fi putut face ceva, nimeni nu ar fi răpit-o pe cea care, peste o oră, urma să-i fie soție.

Tînăra își înclină capul spre piept și reîncepu să plîngă. Căci există astfel de momente de deznădejde în care și cel mai curajos suflet nu mai are încredere în viitor. Ea implorase cerul, ca o milostivire supremă, s-o ajute să fie unită cu logodnicul său înainte ca acesta să urce pe eșafod. Sperase că această consolare îi va fi dăruită și că, dacă sîngele lui Lagardère urma să curgă, cel puțin cîteva picături ar fi țîșnit pe rochia sa albă, relicvă sfîntă pe care o va păstra și o va săruta zilnic și cu care ea însăși va fi curînd înmormîntată.

Iar acum se îndoia dacă Henri mai era în viață! Nu știa nimic, decît că era dusă departe de el; nu știa dacă el reușise să-și dovedească nevinovăția... dar știa că nu putea plînge pe cadavrul lui, dacă el murise!

Și, totuși, lunga cavalcadă nocturnă îi obosise pe cei apropiați lui Gonzague. Baronul de Batz fuma ca un corsar; Montaubert, Nocé, Lavallade și Taranne se gîndeau la o mulțime de lucruri care, în orice caz, nu le stîrneau veselia. Cît despre grăsanul Oriol, acesta sforăia, cu un cot sprijinit de oblînc, visînd că Nivelle îi cerea, ca preț al unui sărut, tot atîtea acțiuni albastre cîte picături de apă sînt în Missisipi.

Acești domni, care obișnuiau ca în zori să iasă amețiți de băutură de la orgiile regentului, făcînd o gălăgie enormă, erau din întîmplare, pentru prima dată, nebăuți, și tăcerea lor părea lugubră.

Calul lui Peyrolles nu se mai afla în frunte, ci mușca de coadă calul lui Gonzague, fără ca acestuia să-i pese. Intendentul avea o mutră lungă cît o zi de post — părea un spectru înfofolit într-o mantie de doliu.

Nici gîndurile lui nu erau vesele, deși își știa o mare parte din avere în siguranță în străinătate și deși, sub vestă, avea ascuns un teanc gros de valori. Se gîndea că ar fi putut lua o cantitate dublă și că acestea erau la discreția unei lovituri de spadă din partea cumplitului cavaler.

Philippe de Mantua era singurul care-și pastrase zîmbetul pe buze, dar era un zîmbet amar, amestecat cu sarcasm. Dacă ar fi rîs cu glas tare, rîsul său ar fi sunat fals...

Crezuse că nu va face nici două leghe înainte ca Lagardère să-i înfigă spada în șale, înainte ca partida să fie cîștigată sau pierdută pentru totdeauna.

Partida pierdută însemna ca el, Gonzague, să fie mort! Și trăia! Deci era încă stăpîn pe situație, și Lagardère nu-și adeverise reputația.

Gonzague zîmbea, în vreme ce toți cei pe care îi ducea cu sine, în răzbunarea și în căderea sa, plîngeau sau erau munciți de gînduri negre; în vreme ce toți îi blestemau în secret... Zîmbea, fiindcă se credea deja la adăpost de orice pericol, fiindcă pretindea că este mai puternic decît destinul — fără a se gîndi că pedeapsa vine întotdeauna la timpul potrivit.

Se apropie și se aplecă la portiera trăsurii.

— Domnișoarelor, spuse cu o curtoazie batjocoritoare, poate nu ați asistat de mult la un răsărit de soare? Dacă, înainte de a intra în oraș, v-ar face plăcere să coborîți o clipă din caleașcă și să culegeți cîteva flori de cîmp, o puteți face... nimic nu ne grăbește.

Acest bărbat, pentru care soarele se stinsese în ajun, voia să vadă, și el, răsărind soarele lui Dumnezeu, cel care va lumina întotdeauna virtuțile și nedreptățile omenești.

Aurore se trase mai în fundul trăsurii și refuză să coboare. Nu voia să suporte nici privirile jignitoare ale lui Gonzague, cercetîndu-i ochii înroșiți și rochia de mireasă, nici vederea celor care erau în slujba urii asasinului lui Nevers, împotriva ei însăși și împotriva lui Lagardère.

Dona Cruz gîndea cu totul altfel.

— Vino, o îndemnă. Chiar dacă nu am întîrzia fuga decît cu un sfert de oră, și încă am cîștiga ceva timp în favoarea celor care ne urmăresc.

— Dacă Henri nu a murit, el este prea departe, răspunse cu tristețe domnișoara de Nevers, pe care o părăsise curajul.

— De unde știi? Eu sînt o mică gitană, surioară, și am într-o oarecare măsură darul de ghicitoare. Ei bine, eu îți spun că Lagardère al tău este pe-aproape!

— O! de-ai spune adevărat, exclamă Aurore. Flor! draga mea Flor! dac-aș fi fost răpită singură, simt c-aș fi murit deja! Cu tine, pot încă spera...

— Speră, te implor... și fii tare!

Se îmbrățișară și chipul lui Gonzague apăru din nou la portieră:

— Oare refuzați oferta mea? întrebă. Aveam totuși toate motivele să cred că v-ar fi putut face plăcere.

— Acceptăm, spuse dona Cruz. Vă rog, porunciți să se oprească trăsura.

Cele două fete coborîră și aruncară o privire peste cîmpurile pe care roua le împodobea cu perle. Pe fiecare fir de iarbă scînteia cîte o picătură; cîmpia părea a fi smălțuită cu nestemate, și cîteva pîlcuri de arbori, în depărtare, se estompau într-un albastru palid, în zorile ce se nășteau.

Dar inima lui Flor și cea a Aurorei sîngerau prea tare pentru a gusta aceste bucurii ale naturii. Se luară de mînă, și perle, mai prețioase decît toate cele ce zăceau pe cîmp, le izvorîră din ochi: lacrimi de suferință și de dragoste, curgînd chiar pentru cei care, în schimbul lor, ar fi dat valuri din propriul sînge și care nu erau acolo, pentru a le culege.

— Vreţi să vă odihniţi o clipă? întrebă prinţul. Trebuie să descălecăm?

Aurore făcu un gest de spaimă. Nu voia ca toţi acei bărbaţi să vină să facă cerc în jurul durerii sale.

— Nu, refuză cu semeţie. Iată-ne ajunşi în curînd la zidurile de apărare; noi vă vom urma pe jos pînă acolo.

Şi continuă să meargă, ţinînd-o de mînă pe dona Cruz.

— Aici nu este aşa de frumos ca în Spania, spuse aceasta. O iubesc, Spania mea! Către ea ne îndreptăm... şi, totuşi, sînt tristă! Pentru tine, pentru mine însămi. Aurore, e de dorit să nu mergem pînă la frontieră!

— Îmi spui să sper mereu, răspunse domnişoara de Nevers, şi iată că tu însăţi te îndoieşti!... Da, dacă ajungem acolo, sîntem pierdute...

— Ba deloc, replică cu vioiciune dona Cruz, acolo am prieteni, pe gitanii de la muntele Baladron. Aceia ne vor ajuta...

— Ei nu ajută decît pe cei ce au aur, iar noi nu avem.

— Îl vom avea. Nu te teme de nimic, surioară; înainte de a ajunge în Spania, se vor petrece o mulţime de lucruri.

Flor zări la marginea şanţului o tufă de plante sălbatice, ale cărei tije purtau la capăt, fiecare, cîte o floare roşie. Se repezi, smulse una şi începu să-i contemple îndelung petalele, rupîndu-le apoi una cîte una, cu o încetineală regulată şi ritmată. Nu mai auzea ce-i spunea prietena ei şi ochii săi, larg deschişi, deveniseră misterioşi.

Deodată aruncă planta, o apucă de braţ pe Aurore şi i-l strînse:

— Întoarce-te, spuse cu glas abia auzit. Priveşte în direcţia soarelui şi, mai ales, nici o vorbă, nici un gest!

Aurore îi dădu ascultare, întoarse capul... Dar atît de mare îi fu emoţia şi păli într-atît, încît Gonzague îşi sili calul să se întoarcă şi scrută orizontul cu priviri

îngrijorate. Şi văzu ceea ce contempla domnişoara de Nevers.

În vîrful unui deluşor şi profilîndu-se pe discul soarelui ce răsărea, desluşi silueta lui Henri de Lagardère care îi păru a fi cea a unui uriaş ce-şi ridica amenințător spada.

— În trăsură, domnişoarelor, strigă Gonzague. Vom face schimbarea cailor la Chartres şi vom pleca iar imediat... timpul ne zoreşte!

Dona Cruz, care avusese cîndva pentru el o oarecare afecțiune — de altminteri, repede spulberată — îl înfruntă cu superbă impertinență:

— Nu ne zoreai adineauri, prinţe, spuse. Dar, fie că veți merge mai repede sau încet, nimic nu se va schimba din ceea ce trebuie să se întîmple. Soarta oamenilor este înscrisă în soarele ce răsare. Şi eu tocmai am citit acolo semnul morții! Am citit năruirea apropiată şi fatală a tuturor intrigilor dumitale, pline de îngîmfare şi răzbunare.

Gonzague scrîşni din dinți, făcînd un efort pentru a stăpîni furia care urla într-însul împotriva gitanei; iar complicii săi, la auzul cuvintelor donei Cruz, simțiră că-i străbate un fior.

Tinerele se urcară din nou în trăsură şi cortegiul intră în oraş.

Henri de Lagardère avea o vedere pătrunzătoare. În grupul pe care depărtarea îl făcea să se vadă destul de neclar, putuse distinge o formă albă. Inima îi tresărise. Primul său impuls fusese să se repeadă într-acolo, cu capul înainte, singur împotriva tuturor acelor bărbați, împotriva acelor ziduri, împotriva întregii lumi, dacă ar fi trebuit, pentru a o recăpăta pe Aurore, pe care tocmai o zărise şi care, poate, îl văzuse.

Dar se gîndi că era o nebunie să atace pe față un prinț, el, necunoscutul în veşminte de condamnat; să

atace un prinț știut a fi prietenul regentului și care ar face să răsune puternic această prietenie, într-un oraș prea depărtat de Paris pentru ca știrile despre infamia și disgrația sa să fi putut ajunge pînă acolo.

Se putea ca Gonzague să aibă susținători la Chartres; era posibil ca el să cheme soldații în ajutor, așa încît socoti preferabil să amîne succesul decît să-l compromită.

Nu era oare destul și să știe că domnișoara de Nevers se afla atît de aproape și că putea să ajungă curînd la ea, în locul și la momentul în care o va dori?

De altminteri, poate că Philippe de Mantua, necrezînd că este amenințat atît de îndeaproape, va întîrzia cîteva ore în oraș? Însoțitorii săi erau oameni care nu uitau că după o asemenea cavalcadă este permis să-ți fie foame, și totul lăsa să se prevadă că, înainte de a încăleca din nou, își vor sătura stomacul gol.

Și atunci, Lagardère — după ce va fi trecut prin Chartres fără a se opri decît pentru a lua trei cai — va merge cîteva leghe mai departe, pentru a tulbura digestia lui Gonzague și pentru a se asigura, scormonind cu sabia în pîntecele ticăloșilor, că prînzul fusese bun.

Cavalerul se așeză pe iarbă, își sprijini capul în mîini și se gîndi îndelung.

Întregul său trecut îi reveni în amintire, începînd cu noaptea în care găsise, în șanțurile de apărare de la Caylus, o copilă, care acum era femeie — o femeie pe care o iubea cu toate fibrele inimii sale.

I se păru că-și aude răsunînd propria-i voce, atunci cînd jura răzbunare lîngă cadavrul lui Nevers, cel ucis mișelește: „Toți asasinii vor muri de mîna mea, mai întîi servitorii, apoi stăpînul!“

Cît de mult timp se scursese de atunci!

Făcuse tot ce-i stătuse în puteri.

Unul după celălalt, spadasinii din șanțurile de la Caylus muriseră: Pinto, la Torino; Pépé Ucigașul, la Glasgow; Staupitz, la Nürnberg; căpitanul Lorrain, la Napoli; Joël de Jugan, la Morlaix; Giuseppe Faënza, ultimul, în grădinile palatului lui Gonzague, la Paris.

Cocardasse și Passepoil erau scoși din cauză, deoarece făcuseră dovada nevinovăției lor; mai rămîneau, așadar, Philippe de Mantua, fratele de cruce ucigaș, și factotum-ul său, Peyrolles. Pe aceștia se părea că-i apără diavolul. Alți patru — personaje fără importanță — muriseră deja în locul lor.

Dar nu face nimic, Nevers va fi răzbunat. Lagardère își va respecta jurămîntul.

După ce-și rememorase trecutul, cavalerul aruncă o privire în viitor. Și văzu mult sînge ce mai trebuia să fie vărsat înainte să sune ceasul în care-i va putea spune Aurorei de Nevers: „Copilă dragă, de-acum înainte s-au terminat durerea și spaimele. Fii fericită prin mine, fii fericită pentru mine!"

Cînd va sosi acel ceas? Poate astăzi, poate ceva mai tîrziu... El va suna ca dangătul de moarte pentru un om pe care-l va avea în vîrful spadei sale mai înainte ca soarele să aibă timp să apună...

Fără îndoială, Gonzague va muri! Dar el, Lagardère, nu va cădea oare și el sub loviturile celorlalți? Toate amărăciunile, toate privațiunile, suferințele, să fi fost, așadar, inutile? Toate visurile vor reintra în neant?

— Nu, își spuse, fiindcă există dragostea... și dragostea, cînd este curată, este mai puternică decît orice!

Visase astfel mai mult de o oră. Cocardasse și Passepoil se feriseră să-i tulbure meditația; și asta, dintr-un motiv cît se poate de firesc: amîndoi adormiseră, unul lîngă celălalt, unul în brațele celuilalt.

Cei doi profesori de scrimă nu erau mofturoși cu privire la alegerea unui pat și nu avuseseră de mult un pămînt așa de propice pentru a-și odihni trupurile slăbănoage. În acea clipă, un zîmbet ce le flutura pe buze dovedea destul de bine că pluteau în lumea viselor. Gasconul săruta drăgăstos marginea soioasă a pălăriei lui Passepoil, crezînd că soarbe un pahar plin, iar normandul părea că nu mai poate de plăcere, strîngînd la piept umărul nobilului său prieten.

Caii, obosiţi peste măsură, nu încercaseră să scape. Păşteau iarba la cîţiva paşi depărtare de stăpînii lor de ocazie.

În alte împrejurări, Lagardère ar fi zîmbit văzîndu-i pe cei doi viteji, dar nu era într-o astfel de dispoziţie, aşa încît se mulţumi să-i trezească.

— Vai de capul meu! exclamă Cocardasse, împingîndu-l la o parte pe Passepoil — ticălosul ăsta ia umărul meu drept un sîn de alt sex, să mă ierte Dumnezeu!

Fratele Passepoil se rezumă la a şterge marginea fetrului său, care purta urme de bale, şi păstră tăcerea. El era întotdeauna timid.

— Prieteni, spuse cavalerul, veţi avea dreptul să vă odihniţi atunci cînd domnişoara de Nevers va fi eliberată.

— Păcatele mele, micuţule... cred, într-adevăr, că asta se va întîmpla diseară.

Lagardère nu răspunse nimic, dar spada lui tăie, în jurul său, capetele mai multor plante, ca şi cum ar fi fost capul lui Philippe de Mantua.

Passepoil îi oferi calul său, el însuşi cocoţîndu-se pe crupa calului lui Cocardasse. Ar fi fost o minciună să spui că se simţea în largul său, căci niciodată echilibrul nu-i fusese atît de puţin stabil.

— Ei! nu mă strînge aşa tare, spunea gasconul. Nu sînt o tinerică, şi-o să-mi şifonezi vesta. Te rog doar să mă previi cînd vei avea de gînd să cazi şi, pe cuvîntul meu de profesor de scrimă, te voi ţine apucîndu-te de-o ureche.

Henri sări în şa şi, urmat de cei doi acoliţi, se îndreptă spre Chartres. Curînd ajunseră la o sută de metri de porţi. Lagardère văzu ieşind vreo treizeci de călăreţi ce purtau veşmîntul de culoare albastru francez al dragonilor din regimentul Royal-Cambis; ei înaintau în întîmpinarea lui şi păreau să se fi deranjat special în acest scop.

Deoarece atîta lucru nu era în măsură să-l sperie, îşi continuă drumul fără a încetini pasul.

Nu întîmplător apăruse acolo acel detaşament. Tînărul stegar care-l comanda îşi ridică sabia şi ordonă celor trei bărbaţi să se oprească, ceea ce Lagardère făcu de îndată, cu un salut plin de curtoazie şi plecîndu-şi arma.

— Cine sînteţi? întrebă purtătorul steagului.

— Cavalerul Henri de Lagardère, iar însoţitorii mei: Cocardasse şi Passepoil, profesori de scrimă, experţi în figurile cu vîrful spadei şi în lovituri secrete.

Cuvintele sunau ironic, şi stegarul nu se arăta a fi liniştit decît pe jumătate.

Chartres nu era, desigur, atît de departe de Paris încît să nu se fi auzit vorbindu-se de Lagardère şi, dacă ar fi fost vorba să-l aresteze, tînărul ofiţer ştia bine că, în ciuda numărului lor, el şi oamenii lui ar fi avut mult de furcă.

— Pot şti, întrebă cavalerul, observînd stinghereala interlocutorului său, pot şti cărui fapt datorez onoarea de a trebui să vă spun numele, prenumele şi rangul meu? Ştiu că acest oraş este ospitalier, dar nu cred că se procedează în felul acesta faţă de toţi cei care sosesc aici, mai ales la o oră atît de matinală. Dovadă, o trupă de călăreţi, ce escortau o trăsură şi care, în dimineaţa aceasta, au intrat în oraşul dumneavoastră fără ca nimeni să se fi deranjat să-i primească... Şi, totuşi, erau oameni de rang, vă asigur...

Ofiţerul, perplex, răspunse:

— Nu ştiu nimic despre acestea, domnule, şi mă limitez, pur şi simplu, la respectarea ordinelor.

— Aha! aţi primit ordine!... Aş fi indiscret dacă v-aş întreba cine vi le-a dat şi ce anume cuprind?

— La prima întrebare, replică stegarul zîmbind, aş putea să nu vă răspund. Vă voi spune totuşi cinstit că le-am primit de la căpitanul meu şi nu m-am interesat de la cine le primise el însuşi. Pentru cea de-a doua întrebare, pot să vă afirm că, cel puţin în ceea ce mă priveşte, ordinele nu vă ameninţă cu nimic libertatea.

— Poate că asta este spre binele amîndurora, replică Lagardère, cu oarecare maliţiozitate; dar, în

orice caz, ar fi fost totuna. Nu țin decît prea puțin să-i salut pe locuitorii orașului dumneavoastră și, mai curînd, aș fi înconjurat zidurile sale pentru a-mi da seama dacă nu cumva domnul prinț de Gonzague nu a intrat prin poarta opusă.

Stegarul avea o expresie pe jumătate glumeață, pe jumătate îngrijorată:

— Este de presupus, domnule, că aș fi avut misiunea de a vă aresta? întrebă.

— Ar fi fost o încercare ratată, tinere domn, și mi-ar fi părut foarte rău să vă găuresc vesta aceasta nouă. Acum, cînd știți cine sînt, să ne grăbim. Rolul dumneavoastră se limitează la atîta, sau trebuie să mai faceți și altceva?

— Trebuie să vă însoțesc la șeful jandarmilor de poliție, care dorește să stea de vorbă cu dumneavoastră în legătură cu un subiect pe care nu am cinstea de a-l cunoaște.

Ofițerul era, fără îndoială, de bună credință, și cuvintele sale indicau acest lucru la fel de bine ca și propria-i persoană. Totuși, povestea asta ascundea o capcană asupra căreia Lagardère făcea mii de presupuneri.

Poate că îl va găsi pe Gonzague, la pîndă cu oamenii săi și pregătit să-i pună capăt zilelor?

Tot ceea ce putea spera să găsească în oraș era o primejdie sigură. Dar s-ar fi putut să găsească și prilejul de a o vedea pe Aurore și de-a i se arăta. Și, netemător de primejdii, cum era, această ultimă posibilitate trecea înaintea oricăror alte considerente.

— Mergeți înainte, domnule, spuse rîzînd, iar dacă șeful vostru de poliție este un om plăcut, sper să am cu dînsul o conversație dintre cele mai interesante.

Micul stegar își îndreptă trupul, foarte mîndru la gîndul că va putea să se laude în fața camarazilor și a metreselor sale că reușise să-l facă pe cumplitul Lagardère să-l urmeze ca un mielușel ascultător.

Escorta se puse în mişcare, intră în oraş şi se opri în fața porții pentru trăsuri a unui palat cu înfățişare destul de frumoasă, în care cei trei bărbați fură introduşi şi unde se aflară în prezența domnului Ambroise Liébault, şeful poliției din Chartres, un omuleț rotofei, care încerca în zadar să pară fioros.

Pentru a da un cadru demnității sale şi pentru a-şi mări prestigiul, domnul Liébault trebuise să se înconjoare de oameni de pază civili, care umpleau sala şi alcătuiau o privelişte tot atît de grotescă pe cît ar fi vrut el să fie de belicoasă.

Mersese chiar mai departe; şi, ca un om cumsecade, obişnuit să cedeze în fața voinței soției, în problemele funcției sale cît şi în cele private, o rugase pe aceasta să stea în picioare în spatele scaunului său şi să-i sufle ce trebuia să spună, ba chiar, dacă ar fi cazul, să-i dea curaj. Pentru ca unii bărbați să capete îndrăzneală, nimic nu valorează mai mult ca faptul de a fi susținuți de energia unei femei.

Doamna Liébault — Mélanie, pe numele său de botez — poseda toate însuşirile bărbăteşti care-i lipseau cu desăvîrşire soțului său. Ea era cea care purta pantalonii[1] (acestea fiind zise la figurat şi fără anacronism, deoarece numitul articol vestimentar intim nu a început a fi folosit de către doamne decît mult mai tîrziu). Şi, în plus, era tînără, drăguță şi curioasă, poate ca un simplu prerogativ al sexului său, iar în acea dimineață nu făcuse mofturi pentru a ieşi din pat şi a se găti cu mult înaintea orei obişnuite. Căci reputația de bravură cavalerească şi de frumusețe a domnului de Lagardère nu ajunsese numai la urechile domnilor din garnizoana oraşului. Multe doamne ai căror soți sufereau de podagră, ba chiar şi celelalte, discutaseră adesea despre frumosul cavaler, fără a spune tot ce gîndeau în legătură cu el.

1 *A purta pantalonii* (în lb. franceză: *porter la culotte*): expresie al cărei echivalent în lb. română este: „a fi cocoşul în casă", dar care conține şi cuvîntul „culotte", traductibil şi prin „pantaloni", şi prin „chiloți", cuvînt fără de care textul în continuare este lipsit de sens. (n.t.)

Henri fu deci introdus în mijlocul acestei adunări fastuoase, care-l făcu să zîmbească. Cocardasse își scoase, cu un aer plin de demnitate, pălăria de fetru, iar Passepoil își îndreptă imediat privirile către singura femeie care onora prin prezența sa acea adunare de bărbați.

Jupîn Ambroise Liébault, el însuși intimidat de atîta pompă, ca un bun burghez ce era, tuși de trei ori, își suflă nasul, își trecu mîna peste bărbia spînă, își scărpină urechea cu mîna stîngă și, în fine, se hotărî să deschidă gura în formă de *O*.

— Domnule, zise, răsucindu-și degetele și neîndrăznind să-l privească pe cel căruia i se adresa, vreți să aveți amabilitatea să-mi spuneți numele dumneavoastră?

— Mă numesc Henri, cavaler de Lagardère... și nu prea înțeleg de ce asta v-ar putea interesa...

Omulețul, atent doar la chestionarul său, nu răspunse și se întoarse către Cocardasse:

— Și dumneavoastră, domnule?

— Eu? Pe Dumnezeul meu!... Mă numesc Cocardasse-junior și sînt cunoscut la Paris, în Flandra, în Gascogne, peste tot. Trebuie, cu adevărat, să vii în acest ținut de cîrtițe pentru a găsi măgari care nu-l cunosc pe Cocardasse?

Gasconul, jignit, își puse din nou pălăria pe cap, fără ca nimeni să îndrăznească a spune ceva.

— Și celălalt?...

— Celălalt se numește Passepoil, susură acesta, nescăpînd din priviri pe frumoasa doamnă Liébault și adăugînd, special pentru ea: — Amable, în intimitate, și întotdeauna în slujba frumuseții!

— Cavalerul Henri de Lagardère, Cocardasse și Passepoil, spuse sentențios șeful poliției, atingîndu-și de trei ori fruntea. Chiar așa... acestea sînt numele scrise în document...

Cu un bobîrnac al degetului mare, își potrivi pe nas ochelarii și privi de foarte aproape hîrtia... Deodată, foaia pe care o ținea în mînă îi alunecă printre degete,

luată din zbor de către vîrful spadei lui Lagardère, care începu să citească liniștit:

— Da, domnule; este chiar așa, spuse acesta din urmă, înapoindu-i hîrtia, cu aceeași lipsă de fasoane. Doream doar să văd scrisul... acum m-am lămurit... îl cunosc.

Jupînul Liébault scoase un „O!" de uimire și toți, inclusiv soția lui, începură să rîdă.

După ce reintră în posesia foii sale, clipi din ochi și încercă să-l fixeze cu privirea pe interlocutor:

— Domnule de Lagardère, spuse, sînteți foarte sigur că ați declarat adevăratul dumneavoastră nume și rang?

— Ieri seară, la orele opt — răspunse cu răceală Lagardère — eram considerat un aventurier. Un sfert de ceas mai tîrziu, regentul îmi strîngea mîna și recunoștea în fața tuturor titlul de cavaler ce-mi fusese dat de către Ludovic al XIV-lea, augustul său unchi. Dar ce interes poate avea acest fapt pentru dumneavoastră?

— Și, pe urmă, cine ești dumneata? strigă Cocardasse, pe nepusă masă.

Omulețul își umflă obrajii, își ridică pe nas ochelarii, își înfipse în șold mîna stîngă și, cu un ton semeț, îngîmfat și grotesc, scandă plin de sine:

— Sînt, domnule, șeful jandarmeriei[1] de poliție a orașului și ducatului Chartres!

Gasconul avu un zîmbet arogant.

— Un șef de jandarmerie! răcni el. Ia te uită! Păi, nenicule, între oameni cu aceeași meserie, ne putem înțelege! Și eu sînt profesor de scrimă, și Passepoil la fel, maeștri în materie de arme, în strada Croix-des-Petits-Champs, la Paris, foarte cunoscuți în toată Franța, în lumea întreagă, și chiar mai departe!

— Da, da! întări normandul, sărindu-i, ca întotdeauna, în ajutor.

1 *Șeful jandarmeriei:* cuvîntul corespunzător din lb. franceză (*prévôt*) are și înțelesul de „profesor de scrimă" sau de „maestru de arme", sens în care este utilizat cu referire la Cocardasse și Passepoil, ceea ce constituie *qui-pro-quo*-ul situației. (n.t.)

— Sfinte Doamne! continuă Cocardasse, scoțînd din teacă spada lui lungă și lată și luînd o savantă poziție de scrimă — hai, arată-ne, păcatele mele! arată-ne că ești de-ai noștri, și să schimbăm cîteva lovituri, ca să vedem...

Din nefericire și spre rușinea membrilor onorabilei corporații a maeștrilor în lovituri subtile, Cocardasse îl văzu pe domnul șef al poliției din Chartres trecînd, cu prudență, în spatele fotoliului său.

Doamna Mélanie Liébault fu cea care, apucîndu-și soțul de braț, îl sili să părăsească acest adăpost și-l readuse la locul lui. Adevărul este că jupîn Ambroise Liébault aproape leșinase de spaimă.

Toată lumea rîdea, cu excepția sa și a lui Cocardasse și, ca toți cei care au trecut printr-o spaimă, recurse la fanfaronadă.

— Domnule, spuse Lagardère, nu am vreme de pierdut aici... ce doriți?

— Ce doresc? răspunse omulețul care, din foarte palid, devenise stacojiu. Iată: pentru mine, dumneata nu faci parte din nobilime, așa cum pe nedrept susții, ci ești un condamnat la moarte, ce trebuia să fie executat noaptea trecută la Bastilia; care a reușit să scape și pe care am ordin să-l arestez...

Spusese toate acestea dintr-un suflu și cu pleoapele închise, într-atît se temea că fiecare dintre cuvinte ar fi putut să facă să-i apară în față o nouă spadă.

— Ei, nu! rîse batjocoritor cavalerul, care începea să-și piardă răbdarea. Și cine v-a spus așa ceva? Cine v-a dat acest ordin?

Magistratul se mulțumi să arate hîrtia.

— Ai văzut prea bine, spuse, deoarece ai citit asta și cunoști scrisul. De altfel, un gentilom nu călătorește înveșmîntat în halul în care te afli, avînd în suită doi spadasini cu înfățișare care nu inspiră încredere...

— Caramba! urlă gasconul, întorcîndu-se spre prietenul său. Oare individul vrea să vorbească despre oameni de rang, ca noi?

— Așa s-ar spune, nobilul meu prieten.

— Ei bine, atunci o să-l trimit un pic în culise.

— Ați spus adevărul, domnule, reluă vorba Henri, oprind avîntul prea înfierbîntatului meridional. N-aș îndrăzni să mă prezint la Curte cu o astfel de îmbrăcăminte...

— Și porți în mînă o spadă care nu-ți aparține, continuă șeful jandarmeriei.

— Și asta-i adevărat... este spada monseniorului regent! Nu mi-o cereți, domnule, fiindcă țin la ea. În nici un caz nu v-aș putea-o face cadou.

Și o săltă în mînă.

— O armă mică și drăguță! O jucărie, fără aspect periculos. O spadă de curte. Este flexibilă și ușoară și, totuși, cu ea poți ucide zece oameni. Credeți, domnule șef al poliției, că voi avea prilejul să mă slujesc de ea la Chartres?

Doamna Liébault căscă ochii mari. Își împreunase mîinile și rămăsese în extaz. Da, fără îndoială, era chiar Lagardère! Era sigură de asta și mai știa că, în acele clipe soțul nu valora prea mult în inima ei!

— La Chartres? exclamă acesta din urmă. Cîtă vreme sînt eu șeful poliției, nu vei ucide pe nimeni aici.

— Asta depinde, răspunse Lagardère. Dacă cel care v-a dat ordin să mă arestați și care se numește Philippe Polyxène de Mantua, prinț de Gonzague, se află încă în acest oraș, îl voi ucide aici, fiți convins de asta; și nimeni, în afară de Dumnezeu, nu ar putea să-mi oprească brațul. Dacă nu se mai află aici, îl voi ucide mai departe.

— Domnul de Gonzague nu mai este la Chartres, iar dumneata, domnule, nu vei ieși din oraș! strigă omulețul cu glas schimbat, asemănător glasului cu care Cezar lansase vorbele: *alea jacta est*[1].

1 *Alea jacta est* (în lb. latină) = „zarurile sînt aruncate": cuvinte atribuite lui Cezar, care se pregătea să treacă Rubiconul, deoarece o lege îi poruncea oricărui general ce intra în Italia prin nord să-și elibereze trupele înainte de a trece acest fluviu. Fraza se folosește cînd se ia o decizie îndrăzneață și importantă, după o matură gîndire. (n.t.)

Apoi, adresîndu-se jandarmilor, porunci:

— Arestați-l pe acest om și conduceți-l la închisoarea orașului!

Nu-și terminase ultimul cuvînt, că deja dispăruse în spatele fotoliului său.

Cocardasse și Passepoil se proptiră de fiecare parte a lui Lagardère, cu sabia ridicată, și jandarmii nu făcură decît un pas...

Cu excepția participanților, s-ar fi putut crede că era vorba de o repetiție a scenei ce se desfășurase în casa domnului de Gonzague, atunci cînd Cocoșatul, după ce semnase cu adevăratul său nume contractul de căsătorie, strigase, renunțînd la gheboșenia lui: „Puteți veni să-l citiți!"

— În lături! spuse cavalerul. Primul care ridică mîna asupra mea este un om mort!

—Prindeți-l! omorîți-l! striga Ambroise Liébault, rămînînd în colțișorul lui sigur. Dacă nu faceți asta, sînt pierdut!

Lagardère se îndreptă spre locul din care veneau strigătele.

— Acest om este soțul dumneavoastră, doamnă? întrebă, înclinîndu-se în fața Mélaniei.

Cine va pătrunde vreodată în străfundul unei inimi de femeie? Nevasta magistratului își încrucișă privirea cu cea a cavalerului. Era mîndră că-l vede de aproape, că-i vorbește, că-l poate ajuta. În același timp, ochii săi disprețuitori se îndreptau spre bărbatul ghemuit la picioarele ei, care i se agăța de fuste și care tremura.

— Dacă sînteți cu adevărat Lagardère, spuse cu simplitate, lăsați-l. Nu poate nimic împotriva dumneavoastră...

— Sînt Lagardère!

Și, foarte aproape de urechea ei:

— Doamnă, o mamă mi-a încredințat misiunea de a-i readuce fiica, răpită în mod laș. Fiecare clipă îmi este prețioasă și, reținîndu-mă fără a ști acest lucru, soțul dumneavoastră face jocul răpitorului!

— Atunci plecați, plecați repede! spuse ea pe același ton, învăluindu-l cu o privire limpede. S-a dat ordin să se închidă toate porțile orașului cît timp vă veți afla aici...

— Vai! nenorocire cui ar încerca să mă oprească, doamnă!

În loc de orice răspuns, ea întinse mîna pe care cavalerul își puse buzele și, adresîndu-se jandarmilor, spuse:

— Domnilor, domnul șef al poliției vă roagă să rămîneți aici, pînă la noi ordine.

...Și magistratul nu protestă.

Lagardère trecu printre soldați, urmat de cei doi însoțitori ai săi, și strînse mîna stegarului, spunînd:

— Mulțumesc. Îmi spuseseți, într-adevăr, că șeful poliției orașului Chartres este un om cu care te poți înțelege. Din păcate, trece deseori în spatele scaunului său și, în acel timp, nu i se poate vorbi... Adio, domnule. Dați poruncă să ni se dea înapoi caii.

3 Primele capcane

Lagardère sări în șa și, urmat de Cocardasse care îl imitase, în timp ce Passepoil rămînea pe jos, porni repede în căutarea unui han la care s-ar fi putut găsi cai.

Bunii burghezi, care stătuseră pînă tîrziu în pat, începeau să se scoale și să scoată nasul la ferestre. Văzîndu-i trecînd pe cei trei bărbați, adăugară curiozitatea lor la cea a oamenilor de rînd, care încă de mult alergau pe străzi.

Gasconul se arăta mîndru de un succes pe care-l atribuia înfățișării sale plăcute și care, în realitate, era inspirat de aspectul lui de adevărat aventurier. Cît despre Passepoil, acesta — deși mai modest — înălța la

rîndul său capul; dar o făcea pentru a pîndi, la ferestre, silueta vreunei femei drăguțe, în ținută matinală.

Lagardère era frămîntat de prea multe gînduri grave spre a lua seama la ce se întîmpla în jurul său și căuta, înainte de toate, mijlocul de a părăsi cît mai curînd orașul, așa cum îl sfătuise doamna Liébault, care părea a fi o femeie cu bun simț.

Și mai era ceva ce-l îngrijora mult: cei care se îndreaptă spre eternitate nu au nevoie de bani, așa că Henri, mergînd spre supliciu, nu păstrase decît foarte puțini în buzunare. Plecarea sa, atît de precipitată încît nu-i lăsase timp măcar cît să-și pună un veston, nu-i permisese nici să se gîndească la faptul că, pentru a merge de la Paris în Spania, trebuie să te înarmezi cu o sumă de bani destul de frumușică.

În afară de asta, știa și la ce trebuie să se aștepte în ceea ce privește conținutul pungii celor doi însoțitori ai săi, care, la un loc, n-ar fi reușit poate să adune nici trei pistoli[1].

Situația era neplăcută, dar cavalerul obișnuia să nu se sperie de nimic și să spere în ceea ce unii numesc „providența", iar alții, „întîmplarea".

Așadar, în apropiere de Brèche, în partea de jos a orașului, îi atrase atenția un han, în spatele căruia niște grajduri mari lăsau să se presupună că vor găsi acolo exact ce le făcea cea mai mare trebuință.

Dar, dacă sergentul fusese foarte politicos, hangiul nu părea dispus să se poarte în același fel.

Cocardasse, doar la gîndul că-și va umezi gîtlejul, bătea deja în poarta hanului, a cărui firmă era: *À la Vierge Noire*[2].

— Doamne Sfinte! zise, cămara este goală! Altminteri nu i-ar lăsa pe niște gentilomi să aștepte astfel. Dacă ticălosul nu vine să ne salute după ce mai bat de trei ori, mă simt în stare să-l pun imediat în frigare, ca pe-un curcan.

1 *Pistol:* monedă folosită pe vremuri în Franța și valorînd zece franci. (n.t.)
2 *À la Vierge Noire* (în lb. franceză) = La Fecioara Neagră (n.t.)

Dar în zadar lovea puternic în poartă cu mînerul spadei — înăuntru nu era nici o mişcare.

Dimpotrivă, oamenii se adunau în acea veche stradă du Bourg[1] care, multă vreme, se numise Grande-Rue[2] din Chartres şi care se termină la poarta Drouaise, una dintre principalele ieşiri din oraş. Glumele proaste începeau să plouă în jurul profesorului de scrimă, frigîndu-i destul de tare urechile.

Într-adevăr, nu era admisibil — căci era trecut de orele opt — ca nimeni să nu se fi sculat în acea casă.

Lagardère se gîndi că, poate, Gonzague şi banda sa erau ascunşi în spatele uşii şi că, de cum s-ar deschide, se vor arunca asupra lui... Cine ştie dacă nu cumva toată scena de la domnul Liébault, şeful poliţiei, nu fusese o comedie destinată să le dea adversarilor săi timpul necesar pentru a-şi pregăti cursa?

Îl întrebă pe un băietan ce nu părea a bănui nimic şi care, cu lux de amănunte, îi povesti că opt călăreţi şi două doamne într-o trăsură se opriseră la han, cu două ore mai înainte.

— Dar, adăugă puştiul cu răutate, au plecat imediat după ce şi-au schimbat caii cu alţii, ce le fuseseră pregătiţi de două zile. Şeful lor a intrat la guvernator, la care nu a stat mai mult de o jumătate de oră.

Henri nu se îndoi că spunea adevărul. Aşa încît, convins că hangiul, plătit de Gonzague, suferea de boala surzeniei doar pentru a-l face să piardă timp, în cazul în care şeful poliţiei nu ar fi menţinut arestarea, se gîndi că ar fi inutil să asedieze hanul deoarece, mai mult ca sigur, fugarii nu lăsaseră în grajd nici un cal odihnit.

Nu se miră, se aştepta la asta. Îşi cunoştea destul de bine duşmanul pentru a şti că-şi va însemna trecerea semănînd aur, piedici şi capcane.

— Şi ce? spuse gasconul, adresîndu-se curioşilor pe care exasperarea sa îi umplea de bucurie, vreţi să rîdeţi, neghiobilor? Ei bine! să rîdem!

1 *Strada du Bourg* (în lb. franceză) = Strada Cetăţii (n.t.)
2 *Grande-Rue* (în lb. franceză) = Strada Mare (n.t.)

Dar se plictisise, tot strigînd și înfuriindu-se fără succes. Poarta nu ceda; el se încăpățîna să vrea totuși să intre, așa că atacă fereastra, pe care începu s-o spargă cu lovituri de spadă, în mijlocul unei cumplite sfărîmături de geamuri.

Cînd spărtura fu destul de largă, își petrecu brațul înăuntru pentru a deschide și, dintr-o săritură, fu în casă, de unde, mai întîi, fu auzit înjurînd timp de cîteva minute.

Reapăru curînd, pe ușa pe care o deschisese, ținînd de guler un om și scuturîndu-l ca pe un prun. Era hangiul, care-și freca ochii, ca unul care de-abia a fost smuls din somn.

— Ho! Secătură! Potlogarule! Hoțule! urla meridionalul, triumfător. Nu știi cu cine ai de-a face? Du-te după vin, necioplitule! și din cel mai bun, pentru trei tineri seniori cărora le este sete... dacă nu, vai de coastele tale!

— Domnii mei! gemea omul, fie-vă milă de mine...

Lagardère îi puse mîna pe umăr, cu atîta putere încît hangiul simți că i se îndoaie genunchii.

— Cai! îi spuse, țintuindu-i ochii cu privirea. Îmi trebuie trei... pe dată!

— Isuse Cristoase! Nu am nici măcar unul, vă jur! Toți caii din grajdul meu sînt frînți de oboseală. Nu sînt nici cinci minute de cînd au sosit de la Tours...

— Canalie! tună cavalerul, strîngîndu-i atît de tare brațul încît îl făcu să țipe de durere. Dacă mai minți, îți voi smulge limba...

— Nu mint... spun adevărul... vreți să-i vedeți?

Lagardère se gîndi că poate, dintre toți, va găsi cîțiva care să fie mai buni decît ai săi. În orice caz, de unul avea nevoie.

Tocmai cînd se îndrepta spre grajduri, un puști de zece ani se strecură în spatele lui și-i puse în mînă un bilet pe care-l citi iute. Iată ce era scris:

«În numele cerului, cavalere, plecați, plecați repede! Soțul meu a fost chemat adineauri la guvernator. Porțile se închid. Doar poarta Guillaume rămîne deschisă. Peste cinci minute ar fi prea tîrziu. Fugiți, și Domnul să vă aibă în pază!

Mélanie»

— Adevărat, șopti el, are dreptate... Biata femeie!... Există primejdii pe care nu trebuie să le înfrunți cînd ai de atins un scop...

Purta pe deget un inel pe care-l adusese din Spania — o bijuterie foarte prețioasă datorită suprafeței în arabescuri lucrate de către celebrul El Cincelador[1]. I-l dădu copilului, spunîndu-i:

— Iată, du asta celei care te-a trimis și spune-i că Lagardère își va aminti de ea. O cunoști?

— Sigur că da: doamna Liébault! Este atît de bună!

— Hai, voi ceilalți, să plecăm, porunci Lagardère. E timpul... vom găsi cai mai departe.

— Să plecăm? întrebă Cocardasse, uimit peste măsură. Pe Dumnezeul meu! am gîtlejul în flăcări și nu se va spune că am intrat pe fereastră într-un han, fără să beau acolo nimic! Dacă am păcate pe conștiință, acestea nu sînt păcate de cîrciumă...

Zări un urcior pe jumătate plin cu vin și-l supse dintr-o suflare, după care spuse:

— Acum, puștiule, te urmez...

Și, întorcîndu-se:

— Cît despre tine, netrebnicule! iată cum sînt plătiți ticăloșii de teapa ta!

Hangiul primi în coate o lovitură zdravănă dată cu urciorul și se prăbuși urlînd, în vreme ce cei trei bărbați, cu săbiile în mînă, se îndreptau în grabă către poarta Cornutelor[2] *(a Tăbăcarilor), care era cea mai apropiată* ieșire din oraș.

1 *El Cincelador* (lb. spaniolă în text) = Cizelorul (n.t.)
2 *Poarta Cornutelor* (în lb. franceză în text) = *Porte des Cornus* (n.t.)

Dar poarta era închisă. Situaţia devenea gravă.

Lagardère şi tovarăşii săi se repeziră într-o străduţă şi, făcînd o droaie de ocoluri, ajunseră pe rînd la poarta Châtelet, poarta celor Răspîndiţi[1], la poarta Drouaise şi la altele... Toate erau închise şi oameni înarmaţi făceau de pază.

În graba sa, Lagardère uitase recomandarea scrisă a frumoasei doamne Liébault dar, îndreptîndu-se către cea din urmă poartă: poarta Guillaume — singura care se mai păstrează astăzi din vechile ziduri de apărare — îşi reaminti brusc şi-i îndemnă pe cei doi profesori să grăbească pasul.

Răsuflară uşuraţi: poarta era deschisă; era salvarea!

Nu mai aveau pînă acolo decît vreo zece stînjeni cînd, deodată, dintr-o fundătură şi barîndu-le calea, se iviră douăsprezece haimanale — indivizi gata pentru orice fărădelege, cu săbii mari scoase din teacă. Erau comandaţi de un fel de Hercule, pe nume Saint-Bonnet.

Cei din neamul Saint-Bonnet sînt încă legendari în ţinutul din preajma oraşului Chartres. Primii doi fraţi îşi construiseră, lîngă Blévy, nişte mici fortăreţe, de unde porneau să jefuiască, să ceară răscumpărări şi să terorizeze regiunea. Unul dintre ei a fost executat şi capul i-a fost expus la Chartres, pe unul din stîlpii porţii Guillaume.

Neamul nu li s-a stins atît de repede. I-am reîntîlnit în vremurile revoluţiei, în *banda de la Orgères*, al cărei proces a durat patru luni; din această bandă, douăzeci şi trei au fost executaţi şi douăzeci şi şapte — trimişi la ocnă.

Unul dintre reprezentanţii acestei sinistre familii, nepotul celui al cărui cap fusese expus, era cel cu care Gonzague căzuse la învoială, în timpul rapidei sale treceri prin Chartres, chiar în acea dimineaţă. Ticăloşii se înţeleg repede între ei — şi poate că folosise deja, în altă parte, serviciile lui Saint-Bonnet?

1 *Poarta celor Răspîndiţi*: idem = *Porte des Epars* (n.t.)

Aşadar, acesta avea misiunea de a-l ucide pe Lagardère, iar omorul era plătit dinainte. Trebuia să fie înfăptuit chiar în oraş, în apropierea porţii Guillaume, la care se ajungea, în acea vreme, prin străduţe înguste şi murdare, înconjurate de fundături.

Planul lui Philippe de Mantua era simplu. Îl indicase guvernatorului în cîteva cuvinte, spunîndu-i:

— Omul pe care, potrivit instrucţiunilor regentului, vă ordon să-l arestaţi este un zurbagiu. A scăpat de secure, poate vă va scăpa şi dumneavoastră. Încercaţi mai întîi să puneţi mîna pe el într-un loc închis şi, dacă nu reuşiţi să-l prindeţi, porunciţi să se închidă toate porţile oraşului, cu excepţia uneia singure. Va intra în capcană cu capul înainte şi-l veţi prinde ca într-o cursă.

La ieşirea din oraş, pe drumul spre Saint-Prest, îl întîlnise pe Saint-Bonnet cu banda lui, care tocmai voiau să plănuiască un jaf. Şi cum se înţelesese cu guvernatorul ca poarta Guillaume să fie cea aleasă drept capcană — fapt ignorat de milostiva soţie a lui Ambroise Liébault — îi trimisese pe bandiţi să se posteze foarte aproape de acolo, atrăgîndu-le atenţia că, în caz de alertă din partea autorităţilor, nu aveau de făcut decît un salt pentru a părăsi locurile.

Puţin îi păsa de ce ar fi devenit ei, dar constituiau un atù serios în jocul său şi nu vrusese să-l piardă... Lagardère ar fi trebuit să fie foarte şmecher ca să poată ieşi viu din Chartres.

Tîlharii pe care-i pregătise împotriva lui erau din cea mai jalnică speţă. Alături de ei, Cocardasse şi Passepoil puteau trece drept îngeri.

— Iată nişte indivizi, spuse gasconul, a căror mutră nu-mi place! Vai de păcatele mele! dacă asta este paza civilă a oraşului Chartres!...

— ... cum trebuie să fie ticăloşii din oraş!? completă Passepoil.

Cavalerul îi numără: erau doisprezece.

— Pentru fiecare — cîte trei, spuse. Ceilalţi o vor lua la fugă. Înainte!

Îl căută mai întîi pe cel care putea fi şeful; dar în acele clipe, Saint-Bonnet, avînd în buzunare aurul lui Gonzague, ţinea tare mult la pielea sa, aşa încît se ascunsese în spatele oamenilor săi.

Dar asta nu opri lupta să înceapă şi curînd se auziră strigăte de agonie şi horcăieli înăbuşite.

În spatele ferestrelor cu obloane începeau să răsară capete speriate. De la o casă la alta, oamenii îşi arătau acel cavaler misterios, sosit abia de o oră, şi care, deja, stîrnise atîta emoţie în întregul oraş.

Zvonurile se porniră.

Şi la fiecare om care cădea, se striga *bravo* — cu atît mai la unison, cu cît haimanalele lui Saint-Bonnet erau temute de paznicii citadini, din cauza numeroaselor jafuri pe care continuaseră să le comită cu o îndrăzneală de neînchipuit; în plus, cu excepţia unuia singur, toţi erau străini de ţinut.

Spectatorii, înspăimîntaţi la început de inegalitatea celor două tabere, se pasionaseră curînd pentru minunata măiestrie a celor trei viteji care manevrau destul de bine spada pentru ca nici o altă armă să nu ajungă la trupurile lor; şi, de aceea, erau unanimi în a-i încuraja cu gestul şi cu vorba.

Tabăra opusă se rărea văzînd cu ochii şi, curînd, în lungul străzii se înşirau corpuri nemişcate. Erau oare morţi? Nu am putea spune, dar toţi aveau în frunte o gaură sîngerîndă, pecete fatală pe care mulţi mînuitori de spadă o cunoşteau şi care se numea *lovitura secretă a lui Nevers*.

Probabil că unul dintre bandiţi îi văzuse efectele în altă parte, căci de cum o zări, o luă la goană, iar ceilalţi îl urmară, ca un stol de vrăbii.

Pe toată durata luptei, o tînără femeie stătuse la fereastra unei case care era aproape lipită de zidul de apărare şi, de acolo, cu ochii măriţi de groază, nu-l scăpase nici o clipă din ochi pe Lagardère.

Oricît de ocupat ar fi fost să facă față numeroșilor adversari care încercau să-l încercuiască, cavalerul, atent la toate, nu putuse să n-o observe; și — detaliu ce constituie o bună dovadă a calmului său —, el recunoscuse chiar, pe degetul ei, îndreptat cu încăpățînare spre poarta orașului, inelul care fusese al său pînă în acea dimineață.

Cînd locul din fața lui rămase gol, o salută cu spada însîngerată pe tînăra femeie al cărei deget continua să-l invite să fugă și, chemîndu-i pe cei doi profesori de scrimă, se avîntă sub bolta porții Guillaume.

Cînd să o străbată, se opri brusc: un strigăt sfîșietor răsunase. Îndreptîndu-și ochii către fereastră, nu mai zări chipul blînd al doamnei Liébault, care se trăsese repede înapoi și leșinase.

Era, fără îndoială, semnul unei groaznice primejdii.

— Înainte! înainte! strigă Lagardère, care făcu un salt.

Dar trupul său, ca și cele ale tovarășilor lui, se ciocni cu putere, fără a-i zdruncina, de batanții masivi din stejar, căci poarta tocmai se închisese cu zgomot de tunet.

O companie militară luă poziție, cu arma la picior, și însuși guvernatorul, domnul Belnet de Floville, urmat de șeful poliției, Ambroise Liébault, îi ordonă lui Lagardère să predea sabia.

Acesta își încleștă pumnii, își înălță cu mîndrie fruntea de pe care nimic nu putea șterge expresia de curaj și îndrăzneală, și strigă:

— Nu, domnule! Niciodată!... Niciodată!... Citiți sub sînge: această sabie poartă numele lui Philippe d'Orléans, regent al Franței. Nu i-o voi preda decît lui... sau regelui!

Cu picioarele înfipte zdravăn pe pămînt, cu mîna stîngă sprijinită în șold, întinse la orizontală lama spadei, aducînd-o la două degete de chipul guvernatorului.

— Citiți, domnule, citiți! repetă el mînios.

Era o obrăznicie... dar era atît de frumos, încît domnul de Floville se înclină, deși fără vrere, și nu mai insistă.

— Și vă somez, adăugă Lagardère, vă somez să porunciți să mi se deschidă această poartă și să mi se dea libertatea pe care nu aveți nici un drept să mi-o luați.

Domnul guvernator Belnet de Floville era un individ cu maniere frumoase, dar era un încăpățînat. Cînd credea că datoria îi este să meargă la dreapta, într-acolo mergea, în ciuda tuturor sfaturilor și a tuturor reproșurilor, chiar de-ar fi fost să-și frîngă gîtul. Îi trebuia un ordin regal pentru a-l face să revină asupra primei lui decizii.

Și acesta era cazul acum: Philippe de Gonzague era prietenul intim al lui Philippe d'Orléans, una dintre persoanele apropiate acestuia, și asta o știa toată lumea. În numele regentului, el poruncise să fie arestat un condamnat la moarte care-și spunea Henri de Lagardère... trebuia să se supună ordinului, împotriva și în pofida tuturor.

— Domnule, răspunse, aș fi fericit să vă satisfac dorința. Dacă sînteți cu adevărat cavalerul de Lagardère, vă cunosc destul de bine reputația spre a mă simți obligat să-mi cer iertare, dinainte, pentru neplăcerile pe care vi le-aș putea cauza... Dovediți-mi cine sînteți și voi fi, îndată, slujitorul dumneavoastră.

— Nu trebuie să dovedesc nimic, spuse Henri, și dumneavoastră sînteți primul care vă îndoiți de cuvîntul meu.

— Încă o dată: nu m-aș îndoi, dacă anumite informații — aș putea să le numesc chiar ordine — nu mi-ar permite să afirm că nu sînteți domnul de Lagardère, ci un condamnat la moarte care fuge și pe care trebuie să-l trimit la secure.

Cavalerul lăsă brațele în jos. Deznădejdea sa era mai ales rezultatul tuturor întîrzierilor pe care le prevedea.

— O! Gonzague! șopti. Vei plăti și asta, odată cu restul, și vei plăti cu sîngele tău!

Dar deodată își îndreptă trupul:

— Da, domnule, zise, este ceva adevărat în ceea ce spuneți: ieri, eram un condamnat la moarte! Nu am ascuns acest lucru în fața domnului șef al poliției. Ieri, mergeam spre eșafod, iar adversarul meu, Philippe de Mantua, prinț de Gonzague — chiar acela care v-a dat informații și ordine — credea deja că-mi va călca în picioare cadavrul! Dar de la pahar la buze e cale lungă și, atîta timp cît un om are capul pe umeri, dreptatea de partea lui și onoarea ca îndrumător, cînd însuși scopul vieții sale este răzbunarea, el poate răsturna lumea... Așadar, ieri cavalerul de Lagardère mergea spre supliciu! Pe drum, l-a întîlnit pe monseniorul regent, și Philippe al Franței i-a pus în mîini propria sa spadă, spunîndu-i: „Poți lovi! îți dau capul adversarului tău!"

Glasul îi vibra, în ochi avea luciri de oțel. Continuă:

— Acel cap este capul prințului de Gonzague, al aceluia pe care regentul l-a izgonit, l-a condamnat; al aceluia pe care am misiunea de a-l pedepsi, după ce îi voi fi luat înapoi ceea ce îmi aparține... și eu, domnule, și eu am ordine... sînt superioare celor pe care le-ați primit!

— Arătați-mi-le, vă implor! îl întrerupse guvernatorul. Domnul de Gonzague avea permise de liberă trecere în bună regulă, semnate de domnul d'Argenson. Unde sînt ale dumneavoastră?

— Ordinele mele se află aici! spuse Lagardère, izbindu-și pieptul în dreptul inimii. Permisele mele de liberă trecere — iată-le, adăugă, ridicîndu-și din nou sabia. Lagardère poate trece pe oriunde, chiar și cu mîinile legate, așa cum a făcut ieri; chiar și cînd i se închid porțile zidurilor de apărare, așa cum ați făcut acum dumneavoastră. De-ar fi făcut Dumnezeu, domnule, să-l opriți pe cel căruia îi dați ascultare, în loc

să mă opriţi pe mine!... Poate nu aţi mai fi riscat să vă pierdeţi locul şi, eventual, să ajungeţi la Bastilia!

Domnul de Floville făcu un gest plin de demnitate jignită şi spuse:

— Eram cît pe-aci să vă cred, dar în zadar încercaţi să mă intimidaţi, vă previn...

— Dar cine vă vorbeşte despre intimidare? Dacă aş vrea să vă înspăimînt, domnule guvernator, v-aş spune: peste douăzeci şi patru de ore, orice aţi face, oriunde m-aţi închide, eu nu voi mai fi aici, cu toţi jandarmii dumneavoastră, cu toate zăvoarele, cu toţi bandiţii plătiţi pentru a mă ucide...

Guvernatorul tresări. Aceasta era o presupunere care-i jignea onoarea.

— Bandiţi? şopti el, bandiţi plătiţi? Nu vă înţeleg...

Henri se întoarse, arătă cadavrele răspîndite pe jos şi întrebă:

— Dumneavoastră sînteţi cel care i-a trimis pe aceşti indivizi?

Domnul de Floville se aplecă asupra morţilor şi păli, dar afirmă cu demnitate:

— Domnule, vă jur că nu ştiu cine sînt aceşti oameni şi cine a îndreptat spadele lor împotriva dumneavoastră.

— Cine?... Gonzague, asasinul! Gonzague, blestematul! Întotdeauna, domnule guvernator, îl veţi găsi de o parte pe el, iar pe mine, de cealaltă... pînă la sfîrşitul lui, care se apropie.

Domnul de Floville nu se prea simţea în largul său şi, în spatele lui, şeful poliţiei se agita teribil, ca o frunză de plop bătută de vînt.

— Veniţi la mine, sfîrşi prin a spune cel dintîi, vom putea discuta mai în tihnă. Aduceţi unuia dintre cele mai puternice personaje ale regatului acuzaţii atît de grave, încît trebuie să le aud eu singur, atîta vreme cît nu voi avea dovezile...

— Aveţi cuvîntul meu. În dimineaţa aceasta l-aţi fi putut întreba pe Gonzague dacă Lagardère şi l-a călcat vreodată.

— Veniţi, repetă guvernatorul.

— Permiteţi-mi, dimpotrivă, să nu vă dau ascultare. Niciodată nu va fi prea multă lume să mă audă, şi ceea ce vă spun astăzi, mîine va fi cunoscut de către toţi.

Făcu semn cu vîrful spadei şi, pe dată, ofiţeri şi soldaţi, burghezi şi meşteşugari, nobili şi oameni de rînd, pînă şi copiii, se strînseră în jurul său.

— Acuzaţiile mele, spuse, le menţin... şi prima este un fapt deja dovedit: Philippe de Gonzague este un asasin!

Se auziră exclamaţii:

— Vai!...

— Cum!...

— Şi pe cine a ucis?

— Într-o seară, în şanţurile de apărare de la Caylus, — acum douăzeci de ani, iar eu mă aflam acolo —, a dat o lovitură de spadă, pe la spate, celui mai bun prieten al său, a cărui avere şi pe a cărui soţie le rîvnea. Acest prieten — aproape un frate — era Philippe de Lorraine, duce de Nevers! Şi credeţi că această faptă nu a fost un asasinat?

Deşi povestea era veche şi aproape uitată, mai ales de către oamenii din popor, toţi cei de faţă ciuliră urechile.

Lagardère continuă:

— Philippe de Nevers avea o fiică, pe care Gonzague voia, de asemenea, s-o facă să dispară. Am putut salva copila şi am reuşit s-o cresc, s-o smulg din ghearele lui timp de douăzeci de ani; mi-a devenit logodnică, şi urma să mă căsătoresc cu ea înainte de a merge la eşafod, dacă ar fi fost necesar să ajung acolo... Dar am dovedit că Gonzague era acela care trebuia să se ducă la moarte în locul meu şi, cînd m-am dus să-mi regăsesc logodnica, asasinul mi-o răpise chiar de la altar... Aţi văzut-o trecînd acum cîteva ore: ea se îndreaptă către Spania, în trăsura pe care el o însoţeşte şi, în timp ce banditul fuge cu prada, eu sînt împiedicat să-l urmăresc.

Îl zguduia o adîncă emoție, care se transmise și asistenței.

Lagardère reluă cu o voce vibrantă:

— Înțelegeți acum, domnule guvernator, pentru ce nu am nevoie nici de ordine, nici de permise de liberă trecere?... Pentru ce vă cer să-mi deschideți porțile?... Înțelegeți pentru ce Gonzague v-a mințit cu nerușinare — cu scopul de a întîrzia urmărirea mea — și pentru ce a pus asasini în calea mea?

Domnul de Floville înaintă, cu mîna întinsă.

— Domnule, vă cred, spuse. Un om de calitatea dumneavoastră nu minte... Vă cred și vă admir! Dacă n-ar depinde decît de mine, nu v-aș mai reține nici o clipă; dar datoria mea vorbește mai tare decît sentimentele mele. Treburile de la Curte sînt adesea lucruri misterioase, ce pot da naștere unor surprize. Deoarece monseniorul regent știe că ați plecat în starea aceasta, poate fără bani, fără cai de schimb, fără permis de liberă trecere pentru a vă deschide orașele care, ca și acesta, v-ar închide, cu siguranță va trimite pe cineva după dumneavoastră, și este posibil ca emisarii săi să se afle foarte aproape...

— Toate astea nu sînt decît ipoteze...

— Este adevărat, reluă guvernatorul. Dar vreau să fac chiar ceva mai mult... Atîtea emoții v-au obosit, aveți nevoie să vă refaceți forțele și, de altminteri, nu puteți pleca fără cai. Veniți la mine. Veți putea lua cît vă trebuie din punga mea, veți alege, din grajdurile mele, caii care vă plac și, dacă pînă la orele două nici un curier nu va fi venit de la Paris... veți fi liber!

Henri răspunse, strîngîndu-i mîna:

— Vă mulțumesc, domnule. Accept, cel puțin în parte...

Dar adăugă, abia șoptit:

— Timpul zboară!... Aurore!... sărmana mea Aurore! ce vei fi gîndind despre mine?

Lăsă capul în jos și o lacrimă i se prelinse pe obraz.

Dar n-avu timp să cadă pe pămînt: o batistă parfumată, ținută de o mînă fină, o șterse cu blîndețe, iar Ambroise Liébault, uimit peste măsură, scoase un strigăt recunoscîndu-și soția.

— Ce înseamnă asta? întrebă rîzînd guvernatorul. Nu mă mai mir că nu l-ați putut aresta pe domnul de Lagardère, dacă avea complici pînă și în casa dumneavoastră. Doamna conspira cu dînsul împotriva noastră.

Mélanie își înălță capul cu mîndrie:

— Nu-l cunoșteam, spuse, și totuși știam cu bine că este Lagardère. Dacă n-ar fi depins decît de mine, domnule guvernator, la ora aceasta n-ar mai fi fost oaspetele dumneavoastră.

— Pentru a vă pedepsi, doamnă — i se răspunse — oferiți-i brațul, și să mergem să prînzim. Vi-l dau în pază pînă la ora două... nu-l lăsați să evadeze.

Cu toată tristețea sa, Lagardère nu se putu împiedica să surîdă.

— Fiți liniștit, domnule, vă dau cuvîntul că n-o voi șterge, părăsindu-mi paznicul înainte de ora fixată.

 4 Hanul *La Frumoasa Hangiță*

Mai era puțin să sune de ora două, și Lagardère, de data aceasta îmbrăcat cum se cuvine, cu veston nou, se pregătea de plecare.

Cocardasse își potolise zdravăn vechea sete și făcuse o rezervă pentru viitor. Nasul său căpătase acea frumoasă culoare roșu aprins din zilele de chiolhan și gasconul nu era tot atît de grăbit să plece pe cît era stăpînul său.

Cît despre Passepoil, după ce se familiarizase cu bucătăria, intrase într-o stare de beatitudine și, totuși, ar fi dat cele mai bune mîncăruri din lume pentru

plăcerea de a o săruta măcar o dată pe bucătăreasă, o persoană planturoasă din Beauce[1], cu farmece durdulii și ochi blînzi.

În astfel de împrejurări, el devenea diplomat și toate prejudecățile dispăreau, de îndată ce vorbea pasiunea. Dacă ar fi avut un alt stăpîn decît pe Micul Parizian, l-ar fi vîndut, nu pentru treizeci de arginți, dar pentru o singură sărutare fierbinte a unei fuste oarecare, atît de repede se aprindea. Manevrase în așa fel încît, la desert, putuse să pună niște buze lipicioase pe obrajii trandafirii ai fetei din Beauce care, de altfel, se grăbise să și-i șteargă cu colțul șorțului. Dar Passepoil lua cu sine fericire cît pentru opt zile.

Dacă n-ar fi fost grijile serioase ce-l frămîntau, cavalerul ar fi plecat și el fericit.

Domnul de Floville, pentru a face uitată asprimea primelor lor relații, se purtase ca un adevărat prieten. Îi oferise trei cai, cei mai buni din grajdurile sale, și îl rugase să accepte o pungă bine garnisită.

După cum este lesne de închipuit, prima ofertă fusese primită cu recunoștință; cît despre cealaltă, Henri — stingherit de atîta cordialitate — o refuzase. A doua zi totuși avea să aibă surpriza de a găsi acei bani în oblîncul calului său.

Ba chiar și doamna Liébault își oferise propria-i pungă, iar domnul șef de poliție aflase cu stupoare că nevasta lui avea asemenea economii.

Încă de la început nu putuse observa felul de a se purta al soției sale față de Lagardère fără a fi șocat. Dar era un om cumpănit și cu judecată sănătoasă, atunci cînd un pericol imediat nu-i primejduia viața. Așa încît își dăduse seama că un scandal, sau chiar și cel mai mic semn de nemulțumire din partea sa, ar fi putut avea trei urmări: mînia lui Lagardère, cea a soției sale și ridicolul de care guvernatorul l-ar fi acoperit cu siguranță — fără a mai socoti că, dacă s-ar fi împrăștiat

1 *Beauce:* zonă de șes la V—SV de Paris, renumită pentru fermele sale. (n.t.)

zvonul despre un asemenea scandal, a doua zi ar fi ajuns de rîsul întregului oraş.

Şi gîndind astfel, se dovedise înţelept, căci dacă doamna Liébault se simţise cuprinsă de o pasiune atît de bruscă pentru cavaler, ea nu avusese totuşi niciodată intenţia de a depăşi limitele, încălcîndu-şi datoria. Sentimentală, afectuoasă şi spirituală, citind fără greutate în străfundurile inimii acestui bărbat, ea nu încetase să-i vorbească despre Aurore, să-l încurajeze prin cuvinte pline de afecţiune, ca cele pe care le pronunţă o soră ce dă sfaturi fratelui iubit; şi din conversaţia blîndă a acestui femei fermecătoare, el extrăsese forţe noi pentru a-şi duce la îndeplinire sarcina.

Cavalerul îşi strînse, aşadar, centura — căci, păstrînd spada regentului, dispunea acum şi de accesoriile indispensabile — şi începu să-şi exprime recunoştinţa faţă de noul său prieten.

— Nu e nevoie, spuse acesta. De-ar da Dumnezeu ca, atîta vreme cît voi fi guvernator, să fiu nevoit să arestez mulţi răufăcători de felul dumneavoastră, aş muri înconjurat de prieteni...

— Cît despre dumneavoastră, doamnă, spuse Lagardère, vă voi păstra mereu în amintire. Dacă voi trăi, dacă voi avea fericirea de a o readuce curînd pe logodnica mea, vom fi doi care vă vom exprima afecţiunea noastră. Dacă voi muri...

La aceste cuvinte, Mélanie Liébault se făcu albă ca varul şi se clătină. Pierdu orice noţiune despre lucrurile şi persoanele care o înconjurau, pentru a nu reţine decît atît: Lagardère putea să moară!

Îşi aşeză capul blond pe pieptul lui Henri.

— Nu, declară ea, nu veţi muri! Nu se poate! Nu vreau! Mă voi ruga în fiecare zi pentru dumneavoastră, şi Dumnezeu mă va asculta... Vă veţi regăsi logodnica şi veţi fi fericiţi... Dar, plecaţi?...

Îngrijorarea întipărită pe chipul său fu înţeleasă de Lagardère, care puse un sărut — puţin prea lung, poate

— pe fruntea ei înclinată. Mélanie tresări din tot corpul și roșeața îi invadă obrajii. Era fericită, îl iubea.

La rîndul său, el uită că nu erau singuri și vru să răsplătească printr-un cuvînt această inimă atît de tandră, care i se dăruia toată.

— Dragostea pentru Aurore și afecțiunea pentru dumneavoastră vor fi de-acum înainte forța mea, îi șopti încet de tot la ureche. Mă voi gîndi deseori la dumneavoastră, doamnă, și ne vom revedea...

— Ajunge, doamnă, spuse un glas în spatele lor. Într-adevăr, uiți prezența domnului guvernator, pe a mea, conveniențele... Sînt soțul dumitale, și îți cer insistent să te retragi imediat!

Ea-l măsură cu o privire mînioasă; dar omulețul era cu atît mai pornit, cu cît era roș de gelozie. Gesticula puternic, bătea din picior, țopăia în loc...

— Și mai întîi, cu ce drept, striga, cu ce drept te-ai amestecat în afacerea aceasta?... Cu ce drept? Răspunde-mi, Mélanie!

Cu un ton pe cît de ferm, pe atît de rece, frumoasa femeie ripostă:

— Cu dreptul pe care îl au toate femeile de a deosebi oamenii de spirit și curajoși de cei proști și poltroni.

Replica era tăioasă, poate prea tăioasă, căci Ambroise Liébault se înroși de mînie.

Desigur că, în acele clipe, mintea lui Lagardère nu era dispusă la glume. Totuși, prilejul reamintindu-i vremurile în care era cocoșat și zeflemitor, socoti că era bine să arunce o găleată de apă rece peste efervescența omulețului care, chiar în acea dimineață, fusese atît de laș față de el.

Făcu deci un semn tainic către domnul de Floville, care rîdea într-un colț și, adresîndu-se șefului de jandarmi:

— S-ar putea să fiți îndreptățit, domnule, să arătați atîta mînie și să vă temeți pentru fericirea dumnea-

voastră viitoare, dacă soţia dumneavoastră nu ar fi primit ultimul sărut al unui condamnat la moarte...

Liébault se dădu un pas înapoi

— Ei bine, da... continuă Henri, revenind, fără voie, la felul de a vorbi pe nas al lui Esop al II-lea[1]. Într-adevăr, cine vă dovedeşte că sînt realmente Legardère, că nu mă amuz răpind inima soţiei dumneavoastră?

— Nu... nu sînteţi... Lagardère?... se bîlbîi nefericitul, retrăgîndu-se pînă la perete.

— Poate că da, poate că nu! şopti cavalerul. Mi s-a spus asta de atîtea ori, azi-dimineaţă — de către dumneavoastră, în primul rînd — încît mă încurc şi eu şi, la urma urmei, s-ar putea să nu fiu decît un vulgar asasin... fără să mă mir prea mult!

Şi, întorcînd-se către tînăra femeie, adăugă, prefăcîndu-se a fi foarte serios:

— Dacă vreţi să consimţiţi, doamnă, vă răpesc...

— Mélanie! Mélanie! imploră bietul om, rămîi cu mine!... Dumneata — adică, vreau să spun, domnule condamnat —, pleacă, du-te cît mai departe... Vai! domnule guvernator! fiţi bun, deschideţi-i porţile... dar să plece singur şi să nu-l mai vedem în Chartres!

— Mă voi duce la spînzurătoare, dacă am chef, ripostă Lagardère. Dar încă nu sînt mort şi ţineţi minte că, dacă vreodată adresaţi soţiei dumneavoastră un singur cuvînt de reproş, o voi afla, şi pentru dumneavoastră va suna ultimul ceas.

Magistratul se prăvăli într-un fotoliu, cu fruntea îmbrobonată de sudoare.

Un zgomot de cai, auzindu-se din curte, îi făcu atît pe spectatorii cît şi pe actorii acestui incident comic să-şi reamintească situaţia în care se aflau.

— Iată nişte curieri, spuse domnul de Floville, după ce aruncase o privire pe fereastră. Cavalere, vom regreta plecarea dumneavoastră: nu ne plictiseam împreună!

1 *Esop al II-lea*: Vezi romanul *Cocoşatul* de Paul Féval (Henri Corentin). (n.t.)

Dar treburi, mai importante decît să ne distrați pe noi, vă așteaptă în altă parte. Duceți-vă. Dumnezeu să vă aibă în pază și, cînd veți mai trece prin Chartres, cu logodnica sau soția dumneavoastră, amintiți-vă că porțile acestui oraș și cele ale casei mele vă vor primi larg deschise.

Un ușier introduse doi oameni prăfuiți din cap pînă-n picioare.

— Cine vă trimite? întrebă Henri.

— Monseniorul regent, răspunse unul dintre ei.

— Doamna ducesă de Nevers, zise celălalt.

Și amîndoi, deodată:

— Misiunea noastră este de a-l ajunge din urmă pe cavalerul de Lagardère.

— Eu sînt!

Cei doi curieri se înclinară simultan și îi întinseră cîte un plic. Cel de-al doilea îi mai înmînă și o pungă ce purta blazonul mamei Aurorei. Această pungă era doldora de bani.

După ce citi cele două misive, Lagardère spuse:

— Și acum, adio; am tot ce-mi trebuie pentru a învinge!

Se îmbrățișă cu Floville; din ochii drăguței doamne Liébault izvorîră lacrimi — Henri le șterse cu un sărut rapid, căci continua să fie frumosul Lagardère, cel îndrăzneț și hotărît.

Șeful poliției, încă prăbușit în fotoliul său, nebăgat în seamă de nimeni, nici nu-l văzu plecînd.

Cîteva minute mai tîrziu, Lagardère își cabra calul, strigînd celor doi profesori de arme:

— Înainte!... pentru Aurore și împotriva lui Gonzague!

Și aceia care, pe drumul spre Orléans, îi văzură pe cei trei bărbați trecînd ca o furtună, crezură că vîntul căpătase forme omenești.

Judecînd la rece, cavalerul nu era nemulțumit de cum se petrecuseră lucrurile la Chartres.

În pofida încrederii în sine, în ciuda certitudinii sale de a fi triumfat împotriva celor mai mari dificultăţi, el nu-şi putea ascunde că fără permis de liberă trecere şi fără bani — adică fără posibilitatea de a-şi procura cai atunci cînd ar avea nevoie — oricui altcuiva, în afară de el, i-ar fi fost imposibil să reuşească.

Cu toate acestea, nu putea să nu măsoare în gînd avansul pe care putuse să-l cîştige adversarul său şi, chiar dacă nu se mai temea de întîrzieri de felul celei care-l făcuse să piardă o bună parte din zi, era totuşi contrariat de faptul că nu-i mai vedea pe fugari.

Previziunile sale nu-l înşelau deloc în ceea ce priveşte modul în care aveau să decurgă lucrurile de-acum înainte.

Cînd ajunse seara la Orléans, la o oră deja tîrzie, oraşul era adormit; totuşi, la zidurile de apărare paza veghea şi un pichet de soldaţi îl aştepta la poartă.

Era o reeditare a aventurii de la Chartres.

Lagardère zîmbi sardonic. „Nu este prea tare, acest Gonzague!" îşi spuse în sinea lui. „Ar trebui totuşi să ştie că nu poţi prinde o vulpe de două ori în aceeaşi capcană."

De data aceasta, era foarte dispus şi gata să treacă nu numai peste mai multe trupuri omeneşti, ci — dacă era necesar — şi peste zidurile oraşului. Nimeni n-ar fi trebuit să-l înfrunte în acele clipe.

Primul care i se adresă fu şi primul care resimţi efectele mîniei sale.

În loc de a-şi enumera numele, prenumele şi rangul, aşa cum i se ceruse, Henri, dînd pinteni cu putere, ţîşni cu calul înainte, trîntindu-l în colbul drumului pe ofiţerul de poliţie ce-l ţinuse în loc.

— Urmaţi-mă, le spuse însoţitorilor săi, întorcîndu-se în şa, şi nu-i băgaţi în seamă pe aceşti oameni.

Reprezentantul poliţiei se ridică furios şi veni să prindă de hăţuri animalul cu ajutorul căruia fusese brutalizat. Dar scoase un ţipăt şi-şi retrase mîna mai

repede decît o pusese — cavalerul îi trăsese cu sabia o lovitură ca de bici.

Un şir de baionete se ridicară în faţa celor trei bărbaţi.

Lagardère încruntă sprîncenele.

— Înapoi! strigă.

Vocea îi era atît de poruncitoare, încît aproape toţi soldaţii îi dădură ascultare, iar ceilalţi erau pe cale de a-i imita, cînd se apropie în goană un ofiţer.

— Dumneavoastră sînteţi de pază aici? întrebă cavalerul.

— Chiar eu.

— În acest caz, lăsaţi-mă să trec... şi repede... ordin din partea regentului!

— S-o spui altora! replică ofiţerul. Ordinul pe care-l am eu este să vă oblig să descălecaţi.

Toate acestea se petreceau lîngă portiţa secretă a zidurilor de apărare. O lampă fumegîndă era agăţată de perete, de-abia luminînd grupurile de oameni.

Lagardère scoase un plic din jiletca-i bine mulată pe frumosul său corp, extrase din el un pergament pe care-l vîrî sub nasul interlocutorului său, fără ca totuşi să i-l dea, şi-i spuse:

— Citeşte!

Doar ce-şi aruncă privirea pe înscris, şi căpitanul se şi înclină adînc şi-şi ceru scuze. Într-adevăr, în josul permisului oficial de liberă trecere se aflau cîteva rînduri scrise de mînă şi semnate cu un nume în faţa căruia orice francez trebuia să-şi descopere capul. Documentul spunea:

„Se dă ordin domnului cavaler de Lagardère să-l urmărească pe toată întinderea regatului pe Philippe Polyxène de Mantua, prinţ de Gonzague, cu învoire de a-l ucide în luptă dreaptă, oriunde îl va întîlni, fără ca nimeni să aibă dreptul de a se interpune înainte, în timpul confruntării sau după — aceasta fiind justiţia regală."

Philippe d'Orléans, Regent

Înscrisul purta pecetea Franței și era contrasemnat de către Marc-René d'Argenson, general de poliție.

— La ce oră a părăsit Gonzague orașul Orléans? întrebă Henri, după ce ofițerul termină de citit pergamentul.

— Chiar la prînz, pe drumul spre Tours. De altminteri, nu s-a oprit aici decît o oră, cît să mănînce ceva și să schimbe caii.

— Unde i-aș putea schimba pe ai mei?

— La ora aceasta va fi greu, dar urmați-mă; cu talismanul pe care-l aveți în buzunar, nimeni nu vă poate refuza nimic.

Lucrurile se rezolvară imediat și, mulțumită amabilității căpitanului, cei trei bărbați erau curînd călare pe cai odihniți.

— Vai de păcatele mele, iubițelule! i se adresă Cocardasse fratelui Passepoil — cred că am făcut bine că ne-am umplut stomacul azi-dimineață... După cîte se pare, nici n-o să mîncăm, nici n-o să dormim prea curînd.

Passepoil clătină încet din cap; era trist. Această interminabilă cavalcadă îl făcea să transpire încontinuu, pierzînd astfel și puțina grăsime pe care o avea, ceea ce s-ar fi putut să nu-l avantajeze în vederea numeroaselor aventuri galante de care știa că mai este încă în stare...

Din acea clipă, leghe se succedară leghelor, și zilele se scurgeau unele după altele. Trecură de Blois, Tours, Châtellerault. La Poitiers trebuiră să se odihnească o noapte, căci, dacă Lagardère era neobosit, nu tot astfel stăteau lucrurile cu însoțitorii săi.

Pretutindeni regăsea urmele răpitorilor; dar tot pretutindeni constata că avansul lor se mărea întruna. Aveai de ce-ți pierde speranța. Ce n-ar fi dat acum Lagardère, nu pentru a o recăpăta pe Aurore, dar măcar pentru a o zări de departe, de foarte departe, așa cum se întîmplase lîngă zidurile orașului Chartres!...

Este drept că mai era mult pînă la frontieră; trupei lui Gonzague i s-ar fi putut întîmpla un accident, o osie a trăsurii s-ar fi putut rupe... Se putea eventual conta pe întîmplări de natură și de durată imprevizibilă.

Cu toate acestea, Lagardère era foarte trist și nu vorbea decît atunci cînd era absolut necesar.

Chiar și Cocardasse își pierduse limbuția și, dacă tăcea, era pentru că pe fruntea „pustiului" citea preocupări grave. Asta-l făcea pe gascon să-și uite pînă și setea.

Fratele Passepoil respecta tăcerea neobișnuită a nobilului său prieten și se străduia să-și folosească toate posibilitățile pentru a se familiariza puțin — vai! atît de puțin — cu călătoria. Nenorocirea era că, tocmai cînd reușea să se împace cu calul său, trebuia să-l schimbe... și asta îl ducea la disperare.

Lagardère credea că la fiecare pas va găsi capcane întinse în calea sa. Pînă la Dax nu se întîmplă nimic. Poate că Gonzague nu avusese timp să se pregătească, sau poate chiar că se credea în siguranță? Nu mai departe decît peste două zile va fi în Spania, unde, apărat de protecția lui Alberoni, va scăpa de orice primejdie, în timp ce, dimpotrivă, adversarul său va trebui să se teamă de orice.

Gonzague nu știa nimic despre ce se întîmplase la Chartres și dacă Lagardère, arestat ca un condamnat la moarte, a fost sau nu readus la Paris. Era probabil, deoarece nu-l mai văzuse de atunci și, totuși, nu micșorase iuțeala fugii sale.

Dacă se produsese contrariul, oricum mai aveau de străbătut Pirineii... Aceștia pot fi trecuți prin defilee, și nimic nu este mai ușor decît să închizi un defileu cu flinte și cu pumnale.

Aurore și Flor se simțeau tot mai triste, pe măsură ce se îndepărtau de Paris. Oboseala nu însemna nimic

pentru ele. Cînd inima este zdrobită, oare mai simţi sleirea trupului?

Dona Cruz voia să rămînă puternică, atît pentru prietena sa, cît şi pentru ea însăşi. Dar toate eforturile îi erau zadarnice, deoarece simţea că propria-i încredere în viitor slăbeşte din ce în ce.

Soarele, în care pretinsese că citise moartea lui Gonzague, răsărea zilnic la fel de strălucitor, luminînd în acelaşi timp rîsetele şi plînsetele, virtuţile şi nedreptăţile oamenilor, şi nici o siluetă nu mai apărea pentru a se interpune între discul său şi disperarea lor.

Domnişoara de Nevers nu se mai plîngea. La ce bun? Căzuse într-o stare de prostraţie din care prietena ei nu mai putea s-o scoată şi se hotărîse, în sinea ei, să înceteze să mai trăiască în ziua în care ar fi trecut frontiera Spaniei fără ca Lagardère să-i fi putut da semne despre prezenţa sa.

— Surioară, îi spunea dona Cruz, durerea ta mă întristează. Dacă te-aş şti mai curajoasă, aş avea şi eu mai multă putere. Poate că, decît să ne unim doar slăbiciunea, ar fi mai bine pentru noi să ne unim voinţele.

— Nu a venit — răspundea cu tristeţe Aurore — şi nu va veni! Prea era aproape de noi data trecută, pentru a nu fi reuşit să ne ajungă, şi, dacă nu l-am mai văzut... înseamnă că a murit!

— Nu spune aşa ceva, dragă!... căci eu sînt convinsă de contrariul. Trăieşte! Va veni... şi nu va veni singur. Oare nu-l aştept şi eu pe cel ce mă va salva?

— Chaverny!

— Da, Chaverny, care a fost rănit în cimitirul Saint-Magloire... Nu vrusesem să-ţi spun încă acest lucru, dar rana sa este cea care i-a făcut să întîrzie, şi ceva îmi spune că-i vom revedea nu peste mult timp.

— Să te audă Dumnezeu! Eu... eu nu mai sper...

— Trebuie să ai încredere în ei. Eu am mare încredere — eu, care sînt doar a doua interesată în această nenorocită întîmplare, pe cînd tu eşti cea care trebuie să fii, mai întîi, smulsă celor ce te-au răpit. Şi, pentru

asta, Lagardère al tău ar răsturna munții. Atîta vreme cît nu ne vom afla pe celălalt versant al Pirineilor, voi păstra speranța de a revedea Parisul în scurtă vreme... și, dacă totuși va trebui să trecem granița Spaniei, eu voi începe să joc un rol activ. În lipsa lui Lagardère și a lui Chaverny, ne vom salva noi singure..

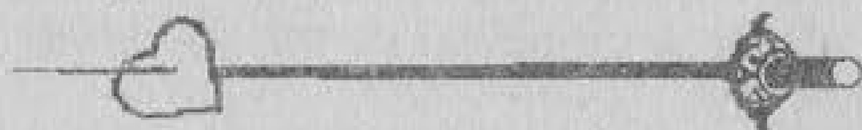
Această conversație avea loc la o depărtare de Bayonne de cîteva ori mai mare decît o bătaie de muschetă.

Cînd trăsura a ajuns acolo, era noapte adîncă, și domnul de Peyrolles a condus pe toată lumea la han. Acolo aranjase să se pregătească schimbarea cailor; și, mulțumită măsurilor luate de el din timp, călătoria se desfășurase fără probleme.

Așa încît se scuturase de tristețea ce-l cuprinsese la ieșirea din Paris, spre a-și scoate în evidență meritele în fața unui stăpîn pentru o clipă decăzut, dar capabil să se ridice din nou în Spania, unde ar fi putut chiar să urce mai sus decît în Franța.

Ceilalți nu aveau decît o imagine abia schițată a capacităților lui Gonzague. El, însă — un individ mediocru — cunoștea toate resorturile ce-l puneau în mișcare și, într-o bună zi, Philippe de Mantua ar fi putut să sfarme lumea întreagă. Dar pentru a-l sfărîma pe Peyrolles, ar trebui să-l ucidă.

Aceștia doi făceau parte dintre oamenii pe care numai moartea îi poate despărți, din cauza crimelor care îi înlănțuie unul de celălalt.

Hanul *La Frumoasa Hangiță* [1] era unul dintre cele mai bune din Bayonne. Gonzague și Peyrolles îl cunoșteau, deși mult timp purtase un alt nume. Se opriseră aici cîndva, la întoarcerea lor de la Venasque[2], atunci

1 *La Frumoasa Hangiță* = (în limba franceză în original) *Belle Hôtesse* (n.t.)

2 *Venasque* (Port de ~): localitate în trecătoarea Pirineilor, la frontiera dintre Franța și Spania. (n.t.)

cînd nu putuseră să pună mîna pe Aurore... Astăzi ea era împreună cu ei, prada lor.

La han se puteau întîlni francezi, tot atît de bine cît și basci[1], care beau cidru, sau spanioli care dădeau pe gît pahar după pahar de *Pedro Gimenez*[2] în sala comună, rezervată oamenilor de rînd, hamalilor, mari- narilor, contrabandiștilor, țăranilor și soldaților. Dar mai existau o sală și niște apartamente separate pentru călătorii care plăteau mult pentru mîncarea și pentru patul lor, ba chiar și pentru o simplă ocheadă a frumoasei hangițe.

Căci ea era cea care dăduse numele hanului, sau, mai curînd, i-l dăduseră toți cei care admirau farmecele proprietăresei lui.

Se numea Jacinta-,,basca"; avea doar douăzeci și opt de ani și era unul dintre cele mai frumoase exemplare ale acelei rase mîndre căreia nu-i pasă dacă este spaniolă sau franceză și care vrea să rămînă pur și simplu bască.

Pentru a o vedea, veneau oameni de la Pau[3] și de la Hendaye[4], de la Burgos[5] și de la Pamplona[6]; conducătorii de catîri din Navarra[7] îi fredonau numele pe munți și nu puțini erau seniorii din Castillia[8] care-și

1 *Basci*: locuitori din Pirinei (n.t.)

2 *Pédro Gimenez*: soi de vin din zona Pirineilor. P. Féval folosește această ortografiere a cuvîntului, deși denumirea corectă este: *Pedro Jimenez* — formă pe care o vom adopta în continuare. (n.t.)

3 *Pau*: localitate în regiunea Béarn, capitala ținutului Basses-Pyrénées (Pirineii de Jos), situată la 760 km S—E de Paris. (n.t.)

4 *Hendaye*: comună în Basse-Pyrénées. (n.t.)

5 *Burgos*: oraș în Spania (Vechea-Castillie), capitala provinciei Burgos. A fost cucerit de francezi în 1808. (n.t.)

6 *Pamplona* (denumirea franceză = *Pampelune*): oraș în Spania, capitală a provinciei Navarra, pe rîul Arga. A fost cucerit de Charlemagne în 778. La asediul Pamplonei de către francezi (1521) a fost rănit Ignațiu de Loyola — eveniment care a determinat vocația sa religioasă. Pamplona a fost cucerită și apoi pierdută de francezi în timpul războiului cu Spania (1808—1813). (n.t.)

7 *Navarra*: vechi regat ce se întindea pe cei doi versanți ai Pirineilor Atlantici și a cărui capitală era Pamplona. (n.t.)

8 *Castillia*: unul din vechile regate ale Spaniei, împărțit în *Vechea-Castillie*, cu capitala Burgos, și *Noua-Castillie*, cu capitala Madrid. (n.t.)

mînaseră calul pînă la Bayonne pentru a o face să le audă zăngănitul pintenilor de aur.

Şi, totuşi, nimeni nu putea să se laude că ar cunoaşte dulceaţa buzelor sale, nici că i-ar fi descheiat corsajul.

Niciodată nu-i fusese zărit bărbatul şi, cu toate acestea, mergea vorba că ar avea unul. Soţ, amant?... Nimeni nu ştia cu exactitate, dar săptămînă de săptămînă, în aceeaşi zi, ea lăsa hanul în paza unui bărbat despre care spunea că-i este frate şi, cu un pumnal în centură, se îndrepta spre văile basce.

De două ori se făcuseră încercări de a o urmări — de două ori, cei ce se aventuraseră rămăseseră pe un colţ de stîncă, cu o gaură sîngerîndă între omoplaţi!...

A doua zi putea fi regăsită la postul său, încă din zori, mai graţioasă şi mai fermecătoare decît de obicei.

Deoarece crescuse în acel han şi fiindcă locuitorii din Bayonne văzuseră născîndu-i-se şi înflorindu-i frumuseţea; pentru că niciodată nu făcuse vreun rău cuiva, decît acelora care vruseseră să-i afle secretele, ea trăia înconjurată de o legendă de cinste şi de curaj, care o apăra împotriva tuturor şi care atrăgea clientelă la han.

5 Jacinta-„basca"

La această femeie îşi aduse Peyrolles însoţitorii. Aurore şi dona Cruz au fost conduse într-o cameră foarte curată, aflată la primul etaj. De la fereastră se zărea marea şi reflexele valurilor sub palida lumină a lunii.

Stătură o clipă la fereastră, îmbrăţişate, fără a spune nimic, ascultînd în depărtare freamătul valurilor, deasupra lor — rarele zgomote ale oraşului adormit, şi, de jos, vocile ce se ridicau din sala comună.

Domnul de Gonzague fu de acord să li se servească cina în cameră. Erau atît de aproape de frontieră, încît le putea permite orice, chiar și să le lase cîteva ore fără supraveghere. Ba chiar prefera să le știe singure, decît să le expună conversației prea libere a gentilomilor care-l însoțeau.

În timp ce Peyrolles stătea de vorbă între patru ochi cu hangița, părînd să-i dea instrucțiuni importante, tinerii — după ce descălecaseră — năvăliseră în sală.

De cum se eliberă, basca le adresă tuturor, inclusiv lui Gonzague, un surîs, și glasul său domină zgomotul pintenilor și al spadelor.

— Pe Dumnezeul meu! spuse Lavallade, dacă nu cumva ne aflăm aici în vizuina misterelor, iată cu adevărat pe cea mai drăguță femeie pe care am văzut-o în viața mea.

Montaubert supralicită — ar fi dat pentru ea două castele pe care nu le poseda și trei ferme în Beauce, de care tocmai îl dezmoștenise un unchi al său.

Taranne scormoni în buzunarele vestei pentru a se asigura că acțiunile lui albastre se mai aflau acolo... Precauție cam naivă, deoarece acțiunile — care aveau atîta succes la Paris — nu erau apreciate decît foarte puțin la Bayonne; aici erau preferați ludovicii[1] francezi și dublonii[2] spanioli.

— Trace! spuse baronul de Batz, este Fenus în berzoana, și eu nu sînt Gubiton!

Oriol, frînt de oboseală și abia ținîndu-se pe picioare, mărturisi că domnișoara Nivelle putea avea rivale și că nu era singura în stare să aducă paradisul pe pămînt.

Cît despre Nocé, foarte sceptic, declară:

— Domnilor, dacă monseniorul regent ar fi aici, ne-ar da pe toți pe ușă afară.

Numai buzele lui Peyrolles nu vorbeau, dar ochii săi făceau acest lucru în locul lor, însă frumusețea hangiței nu avea nimic de-a face cu asta.

1 *Ludovic:* veche monedă franceză de aur, purtînd efigia lui Ludovic al XIII-lea și a succesorilor săi. (n.t.)

2 *Dublon:* monedă de aur spaniolă (n.t.)

Dacă fermecătoarei basce i se plătea uneori pentru ocheadele și surîsurile sale, era probabil ca domnul de Peyrolles să nu scape ieftin, căci intendentul nu înceta să-și ațintească privirea asupra ei, îndreptînd-o apoi către tavan.

Această mimică le scăpa tuturor, cu excepția lui Gonzague, și nu era decît simpla consecință a convorbirii pe care. Jacinta o avusese mai înainte cu factotum-ul[1].

Într-adevăr, acesta credea că trebuie să fie mai prudent decît stăpînul său și îi dăduse bascei sarcina de a le supraveghea pe Aurore și pe dona Cruz, în legătură cu care încropise o poveste inventată, din care nu lipsea și adevărul.

— La masă! spuse Gonzague. Domnilor, vă permit să vă îmbătați în seara asta, înainte de a părăsi regatul pe care mulți dintre dumneavoastră — ca să nu spun toți — nu vor avea niciodată plăcerea să-l revadă. De fapt, este același lucru, dacă-ți lași oasele pe malurile fluviului Tago[2], sau pe cele ale Senei; dar ale noastre nu se vor ciocni curînd între ele-nici colo, nici dincolo...

Acest mod de a invita la băutură era mai curînd lugubru. Prințului îi plăcea să vadă pe chipurile celor apropiați lui ce se întîmpla înlăuntrul lor și nu se dădea în lături să le invoce spectrul morții, convins fiind că-i va duce la ea cînd va avea chef, ba încă, făcîndu-i să se lupte ca niște viteji.

— Ei bine, ce este, domnilor? întrebă, observînd că se întunecaseră la față. Nu cumva v-ar displăcea să îngrășați cu cadavrele voastre pămîntul spaniol? În cazul acesta, ne aflăm încă în Franța, și fiecare dintre

1 *Factotum* (din lb. latină: *facere* = a face, și *totum* = tot): personaj secundar, care se ocupă de toate într-o casă. (n.t.)

2 *Tago* (în lb. spaniolă *Tajo*, în lb. portugheză *Tejo*) — cel mai lung fluviu din Peninsula Iberică: 1006 km. Izvorînd în Spania, curge prin Toledo, traversează Portugalia și se varsă în Oceanul Atlantic printr-un estuar în care se află Lisabona. (n.t.)

dumneavoastră este liber fie să treacă, împreună cu mine, Pirineii, fie să se întoarcă la Paris, să vadă dacă nu i se oferă ceva mai bun decît ceea ce vă voi oferi eu.

Din toate părţile se auziră proteste şi deşi, la drept vorbind, erau cam lipsite de căldură, Philippe de Mantua acceptă să le ia drept bune:

— În acest caz — trase concluzia — şi pentru că nici unul dintre dumneavoastră n-are poftă să dea o raită pe la Bastilia, vom trece la masă... Şi, cum această cină va fi ultima luată pe teritoriul guvernat de bunul meu frate Philippe în numele regelui său — care mîine nu va mai fi al nostru — trebuie să fie o cină bună!

Toată lumea aprobă, chiar şi Oriol. Acesta, care tremurase cel mai tare în faţa perspectivei de a-şi lăsa carcasa pe malurile fluviului Tago, fu primul care îndepărtă gîndurile de la supărătoarea impresie produsă.

— Să cinăm, asta este bine, spuse. Dar unde sînt femeile care vor veni să bea din cupele noastre?

Financiarul acesta grăsan avea pasiunea buzelor trandafirii.

Montaubert sări pe masă, strigînd:

— În cinstea aceluia dintre noi, domnilor, care o va cuceri pe hangiţă... E o bucăţică regească pe care o vor putea savura nişte exilaţi... Eu pariez pentru mine!

— Ţin pariul contra, spuse Taranne, şi voi fi singurul cîştigător.

Nocé se strîmbă:

— Sînteţi încrezuţi, domnilor, şi dacă monseniorul de Gonzague nu şi-o rezervă pentru sine, eu nu pariez pentru nici unul dintre dumneavoastră... căci, atunci cînd doi se ceartă, al treilea cîştigă.

Baronul de Batz vîrîse deja nasul într-un urcior. Nu şi-l scoase pentru a-şi exprima părerea.

Oriol se prăvălise pe un scaun şi se gîndea — el, primul care vorbise despre femei — că nebunii aceia ar fi în stare să-l străpungă toţi cu sabia pentru o simplă sărutare a singurei femei prezente.

Într-un colț, Peyrolles zîmbea și, prin fereastra deschisă, Gonzague adulmeca aerul ce venea dinspre ocean.

Pentru a ajunge la sala în care se aflau, foștii petrecăreți ai Casei de Aur[1] trecuseră prin cea în care se îngrămădeau oameni din popor, vorbind mai multe limbi, mai ales mulți care nu erau francezi.

Se aflau acolo mai bine de cincizeci de indivizi, a căror profesiune n-ar fi putut fi bine definită. Dar toți erau obișnuiți ai hanului, care respectau voința hangiței și care nu și-ar fi permis să vorbească atunci cînd ea le-ar fi zis să tacă.

Așa că-i lăsaseră pe desfrînații lui Gonzague să treacă fără să ia în seamă aerele de stăpîni pe care și le dădeau și fără să-și abată atenția de la jocul de zaruri sau de la dușca de vin negru.

Totul arăta chiar că s-ar fi mulțumit să ridice din umeri dacă ar fi auzit ce se spunea în încăperea alăturată, și că cei de-acolo se certau deja pentru farmecele despre care ei știau bine că nu trebuiau să fie ale nimănui.

— Vin!... mîncare!... striga Taranne. Unde sînt slujnicele?

— Slujnice? Nici gînd! răspunse hangița. Vă voi servi eu însămi, nobilii mei domni. Îmi veți permite totuși să mă ocup mai întîi de doamnele care se află sus. Așa se face la Bayonne și, după cum cred, cam pretutindeni.

O privire a lui Peyrolles îi aprobă spusele. Ea le întoarse spatele și urcă.

Aurore și dona Cruz stăteau încă la fereastră.

Basca le privi îndelung, cu acea milă pe care puterea o are pentru slăbiciune.

Și, totuși, văzînd chipul domnișoarei de Nevers, pe care era întipărită o melancolie atît de adîncă, simți

1 *Casa de Aur* (vezi romanul *Cocoșatul*, de P. Féval tatăl): palatul prințului de Gonzague, devenit un fel de bursă pentru vînzarea acțiunilor emise de John Law. (n.t.)

potolindu-se tot ce era brusc şi sălbatic într-însa. Ba mai mult, înţelese că Peyrolles era un ticălos şi că un mister, poate o dramă, se ascundea dincolo de prezenţa, sub acoperişul său, a celor două tinere — dintre care una era în rochie de mireasă — şi care erau escortate de un număr atît de mare de călăreţi care aveau interes să nu le lase să le scape din mîini. Cel puţin, asta era ceea ce reieşise din instrucţiunile pe care i le dăduse intendentul lui Gonzague.

Or, dacă femeile se sfîşie între ele pentru lucruri mărunte, nu tot aşa se întîmplă cînd în joc este inima şi cînd nici o gelozie nu le desparte.

Jacinta, care-şi purta demnitatea şi cinstea la asemenea înălţime, încît nimeni n-ar fi îndrăznit să le atingă, fără riscul unei pedepse exemplare, Jacinta ghici că trebuia să treacă nu de partea bărbaţilor, care erau atotputernici şi, poate, laşi, ci de partea acestor două fiinţe a căror suferinţa era vizibilă.

Şi, cînd vedea laolaltă, de o parte dreptatea, iar de cealaltă violenţa sau minciuna, basca nu ezita, simţindu-se în stare să pună lucrurile la locul lor, pentru alţii ca şi pentru ea

Prizonierele nu bănuiau că, de acum înainte, aveau o aliată preţioasă şi dezinteresată.

— Mîncaţi, domnişoarelor, le spuse hangiţa. Voi reveni peste o clipă; şi, mai ales, nu cumva să adormiţi pînă nu voi putea vorbi cu dumneavoastră.

Dona Cruz i se uită în ochi... Era, poate, o nouă capcană?

Jacinta îi prinse privirea şi citi în ea o neîncredere instinctivă.

— Puteţi avea încredere în mine, zise. În ţinutul nostru basc sîntem loiali.

Se răsuci pe călcîie şi dispăru. Era chemată jos. Desfrînaţii lui Gonzague voiau să vadă acel chip cu ovalul pur încadrat de păr negru. Trecuse atîta vreme de cînd nu mai vorbiseră unei femei despre dragoste, încît le ardea limba.

Cea căreia i se adresau era capabilă să-i joace pe degete pe toți, inclusiv pe Gonzague și pe Peyrolles.

Cînd hangița apăru în prag, fu un adevărat delir.

În așteptarea ei, gentilomii băuseră deja un oarecare număr de urcioare cu vinișor de Lamalgue; și, acesta fiind bun, iar stomacele lor fiind goale de mai bine de douăsprezece ore, tăria li se urcase la cap.

— Ia stai, frumoaso! strigă Montaubert, crezi că ne aflăm aici pentru a ne bucura de spectacolul obrăjorilor tăi trandafirii? La naiba! mi-aș pune fără neplăcere buzele pe ei, dacă asta te atrage, dar mai întîi trebuie să mănînc și să beau... sînt mai drăgăstos după ce am băut... Ce crezi, Oriol?

— Oriol este drăgăstos la orice oră, replică Nocé. Dimpotrivă, eu n-am văzut niciodată vreo femeie îndrăgostită de el.

Financiarul cel gras își păstrase rolul — cal de bătaie, odinioară la Casa de Distracții a lui Gonzague, ca și la festinurile regentului, rămăsese bătaia de joc a tuturor și în timpul călătoriei. Totuși, dacă altădată încerca să răspundă, pentru a da dovadă de oarecare humor, acum nu-și mai dădea osteneala. Nu avea în cap decît gînduri negre și nu admitea că se poate rîde cînd ești fugar. Împrejurările nu mai erau vesele, așa încît considera că nici el nu are de ce să fie bine dispus.

Frumoasa hangiță își înfipse pumnii în șolduri, într-o poziție ce-i scoase înainte sînii pietroși și, întinzînd în față piciorul sfîng, sub fusta scurtă ce lăsa să se zărească începutul unei pulpe minunate, deasupra unei glezne nervoase și subțiri, îi măsură pe toți cu o privire care nu fixa pe nimeni anume.

— Ce trebuie să servim acestor seniori? întrebă. Am șunca ținutului, fazani de Aragon cu sos de roșii, ouă prăjite, somoni din Ebru, ostropel de vînat, și pot să vă pregătesc un *gazpacho*, așa cum se gătește la Burgos...

— Ce este *gazpacho* ăsta al tău? întrebă Taranne.

— Cățel de usturoi, cîteva cepe tăiate mărunt, felii de castravete, piper, sare și oțet, cîteva linguri de ulei, apă și pîine... Nimeni pe aici nu-l face așa bun ca mine!

— De acord cu *gazpacho*! declară Nocé. Îl vei asezona cu un surîs și tuturor o să li se pară bun, chiar de-ar fi cea mai scîrboasă doctorie, lucru pe care-l cred, de altfel...

Jacinta rămase nepăsătoare și reluă:

— Și ca vinuri, domnilor? Chacoli de Avala, Pedro Jimenez sau Alicante?...

— Adu-ne din toate trei, spuse Gonzague, și grăbește-te. Acestor domni le este foame, și cred că setea le este încă și mai mare.

După un sfert de oră, masa era pusă și felurile de mîncare veneau unele după altele. Zgomotul furculițelor și al paharelor înlocuise vorbele și rîsetele, iar hangița apărea din cînd în cînd, aducînd noi bunătăți.

Desfrînații o chemau, pe rînd, dar ea nu-i lua în seamă. Le răspundea din fundul bucătăriei și se sustrăgea invitațiilor lor.

Trecuseră mai bine de două ceasuri de cînd se așezaseră la masă; capetele se înfierbîntau din ce în ce mai mult. Venise iar vorba despre pariul pus la sosire și a cărui miză era hangița.

În sala comună, mesele se goliseră. Nu mai rămăseseră decît cîțiva contrabandiști spanioli, absorbiți într-o partidă de zaruri.

Peyrolles se ridică, aruncă o privire asupra acelor oameni și spuse cîteva cuvinte la urechea lui Gonzague, apoi se pregăti să iasă din încăpere.

— Ia stai! Domnul de Peyrolles ar vrea să ne-o fure pe frumoasă?! strigă întreaga bandă, în cor. Asta nu mai e joc cinstit și va trebui să ne-o disputăm chiar aici!

— Fiți liniștiți, domnilor, replică intendentul. Eu renunț de la început și nici măcar nu am de gînd să intru în competiție...

Și, spunînd acestea, intră în sala comună pentru a se posta în spatele jucătorilor, de partida cărora păru să fie foarte interesat.

Dar cum muntenii nu luau deloc în seamă prezența sa, după un timp, el riscă să spună, aproape șoptit:

— Văd că sînteţi foarte tari, domnilor.

— Aş! i se răspunse. Ne distrăm.

— Bună distracţie, pe cinstea mea! eu, care sînt jucător şi care, pentru o aruncare cu zarul, aş renunţa la un supeu la regent... Vreţi să mă primiţi să joc cu dumneavoastră?

Şi, scoţînd un pumn de bani de aur din buzunar, îi aruncă pe masă. Argumentul acesta era fără replică.

— Iată miza mea, spuse. Pun asta contra unui dublon spaniol... căci sînteţi spanioli, după cîte văd, stimaţii mei domni.

Toţi se înclinară, nu atît pentru mîndria de a se fi născut dincolo de munţi, cît pentru calitatea ce li se atribuise. Fiecare spaniol are pretenţia de a fi tot atît de nobil ca şi regele său... poate chiar mai mult.

— Vin, hangiţă! strigă Peyrolles, şi din cel mai bun pe care-l ai în pivniţă. Cui îi place să joace, îi place şi să bea. Nu sînteţi de aceeaşi părere, domnilor?

Gazda bască era isteaţă. Înţelese că jocul nu era decît un pretext şi că în mintea lui Peyrolles era altceva. Dacă se aşeza cot la cot cu acei oameni, nu o făcea pentru simpla plăcere de a fi în societatea lor.

Aşa încît le servi de băut şi se întoarse la ea în bucătărie. Dar păstra ochii la pîndă şi urechea în ascultare. În perete era o ferestruică a cărei existenţă nu era bănuită de Peyrolles şi din spatele căreia putea vedea şi auzi totul.

Intendentul aruncă zarurile şi pierdu... Acesta îi era jocul.

Turnă vin, ciocni paharul, îl goli pînă la fund şi puse în faţa sa un alt pumn de galbeni.

Contrabandiştii îşi dădură semne cu genunchii, pe sub masă şi-şi făcură cu ochiul. Afară din han, le-ar fi plăcut să se uite pînă în fundul buzunarelor partenerului lor. Acesta pierdu de şase ori şi lovi cu pumnul în masă. Între două jocuri, turna de băut...

Din sala vecină se auzeau tot mai tare strigătele şi rîsetele complicilor lui Gonzague. Se foloseau de permisiunea stăpînului şi aproape toţi erau pe jumătate beţi.

Contrabandiştii o apucaseră pe acelaşi drum, dar aveau capul încă destul de limpede pentru a li se putea vorbi despre afaceri serioase.

Peyrolles le făcu semn, şi toate chipurile se întoarseră spre el.

— Domnilor, spuse cu glas scăzut, acum miza mea este viaţa unui om!...

Toate mîinile se duseră către centuri, sub care se ascundeau *navajas*[1]. Căci orice bun spaniol, de la cel din urmă zdrenţăros şi pînă la hidalgo, pricepe foarte bine şi apreciază la cea mai corectă valoare acest subiect de conversaţie.

— Unde şi cînd? întrebă cel ce părea a fi şeful bandei şi care avea mintea cea mai lucidă.

— La Gîtlejul lui Pancorbo[2]... cînd va sosi...

— Şi cînd se va întîmpla asta?

— Poate peste o zi, cel mult două. Dar va trebui ca încă de mîine să fiţi acolo, pentru a-l aştepta.

— Este singur?

— Sînt trei, poate patru. Nu plătesc decît pentru moartea lui, dar plătesc gras.

— Cît?

— De cinci ori mai mulţi galbeni decît am pus adineauri pe masă şi pe care v-am lăsat să-i cîştigaţi. Totul vă va fi plătit peste un sfert de oră... Cînd va fi mort şi cînd îmi veţi aduce dovezile, veţi primi iar aceeaşi sumă.

Ochii spaniolului scînteiară.

— Încheiem tîrgul, spuse şeful... dar cine este omul?

— Se numeşte cavalerul Henri de Lagardère. Are în jur de treizeci şi opt de ani; este blond, poartă mustaţa răsucită şi spada sa este una dintre cele mai de temut din Franţa.

— E mai puţin de temut decît cuţitele noastre navaja, rînji contrabandistul. Îşi vor face treaba făr...

1 *Navaja:* cuţit lung, cu lama subţire, folosit cu precădere în Spania. (n.t.)

2 *Gîtlejul lui Pancorbo* (în lb. franceză: *Le Gosier de Pancorbo*) = defileu muntos în munţii Pirinei. (n.t.)

zgomot, şi cei pe care i-au atins nu s-au mai sculat de jos ca să povestească.

— Nu sînteţi decît cinci, observă Peyrolles. Vor mai trebui şi alţii.

— Pentru ce? dacă ei sînt patru? întrebă Perez navarrezul, cel căruia ceilalţi îi dădeau ascultare.

Şi, spunînd aceste cuvinte, făcu un gest ce arăta că amorul propriu îi fusese jignit.

— Poate nu vor fi decît trei, reluă intendentul, cu o mişcare nervoasă a capului. Menţin totuşi ce am spus, căci unul dintre ei valorează mai mult decît voi toţi.

Se priviră între ei, cu o vădită neîncredere în ochi.

— Mai ai alţi oameni la îndemînă?

Perez ridică din umeri:

— Cincizeci, mîine, dacă vreau. Sub peticele lor, zdrenţăroşii din ţinuturile basce — catalani, aragonezi sau navarrezi — ţin ascuns un pumnal şi, între ei şi noi ceştilalţi, există un pact secret.

— Ei, bine! să vă adunaţi cincizeci, spuse Peyrolles. Şi, încă, să nu dea dracu' să scape...

— Cincizeci contra patru! Este un asasinat! spuse Perez, cu un gest de dispreţ.

Intendentul trecu peste aceste cuvinte.

— Am spus cincizeci, continuă el cu răceală, şi adaug: cincizeci de oameni care nu se tem de moarte.

— Pe Christ din Vergara! proferă celălalt. Aşadar, acea persoană e un demon?

— Cam aşa ceva... cînd se luptă... Pe cinstea mea! doar nu v-o fi frică, prietenii mei?

Protestară toţi şi, într-adevăr, trebuia să ai îndrăzneala domnului de Peyrolles ca să acuzi pe nişte contrabandişti navarrezi că le-ar fi teamă.

— Nu ne este frică nici de el, nici de nimeni — răspunse cu îngîmfare şeful lor — cu atît mai mult cu cît în defileul numit Gîtlejul lui Pancorbo poţi să opreşti în loc o armată. Dar mai e un lucru la care, poate, nu vă gîndiţi, domnule?

— Care?

— Partea ce revine fiecăruia din cei cincizeci nu-i totuna cu partea celor cinci. Va trebui să ne înţelegem.

— Este drept, aprobă intendentul lui Gonzague, ascunzînd un rîset silit, şi dublez suma... Poate o voi tripla pentru cei cinci, cînd îmi veţi aduce spada lui la Saragossa[1].

6 O femeie împotriva a opt bărbaţi

Jacinta, cu urechea lipită de ferestruică, nu pierduse nimic din acest interesant conciciliabul, şi se gîndea că povestea pe care i-o înşirase Peyrolles la sosirea la han nu avea nimic comun cu laşul complot pe care tocmai îl văzuse urzindu-l.

Îl cunoştea pe intendent de mulţi ani; prima dată cînd venise în casă, ea nu era decît o copilă şi, cum la vremea aceea nimeni nu se ferea de ea, se vorbise de faţă cu fetiţa despre o tînără fată a cărei răpire dăduse greş, în apropiere de Vénasque.

Mai ales numele de Lagardère revenise deseori în acea conversaţie şi, cînd părăsiseră hanul, făcuseră fetiţei mici cadouri, care îi măgulisera cochetăria.

Era îndeajuns pentru ca ea să-i ţină bine minte şi să-i recunoască mai tîrziu, şi chiar aşa se întîmplase: ea însăşi îi pomenise lui Peyrolles de acea amintire, cînd îl revăzuse din atîţia ani. Şi făcuse aluzie la tînăra din Vénasque.

Trebuie să mărturisim că asta îl cam pusese în încurcătură pe vicleanul factotum, dar el nu putea fi niciodată luat prin surprindere şi, pe loc, ticluise pentru ea un mic roman — din trei vorbe, la care

1 *Saragossa* (*Zaragoza* în lb. spaniolă): oraş în Spania, situat pe Ebru; fostă capitală a regatului Aragon. (n.t.)

adăugase cîteva monede frumoase de aur. Mulțumită acestora, obținuse ca hangița să fie mută dacă, peste cîteva zile, cineva ar fi venit să se informeze despre ei și despre tinerele fete.

Obișnuită să nu acționeze în neștiință de cauză, Jacinta își puse de acord, în mintea ei, amintirile de altă dată cu faptele actuale Și nu întîrzie să vadă legătura dintre fetița ce nu putuse fi răpită odinioară și cel puțin una dintre cele care se aflau acum acolo, poate chiar cea care purta o rochie de mireasă și care părea atît de tristă... Și, în orice caz, de ce nu erau libere? Pentru ce îi recomandase Peyrolles să nu le lase să iasă din han și nici măcar din camera lor?

Cît despre acel Lagardère, despre care fusese vorba cîndva, acum știa care le erau intențiile în legătură cu el.

Le spusese celor două tinere: „În ținutul nostru basc, sîntem loiali!"

Era adevărat și, tocmai de aceea, tot ce auzise o revolta. Nu mai avea decît dispreț pentru acela care, cu prețul aurului, trimitea cincizeci de oameni să omoare pe unul singur.

În acest caz, trebuia ca acela să fie foarte curajos și, ea însăși fiind curajoasă, nu putea admite ca cineva să fie atît de laș.

Peyrolles, care credea că are în ea o aliată, o făcuse, fără știrea sa, să-i devină o dușmancă primejdioasă.

Hangița trebui să-și întrerupă pentru o clipă ascultarea, pentru a le duce de băut gentilomilor, care amenințau că vor veni s-o ia din bucătăria ei, ca s-o urce pe masă. Dar știa acum destule, așa încît instrucțiunile pe care intendentul continua să le dea contrabandiștilor nu o mai interesau decît în mică măsură.

De altminteri, avu altceva de făcut, căci de-abia apăru în pragul încăperii în care se aflau gentilomii, că trebui să se apere împotriva lor, deveniți, între timp, foarte întreprinzători.

Montaubert o apucă deodată de talie și și-o așeză pe genunchi. Dintr-un salt, ea se ridică, mînioasă, și-l amenință pe tînăr că-i va da o palmă.

Toţi strigară „bravo" şi Montaubert, a cărui limbă începea să se împleticească, nu mai îndrăzni — cel puţin pentru moment — să-şi reînnoiască încercarea.

Scăpată de-acolo, Jacinta se reîntoarse la ferestruica sa, tocmai la timp pentru a-i vedea pe oamenii lui Perez împărţindu-şi aurul şi ridicîndu-se să plece.

— Ne-am înţeles, le spunea Peyrolles, cu glasul lui mieros. Să fiţi cu toţii la post încă de mîine şi, dacă vreţi să vă cîştigaţi cinstit banii, trebuie ca ultima horcăitură a lui Lagardère să iasă din Gîtlejul lui Pancorbo...

Rîse batjocoritor, foarte mîndru de această glumă macabră şi, în timp ce sala se golea, se întoarse la tovarăşii săi, nu fără a-i arunca lui Gonzague o privire plină de înţelesuri, şoptindu-i la ureche:

— Lagardère nu va intra în Spania!

— Închideţi porţile, îi porunci prinţul hangiţei. Să nu mai vină nimeni să ne deranjeze. Domnii aceştia şi cu mine nu ne vom culca în noaptea asta, pentru că avem poftă să rîdem. Aşa încît du-te şi spune doamnelor să nu-şi facă probleme în legătură cu zgomotul pe care s-ar putea să-l audă...

— Doamnele s-au culcat, fără îndoială, răspunse Jacinta, mă duc să mă încredinţez. De altfel, ele nu pot auzi nimic din ceea ce se petrece aici... Beţi, domnilor, mă întorc la dumneavoastră într-o clipă.

Îl trimise pe fratele său să doarmă, le îndemnă pe servitoare să se culce şi urcă în fugă scara ce ducea la camera fetelor.

Dona Cruz fu cea care veni să-i deschidă. Aurore stătea în genunchi în faţa unui crucifix şi se ruga.

Jacinta o contemplă o clipă, apoi merse de-i atinse umărul.

— Aţi mai fost în Spania? o întrebă brusc.

— Da, doamnă, am locuit mult timp acolo...

— Şi, la o vîrstă foarte fragedă, n-aţi stat la o *alqueria*[1], în apropiere de Vénasque?

[1] *Alqueria* (în lb. spaniolă în text) = fermă (n.t.)

Domnişoara de Nevers îşi ridică frumoasa-i frunte netedă.

— Cine v-a spus acest lucru? întrebă.

— Ce vă pasă? continuă, mai blînd, basca. Răspundeţi-mi sincer: îl cunoaşteţi pe cavalerul Henri de Lagardère?

Aurore îşi îndreptă trupul, foarte palidă şi clătinîndu-se.

— Da.... răspunse. Este logodnicul meu şi trebuia să-i fiu soţie...

— Dar, la urma urmei, cine sînteţi şi pentru ce aceste întrebări? interveni don Cruz.

Jacinta păru că nici n-a auzit. Luă mîna Aurorei şi o sărută, apoi spuse:

— Acum ştiu îndeajuns. Nu vă culcaţi şi rămîneţi amîndouă îmbrăcate. Voi reveni mai tîrziu, peste două ore, poate peste trei, nu ştiu... Pînă atunci, luptaţi-vă împotriva somnului şi aşteptaţi-mă... A! încă ceva: cine sînt cei care vă însoţesc?

— Nişte laşi! spuse cu mînie gitana. Sîntem prizonierele lor.

— O, da! nişte laşi, murmură gazda. Asta o ştiu... cît despre rest...

Cele două tinere veniră spre ea, întinzîndu-i mîinile:

— Şi ce puteţi oare face pentru noi, doamnă? întrebară

— Să vă redau libertatea, sau cel puţin să încerc, spuse hangiţa, înălţînd capul. Poate că va fi primejdios... dar nimic nu se face fără ajutorul lui Dumnezeu şi fără curaj!

Aurore şi Flor o îmbrăţişară.

— Şi, dacă nu vă salvez pe dumneavoastră, continuă Jacinta, în orice caz îl voi salva pe el! Aşadar, răbdare. Staţi treze şi rugaţi-vă...

Şi dispăru, ca şi prima dată, în timp ce tinerele fete, una în braţele celeilalte, se întrebau cu îngrijorare dacă puteau, cu adevărat, să spere.

— Să avem, oare, încredere în această femeie? şopti domnişoara de Nevers, cu capul în mîini. Şi ce se va întîmpla în noaptea aceasta?

— Habar n-am, răspunse dona Cruz. I se citeşte în ochi sinceritatea... Surioară, în situaţia în care ne aflăm, nu trebuie să refuzăm ajutorul nimănui.

— Doamne fereşte!... Nu a vorbit şi despre a-l salva pe Henri? Asta înseamnă că şi el este în pericol?

— În pericol? Da, cu siguranţă, atîta vreme cît nu ne va fi reluat de la Gonzague.

Aurore îngenunche şi-şi împreună mîinile.

— Îţi mulţumesc, Doamne, îţi mulţumesc!

— Pentru ce să-i mulţumeşti lui Dumnezeu? întrebă Flor, crezînd că prietena ei înnebunise.

— Pentru ştirea cea bună pe care mi-a trimis-o!

— Ce ştire?

— Cum Henri este încă în viaţă şi primejdios; căci, dacă duşmanii noştri se tem de el, înseamnă că trăieşte! dacă şi aici le mai este frică de el, înseamnă că se află pe urmele noastre!

— Asta este adevărat, mărturisi dona Cruz, uimită. Nu credeam că ai mintea aşa de trează, surioară. Dar, iată, găsim aliaţi acolo unde nu ne aşteptam. Trebuie să sperăm mai mult ca niciodată!

Hangiţa coborîse din nou în sală. Intră ţinînd în mînă oale de gresie, sticle de diverse forme, şi chiar şi o ploscă ce conţinea un vin vechi, conservat după obiceiurile maure.

— Iată-mă, domnilor, spuse. Doamnele se odihnesc; puteţi să rîdeţi, să beţi şi să cîntaţi... Poarta este închisă şi oamenii de la paza de noapte nu pot face nimic împotriva dumneavoastră.

— I-am snopi în bătaie pe oamenii de la pază, cîntă Nocé.

— Iată, continuă Jacinta: malaga, xeres[1], vin de Valladolid și de Murcia[2]. Astfel de vinuri nu se găsesc pe masa regelui Franței și nici pe cea a regelui Spaniei, aibă-i Dumnezeu în pază pe amîndoi! Beți, domnilor, mă duc să-mi aduc paharul.

Reapăru cu o cupă în care-ar fi încăput o jumătate de sticlă.

— Două degete de vin din această ploscă, îi ceru lui Peyrolles. Tradiția, la Bayonne, este ca hangița, dacă e tînără, să bea cu oaspeții săi.

I se răspunse cu un tunet de aplauze.

Intendentul umplu paharul bascei, precum și pe toate celelalte.

— Gustați-l, doar, spuse Jacinta. Iau asupra mea să beau restul!

Plosca conținea pe puțin trei ocale. Se înălță un strigăt de admirație. Dacă femeia asta era tot atît de pricepută și în dragoste, petrecerea va fi frumoasă. O învăluiau în priviri obscene. Ea nu luă seama la asta și puse alături plosca abia începută — nu voia să bea alt vin decît acela...

— În cinstea celei mai frumoase dintre femei! strigă Nocé, înălțînd paharul.

Baronul de Batz era deja beat criță; își răsturnă vinul pe fața de masă, iar Lavallade se urcă pe masă, în timp ce Taranne îl trăgea de picioare pentru a-l face să cadă.

— Ia spuneți, domnilor, încotro vă duceți mîine? întrebă hangița.

— Să vedem soarele răsărind de cealaltă parte a munților, răspunse Montaubert. Cît despre mine, pariez că nu-l vom găsi: el nu strălucește decît la Bayonne, în ochii frumoasei noastre gazde!

Ea își puse mîna pe umărul lui Gonzague și-și întinse cupa de jur-împrejur.

1 *Malaga, xeres:* soiuri de vin spaniole, de o deosebită calitate. (n.t.)
2 *Valladolid, Murcia:* regiuni viticole renumite în Spania. (n.t.)

— Să vă însoțească Domnul în calea voastră, le ură ea. Dar luați seama la Pirinei! cel ce îi urcă pe un versant, nu este sigur că-i va coborî pe celălalt!

Un strigăt general de indignare îi salută cuvintele.

— E tristă la băutură, zise Taranne. Asta pentru că nu a intervenit Cupidon. Ai nevoie de dragoste, frumoaso, și toți cei care se află aici îl au în sînge pe micuțul zeu... vrei să mă iubești? Cît despre mine, eu te-aș iubi o jumătate de noapte...

— Bravo! strigară din toate părțile. Țin pariul pentru Taranne împotriva lui Montaubert...

— Iar eu, eu nu țin nimic — zise acesta din urmă, clătinîndu-se în timp ce se ridica — în afară de o idee.

Gonzague îi aruncă o privire:

— S-o vedem, zise. Cu condiția să fie lucidă, o voi aproba dinainte.

Ajunsese și el la unison cu ceilalți. De cînd Peyrolles îi strecurase, în două vorbe, rezultatul convorbirii sale cu contrabandiștii spanioli, ridicase destul de des paharul... Ultimul pe care-l băuse îi pusese în jurul frunții un cerc de plumb, pe care — de altminteri — îl resimțeau toți mesenii.

— Ideea mea? bîlbîi Montaubert. Femeia este frumoasă! A cui va fi femeia? Trebuie s-o urcăm pe masă și s-o cîștigăm la zaruri!

Taranne strigă mai tare:

— Am și eu o idee... S-o dezbrăcăm pe femeie... Cum o cheamă?... Care ți-e numele? Spune-ne numele tău, micuțo!...

Hangița era cam palidă, dar își sili buzele să zîmbească:

— Sînt Jacinta, basca — spuse — și mulți sînt cei care m-au iubit și nu m-au avut!

— Noi o vom avea! urlă Nocé. S-o punem, în pielea goală, pe masă. O s-o jucăm la zaruri, între cei doi sîni...

Întinse mîna către tînăra femeie, căutînd deschizătura corsajului. Cupa pe care ea o ținea căzu și se

sparse pe mîna gentilomului. Acesta se dădu un pas înapoi. Lavallade îi luă locul şi fu dat de-a rostogolul pe parchet.

Montaubert se ridică — el era cel mai tare. Ochii îi lunecau de beţie şi de lubricitate. Dar îşi retrase repede mîna pe care o întinsese şi din care-i curgea un fir de sînge... Jacinta făcea să-i joace în mîini un mic pumnal catalan, pe care şi-l trăsese din centură. Avea buzele strînse, fulgere de oţel îi sclipeau în ochi, iar pieptul i se zbătea cu putere.

— Dar beţi, domnilor! îi îndemnă. Nimeni nu-mi poate ţine piept? Mi-e sete!

Luase o nouă cupă şi o umplu. Dar cum Lavallade se ridicase într-un cot şi i se agăţa de fustă, o goli pe capul acestuia.

Nu se mai văzuse ceva atît de frumos nici la petrecerile regentului, nici la orgiile de la casa de distracţii a lui Gonzague. O femeie, doar una, se afla acolo, printre bărbaţi care o doreau cu toţii, şi acea femeie, în loc să încerce să fugă, le excita poftele şi le sfida desfrîul.

Cu adevărat, acest joc ciudat nu lăsa oare departe, în urmă, duelul cu şampanie — duel încă destul de recent în amintirea tuturor — în care buretele acela de Esop al II-lea îl învinsese pe micul marchiz de Chaverny?

— Beţi, beţi, domnilor. Gîtlejurile dumneavoastră rămîn mai uscate decît stîncile de la Pancorbo...

La aceste cuvinte ale hangiţei, Peyrolles ridică brusc capul şi-i aruncă o privire sfredelitoare. Dar nu văzu nimic în ochii ei. Jacinta îşi turna să bea şi nimeni altul decît ea nu mai bea vin din ploscă.

Începu să cînte o melodie bască. Părul i se despleti; punea atîta exaltare în felul în care îşi modula cîntecul aproape sălbatic, încît corsajul i se întredeschise şi umerii i se iviră, mai trandafirii decît zăpada pe vîrful muntelui Maladetta[1], la răsăritul soarelui.

1 *Maladetta* (în lb. spaniolă) = Blestemata: vîrf stîncos în Pirinei. (n.t.)

— Beți, domnilor, repeta. Ultimul care va rămîne în picioare va fi stăpîn aici!

Putea să-i amăgească, fără prea mari riscuri, cu această promisiune, deoarece îi vedea pălind unul cîte unul și prăbușindu-se pe scaun sau rostogolindu-se sub masă. Chiar și Gonzague dormea. După zece minute, singur Oriol mai avea ochii deschiși.

— În sănătatea ta! îi spuse, întinzînd un pahar plin pînă la margine.

Ba făcu și mai mult: se duse să se așeze la masă, foarte aproape de el, îl atinse ușor cu corpul ei puternic și cald și, trecîndu-i o mînă peste cap, îi duse ea însăși cupa la buze.

— Bea, îi șopti, mai bea. Tu vei fi învingătorul.

Financiarul cel gras avu o amețeală, încercă să pună o sărutare pe umărul gol... Nu fu în stare. Vinul îi coborîse pe gît... ochii i se împăienjeniră. Se rostogoli pe pardoseală, beat mort ca și ceilalți.

Atunci hangița se ridică în picioare, trecu peste trupuri și, ajunsă în prag și potrivindu-și la loc corsajul pe care ea însăși, intenționat, îl descheiase, le aruncă tuturor o privire în care se citea mult dispreț și încă și mai multă sfidare.

Peste cîteva minute, ciocănea la ușa Aurorei și spunea, intrînd:

— Iată-mă, pot să vă salvez. Dar, pentru asta, trebuie să fiu confidenta dumneavoastră. Dacă aveți necazuri, trebuie să mi le spuneți... secrete — să mi le împărtășiți!

Dona Cruz o găsea ciudată. Ce interes putea avea această femeie să se informeze despre gîndurile lor, să le cunoască numele, viața, cauza și ținta călătoriei? Nu cumva era plătită de Gonzague, pentru a le face să vorbească?

Și, totuși, privind-o în ochi, gitana se socotea ea însăși a fi o proastă ghicitoare. Femeia aceasta era sinceră și, fără îndoială, le dorea binele.

Jacinta simțea că Flor are un sentiment de neîncredere de neînvins; preferă să se îndrepte spre Aurore.

— Vorbiți, domnișoară, și grăbiți-vă, îi spuse. Nu avem timp de pierdut. Care este motivul pentru care sînteți duse în Spania?

— Am fost răpite...

—De cine? și de ce? Pentru a acționa cu succes, trebuie să știu.

Repede și fără a ezita, domnișoara de Nevers îi duse la cunoștință întreaga situație. Hangița înțelese cine era Lagardère, de ce se dorea asasinarea lui și, deodată, îmbrățișînd-o pe Aurore, o strînse la piept, cu ochii plini de lacrimi. Nimeni nu o văzuse pe Jacinta-basca plîngînd!

— Sărmană copilă! șopti ea. Oricine ați fi, sper să vă salvez.

— Adevărat, replică Aurore, nu ne cunoști nici măcar numele...

— Nu mi-l spuneți. Ghicesc că este un nume mare; fiți încredințată că nu sînt mînată de interes, vreau să fiu folositoare doar pentru fericirea dumneavoastră. Mi-ați spus ceea ce doream să știu, îmi ajunge. Totuși, am și eu ceva a vă spune...

Se duse să asculte la ușă.

— Deci, vă este teamă ca ei să nu vă audă? întrebă dona Cruz. Unde sînt?

— Sînt beți.

— Toți?

— Toți!... și mi-a fost greu să-i aduc în starea asta, cu tot somniferul pe care li l-am pus în vin. Acum dorm și nu se vor trezi decît peste două ore. Dar ceea ce am făcut era atît pentru mine, cît și pentru dumneavoastră. Cei ce vă însoțesc sînt și desfrînați, și lași! Nu era nici unul dintre ei care să nu mă dorească, și n-aș fi fost niciodată îndeajuns de puternică împotriva tuturor. I-am pus în imposibilitate de a ne mai face rău, nici dumneavoastră, nici mie...

— Și ce voiați să-mi spuneți? o întrerupse Aurore.

— Că nu este vorba numai de a ne apăra, ci şi de a-i proteja pe alţii... adică pe Henri de Lagardère şi pe cei care-l întovărăşesc.

— O! Lagardère nu se teme de nimic, din partea nimănui, spuse, zîmbind, dona Cruz. Puţin îi pasă de numărul duşmanilor, şi tot aşa stau lucrurile şi cu însoţitorii săi.

— Şi totuşi, ar trebui să se teamă, spuse Jacinta, dacă n-ar fi preveniţi, la trecerea lor prin Bayonne, că la Gîtlejul lui Pancorbo — poate cel mai periculos defileu dintre Franţa şi Spania — sînt postaţi cincizeci de contrabandişti şi cerşetori, plătiţi să-i asasineze. O vor afla, pentru că le-o voi spune eu. Nu trebuie ca ei să creadă cumva că sînt opriţi de o mînă de viteji, cînd, de fapt, o lovitură de spadă, dată de un laş ascuns după o stîncă, poate să le aducă moartea.

— Şi cine a putut, oare, să pregătească această capcană, dacă nu Gonzague? şopti domnişoara de Nevers.

— Pe cine-l numiţi Gonzague?

— Pe cel mai înalt, cel în faţa căruia se pleacă toţi.

— Nu este vorba de acela, ci de un individ mai în etate, slab, îmbrăcat în negru, un soi de ticălos mediocru, care a acţionat, fără îndoială, în contul stăpînului său.

— Domnul de Peyrolles?

— Poate acesta îi e numele, nu ştiu. Fapt este că am auzit ce complota, şi tocmai de aceea am venit să aduc, celor două femei în suferinţă, sprijinul unei alte femei, care niciodată nu s-a temut de vreo primejdie pentru ea însăşi.

Fu rîndul Aurorei să o strîngă în braţe:

— Mulţumesc!... oh! îţi mulţumesc, doamnă! Recunoştinţa mea va fi fără margini, deoarece, datorită dumitale, logodnicul meu va putea evita moartea...

— Asta nu este îndeajuns, replică basca. Trebuie ca domnul de Lagardère să nu fie nevoit nici măcar să ajungă pînă la Gîtlejul lui Pancorbo, pentru că, mai înainte, vă va fi regăsit, libere.

— Este, oare, posibil?

— Libere, peste o oră, dacă vreți și dacă vom putea, continuă Jacinta, cu o splendidă îndrăzneală. Ascultați-mă: sub această fereastră se află o grădină... Veți coborî acolo pe o scară de frînghie, pe care iat-o în acest dulap. Vă simțiți în stare de așa ceva?

— Da!... O, da! exclamară tinerele fete.

— În grădină, continuă hangița, îl veți găsi pe fratele meu. El va sta ascuns într-un boschet din care va ieși de îndată ce veți fi ajuns pe pămînt. Urmați-l fără a scoate o vorbă, fără măcar a-l întreba unde vă conduce. S-ar putea să stați ascunse o zi întreagă, fără a vedea soarele, fiindcă porțile orașului vor fi supravegheate și va trebui să ieșiți pe cîmp pe altă cale... Dar să nu vă temeți nici de întuneric, nici de foame, nici de sete, de nimic! Vă veți pomeni, deodată, în plin cîmp, și veți avea de făcut un drum lung cu piciorul, în munți, pe poteci grele, umblate doar de ciobani și caprele lor... Dar, vai! spuneți-mi: dacă ați fi prinse, după această tentativă de evadare, ați avea de suferit?

— Nu cred, doamnă, nu ar îndrăzni. Doar că supravegherea va fi mai strînsă.

— Perfect! Vă veți opri apoi într-o colibă bască, unde voi veni eu însămi, să vă găsesc și să vă redau domnului de Lagardère.

Aurore și dona Cruz plîngeau de fericire. O sărutau, cînd una, cînd cealaltă, pe tînăra femeie, în elanuri de adîncă recunoștință.

— Acesta, spuse hangița, acesta este planul care poate și care trebuie să reușească. Dar trebuie să prevedem totul, chiar și un eșec. În acest caz, va trebui ca, în ochii celor ce v-au răpit, eu să par că nu știu nimic, pentru a-l putea avertiza mai tîrziu pe cavaler despre atentatul de la Pancorbo.

În fața acestei posibilități, ochii Aurorei se umplură de lacrimi.

— Orice s-ar întîmpla, spuse, te voi iubi mereu, și, dacă îmi voi recăpăta fericirea, odată cu averea, vei avea partea dumitale...

— Vă mulțumesc, răspunse Jacinta. Nu-mi voi părăsi niciodată ținutul meu basc... Pînă una-alta, mă duc să-l previn pe fratele meu care, peste cinci minute, va fi la postul său, iar eu voi rămîne singură printre toți acei bărbați care sînt beți și nu se vor trezi, decît în zori, cu capul greu și privirile rătăcite. La acea oră, veți fi probabil salvate.

Ea scoase scara de frînghie, o legă de piciorul patului și o zvîrli în gol.

— Și-acum, Domnul să vă aibă în pază! Poate nu vă voi revedea niciodată. Voi fi întotdeauna mulțumită că am făcut pentru dumneavoastră, care iubiți și care suferiți, tot ce mi-a stat în puteri pentru a vă scăpa din mîinile unei bande de lași... pentru ca să fiți fericite!

Ochii ei negri priveau țintă în ochii blînzi și albaștri ai Aurorei; se țineau de mîini, și fiica lui Nevers și fata din popor nu aveau decît o singură inimă.

Se îmbrățișară pentru ultima oară și dona Cruz, geloasă, vru să-și capete partea... Pletele și buzele lor se uniră.

— La revedere! spuse Jacinta-basca; pe mîine, în munți... sau, poate, adio pentru totdeauna.

Apoi coborî din nou în sala în care, prăvăliți, care pe unde putuseră, desfrînații lui Gonzague continuau să doarmă.

7 Trei raze de lună

Toată lumea dormea, cu excepția unuia singur. Jacinta nu văzuse că din sală lipsea cineva.

Acel cineva era domnul de Peyrolles.

Într-adevăr, dacă factotum-ul fusese printre primii care închisese ochii, aceasta nu era o dovadă că dormea,

ci a faptului că încetase să bea. Ceilalţi erau liberi să se îmbete; el prefera să-şi păstreze capul limpede şi, fără îndoială, avea motivele lui.

Nu că n-ar fi avut încredere în hangiţă. O! nu! Era convins că şi-o ataşase în destulă măsură, dîndu-i bani. Şi nici nu bănuia că ea i-ar fi putut auzi convorbirea cu contrabandiştii. Îl văzuse vorbind şi jucînd zaruri cu ei şi trebuia să-şi fi dat seama că el avea un interes . Dar ce le spusese? Asta era o treabă între ei şi el, de care Jacintei ar fi trebuit să nu-i pese.

I se păruse totuşi ciudat felul ei de a ţine piept celor opt bărbaţi, cu paharul în mînă, lucrul ce, la urma urmei, putea fi o îndatorire a meseriei, sau pur şi simplu o viclenie, pentru a face să crească cheltuiala...

În acest ultim caz, o considera forate dibace şi-o admira cu atît mai mult, căci el făcea parte din acei oameni care, obişnuind să-i păcălească pe ceilalţi, sînt uneori mulţumiţi să fie traşi pe sfoară, cu condiţia ca acest lucru să fie făcut în mod inteligent şi să se respecte formele.

Peyrolles avea un principiu: oricine acceptă să aibă un stăpîn trebuie să vegheze la securitatea lui, dacă acesta nu o face el însuşi, sau dacă neglijează să-şi amintească de ea.

Or, Gonzague, care era atît de prudent de obicei, acum nu se gîndea delooc la securitate, mergînd pînă la a se îmbăta împreună cu depravaţii săi. Desigur, mai puţin beat decît Montaubert, baronul de Batz sau grasul Oriol! Dar dormea totuşi cu acel somn greu pe care-l dă excesul de vin.

Peyrolles era, aşadar, obligat să vegheze pentru doi: pentru stăpînul său şi pentru el însuşi; cît despre ceilalţi, nu-i păsa nici cît negru sub unghie...

Intendentul era, în general, perspicace: în seara aceasta, mirosea nişte treburi dubioase şi neprevăzute, în care va fi amestecat. Cei a căror conştiinţă nu este curată sînt deosebit de înclinaţi spre astfel de presen-

timente, şi dracu ştie dacă Peyrolles avea măcar o conştiinţă.

Aşadar, pleoapele lui erau închise, mîinile — împreunate pe pulpele-i slabe, şi picioarele lui interminabile se pierdeau sub faţa de masă. Totuşi, dacă trupul lui păstra astfel o imobilitate aproape perfectă, nu tot acelaşi lucru se întîmpla cu mintea lui, care vagabonda mai ales spre tot soiul de aspecte nu tocmai vesele.

Se gîndea, mai întîi, că dacă la ora asta, Aurorei şi donei Cruz le-ar fi venit poftă să evadeze, nimeni n-ar fi acolo ca să le împiedice.

Întrezărea, de asemenea, în gînd, o bruscă apariţie a lui Lagardère, prin grămada aceea de oameni beţi, şi-şi mărturisea că — dacă, dintr-un amestec de milă şi generozitate — i-ar ierta pe unii dintre ei, ar fi imposibil ca Gonzague şi el, Peyrolles, să fie printre aceştia.

Vom vedea dacă n-avea dreptate, măcar din punctul lui de vedere, să nu doarmă decît cu un ochi.

După ce hangiţa urcase în camera prizonierelor, el se ridică, deci, de pe scaun, îl culese pe Nocé de pe parchet şi-l aşeză în locul lui, fără ca acesta să dea măcar vreun semn de trezire... Precauţia era bună, pentru ca absenţa sa să nu poată fi imediat remarcată.

Deşi nu venise de mult la acel han, îşi amintea încă de aranjamentul casei şi de o anumită uşă care, dintr-un colţ al sălii comune, se deschidea spre grădină.

De ce voia să meargă în grădină? De fapt, nu ştia prea bine. O clipă, avusese chiar intenţia să urce, cu paşi de lup, pe scară şi să se asigure de *visu*[1] dacă domnişoara de Nevers şi dona Cruz dormeau cu adevărat.

Acest plan era totuşi periculos pentru el. Mai întîi, risca să dea peste hangiţă, care nu s-ar da în lături să-i spună vreo două şi l-ar trezi, poate, pe Gonzague, care — la rîndul său — ar putea condamna ritos excesul de zel al factotum-ului său. Pentru toate aceste motive, şi poate puţin din cauza pumnalului Jacintei, care ar fi

1 *De visu* (în lb. latină în text): văzînd cu proprii-i ochi. (n.t.)

putut acționa în beznă, preferase, așadar, să renunțe la aceste intenții, alegînd — ca teren de exploatare — grădina.

Era, de altfel, de presupus că nimeni nu-l va deranja acolo.

Într-adevăr, afară întunericul era atît de adînc, încît Peyrolles începu prin a se lovi de un copac, avînd un contact mai violent decît ar fi dorit. De acolo se duse să se zgîrie într-un boschet și trecu, la o distanță doar de trei picioare[1], pe lîngă un soi de puț vechi, fără margini, în care ar fi căzut fără mari șanse ca leșul lui să reapară vreodată la lumina soarelui. Diavolul îl salvă și de astă dată.

Totuși, ochii i se obișnuiau, puțin cîte puțin, cu bezna aceea, care îi era propice. Și — lucru destul de rar în acea țară — cerul era de o întunecime uniformă și nici o stea nu sclipea, nicăieri. Iar luna, cu atît mai puțin, nu se gîndea să-i slujească drept lanternă!

Ceea ce-l intriga cel mai mult era silueta masivă și neagră a casei. În zadar o cerceta cu privirea, nu vedea petrecîndu-se nimic neobișnuit. Desigur, toată lumea acolo dormea, cu excepția Jacintei și a lui însuși.

Așa încît se pregăti să-și reia locul, sau — cel puțin — să se ducă s-o facă pe hangiță să sporovăiască.

Din păcate, nu mai știa cu precizie unde se afla și nici cum să regăsească ușa. Reîncepu să bîjbîie, și de douăzeci de ori fu cît pe-aci să se lungească pe pămînt, ceea ce-l făcu să blesteme. Și nu era totuși decît la începuturile necazurilor sale!

Acestea nu se lăsară deloc așteptate și, mai întîi, se împiedică de o scîndură. Rezultatul fu că făcu niște mișcări dezordonate cu brațele lui lungi și osoase, își încurcă picioarele în propria-i spadă și, în

1 *Picior:* :veche unitate de măsură, care era divizată în trei degete și a cărei valoare era variabilă, după loc și epocă. Piciorul francez, sau piciorul regal, adoptat sub Carol cel Mare, era de 0,324 m. Cel englez valorează, încă și astăzi, 0,3082 m. (n.t.)

cele din urmă, realiză unul dintre cele mai formidabile plonjoane.

Căderea nu a fost dureroasă. Pămîntul pe care a căzut era destul de moale. Dar degaja un miros *sui generis* [1] și puturos.

Chipul domnului de Peyrolles se mulă în acest material mai bine decît în lut.

Nimerise în locul în care se depozita gunoiul de la grajduri: factotum-ul lui Gonzague se zvîrcolea într-o grămadă de bălegar amestecat cu îngrășăminte lichide.

Așa încît înjurătura lui, cu toate că era interioară, valora cît una de-a lui Cocardasse.

Intendentul știa, cînd era cazul, să strîngă buzele și să nu vorbească atunci cînd trebuia să tacă. Dimpotrivă, nefiind dispus să aștepte pe loc răsăritul soarelui, își puse la treabă mîinile și picioarele, pentru a ieși de acolo.

Grăjdarii obișnuiau, fără îndoială, să-și simplifice munca aruncînd în grămadă hamurile rebutate și potcoavele ce nu mai erau bune de nimic, căci Peyrolles lăsă, pe asperități invizibile, puțin din pielea degetelor sale și mult din stofa redingotei sale.

Desigur, cînd reuși, în fine, să stea în picioare, domnul de Peyrolles — de obicei avînd o ținută atît de îngrijită — ar fi fost cu greu recunoscut, chiar și de către stăpînul său, într-atît de dezgustătoare îi era înfățișarea și așa de scîrbos parfumul pe care-l degaja.

Și, totuși, cineva îl vedea. Un bărbat tocmai pătrunsese în grădină, pe aceeași cale și el; dar acest al doilea personaj cunoștea mult mai bine așezarea și diferitele ei colțișoare, căci zărindu-l pe Peyrolles, se dusese fără ezitare să se ascundă într-un boschet și de acolo, ca dintr-un post de observație, supraveghea toate mișcările factotum-ului, întrebîndu-se, fără îndoială, cine era acel lungan ce nu părea a fi în apele sale și în ce scop își oferea plăcerile unei băi în bălegar, în plină obscuritate.

[1] *Sui generis:* (lb. latină): unic în felul său, specific. (n.t.)

Poate că cel de-al doilea plimbăreț, al cărui chip nu putea fi văzut în noapte, era însuflețit de intenții rele; în orice caz, prezența domnului de Peyrolles nu-i făcea plăcere, căci înjura pe tăcute.

Intendentului nu-i trebui mult timp ca să se scuture. O redingotă pierdută nu era de natură să-l impresioneze, cu atît mai mult cu cît putu constata că, uneori, o nenorocire poate fi bună la ceva.

Într-adevăr, întîmplarea — sau, mai curînd, căzătura sa — îi făcuseră un serviciu. Înălțînd capul, zări deodată, în silueta întunecată a clădirii, o fereastră luminată ce nu putea fi văzută din nici un alt punct.

Umbre treceau fără încetare și siluete feminine se desenau una după alta, chiar toate deodată. Nu întîrzie să le recunoască: erau cea a domnișoarei de Nevers și a gitanei.

Hangița afirmase că tinerele dormeau: afirmație falsă... Le era, așadar, complice?

,,De fapt, nu'', gîndi el. ,,Dona Cruz este isteață. Desigur, ele nu s-au sculat decît după plecarea bascei. Și, dacă la ora aceasta nu dormeau, oare ce puteau pune la cale? Peyrolles, amice, ideea ta de a veghea a fost bună și, după cum mi se pare, vei afla aici lucruri noi!...''

Uitase cu totul nefericita lui aventură de mai adineauri și zîmbetul ce-i flutura pe buze era cît se poate de sardonic.

Și totuși, un grăunte de neliniște se amesteca în această plăcere.

Fereastra se afla la o înălțime prea mare pentru ca el să poată vedea altceva decît capul donei Cruz sau al Aurorei traversînd din cînd în cînd deschiderea luminoasă, și, în plus, nu putea auzi nimic.

Încercă să se dea mai în spate, pentru a vedea mai în adîncul camerei; dar se izbi curînd de zidul împrejmuitor al grădinii, pe care încercă să se cocoațe!

Încercare zadarnică! Creasta zidului era împodobită cu cioburi de sticlă ce i-ar fi distrus și mai tare vestimentația.

Gîndul de a se așeza pe cioburi nu-l atrăgea deloc pe intendent, mai cu seamă după ceea ce pățise în groapa cu bălegar. Pe lîngă aceasta, presupunînd că-ar fi putut să se salte pe zid, ar fi riscat, pe de o parte, să fie zărit de la fereastră, iar pe de alta, să fie descoperit de oamenii pazei de noapte, care l-ar lua drept un răufăcător.

Oricît de mare îi era dorința de a vedea mai bine, socoti că era prudent să observe cît mai mult fără a face zgomot și să aștepte evenimentele. Avea la el sabia, pentru a face față oricărei eventualități și, dacă ar fi apărut Lagardère, îi rămînea posibilitatea de a se ascunde.

Într-adevăr, să încerce să se dueleze, singur, cu cavalerul — dacă ar fi fost cazul — era o treabă peste puterile și peste curajul său. Peyrolles ținea ca pielea să nu-i fie găurită, nici măcar în mijlocul frunții.

Era convins că Lagardère era amestecat în afacerea asta și dacă n-ar fi fost imposibil să-și regăsească drumul în bezna nopții, s-ar fi grăbit să se ducă să-l trezească pe Gonzague și pe ceilalți.

Căci nu era deloc liniștit și dorea cu aprindere să se lumineze de ziuă cît mai curînd, astfel încît să-și poată avertiza mai repede tovarășii.

Pe de altă parte, aceeași cauză putea duce la efecte contrare. Dacă norii ar fi lăsat să se strecoare cît de cît o lumină, el ar fi putut fi văzut și, atunci, ce s-ar întîmpla? Împotriva cui ar trebui să se apere, el singur?

Iată pentru ce era destul de îngrijorat, mai ales că, de obicei, prefera să evite situațiile critice, decît să le înfrunte cu curaj.

Totuși, deoarece nu putea vedea aproape nimic, iar de auzit, nici atîta, socoti cu cale să se apropie de clădire, pentru a încerca să prindă măcar cîteva cuvinte.

Vocea răsună mai tare noaptea. Dacă s-ar lipi de partea de jos a zidului, chiar sub fereastră, poate că ar putea să prindă frînturi din frazele ce se pronunțau deasupra.

Se afla la o distanţă doar de zece paşi şi o străbătu cu precauţii de neînchipuit, tremurînd întruna de teamă să nu strivească sub tălpi vreo rămurică, căci ar fi fost de ajuns pentru a-i trăda prezenţa.

Dar aceste precauţii nu au fost spre binele lui — ceva îi căzu în cap, i se înfăşură în jurul trupului, cu înlănţuiri de şarpe... îi trebui un extraordinar efort de voinţă pentru a nu scoate un strigăt.

Deodată, apăru o spărtură în nori şi lumina lunii îi străbătu... Nu dură decît o clipă, îndeajuns totuşi pentru a-i permite lui Peyrolles să-şi dea seama că ceea ce-i căzuse în cap era o scară de frînghie; îndeajuns, de asemenea, pentru ca omul ascuns în boschet să-l poată recunoaşte pe Peyrolles.

Ia te uită!" îşi spuse acesta din urmă, „lucrurile se complică! Cine a furnizat scara? Cine le va ajuta pe porumbiţe să coboare?... Căci e puţin probabil ca ele singure să fi pus la cale o astfel de evadare, în toată regula. Înseamnă că a intervenit un bărbat — şi cine ar putea fi acest bărbat?"

Făcu o mică mişcare, ce ar fi putut foarte bine să semene a frică. Cu toate acestea, gravitatea situaţiei şi dorinţa de a-şi sluji stăpînul fură mai puternice.

Şi, totuşi" — gîndi el pentru a-şi face curaj — „s-ar putea ca porumbiţele să fi ticluit singure toate astea. Aurore de Nevers este curajoasă, iar dona Cruz are îndrăzneală. Oricît de periculos le-ar fi planul, le cred în stare să încerce să-l îndeplinească ele înseşi... Bine-am făcut că nu m-am îmbătat în seara aceasta!"

După ce-i venise gîndul că tinerele fete erau singure, îi veni şi ideea de a se încredinţa de acest lucru. Mijlocul de a o face tocmai fusese pus la dispoziţia sa. La urma urmei, despre ce era vorba? Să se urce, o clipă, pe scară şi, rămînînd la o înălţime mai joasă decît pervazul ferestrei, să asculte.

Curajos ca ticăloşii care nu se lasă speriaţi de două femei lipsite de apărare, puse piciorul pe prima treaptă şi-şi începu ascensiunea. Dar de-abia suise şapte sau

opt trepte, cînd luna apăru din nou, inundîndu-l cu lumină.

Se opri brusc şi-şi înăbuşi o înjurătură — lumina asta îl stingherea.

Nu văzu două capete ce se aplecaseră în afara ferestrei şi care se retraseră de îndată ce-l recunoscură.

Într-adevăr, scara — ce traversa încăperea, şerpuind moale pe pardoseală, de la fereastră şi pînă la piciorul patului, de care era legată — se întinsese deodată, fără îndoială sub greutatea cuiva.

Şi asta făcuse ca Aurore şi dona Cruz să se repeadă la fereastră, de unde îl putuseră zări pe intendentul lui Gonzague.

Înţeleseră că se terminase şi că trebuiau să renunţe la fuga lor.

După ce totul se cufundă din nou în beznă, Peyrolles îşi reluă ascensiunea.

Dar altcineva se urca în urma lui. Un bărbat ieşise din umbra unui boschet. Era încălţat cu espadrile, nu făcea nici un zgomot şi se cocoţa cu agilitatea unei pisici.

Peyrolles simţi cum o mînă de fier îi încercuieşte gîtul: nişte degete se înfigeau, ca şi cum i l-ar fi strîns într-o menghină. Fără a putea scoate un strigăt, dădu drumul frînghiei, îşi agită mîinile prin aer şi căzu lat la pămînt, unde rămase fără suflare.

Această treabă fusese efectuată, într-un timp mai scurt decît este necesar pentru a o descrie şi cu o îndemînare remarcabilă, de către cel ce stătuse la pîndă în boschet şi care nu era altul decît Antoine Laho, fratele Jacintei.

Odată scăpat de factotum, încredinţat că nu va mai fi stingherit de către acesta — căci forţa de apăsare a degetelor sale îl făcuse, fără îndoială, să nu mai fie în stare, o bună bucată de vreme, de a face rele — tînărul îşi continuă liniştit urcuşul pînă la fereastră.

— Veniţi, spuse încetişor.

Zărindu-l, cele două tinere scoaseră un țipăt ascuțit. Credeau că au de a face cu Peyrolles. Ba chiar, dona Cruz se înarmă cu un scaun și se repezi, gata să lovească.

Își dădu repede seama de greșeală, dar în același timp văzu că Aurore leșinase.

Într-adevăr, aceasta zăcea pe podea, cu chipul la fel de alb ca veșmintele. Înainte de a se gîndi la fugă, trebuiau s-o readucă în simțiri.

Antoine Laho sări în cameră și retrase scara; apoi porni în căutarea unui întăritor oarecare, ce-ar fi putut s-o trezească din leșin pe tînăra fată. Nimic! nu găsi nimic și nu putea nici să mai piardă vremea cu căutări, nici să coboare pentru a-i cere ceva surorii sale.

— Cu atît mai rău, spuse. Trebuie să ne grăbim, căci în curînd va fi prea tîrziu. Prospețimea nopții o va face să-și revină.

— Unde este cel care urca? întrebă dona Cruz.

— Jos... într-o stare jalnică.

— Mort?...

— S-ar putea, răspunse tînărul, calm. L-am strîns atît de tare de gîtlej, încît cu siguranță l-am strangulat și, fără îndoială, căzătura l-a terminat. Nu sînt totuși sigur că a murit și tocmai de aceea n-avem timp de pierdut.

— Ar fi trebuit să-l omori! spuse gitana, sălbatic.

— Nu, replică bărbatul. Dacă l-aș fi înjunghiat, tovarășii lui s-ar fi putut răzbuna pe sora mea pentru moartea lui... și eu n-aș fi aici, ca s-o apăr...

— Adevărat... Să dea Dumnezeu să nu i se întîmple nimic rău din cauza noastră.

Aurorei îi trebui mult timp pînă să-și revină. Antoine, la fereastră, pîndea cu îngrijorare dacă ceva se întîmpla jos, dar nici un zgomot nu părea să compromită șansele de evadare.

În cele din urmă, domnișoara de Nevers deschise ochii. Dar cînd încercă să se ridice, picioarele refuzară s-o susțină.

Bascul aruncă din nou scara.

— Puteţi coborî singură? o întrebă pe dona Cruz.

— Da... dar ea?

— O iau în seama mea... urmaţi-mă...

O luă pe Aurore în braţe, trecu peste pervazul ferestrei şi ajunse curînd la baza scării.

Cît despre Flor, în timpul aventuroasei sale vieţi de gitană făcuse destulă gimnastică şi fu pe pămînt aproape în acelaşi timp cu ceilalţi doi.

Acolo, în loc de a-l urma pe Antoine care o purta pe Aurore, ea se aplecă pipăind cu piciorul pămîntul în jurul scării. Căutarea nu-i fu îndelungată. Nu găsi nimic.

— Nu ai strîns destul de tare, şopti la urechea fratelui Jacintei, cînd îl ajunse din urmă. Domnul de Peyrolles a dispărut!

Dacă noaptea n-ar fi fost atît de întunecată, ar fi putut vedea cutele apărute pe fruntea bascului.

— S-a dus, desigur, să dea alarma, spuse. Dacă aş şti că-l găsesc în grădină, de data asta l-aş înjunghia. Dar nu avem decît timpul strict necesar pentru a dispărea înainte de sosirea lor.

— Să fugim repede! spuse dona Cruz.

— Luaţi-mi braţul şi urmaţi-mă, răspunse fratele Jacintei.

Purtînd-o încă pe Aurore şi urmat de dona Cruz, care-l ţinea strîns, de teamă să nu se împiedice de ceva, el se îndreptă iute către gura vechiului puţ.

— Rămîneţi aci o clipă, îi spuse gitanei. Mă voi întoarce să vă iau. Dacă, totuşi, ar veni înainte ca eu să pot urca înapoi...

— Ea, mai întîi, răspunse dona Cruz. Repede, du-te repede. Dacă or să mă prindă pe mine, o să fiu în stare să scap din ghearele lor.

— Ar mai fi o cale, continuă Antoine, şi anume, să daţi un semnal şi să vă lăsaţi să cădeţi. Eu aş face cumva să vă prind în braţe, jos... Dar v-aţi risca viaţa...

— Mi-o voi risca... replică ea, fără ezitare.

Înainte de a trece peste marginea fîntînii, Antoine îi sărută mîna. Îi plăcea firea ei energică.

Proptindu-se, înfigîndu-şi picioarele în cavităţi şi agăţîndu-se, cu mîna liberă, de crampoane fixate din loc în loc în pereţii puţului, coborî încet, cu povara sa, în cilindrul de piatră.

Către fundul fîntînii se deschidea, chiar în peretele ei, o gaură îndeajuns de mare pentru a permite trecerea unui singur om. Aşa că doar cu preţul unor eforturi de neînchipuit reuşi tînărul să treacă împreună cu Aurore şi s-o aşeze pe aceasta pe pămînt. Fata tremura din tot corpul.

— Nu vă temeţi de nimic, o imploră el în şoaptă.

— Nu mă tem, răspunse, mi-e frig...

— Nu durează decît cîteva clipe. Mă duc s-o caut pe prietena dumneavoastră.

Urcă din nou, o apucă pe dona Cruz, care se aşezase deja pe marginea puţului, şi coborî iar.

Între timp, înainte ca cei doi să se afunde în abisul misterios, luna lumină pentru a treia oară grădina.

Peyrolles se tîrîse, în genunchi, pînă la tufişul în care se ascunsese, pînă mai adineauri, adversarul său. Nu putuse merge mai departe şi se lungise acolo, fără putere, cu gîtul arzîndu-i, cu şalele dureroase şi cu tot trupul zdrobit.

Auzind cuvintele pronunţate de Antoine şi de gitană, înţelese că pămîntul se întredeschidea pentru a le deschide un drum.

Dar unde?... şi cum? Nu ştia nimic, deoarece nu putuse vedea nimic.

Luna îi trădă pe fugari. Peyrolles văzu locul în care coborau şi o recunoscu pe Flor.

Totuşi, ea îi ascundea chipul salvatorului. Cine era acel bărbat?

Vîntul măturase norii; grădina întreagă era acum scăldată în lumină.

„Pe unde au trecut ei, vom trece şi noi", gîndi intendentul. „Un singur bărbat ni se va împotrivi, în

cursa asta de șoareci. Gonzague poate dormi, atîta timp cît Peyrolles veghează asupra lui! Dar acest serviciu îl va costa scump, dacă-l va plăti la valoarea lui!"

Nemaiavînd nimic de făcut în acel loc, reîncepu să se tîrască. Fiecare mișcare îi smulgea un geamăt de durere.

Revedea acum ușa prin care venise și-l cuprindea disperarea că nu va putea să mai ajungă la ea. Îi era frig, tremura, îi clănțăneau dinții și făcea eforturi supraomenești ca să nu leșine.

Asta era ceea ce-l făcea să se teamă cel mai tare. Căci oare cît timp va sta astfel, în vreme ce ceilalți se depărtau și Gonzague continua să doarmă, ignorînd că zălogul său viu — așa cum o numea pe Aurore — tocmai îi scăpase din gheare?

Ușa era foarte aproape... Mai erau necesare doar cîteva eforturi... va reuși să ajungă la ea, să se agațe, s-o deschidă!...

Se bucură atît de tare, încît își supraestimă forțele — încercă să se ridice și simți că-și pierde cunoștința. O ceață îi învălui ochii... se rostogoli la pămînt, în nesimțire...

8 O călătorie pe sub pămînt

Jacinta, stînd în sala comună, asculta zgomotele venite de afară și visa... Viselor sale li se adăugau rugăciuni și, de mai multe ori, îngenuncheașe, cu mîinile împreunate și cu ochii ridicați spre cer, adorabilă și transfigurată.

Era cale lungă de la această femeie la cea care, cu două ceasuri mai devreme, bea ca un soldat mercenar și care, cu umerii descoperiți, cu sînii dezgoliți, cînta un cîntec basc.

Explicaţia era că, mai adineauri, ea jucase un rol, o comedie dubioasă, făcută special pentru auditoriul înghesuit în jurul ei. Frumoasa hangiţă din Bayonne, pe care toţi — bogaţi şi săraci, nobili şi sărmani, oameni cinstiţi şi bandiţi — o respectau, se coborîse pentru o clipă la purtările unei fete dintr-o speluncă. Şi pentru asta trebuie să-şi fi simţit inima foarte călită şi să fi fost gata să oprească, la momentul dorit, consecinţele îndrăznelii sale.

Acum, redevenită ea însăşi, totodată blîndă şi mîndră, ireproşabilă, cu credinţă în Dumnezeu, ca toate femeile din acel ţinut, şi — mai ales — bucuroasă să facă o faptă bună pe care nimeni nu i-o ceruse, se întreba cu îngrijorare: ,,Unde-or fi? Or fi putut măcar să ajungă la fîntînă şi, dacă se află acolo în clipa asta, calea nu le va fi tăiată de nici un obstacol? Sărmane tinere! Oare nu vor fi cuprinse de frică, în acea subterană prin care nici eu nu trec niciodată, cînd mă duc în munţi?"

Din sala învecinată se auzeau sforăituri sonore, amestecate cu sughiţuri. Veneau şi mirosuri de vin şi de sudoare ce-i făceau greaţă bascei.

,,Cel puţin din partea ăstora nu au a se teme de nimic", îşi continuă ea gîndurile. ,,Sînt toţi acolo, ca nişte porci tăvăliţi în noroiul lor, în timp ce porumbiţele îşi iau zborul... Dumnezeu va ţine seama de ce am făcut pentru ele, cînd îmi va socoti păcatele."

Nerăbdătoare şi iute, aşa cum sînt în general femeile din neamul său, Jacinta — care avea şi curiozitatea inerentă sexului său — de-abia stătea locului. Neştiind ce se întîmplase deasupra, stătea ca pe jăratic şi, curînd, nemaiputîndu-se stăpîni, urcă în vîrful picioarelor la etaj.

Camera locuită mai înainte de tinerele fete era goală. Pe o măsuţa, lumînarea era pe sfîrşite, aruncînd lumini ciudate pe mobilele sărăcăcioase.

Frumoasa hangiţă se duse la fereastră, ascultă: nu se auzea nici un zgomot în grădină. ,,Domnul fie lăudat!" îşi spuse. ,,Pînă acum, totul merge bine..."

Se gîndi să facă să dispară scara, dar apoi își dădu seama că, în felul acesta, la ziuă ar putea fi acuzată că le-ar fi deschis ea însăși ușa. Era mai bine să lase acest martor care putea permite să se creadă că un străin le procurase tinerelor fete acea scară, fără ca ea să aibă vreun amestec.

Așa încît stinse lumina, care de altminteri nu ar mai fi ars mult timp, și coborî din nou, cu inima plină de bucurie.

Înainte de a se reașeza în așteptarea zorilor, vru totuși să arunce o privire asupra tuturor acelor gentilomi, a căror beție era opera sa și care, poate, s-ar fi îmbătat la fel de tare, fără să fi fost nevoie de soporificul pe care ea îl amestecase în vin.

În sala comună era un haos de brațe, de capete și de picioare. Toți zăceau acolo, ca niște brute.

Toți?... Nu, lipsea unul! Făcînd această constatare, Jacinta tresări. Cine lipsea? Unde era?

Basca crezu că s-a înșelat și-i numără. Poate că unul alunecase sub masă... Se aplecă, îi întoarse pe cei ce dormeau pe jos, cu nasul în podea... și fu cuprinsă de spaimă, de o teamă ce o străpunse ca și cum tot ce pusese la cale se năruia...

Nu regăsea acolo silueta osoasă a domnului de Peyrolles, individul pe care-l cunoștea cel mai bine și de care se temea cel mai mult, mai mult chiar decît de Gonzague... ceilalți nefiind în ochii ei decît niște figuranți.

Se gîndi că somniferul pe care li-l dăduse își va înceta, în curînd, efectul. Va veni ziua și toți cei ce dormeau se vor trezi...

Unde era Peyrolles?

Cercetă bucătăria, reveni în sala comună, scormoni prin toate colțurile: nu era nicăieri. Ușa care dădea spre stradă era încă baricadată dinăuntru. Nu se ieșise pe-acolo...

Deodată, auzi lovituri repetate în ușa ce ducea spre grădină, mai întîi slabe, apoi tot mai puternice. Cine putea bate astfel, dacă nu Peyrolles?

„El e — în grădină!“ se gîndi imediat. „Dar atunci, a văzut și a auzit totul... Și de ce nu deschide? Poate pentru că nu este în stare. Să fie, oare, rănit?“

Rămăsese nemișcată, cu ochii țintă pe ușă.

„Dacă este rănit“, își urmă gîndul, „înseamnă că s-a luptat, s-a luptat cu fratele meu!... Cine știe dacă nu l-o fi ucis, dacă nu s-o fi slujit de sabia lui împotriva celor două inocente care încercau să scape de ura lui? Ce dramă, necunoscută mie, s-o fi desfășurat?...“

Loviturile se înteţeau. Ea își îndreptă trupul, încleștă pumnii și în mînă îi sclipi un pumnal. Ochii îi aruncau mii de scîntei.

„Dacă ceilalți nu se trezesc“, spuse, printre dinți, „și dacă el este cel care bate... va muri...“

Merse către ușă, apucă zăvorul...

Hotărîrea îi era luată — strîngea din dinți, și femeia care mai adineauri se ruga, se transforma pentru a treia oară. Era Judith[1] și va ucide!...

— Cine bate așa de tare la ora asta? întrebă deodată un glas în spatele ei — și la ce bun această armă în mîinile dumitale, frumoaso? După cîte văd, la dumneata nu intră nimeni cum vrea și te pricepi, cel puțin, să protejezi somnul oaspeților dumitale...

Se întoarse, gata să lovească, și se reținu.

Gonzague era cel care vorbise. Stătea în picioare și o privea, întinzîndu-se și căscînd.

— Pe Dumnezeii mei!... am dormit bine, continuă. Hei! voi ceilalți, scularea!... cocoșul tocmai a cîntat, ba chiar cred că zgîrie la ușă.

Montaubert, Nocé și Lavallade se ridicară, năuci. Baronul de Batz, Oriol și Taranne continuau să sforăie sub masă.

Afară, loviturile se înteţiră.

— Dar unde este Peyrolles? întrebă Gonzague.

1 *Judith:* eroină evreică. Pentru a salva orașul Bethulia, l-a sedus pe Holophern, generalul inamic, și, profitînd de somnul acestuia, i-a tăiat capul. (n.t.)

— Pe undeva pe-aici, la naiba! zise Montaubert, poate în patul hangiței?... Vreți să-mi permiteți să mă duc să-l trezesc în maniera mea?

Jacinta își vîrîse la loc în teacă pumnalul și-i măsura pe toți acei bărbați cu o privire disprețuitoare.

— Poate că cel pe care-l căutați este tocmai cel care bate acolo? În cazul acesta, în noaptea asta n-a avut drept saltea decît pămîntul. Duceți-vă de vedeți!

Ușa se deschise și în prag îl văzură pe intendent, alb ca varul, zdrențuit, cu haina mototolită, nefiind în stare să se ridice în picioare... Își ținea spada în mînă: cu mînerul ei bătuse de atîta vreme.

— Ce înseamnă asta? exclamă Gonzague, încruntîndu-se.

— Un om vine să vă spună că domnișoara de Nevers și dona Cruz au plecat și că, poate, nu le veți regăsi niciodată! zvîrli cuvintele, cu efort, factotum-ul.

— Plecate! Visezi, Peyrolles! Vorbește degrabă...

Dar intendentul recăzu pe prag, fără glas, leșinat din nou.

Îl tîrîră în sală și Gonzague, el însuși, îi turnă între buze un întăritor... care nu reuși să-l readucă în simțiri.

Acum se sculaseră toți și nimeni nu se gîndea să rîdă. Chipurile, încă abrutizate de beție, erau lungi cît o zi de post și se întindeau, îngrijorate, către omul trîntit pe jos și care rămînea mut. Nu înțelegeau decît un singur lucru: tinerele nu mai erau acolo!!

Philippe de Mantua aruncă o privire întunecată hangiței. Dar aceasta era impasibilă — nici un mușchi al feței nu-i tresări. Fu convins că nu era deloc amestecată, mai ales cînd ea vorbi, cuvintele ieșindu-i de pe buze calme, deslușite, fără ca nimic să poată trăda cea mai mică emoție:

— Oare acest gentilom știe bine ce spune? Era nițel amețit și ar fi mai bine să mergem să ne încredințăm de ceea ce susține. Azi-noapte, cînd m-am suit iar în camera doamnelor, ele dormeau.

— Să urcăm! spuse Gonzague, printre dinți.

Şi, punînd un deget pe umărul bascei:

— Să urcăm doar noi doi!

Cînd ajunseră sus, Jacinta mai întîi ciocăni. Ştia bine că nu va primi nici un răspuns şi avea toate motivele pentru aceasta.

Prinţul era grăbit. Se năpusti asupra uşii şi o deschise de perete.

— Nimeni! urlă. Patul este desfăcut, dar gol!

Într-adevăr, hangiţa avusese grijă să răscolească aşternuturile înainte de a fi coborît.

— Ba chiar mai este cald încă, spuse, atingîndu-le.

Era fals, dar ce importanţă avea? Niciodată, pînă în acea noapte, Jacinta-basca nu minţise. Era încredinţată că Dumnezeu o va ierta.

Gonzague bătu din picioare, se duse să privească pe fereastra deschisă şi-şi înfipse sabia în saltea.

— La fereastră se află o scară de frînghie, spuse. Aşadar, un bărbat e împreună cu ele.

Şi, cu accente de furie, strigă, mai tare:

— Dacă tu eşti acela, Lagardère!... nu este încă a ta, ţi-o voi lua înapoi!

„Lagardère o va avea", gîndi basca, „şi va şti s-o păstreze".

În coridorul subteran, Aurore de Nevers încerca în zadar să-şi recapete forţele şi, cu toată bucuria de a se şti scăpată de Gonzague, nu reuşea să se ţină pe picioare.

Întîmplările prin care trecuse, trecerile de la speranţă la teamă şi dezamăgirile ce se succedaseră prea repede rarelor clipe de bucurie, îngrijorarea sa în legătură cu Lagardère, cu mama sa şi cu ea însăşi, toate acestea îi zdrobiseră curajul.

Căzuse într-un fel de stare de pierdere totală a forţelor fizice, aşa cum se întîmplă după marile zguduiri ale vieţii, care paralizează pînă şi voinţa. Mintea îi

rămăsese la fel de lucidă ca de obicei, dar nu mai avea energia să gîndească, iar picioarele-i dureroase nu o mai ascultau. Nu mai era decît un obiect inert pe care Flor încerca în zadar să-l reînsuflețească.

Chiar și cei mai robuști bărbați cad, uneori, pradă acestei prăbușiri morale, căreia nimic nu-i rezistă; și Lagardère o resimțise — nu o dată — în Spania, ca și în Franța. Și totuși, el era un om tare... totuși, el era la fel de călit ca și lama spadei sale...

Nu era de mirare ca și logodnica sa să fie la capătul forțelor!

Dar acesta era un prost debut pentru a putea reuși în dificila aventură în care se angajaseră prizonierele. Flor înțelese că va trebui să fie plină de hotărîre cît pentru două și că va trebui să conteze și pe cea a bărbatului care le însoțea. De altfel, nu mai putea fi vorba de a da îndărăt și doar cîteva ore de perseverență și de eforturi puteau asigura salvarea.

Bascul aprinsese o torță, a cărei sclipire tremurătoare lumina un coridor lung, între stînci din care se prelingea umezeala. Cîțiva lilieci se urmăreau, rotindu-se în jurul flăcării și atingînd cu aripile părul fugarelor.

— Trebuie să mergem mult prin acest mormînt? întrebă sărmana Aurore.

— Cel puțin un ceas, răspunse fratele hangiței. Dar nu trebuie să vă temeți de nimic. Cu condiția să ne grăbim, am cu ce să ne facem lumină pe toată durata drumului. Nimeni n-a putut să ne vadă intrînd în aceste subterane; nimeni nu ne va zări ieșind, și în întregul oraș Bayonne nu sînt cinci oameni care să-i cunoască existența. Veniți...

Domnișoara de Nevers reacționă împotriva oboselii și, sprijinindu-se de brațul donei Cruz, își urmă ghidul.

Pămîntul era umed, alunecos și, cînd punea o mînă pe perete pentru a se sprijini sau pentru a se agăța ca să nu cadă, o retrăgea cu o impresie de frig care o îngheța pînă în măduva oaselor. Nu făcuse nici două sute de pași, cînd simți că-i este imposibil să continue.

— Lasă-mă! îi spuse donei Cruz. Cred că s-a terminat... Va fi mai bine să mor aici, căci cel puțin astfel dușmanii mei nu se vor bucura de spectacolul agoniei mele...

— Nu vorbi așa, draga mea Aurore, exclamă fosta țigancă, deznădăjduită și acoperind-o cu sărutări. Trebuie, dimpotrivă, să fii curajoasă, așa cum ai fost întotdeauna... îți vei revedea în curînd mama, îl vei revedea pe el...

— Henri!... cînd îl vei întîlni, să-i spui că am murit pronunțîndu-i numele, că am murit cu inima plină de dragoste pentru el! Și să-l aduci aici, pentru a putea culege ce va mai fi rămas din sărmana și draga lui Aurore!... Flor, jură-mi că vei face asta și du-te în căutarea lui!

Bascul întoarse capul, pentru a-și șterge o lacrimă: inima lui de țăran cinstit și mîndru se rupea de milă în fața nenorocirii acestei frumoase tinere, îmbrăcată în rochie de mireasă și care, în locul în care se afla acum, părea a fi, într-adevăr, o fecioară moartă, coborîtă în mormînt.

— Nobilă domnișoară — spuse, descoperindu-și capul și îngenunchind lîngă ea, ca în fața unei sfinte. Dumnezeu nu vă dă voie să vă pierdeți speranța, atîta vreme cît în vine vă va mai curge o picătură de sînge... Iar nouă nu ne permite să vă abandonăm... Treceți peste slăbiciunea dumneavoastră și, mai ales, aveți încredere în mine.

Aurore întinse mîna acelui băiat curajos și loial, care — își dădea bine seama — și-ar fi jertfit viața pentru ea.

— Da, am încredere în dumneata, șopti. Dar, vai! simt că nu mai am putere nici să mă tîrăsc...

— Îmi îngăduiți să vă duc pe brațe, așa cum am făcut pentru a coborî? întrebă el, cu umilință.

— Încearcă... voi fi o povară prea grea pentru dumneata... va trebui să mă abandonați, ceva mai încolo...

— Niciodată! replică tînărul, atîta timp cît nu veți fi acolo unde mi-a poruncit sora mea să vă conduc și unde dușmanii dumneavoastră nu vor veni să vă caute.

Îi întinse torța donei Cruz, care porni, plină de energie, în fruntea alaiului, iar el, cu o neînchipuită gingășie, o ridică pe Aurore în brațele-i viguroase. S-ar fi spus că ține un copilaș și o purta cu asemenea ușurință, de parcă ar fi fost vorba de un fulg.

În acele subterane cufundate în întuneric, prost luminate de o flacără tremurătoare, cele trei personaje — acea apariție albă, ce trecea, fugitiv, în brațele unui bărbat — alcătuiau un tablou fantastic.

Flor mergea cu curaj în fruntea convoiului, încăleca peste stînci ce se desprinseseră din boltă și-și întorcea capul pentru a-l avertiza pe ghid sau pentru a reînsufleți, printr-un cuvînt de speranță, curajul prietenei sale.

Aceasta, zdrobită de oboseală, își rezemă încet-încet frumosul cap blond pe umărul celui ce o purta și adormi într-un somn adînc.

Povara devenea în acest fel mai greu de purtat, dar munteanul nu o simțea, fiind obișnuit cu muncile grele. Își dublă, dimpotrivă, grija pentru a evita zdruncinăturile, și chipul îi strălucea la gîndul că biata copilă nu se mai obosea.

Ceea ce ar fi refuzat, poate, să facă pentru bani, era mîndru să facă din simplu devotament și din milă pentru această mare suferință, care totuși, încă în ajun, îi era necunoscută.

Ca și sora sa Jacinta, Antoine Laho era unul dintre cele mai frumoase exemplare din acea rasă bască, coborîtoare din vechii cantabri[1] și care au păstrat anticele virtuți ale acestora: sprinteneala, independența, plăcerea muncii, sinceritatea, încăpățînarea, cinstea și, mai ales, bunătatea. Pentru ei, ospitalitatea este sfîntă și în ținuturile lor nu se găsește nici un

1 *Cantabri:* popor din vechea Spanie, care locuia în sudul golfului Biscaya. A fost supus de către romani, sub împăratul August. (n.t.)

cerşetor. Şi asta, pentru că oriunde există o nenorocire, de orice fel ar fi, bascul îşi oferă ajutorul.

Antoine Laho întîlnise o nefericire în drumul său: i se consacra cu trup şi suflet.

— Puţin mai repede, acum că doarme... i se adresă, cu glas scăzut, donei Cruz.

Aceasta îi dădu ascultare dar, după cîteva sute de paşi, aproape că se împiedică şi trebui să se oprească: trecerea era blocată.

O vie nemulţumire se întipări pe trăsăturile munteanului. Pentru el, obstacolul nu însemna nimic şi repede l-ar fi biruit; partea gravă era că asta însemna o întîrziere şi, mai ales, obligaţia de a-şi pune jos preţioasa povară, trezind-o pe tînăra care dormea atît de liniştit.

În afară de aceasta, se mai temea că, dacă i-ar fi trebuit prea mult timp ca să elibereze calea, s-ar fi putut să li se termine lumina, pînă vor ajunge la ieşirea din subterană.

Se feri totuşi să vorbească despre aşa ceva, tinerele nemaiavînd nevoie de alte motive de îngrijorare.

Căută un loc cît mai uscat posibil şi o aşeză pe domnişoara de Nevers cu asemenea grijă, încît aceasta nici nu se trezi.

Flor îl privea cu admiraţie şi se gîndea ce isprăvi ar fi putut săvîrşi acel bărbat, alături de Lagardère.

Antoine se puse cu rîvnă pe treabă, făcînd cît mai puţin zgomot cu putinţă. Din nefericire, zona surpată era adîncă de cel puţin şapte-opt picioare şi era alcătuită din cîteva blocuri destul de mari pentru ca nimeni altul decît el să nu le fi putut mişca din loc. Îi trebui mai mult de un sfert de oră pentru a elibera o trecere suficient de largă spre a permite cortegiului să pornească iar la drum.

Ceva mai departe, subterana se împărţea în două coridoare distincte.

— La dreapta, spuse ghidul. Ne apropiem...

— Cît timp ne mai trebuie? întrebă Flor.

— Ceva mai mult de cincisprezece minute, dacă nimic nu ne oprește...

De cîteva clipe auzeau un fel de foșnet, un clipocit ușor care creștea pe măsură ce înaintau. Gitana ciuli urechile.

— Nu vă faceți griji, îi spuse bascul. Deasupra capetelor noastre se află o apă curgătoare subterană, care cade în cascadă la o distanță de nici douăzeci de stînjeni față de noi. Drumul pe care tocmai l-am lăsat în stînga duce chiar acolo și în curînd veți auzi și mai clar zgomotul cascadei.

Într-adevăr, nu peste multă vreme le parveni un fel de tunet surd care se rostogolea, se izbea din stîncă în stîncă, neîncetat, dar inegal, și care ar fi putut înspăimînta și niște oameni mai curajoși decît niște fete tinere.

Aurore începu să se agite. Trăsăturile chipului i se contractară și cuvinte fără șir îi scăpară printre buze. Părea prada unui coșmar groaznic, provocat sau doar sporit de zgomotul asurzitor al apei în cădere.

— Repede!... repede, spuse munteanul.

Cum domnișoara de Nevers se încorda în brațele sale, cu toată puterea pe care o dau nervii surescitați, încercă s-o calmeze vorbindu-i încetișor, legănînd-o așa cum se adorm copiii. Trudă zadarnică! Îi scăpă din brațe, fără vrerea lui, și stătu dreaptă, sprijinită de perete, cu ochii larg deschiși și rătăciți, cu mîna întinsă, nu spre locul de unde venea tumultul, ci spre cel pe care tocmai îl părăsiseră. Pe chip i se întipărise o expresie de spaimă de nedescris.

— Acolo!... acolo!... strigă ea, deodată. Îi văd!... ne urmăresc!... spada lor este pătată de sînge!... sîngele lui Henri!... ne vor ucide și pe noi... Gonzague!... Gonzague!... asasinul lui Nevers!...

Dona Cruz se temu ca prietena ei să nu fi înnebunit brusc, iar bascul își lăsă brațele în jos, cu deznădejde. Înaintă pentru a o prinde iar în brațe, purtînd-o împotriva voinței sale... dar ea scoase țipete răgușite, își izbi fruntea de stîncă și se zbătu ca scoasă din minți.

Ar fi fost primejdios pentru ea să fie atinsă, chiar şi cu vîrful degetului.

Torţa ţinută de gitană era pe sfîrşite. Situaţia devenea critică.

Flor încercă să-i vorbească, s-o calmeze... Prietena ei n-o auzea, sau, dacă percepea sunetul cuvintelor, se părea că le atribuie duşmanilor săi.

Dona Cruz avu o inspiraţie subită: ridică torţa, astfel încît să lumineze din plin chipul Aurorei, şi merse drept spre ea, aţintindu-şi privirea în ochii săi.

O clipă rămaseră faţă în faţă, gitana, crispată în aşteptare, Aurore — nemişcată ca un spectru, cu degetele crispate pe o stîncă, înălţată pe vîrful picioarelor.

Era minunat de frumoasă astfel, în această poziţie de extaz dureros, detaşîndu-se pe piatra pe care, printre muşchi, se prelingeau cîteva picături de apă.

Puţin cîte puţin, privirea Aurorei îşi pierdu fixitatea şi teroarea care se reflecta în ea, pentru a deveni mai calmă, aproape blîndă.

— Mergi!... O vreau... îi porunci dona Cruz.

Aurore îi dădu ascultare, înaintînd cu paşi sacadaţi, de automat. Braţele îi atîrnau ţepene şi contractate în lungul trupului, neînsoţind mişcarea picioarelor; ochii priveau în gol, drept în faţa lor. Pentru o clipă, bascul crezu că visează sau că se află în prezenţa unui duh din infern. Îşi făcu semnul crucii.

— N-o atinge, îi spuse gitana, şi, mai ales, să nu scoţi o vorbă.

Şi, cum farmecul nu se destrămase cu toată crucea pe care şi-o făcuse, ghidul — prea puţin liniştit — reluă torţa din mîinile lui Flor. Rămăsese atît de puţin de ars, încît îi era teamă să n-o vadă stingîndu-se imediat.

În nişte împrejurări obişnuite, aşa ceva nu l-ar fi îngrijorat defel. Se ştia aproape de capătul drumului şi cunoştea destul de bine subteranele pentru a fi în stare să le conducă pe cele două femei şi pe întuneric.

Dar acea forță misterioasă care, împotriva voinței sale, o mîna pe Aurore și pe care n-o înțelegea, răscolea mai adînc superstițiile înrădăcinate în el, ca și în toți cei din neamul său. Acea opreliște de a o atinge, de a-i vorbi, nu făcea decît să-i sporească și mai mult neliniștea... Ce s-ar întîmpla dacă s-ar pomeni, deodată, cufundați în beznă... dacă, nemaivăzînd drumul, ea își va sparge capul de stînci?

Antoine Laho simți cum fruntea i se acoperă cu broboane de sudoare. Nicicînd curajul lui nu suferise asaltul unei asemenea îngrijorări.

Un liliac trecu în zbor și atinse cu aripa flacăra, stingînd-o... Bascul simți cum spaima îi încleștează gîtul.

Atunci, o mînă îi apucă brațul și-l strînse cu putere. Niște bucle îi atinseră ușor obrazul și niște buze, apropiindu-se mult de urechea sa, îi șoptiră:

— Liniște!... Ea vede!...

S-ar fi prăbușit în genunchi dacă dona Cruz, care-l prinsese de braț, nu l-ar fi ținut, silindu-l să-și continue drumul.

De-acum înainte merseră în urmă, bîjbîind. Aurore era cea care conducea, și o făcea fără ezitări!

Curînd simțiră un suflu de aer proaspăt, care le răcori fruntea și, la nici douăzeci de pași mai încolo, o rază de lumină, căzînd din boltă, se filtră — la început nesigură și slabă, apoi foarte clară — învăluind-o pe domnișoara de Nevers care mergea înainte, încă în extaz.

— Salvate! strigă bascul.

Mîna gitanei îi astupă gura, pentru a-l împiedica să spună mai mult...

Prea tîrziu! Aurore se clătină, oscilă cîteva clipe și se prăbuși greu la pămînt, în timp ce Flor se repezea să-i vină în ajutor.

— Nefericitule! exclamă Flor. Numai eu trebuia s-o trezesc. Acum va suferi mult timp înainte de a-și recăpăta cunoștința.

Bietul băiat avea un aer atît de amărît, încît îi fu milă:

— Există vreo așezare omenească prin apropiere? îl întrebă. Du-te și adu un întăritor oarecare, chiar și numai apă. Și încearcă să găsești pentru ea un cal, dacă vrei să ne continuăm drumul.

Antoine Laho făcu un gest de descurajare:

— Dacă nu putem pleca imediat, spuse, mai bine să petrecem ziua aici, și aă nu ieșim decît la noapte. Acum este prea tîrziu să traversăm valea fără a fi semnalați celor care vă caută și fără a fi ajunși din urmă... Voi aduce de băut și hrană...

— Bine, du-te repede. Sîntem în siguranță aici?

— Da, dacă nu am fost urmăriți chiar prin subterană, ceea ce este aproape imposibil, deoarece nimeni nu ne-a văzut intrînd în ea.

— Atunci vom rămîne aici atîta timp cît va fi necesar. Cînd vei fi înapoi?

— Peste o jumătate de oră, cel mult. O partidă întreruptă nu înseamnă o partidă pierdută... și, totuși, ar fi fost mai bine dacă ne-am fi dus la îndeplinire planul.

Cu aceste cuvinte, bascul dispăru, fără ca Flor, plină de grijă pentru prietena sa, să-și fi dat seama pe unde a trecut.

9 Din nou capturate

Ochii domnișoarei de Nevers continuară să fie larg deschiși; ea era totuși inertă și aproape înghețată. Dacă pieptul nu i s-ar fi ridicat în ritm regulat în dreptul inimii, ar fi putut fi luată drept un cadavru.

Gitana îngenunche lîngă ea, ca atunci cînd o adormise, și-și cufundă privirea în cea a prietenei sale. În același timp murmura cuvinte ciudate, iar degetele sale,

plimbîndu-i-se pe frunte, pe tîmple, se opriră la pleoape și la piept. Într-o altă împrejurare[1], ea procedase în același fel cu o bătrînă vrăjitoare din munții Baladron. Doar cuvintele erau altele atunci cînd doreai să provoci somnul sau să-l întrerupi.

Lui Flor îi trebui totuși foarte mult timp pentru a reuși, și o cută i se întipărise pe frunte.

— Trezește-te, spuse deodată. O vreau!

Domnișoara de Nevers clipi, căscă îndelung, se ridică în capul oaselor și privi în jurul ei, buimacă. Se putea vedea că gîndurile nu i se limpeziseră încă.

— Unde ne aflăm? întrebă, după scurt timp.

Flor i se aruncă de gît, sărutînd-o.

— Salvate! draga mea Aurore, îi răspunse. Aici sîntem în siguranță... Nimeni nu va veni să ne deranjeze pînă diseară...

— Mă simt foarte slăbită, murmură tînăra fată. Dar cine m-a adus aici?

— Antoine Laho, fratele gazdei noastre.

— A! da... este adevărat... îmi amintesc...

Își trecu o mînă peste frunte, ca pentru a-și aduna gîndurile.

— Și, acum, el unde se află? continuă.

— Nu departe de aici, răspunse însoțitoarea ei. S-a dus să aducă ceva să ne reîmprospătăm forțele, căci avem nevoie, mai ales tu. Curaj, draga mea! Gonzague nu ne va găsi.

— Gonzague?

Făcu un efort să-și reamintească un gînd ce-i flutura prin cap, dar nu izbuti să-l fixeze.

Această căutare interioară nu-i scăpă lui Flor și fata își încreți fruntea, căci gîndul i se duse imediat la cuvintele pronunțate de Aurore în subterană, la începutul extazului ei dureros.

„Oare era deja în transă în acele clipe?" se întrebă. „Ba nu, veghea nu-și poate aduce aminte de somn —

1 *Altă împrejurare:* vezi romanul *Cocoșatul* de P. Féval, partea a II-a, cap. 4. (n.t.)

este legea magnetismului practicat de ţigani. Totuşi, dacă ea a văzut ceva? Să facem o experienţă." Şi spuse, cu voce tare:

— Adineauri, ţi s-a părut că-l vezi pe prinţ, urmărindu-ne cu toată banda lui. Trebuie să fi fost o simplă halucinaţie, produsă de slăbiciunea ta, pentru că eu nu am văzut nimic.

— De-ar da Dumnezeu să fie aşa! şopti domnişoara de Nevers, străbătută de un fior.

De zece minute stăteau îmbrăţişate, vorbindu-şi încet şi întretăindu-şi vorbele cu lacrimi de duioşie şi de bucurie cînd, deodată, dona Cruz se ridică brusc şi începu să asculte.

— Ce ai? întrebă Aurore.

— Nimic... Mi s-a părut că aud...

— Că auzi ce?... Ba da.. aud şi eu, adăugă ea, înspăimîntată. Flor, cineva vorbeşte, aici aproape...

Nervii săi surescitaţi o făceau să audă zgomotele cele mai slabe cu mai multă uşurinţă decît prietena ei.

— Poate ne înşelăm, încercă să spună dona Cruz.

— Nu, nu mă înşel... este aici... chiar aici!... Îţi spun că se vorbeşte în subterană!

Cele două tinere se strînseră în braţe, înfiorate.

— Ai mai fi în stare să mergi... să fugi? întrebă Flor.

— Nu cred.

Domnişoara de Nevers încercă să se ridice în picioare şi recăzu îndată.

— Vezi, spuse, este imposibil!

De data aceasta nu se mai puteau îndoi: din coridorul întunecat venea un zgomot de voci.

Aurore o recunoscu pe cea a lui Montaubert.

— Sîntem pierdute! strigă, încercînd să se încordeze pentru a nu leşina din nou.

Montaubert, Taranne şi Nocé apărură şi scoaseră strigăte de triumf; fiecare ţinea cu o mînă spada, iar cu cealaltă o torţă.

— Iată-le!... iată-le! strigară. Pe toţi dracii! am sosit la timp...

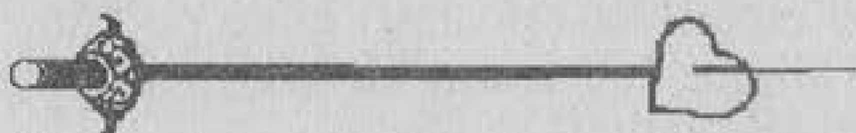
Şi, totuşi, se opriră timp de o clipă... Cei trei gentilomi se postară în linie... Se aşteptau ca, între ei şi fugare, să se afle spada lui Lagardère, şi lupta n-ar fi fost egală — ei nu erau decît trei!

— Sînteţi oare singure, domnişoarelor? întrebă Nocé.

Dona Cruz stătea în picioare, cu braţele încrucişate, iar ochii ei aruncau fulgere. Dacă în acea clipă ar fi avut în mînă o spadă, s-ar fi slujit de ea pentru a o apăra pe domnişoara de Nevers.

— Laşilor! le strigă.

Dar lor nu mai le era frică. Această insultă îi făcu să rîdă.

Acum, trebuie să revenim puţin în urmă, pentru a afla cum putuseră ajunge pînă acolo complicii lui Gonzague.

Lui Peyrolles îi trebuise mult timp pînă să poată vorbi şi, de îndată ce buzele sale reuşiseră să scoată un cuvînt, se grăbise să aducă situaţia la cunoştinţa stăpînului său.

— În grădină se află intrarea în nişte subterane, spusese. Pe acolo au plecat... Să fiu sprijinit de braţe şi voi merge să vă arăt locul. Dar mă tem să nu fie prea tîrziu!

— Niciodată nu este prea tîrziu! strigase Gonzague, încruntînd sprîncenele. Luaţi-vă săbiile, voi împărţi rolurile. Pînă în două ore trebuie să ne reîntîlnim toţi, aici, cu prada noastră, pentru a trece frontiera. Dacă nu, o voi căuta singur. Sînteţi gata?

Fără îndoială, toţi acei gentilomi şi financiari, care renunţaseră la onoarea lor pentru a urma norocul celui care, odinioară, îi îndopase cu aur, plăceri şi titluri, erau gata pentru vînătoarea de femei.

— Să ne grăbim, spuse Peyrolles. De cînd au dispărut, trebuie să fi străbătut o bună bucată de drum.

Se ridică greu şi zece mîini se întinseră să-l ajute.

Jacinta, într-un colț, nu sufla o vorbă. Se gîndea că fratele ei și cele două fete trebuiau să fie destul de departe pentru a nu se mai teme de nimic și, după prima clipă de îngrijorare, nu mai dădea — în sinea ei — nici o importanță dezvăluirilor lui Peyrolles.

,,Du-te, amice'', își spunea ea *in petto*[1]. ,,Văzîndu-te în starea asta jalnică, este clar că a trebuit să te coste scump ca să afli un secret care nu valorează mare lucru. Nu e de ajuns să cunoști intrarea unei galerii subterane... cei care au ieșit din ea au tot spațiul în fața lor.''

Își îndoi brațul pe masă, își puse capul pe el și se prefăcu că doarme. Putea astfel să asculte fără ca diversele emoții să-i poată fi citite pe față.

Dar Philippe de Mantua nu înțelegea să lase lucrurile așa. Bătu cu pumnul în masă.

— Urmează-ne, hangițo! porunci. Este ciudat că, chiar în grădina dumitale, există pasaje misterioase prin care niște tinere fete pot fugi. Ce-i cu fîntîna aceea? Unde se află?

Basca se ridică, replicînd cu simplitate demnă:

— Domnul de Peyrolles nu trebuie să se deranjeze, Este prea slăbit pentru a merge, iar eu pot să vă arăt, la fel de bine ca și dînsul, intrarea acelui așa-zis pasaj, în care niciodată n-am văzut pe cineva coborînd, de douăzeci și cinci de ani de cînd mă aflu aici. Domnul de Peyrolles a fost mai norocos decît mine dacă, în cîteva ore, a văzut pătrunzînd acolo mai multe persoane.

— Există deci, într-adevăr, intrarea în niște subterane...

— Așa se vorbește în întreg orașul Bayonne, dar n-am avut curiozitatea să mă încredințez, cu atît mai puțin cu cît cei care au fost tentați să le exploreze n-au mai fost văzuți niciodată... Casa mea este clădită chiar pe locul palatului locuit cîndva de Pé de Puyane, personaj de sîngeroasă amintire și, în legătură cu aceste locuri, circulă mai multe legende. Nefiind o fricoasă, nu mi-am făcut niciodată griji în privința aceasta și

1 *In petto* (în lb. italiană în text): în sinea sa, în secret. (n.t.)

niciodată n-am constatat nimic extraordinar... Dacă vreţi să vă daţi singuri seama de ce se întîmplă în galerie... la voia dumneavoastră, domnii mei...

— Mai întîi, unde este ieşirea? întrebă Montaubert.

— Unii pretind că în infern... Alţii — în mare, unde, cîndva, erau aruncaţi, fără alte forme, cei de care voiai să te scapi... Eu nu ştiu nimic din toate astea... şi dumneavoastră sînteţi cei cărora nu trebuie să le fie frică.

Liniştea de pe chipul său, calmul cuvintelor sale, îndepărtau orice bănuială ce-ar fi putut s-o atingă.

— Dacă veţi coborî, adăugă, veţi avea nevoie de torţe. Iată-le.

Aprinse una, întinse apoi alte trei sau patru lui Gonzague şi complicilor săi.

— Pe toţi Dumnezeii, da, vom coborî — spuse Philippe, furios — chiar de-ar fi s-o căutăm pînă în infern pe Aurore de Nevers!

Faţă de această hotărîre, formulată atît de energic, hangiţei nu-i rămînea decît să se încline. Ceea ce şi făcu, cu cea mai mare bunăvoinţă din lume, comandînd, pe un ton oarecum batjocoritor:

— Înainte, deci, domnilor, vă voi arăta pe unde se intră la Satana... cel puţin, după cîte se spune în oraş. Dar grăbiţi-vă să vă întoarceţi pentru a ne spune despre ce este vorba şi, cum fără îndoială vă va fi foarte sete, voi pregăti de băut.

Îl lăsară pe Peyrolles care, de altminteri, dăduse toate informaţiile ce s-ar fi putut aştepta din partea lui, şi Jacinta, ţinînd sus torţa, intră în grădină, mergînd înaintea celorlalţi. Se opri lîngă o groapă adîncă, săpată la rădăcina unui smochin.

— Nu este prea adînc, spuse. Ia, mai bine ascultaţi...

Luă de jos o piatră şi o aruncă. În secunda următoare atinsese fundul.

— Cui îi revine onoarea de a trece primul?... Călătorie plăcută, domnilor! Mă duc să vă pregătesc masa, doar dacă nu veţi prînzi cu spectrul lui Pé de Puyane.

S-ar fi zis că-şi bătea joc, dar nimeni nu se gîndi să răspundă cuvintelor sale. Această expediţie misterioasă,

la capătul unei nopți de beție, nu era deloc pe gustul desfrînaților. S-ar fi putut îmbogăți paleta unui pictor doar cu coloritul obrajilor lor: mai mulți erau roșii, alții — violeți, dar — dintre toți — Oriol și baronul de Batz se deosebeau de ceilalți: primul, prin- tr-o paloare de ceară, cel de-al doilea, printr-o epidermă a cărei culoare bătea spre galbenul șofranului.

Doar chipul lui Gonzague rămînea de nepătruns și rece.

— Montaubert, Taranne și Nocé: cu mine, înăuntru, porunci. Cît despre voi, ceilalți — adăugă, întorcîndu-se către cei trei rămași — puneți să vi se înșeueze caii și străbateți împrejurimile orașului. Subterana asta nu duce nici în infern, nici la mare, ci — fără îndoială — în cîmp, dincolo de zidurile de apărare. Trebuie să aflăm unde, într-un fel sau altul, fie descoperind voi înșivă ieșirea, fie trăgînd de limbă pe localnici... voi, în față; noi, în urmă — cei care vor fi între cele două grupuri, vor fi prinși!

Se lungi pe burtă, își plimbă lumina torței în gaura ce se căsca în fața lor și spuse:

— Zăresc niște crampoane de fier. Scara este pregătită —,urmați-mă!

Dispăru, cei pe care îi desemnase intrînd după el. Ceilalți se grăbiră să-i asculte ordinele date, și în han nu mai rămaseră decît Peyrolles și hangița.

Aceasta, neputînd prevedea întîrzierile ce interveniseră în fuga fratelui său și a celor două tinere, ar fi putut să jure că toți trei erau, de aproape o oră, în afara oricărei primejdii.

Se duse să caute o saltea pe care o întinse direct pe podea, iar Peyrolles se instală pe ea cu voluptate, în vreme ce Jacinta, fericită la gîndul că Gonzague nu va găsi nimic, cînta în limba bască o romanță veche în care era vorba despre o tînără fecioară urmărită de niște bandiți și care dispărea din fața ochilor, ori de cîte ori erau gata s-o ajungă.

Intendentul încercă apoi s-o facă să vorbească. Îi puse tot felul de întrebări viclene, pentru a o prinde cu

minciuna. Obişnuit fiind să nu se încreadă în nimeni, deocamdată nu putea avea o încredere nemărginită în hangiţă.

Din nefericire pentru el, frumoasa femeie se ferea cu dibăcie, toate întrebările şiretului ticălos neobţinînd decît răspunsuri destinate să-l inducă în eroare; isteţimea minţii lui se toci repede în faţa diplomaţiei hangiţei, şi — rolurile fiind curînd inversate — ea fu cea care-l interoga, părînd că se interesează de starea lui jalnică.

— Dar ce vi s-a întîmplat, monseniore, de-aţi ajuns în halul acesta? Hainele vă sînt sfîşiate, murdare de noroi, şi s-ar zice că suferiţi mult... Îmi pare foarte rău că asemenea lucru s-a putut întîmpla unui oaspete de rang, aşa ca dumneavoastră; oare bunul renume al hanului meu nu va avea de pătimit?

Peyrolles păstră tăcerea.

— Dacă s-ar dovedi adevărate legendele care se spun pe seama acelei subterane, asta ar fi nenorocirea mea şi nu mi-ar mai rămîne decît să părăsesc oraşul... Poate va trebui să anunţ justiţia şi, dacă cineva v-a făcut rău, să cer ca vinovatul să fie pedepsit, aşa cum merită?

— Justiţia n-are nimic de-a face cu treaba aceasta, răspunse, sentenţios, factotum-ul lui Gonzague. Dar dacă doamnele acelea au putut fugi, asta s-a datorat complicităţii unui bărbat... Îl cunoşti... cine este?

— Din clipa în care au plecat contrabandiştii cu care vorbeaţi, replică ea, nici un bărbat n-a mai intrat în casă. Pot afirma asta cu certitudine!

— L-am văzut, insistă Peyrolles.

— Sau vi s-a părut că-l vedeţi...

— Nu i-am putut distinge chipul, dar l-am auzit vorbind şi i-aş recunoaşte glasul. Sînt sigur că şi dumneata îl cunoşti.

Ea îşi îndreptă trupul şi spuse cu mîndrie:

— Nu mai am nimic a vă spune... şi dumneavoastră ştiţi mai multe decît mine... Dormiţi, domnul meu, somnul vă va face bine... v-a lipsit astă-noapte.

Se luminase de ziuă; începu să-şi vadă de treburile casei, fără a se mai ocupa de Peyrolles care, într-adevăr, adormi.

Între timp, Gonzague şi cei trei acoliţi coborîseră în subterană.

Îşi ţineau toţi spadele în mînă, pentru că nu ştiau prea bine ce vor găsi în faţa lor.

Curînd, desluşiră pe solul umed urme de paşi lăsate de încălţări femeieşti. Cît despre espadrilele lui Antoine Laho, nu lăsaseră amprente decît din loc în loc, şi atît de slabe, încît şi unui muntean i-ar fi fost greu să le observe.

După un timp, nu mai găsiră decît urmele a două picioare, în loc de patru. Ce devenise una dintre femei, şi care dispăruse? Oare Aurore? Sau dona Cruz?

Cercetară în amănunţime, cu torţele şi cu săbiile, toate colţurile şi ascunzişurile, scobiturile din stîncă, bolta şi pardoseala... Nimic!... Şi, totuşi, o singură femeie îşi continuase drumul...

Gonzague era stăpînit de furie... prada îi scăpase oare? Pentru o clipă îşi regăsi vigoarea celor douăzeci de ani şi se năpusti înainte, alergînd ca un nebun.

Cei trei însoţitori se avîntară după el, dar luase un asemenea avans, încît nu-l mai văzură.

Convinşi că-l vor reîntîlni mai în faţă, se grăbiră şi trecură fără ca măcar să-l vadă cum se îndepărta în văgăuna ce se desprindea la stînga, din coridorul principal, pentru a ajunge la cascadă.

Cîţiva paşi mai încolo, regăsiră — foarte proaspete — amprentele a patru picioare de femeie, care-i conduseră, în scurtă vreme, în faţa Aurorei şi a donei Cruz.

Am văzut epitetul cu care-i primise aceasta din urmă.

— Nu sînteţi îndeajuns de tari, spuse Montaubert. Predaţi-vă, domnişoarelor. Nu vi se va face nici un rău.

Cînd se hotărîră să înainteze, cei trei luară tot felul de precauţii şi cercetară cele mai mici adîncimi ale stîncii.

Flor le aruncă o privire disprețuitoare — vedea bine de ce se temeau și voia să-i țină, pînă la capăt, în incertitudine.

Nocé își repetă întrebarea:

— Așadar, ați fugit singure?

— Nu, răspunse ea.

Îngrijorarea li se întipări pe chipuri. Din instinct, toți se uitară în spate:

— Și, mă rog frumos, cine v-a însoțit în labirintul acesta?

— Ce vă interesează?

— Și totuși?

— Un bărbat loial și curajos... și acest bărbat se va întoarce.

Desfrînații lui Gonzague schimbară priviri.

— Pe toți dracii! spuse Taranne, ezitînd. Nu poate fi decît Lagardère!

— Mă tem de asta pentru voi, spuse Aurore, care-și recăpăta stăpînirea de sine. Vă este deja frică!

— Frică!... nu... ripostă Montaubert. Dar asta ne impune ce avem de făcut... Vă rog să ne însoțiți, domnișoarelor.

— Domnișoara de Nevers este incapabilă să meargă! exclamă dona Cruz. Domnilor, dacă nu v-ați pierdut orice simț al demnității și al onoarei, vă somez să o lăsați acolo unde se află...

— O vom purta pe brațe, spuse Taranne, cît de încetișor ne va fi cu putință.

— Servitorii sînt demni de stăpîni, murmură Aurore.

— Servitorii vor fi galanți, replică Nocé, mușcîndu-și mustața. Nimic nu este împotriva acestui lucru... Și, deoarece drumul pe care am venit nu e deloc plăcut, dacă sînteți de acord, ne vom întoarce la Bayonne altminteri decît pe căi subterane.

Montaubert căută ieșirea și o găsi. Nu trebuia decît să faci să pivoteze în jurul ei o piatră enormă, care lăsa să treacă doi oameni.

Terminară treaba aceasta într-o clipită, în vreme ce Taranne și Nocé își uneau mîinile formînd astfel un

fel de scaun pentru domnișoara de Nevers, și poruncindu-i să-l accepte.

Cele două tinere se aruncară una în brațele celeilalte. Orice rezistență devenea inutilă — erau din nou prada călăilor lor!

— Unde este Gonzague? întrebă deodată Montaubert.

Cei trei gentilomi se consultară din priviri.

— Trebuia să fie aici înaintea noastră! Ce-a devenit, căci nu putea să se rătăcească? Domnișoarelor, l-ați văzut pe domnul de Gonzague? Răspundeți!

O sclipire de triumf trecu în ochii lui Flor, care nu scoase o vorbă.

Cei trei bărbați se gîndiseră, în același timp, că dacă ei nu-l întîlniseră pe Lagardère, era probabil ca Gonzague să-l fi găsit.

O sudoare rece li se prelinse de-a lungul spinării.

— Ei bine, dacă s-a rătăcit, spuse Taranne schițînd un gest de nepăsare, va apare el, curînd. Hai să plecăm, doar dacă unul dintre noi nu face cale-ntoarsă pentru a-l căuta.

Această propunere nu avu succesul la care se aștepta. Nimănui nu-i ardea să se afle, singur în subterană, în fața teribilului cavaler, și să-și doarmă somnul de veci într-un loc atît de trist.

După cîteva chemări care rămaseră fără răspuns, porniră la drum pentru a se reîntoarce la Bayonne, luînd cu ei zălogul viu.

10 Fapta rea postumă a lui Pé de Puyane

Cînd Jacinta îi văzu, deodată, pe cei trei gentilomi reapărînd cu prizonierele lor, o lacrimă îi țîșni din ochi — lacrimă pe care avu grijă să i-o ascundă lui Peyrolles.

Nu putea să-şi explice prin ce concurs de împrejurări neprevăzute planul atît de bine ticluit de ea putuse da greş. Dar, mai întîi, nu se gîndi decît să le plîngă pe sărmanele victime, recăzute sub un jug odios.

Constatarea că fratele său lipsea o făcu să i se strîngă inima. Ştia bine că Antoine era incapabil să le abandoneze pe cele a căror protecţie o avea în seamă şi, dacă nu putuse reveni cu ele, trebuia să se fi întîmplat o nenorocire.

Neîndrăznind să lămurească această dureroasă bănuială punînd o întrebare neîndemînatică, ea se mulţumi — ţinînd mîna pe pumnal, în timp ce ochii ei aruncau fulgere de ură — să studieze pe ascuns săbiile pe care gentilomii le purtau, încă scoase din teacă.

Nici una nu era pătată de sînge. Un suspin de uşurare ieşi din pieptul hangiţei.

Păşind pragul, Aurore şi dona Cruz schimbară o privire cu ea. Ochii Aurorei exprimau resemnarea martirului, în timp ce pupilele gitanei aruncau flăcări.

— Domnişoara de Nevers, declară ea cu semeţie, se va duce la o odihnă care-i este foarte necesară. Ne luăm angajamentul că nu mai încercăm să fugim, atîta vreme cît cel care era cu noi nu va veni să ne caute... Vă revine sarcina de a sta de pază... va fi aici în scurt timp.

Cuvintele, spuse cu intenţie, aveau scopul de a o linişti pe bască. Aceasta înţelese că fratele îi era în viaţă şi nervii săi se destinseră.

Văzîndu-le reapărînd pe cele două fugare, Peyrolles zîmbise triumfător. Se ridică într-un cot.

— Poate că aţi fi reuşit, domnişoarelor, spuse cu răutate, dacă n-aş fi fost acolo să veghez. Nu faceţi o nouă încercare de acest fel, n-ar avea mai mult succes decît prima... Atîta timp cît voi fi aici să vă păzesc, nimeni nu vă va răpi!

Dona Cruz ripostă, pe un ton plin de dezgust, căci ea era mereu gata de luptă:

— Şi totuşi, n-aţi contat prea mult, domnule de Peyrolles! Dacă aş fi fost ascultată, acum n-aţi mai

păzi pe nimeni... nici propriul dumneavoastră suflet... Dar, oare, aveţi unul?

— Foarte mulţumesc, domnişoară, replică intendentul, silindu-se să rîdă batjocoritor şi nereuşind decît să facă o strîmbătură groaznică. Asta vrea să însemne, dacă nu mă înşel, că gura dumitale fermecătoare pronunţase sentinţa mea la moarte?

— Pentru ce aş nega-o? Să striveşti o viperă este o faptă bună.

Şi, cu braţele încrucişate, sarcastică, aproape obraznică, se aplecă peste salteaua pe care zăcea intendentul lui Gonzague, pentru a adăuga:

— Un cîine credincios ca dumneavoastră, domnule de Peyrolles, nu ar trebui niciodată să-şi piardă stăpînul. Or, întrebaţi-i pe aceşti domni ce s-a întîmplat cu Philippe de Mantua, prinţ de Gonzague, din a cărui haită faceţi cu toţii parte!

Se răsuci pe călcîie şi se întoarse către Jacinta.

— Doamnă, i se adresă, să o conducem pe domnişoara de Nevers în camera sa. De îndată ce va fi în pat, vom coborî din nou pentru a sta de vorbă cu domnul intendent, căruia conversaţia mea pare să-i placă şi care, măcar aşa, mă va putea păzi la vedere. Dacă nu-şi poate împiedica prizoniera să fugă, cel puţin eu voi fi mereu aici, ca ostatecă.

— Răspund pentru amîndoi, încercă factotum-ul să braveze.

Dar Flor îi aruncă o privire încărcată de atîta dispreţ, încît îl făcu să se îndoiască de el însuşi.

Hangiţa le însoţi pe prizoniere în camera pe care o părăsiseră cu cîteva ore mai înainte cu puternica speranţă că nu vor reveni acolo, decît libere.

— Să nu vă temeţi pentru fratele dumneavoastră, îi strecură Flor repede, la ureche, Jacintei. Nu l-au văzut. Despre el vorbeam adineauri, spunînd că va reveni...

Dar Aurore nu vorbea; sărmana copilă era cuprinsă de o febră puternică; cădea din picioare. O zguduiseră atîtea emoţii, încît îşi pierduse toate forţele.

Moartea îi părea preferabilă, față de existența ei, zdrobită de acum înainte, deoarece făcuse ultimul efort pentru a-și recuceri libertatea și acest efort dăduse greș. Suflet nobil și urmașă a unei mari familii, simțind că nu era în stare să lupte fiindcă o părăseau forțele fizice, ea nu-și uita totuși datoria recunoștinței.

Punîndu-și brațele în jurul gîtului Jacintei, care o ajuta să se dezbrace, îi spuse:

— Fără îndoială că ne vor lua de aici... nu am ajuns încă la capătul calvarului nostru... Înainte de a pleca, îți mulțumesc din adîncul sufletului pentru ceea ce ai încercat să faci, pentru devotamentul dumitale și cel al fratelui dumitale față de cineva care nu vă este, în nici un fel, apropiat, și care nu poate decît să te îmbrățișeze ca o soră... Ghidul nostru a fost viteaz și are o inimă curajoasă... Dacă nu am reușit, cu tot ajutorul său, asta înseamnă că încă nu a sosit ceasul, că Dumnezeu nu vrea încă să fim eliberate... Și oare voi fi vreodată liberă? Totul s-a sfîrșit pentru totdeauna și, de acum înainte, orice speranță este pierdută.

Dar basca își înălță capul cu mîndrie, exclamînd energic:

— Nu, nu totul este pierdut. Timp de o clipă mi-a fost teamă că fratele meu a murit... El trăiește, iar eu sînt aici... Cine ne împiedică să încercăm altceva, chiar de-ar trebui ca eu însămi să găuresc pieptul celor ce se află jos?

Expresia de hotărîre ce i se zugrăvi în această clipă pe față o făcea și mai frumoasă. Curajul îi punea pe frunte o lumină, vinișoarele de pe tîmple se umflau sub efortul unei voințe atotstăpînitoare; eroina lua locul femeii, pentru a lupta și a învinge.

În ținuturile basce nu se fac jurăminte zadarnice și, oricît de îndrăznețe ar fi, ele sînt respectate pînă la capăt!

Jacinta, floarea acestor ținuturi, jurase să protejeze și să apere pe cele două femei în suferință, pe cele două femei care iubeau; cine știe dacă nu chiar acest din urmă motiv nu era cel care îi dicta purtarea?

Dona Cruz o admira mai ales pentru acel devotament spontan și lipsit de calcule, fără alt mobil decît mila în fața nefericirii. Și, ca și Aurore, simți născîndu-i-se în inimă o puternică afecțiune pentru această prietenă care, ieri, își riscase pentru ele liniștea, și care nu dezarma nici chiar atunci cînd pacea din casa sa, existența celor dragi ei — și, poate, însăși viața ei — depindeau de aceasta.

Aceste simțăminte, deja rare în acea epocă, necunoscute astăzi, apropiară din nou mîinile și buzele celor trei femei, care pecetluiră un pact solemn de încredere, recunoștință și prietenie.

Aurore, extenuată și stăpînită de febră, adormi adînc de îndată ce-și puse capul pe pernă.

De-abia atunci, hangița o întrebă pe dona Cruz:

— Ce s-a-ntîmplat?... Spuneți repede... Trebuie să coborîm din nou...

Flor o puse la curent, pe scurt, cu diversele peripeții din timpul fugii atît de agitate și care se sfîrșise atît de prost.

— Nimic nu a fost din vina dumneavoastră și nici din cea a fratelui meu, spuse Jacinta. Doar fatalitatea este cea care vi s-a opus cu încrîncenare. Dar nu este nevoie de mult timp pentru ca cei vii să moară, pentru ca lanțurile prizonierilor să cadă, pentru ca Dumnezeu să facă dreptate. Soarele de-abia a răsărit... ce se va întîmpla înainte ca el să apună?... Odihniți-vă puțin, trebuie să fiți obosită.

— Nu, răspunse dona Cruz, somnul n-ar veni. Prefer să fiu lîngă dumneata — curajul dumitale îmi face bine —, și i-am promis lui Peyrolles că voi reveni să stau de vorbă cu el.

Se mai sfătuiră un timp, pe șoptite, apoi coborîră.

În sală, Peyrolles — cu chipul livid — se ridicase în șezut și-i chestiona pe gentilomii ce luaseră parte la expediția subterană. Ceilalți nu reveniseră încă din alergarea lor pe cîmpuri.

La cei dintîi, bucuria de a le fi putut aduce înapoi pe fugare lăsase locul neliniștii cauzate de faptul că

nu știau ce se întîmplase cu Gonzague. Făceau tot felul de presupuneri, cu atît mai variate, cu cît în fața lor se ridica un semn de întrebare: cine era bărbatul care pregătise și condusese fuga celor două tinere?

Un singur nume le venea în minte: Lagardère.

Pentru ei, acest lucru era cu atît mai puțin îndoielnic, cu cît dispariția subită a lui Gonzague putea fi considerată ca o dovadă a acestui lucru. Ar fi fost de ajuns chiar mai puțin pentru ca domnul de Peyrolles să-și piardă și puțina roșeață ce-i rămăsese în obraji.

Ca și el, dona Cruz ignora totul despre soarta lui Philippe de Mantua. Totuși, ea ghicea atît de bine care era cauza spaimei tuturor acelor bărbați, încît se decise să profite, nu numai pentru a trage foloase, dar și pentru a se răzbuna pe ei.

Alter-ego-ul[1] lui Gonzague era cel mai indicat pentru a servi drept țintă loviturilor sale:

— Sînteți palid, domnule, îi spuse, de cum apăru în josul scării. Ați dormit chiar atît de prost astă-noapte? De ce nu urmați exemplul stăpînului dumneavoastră... să dormiți mult... să dormiți mereu?

— Mereu? întrebă intendentul, cu gîtlejul uscat. Știi, așadar, unde se află domnul prinț?... A fost rănit?

— S-ar putea, răspunse cu răceală gitana. Un personaj ca domnul de Gonzague nu se rătăcește și, dacă a dispărut, asta nu s-a putut întîmpla decît dacă ceva deosebit de grav i-a stat în cale... Or, printre lucrurile foarte grave pe care dorea tare mult să le evite, se numără o anumită spadă...

Peyrolles își trecu o mînă peste frunte:

— Anumită spadă... repetă.

— Da, domnule... dar nu o armă trădătoare, care lovește pe la spate, ca în șanțurile de apărare de la Caylus, ci o armă cinstită, care atacă din față și care atinge... fruntea...

Evocarea acelei amintiri nu era de natură să-i placă lui Peyrolles. Ochii lui țintiră adînc pe cei ai tinerei

1 *Alter ego:* (lb latină): celălalt „eu" (n.t.)

femei, aruncînd un fulger de oţel. Aceasta îl zări şi spuse în zeflemea:

— Domol, domnule, nu mă priviţi aşa... Spuneam, deci, că s-ar putea ca stăpînul dumneavoastră să fi întîlnit o astfel de lovitură de spadă... şi că n-aţi fi putut să-l păziţi, chiar şi dacă unica preocupare v-ar fi fost să slujiţi drept temnicer...

Avea intenţia să meargă pînă la capătul sarcasmului, căci prea mult o văzuse suferind pe Aurore, pentru a nu dori s-o răzbune.

— La vîrsta dumneavoastră, reluă, e periculos să vă căţăraţi pe o scară de frînghie pentru a afla secretele unor fete tinere... Ptiu! nu se face să fii derbedeu în asemenea hal! Dar don Juan-ii de felul dumneavoastră dau, uneori, exact peste ceea ce nu doreau... Ştiţi cîte ceva despre asta, domnule, şi ghicesc că, grăbindu-vă prea tare, ochii dumneavoastră, întunecaţi de viziunea aţîţătoare a sanctuarului pe care se pregăteau să-l violeze, v-au făcut să nu observaţi o umbră, a cuiva care vă pîndea, jos... Am dreptate, nu spuneţi nu, mînia de care păreţi a fi însufleţit o dovedeşte cu prisosinţă. Ei, bine! graba v-a fost fatală, căci acel cineva — asta nu mai este o simplă supoziţie, pentru că l-am văzut — v-a făcut să măsuraţi distanţa de la cea de a zecea treaptă pînă la pămînt!

Furia intendentului atinsese culmea.

— Gata cu răutăţile care s-ar putea să te coste scump, urlă. Uiţi, într-adevăr, că nu ai fost liberă decît o clipă şi că acum nu mai eşti..

— Nu uit că nu sînteţi decît un valet în slujba unui laş şi că acesta a dispărut, aşa cum veţi dispărea, fără doar şi poate, la rîndul dumneavoastră. Aurore şi cu mine vom redeveni libere pentru totdeauna... Stăpînul — adevăratul stăpîn — este cavalerul de Lagardère; el nu fuge — el urmăreşte, îşi ajunge prada şi ucide!

Peyrolles se ridică brusc, înăbuşind un strigăt de durere şi, apucînd încheietura mîinii donei Cruz — pe care aceasta şi-o retrase cu un gest de repulsie — întrebă mînios:

— Gonzague a murit, sau trăieşte? Răspunde!

Dar ea nu-şi pierdu sîngele rece şi continuă, pe acelaşi ton ironic:

— Adresaţi-vă acestor domni, care îl însoţeau... Este, oare, datoria mea să vă spun ce-au făcut cu el? După cîte ştiu, nu eu eram cea care trebuia să vegheze asupra lui şi, dacă pînă diseară nu va fi regăsit, domnişoara de Nevers şi cu mine vom relua drumul către Paris... fără dumneavoastră, domnule de Peyrolles... Escorta noastră, deşi mai puţin numeroasă, nu va fi, prin aceasta, mai slab alcătuită, şi va fi mai de temut. Daţi-vă osteneala, vă rog, să vă gîndiţi la aceasta, şi pregătiţi-vă să ne auziţi luîndu-ne rămas bun.

Desigur, în felul de a vorbi al lui Flor era multă prezumţie. Ea se baza totuşi pe întîmplare. Misterioasa dispariţie a lui Gonzague lăsa, de altfel, cîmp liber oricărei speranţe. Ba chiar era convinsă că în curînd va sosi Lagardère, însoţit poate de Chaverny, şi acestei convingeri secrete i se datora, în bună parte, curajul său.

Oriol tocmai se întorsese din expediţia călare, împreună cu baronul de Batz şi cu Lavallade. Cercetaseră în zadar împrejurimile oraşului — nu găsiseră nimic anormal — şi surpriza lor, văzînd că cele două tinere erau din nou prizoniere, nu fu mai mică decît uimirea de a afla ciudata dispariţie a stăpînului lor.

Banda era, aşadar, completă, dar foarte dezorientată, căci îi lipsea căpetenia, şi, fără ea, orizontul se înfăţişa negru.

Nimeni nu se gîndea nici să mănînce, nici să bea; chipurile erau alungite, ca de înmormîntare.

— Prînzul dumneavoastră este gata, spuse Jacinta. Aştept porunca să vă servesc. Totuşi, nu vă voi ţine tovărăşie, ca astă-noapte; nu am dormit şi mi-e capul greu. Dacă aveţi nevoie de cineva care să vă toarne de băut, iată-l pe fratele meu — un băiat cumsecade, care tocmai acum a sosit de la Burgos şi care vă va cînta nişte cîntece basce, dacă aveţi poftă de aşa ceva...

Silueta munteanului se ivi în cadrul uşii. Se întorsese acasă trist şi descurajat, acuzîndu-se că nu se pricepuse să-şi îndeplinească misiunea şi temîndu-se că va primi reproşuri din partea tinerelor femei.

Cîteva cuvinte din partea surorii sale şi privirea recunoscătoare a donei Cruz îi fuseseră ca un balsam pus pe inimă, avertizîndu-l nu numai că nu avea a se teme în această privinţă, ci şi că partida nu era încheiată şi că se bazau pe el.

— La ordinele dumneavoastră, domnilor, spuse, ca răspuns la prezentarea făcută de frumoasa hangiţă. Cînd veţi dori să vă aşezaţi la masă...

Peyrolles tresări. Afirmase că-l va recunoaşte pe bărbat după voce — şi acea voce tocmai îi izbise urechile.

Îl studie pe basc cu atenţie. Acesta îi susţinu privirea cu atîta indiferenţă, încît intendentul simţi că i se zdruncină bănuiala şi se hotărî să-l supună pe dată, pe muntean, unei încercări decisive.

— Monseniorul prinţ nu s-a întors încă, spuse. Îl aşteptăm... Poate c-ar trebui să meargă cineva să-l caute...

— Unde? întrebă Oriol.

— În subterana în care, după cîte se pare, s-a rătăcit. Duceţi-vă toţi, în afară de doi, care vor rămîne aici: Oriol şi Lavallade... şi luaţi un ghid... Dumneata cunoşti subterana? îl întrebă pe muntean, săgetîndu-l cu privirea lui de vultur.

Acesta nici nu clipi, şi faţa îi rămase neclintită.

— Sînt aproape zece ani, spuse, de cînd nu am mai coborît în galeria Pé de Puyane, şi nici atunci nu am fost mai departe de jumătatea drumului... Nu am mai văzut-o vreodată!

— Eşti, cumva, un fricos? îl îmboldi intendentul.

Cel căruia i se adresase îl măsură cu o uitătură dispreţuitoare:

— Noi, cei de pe aici, nu ştim ce este frica! răspunse, şi vă previn doar... — pentru că habar n-am ce treabă aveţi în subterană şi pentru ce unul dintre

dumneavoastră se află acolo; coridoarelor subpămîntene le trebuie o pradă, ori de cîte ori cineva pune piciorul pe acolo... Cel pe care îl căutaţi a fost acea pradă... Peste puţin timp, va mai fi nevoie de una!

Un fior străbătu întregul trup.

— Domnilor, spuse Peyrolles, faceţi cum vreţi. Dacă nimeni nu vrea să coboare, o să cer să fiu purtat acolo eu însumi. Trebuie să-l regăsim pe Philippe de Mantua! Fără el, noi nu sîntem nimic!

— Domnul de Peyrolles are dreptate, întări dona Cruz. Duceţi-vă să vă căutaţi căpetenia, domnilor. Nu mai aveţi nimic de pierdut, decît viaţa... şi, fără îndoială, diavolul se va lipsi de ea!

Montaubert era întotdeauna gata pentru orice expediţie, oricît de periculoasă ar fi fost; de altminteri, oare nu trecuse deja prin acele coridoare, fără să întîlnească nimic înspăimîntător?

— Hei, hangiţo! strigă. Adu-ne vin. Este frig în gaura aia infernală şi ne trebuie puţină căldură în pîntece. Vom pleca după aceea...

Jacinta aduse tot atîtea sticle cîte capete erau şi, în timp ce se ciocneau paharele, schimbă cîteva vorbe cu fratele său, în bucătărie.

— Torentul este adînc, îi spuse. Nu se ştie unde se varsă. Dacă nu-l găseşti pe Gonzague pe malurile torentului...

— Am înţeles! răspunse Antoine, şoptit. Să nu te nelinişteşti dacă nu mă înapoiez pînă la noapte.

Se întoarse apoi în sală zicînd:

— Nu pierdeţi timpul. S-ar putea să fie nevoie de dumneavoastră. Beţi repede, domnilor gentilomi... unul dintre dumneavoastră îşi bea ultimul pahar...

— Pe toţi dracii, amice! strigă Taranne. Aşa doreşte duhul ţinutului? Nu prea aveţi idei vesele pe-aici!...

— S-ar putea ca eu să fiu cel care rămîne acolo, continuă bascul. Dar este nevoie de unul!

Oriol era singurul care nu-şi exprima teama. L-ar fi sărutat pe intendent pentru că îl ţinea lîngă el, împreună cu Lavallade.

Peyrolles ar fi preferat, fără îndoială, să meargă cu toţii; dar era nevoie de cineva care să le păzească pe cele două fete şi, de asemenea, pentru a-l proteja pe el însuşi. Era prudent, temîndu-se pentru pielea lui. Şi Lagardère putea să apară dintr-o clipă într-alta; fără a conta prea mult pe cele două spade ce l-ar despărţi de el, prefera să-i aibă aproape.

În şir indian, ţinînd fiecare cîte o torţă, desfrînaţii reluară drumul către puţ şi se afundară în subterană, pe urmele lui Antoine Laho. Încă de la intrare, nu lăsară nici un colţ necercetat.

Din cînd în cînd, Montaubert lansa cîte o chemare, ce răsuna sub boltă, se repercuta din stîncă în stîncă, se pierdea în adîncimi şi se stingea ca un horcăit lugubru.

Ajungînd la punctul de ramificare a celor două căi, tumultul apelor îi făcu să se oprească.

— Ce este asta? întrebă Nocé, pătrunzînd în coridor.

Ghidul se postă în faţa lui;

— Nu mergeţi mai departe, ar fi trudă zadarnică. Priviţi acea stîncă, la cîţiva metri depărtare — ea închide trecerea şi, dincolo de ea, o cascadă pe care n-o putem vedea de aici cade de la o înălţime de optzeci de picioare. V-ar asurzi pentru trei zile. Nu aici trebuie să-l căutăm...

Unii dintre ei voiră să insiste.

Bascul întinse înainte torţa şi le arătă stînca. Nu văzură că subterana făcea un cot în unghi drept şi continua spre stînga, aşa că trecură mai departe.

Ajunseră, curînd, chiar în locul în care cei trei gentilomi le găsiseră pe Aurore şi pe dona Cruz. Lumina pătrundea aici din plin şi se vedea solul purtînd amprente de paşi.

Dar nici urmă de Gonzague. Cu siguranţă, ieşise din subterane şi se întîlnise cu Lagardère...

În mintea tuturor, această întîlnire — dacă avusese loc — era totuna cu un act de deces al prinţului.

Dona Cruz şi domnişoara de Nevers ştiau, desigur, acest lucru. Aceasta era explicaţia cuvintelor celei dintîi.

Şi, în acest caz, de ce nu le apărase cavalerul împotriva lor înşişi?

Intraseră în subterană îngrijoraţi şi ieşeau de acolo terorizaţi. Îşi dădeau seama că pierduseră tot ceea ce constituia forţa lor. Îi sacrificaseră totul: pentru el, ei erau acum exilaţi din regat, nemaibazîndu-se decît pe promisiunile stăpînului lor. Şi iată că acesta le scăpa, lăsîndu-i în faţa necunoscutului, a viitorului sumbru... Lipsiţi de sprijinul lui, ce vor face în Spania?

O ciudă surdă le umplu inimile, împotriva celui care îi dusese la pierzanie şi-i abandona la mijlocul drumului.

— Totuşi, cadavrul lui trebuie să fie pe undeva, spuse Montaubert, mai încăpăţînat. Trebuie să-l găsim!

— S-ar putea, explică ghidul, să-l găsim în ruinele castelului Miot... În acest caz, nu va fi viu... ruinele sînt blestemate! Să mergem într-acolo...

Fu urmat fără entuziasm şi căutările începură prin răscolirea iederii, a plantelor parazite şi a pietrelor.

Iarba nu era călcată de nici un picior omenesc, iar tăcerea lucrurilor dispărute nu era tulburată decît de croncănitul lugubru al cîtorva corbi care se învîrteau într-un zbor greoi.

Descurajaţi, desfrînaţii se aşezară o clipă pentru a ţine sfat. Erau întunecaţi la chip şi cutele de pe frunţi dovedeau gravitatea problemelor lor.

— Ce sînt, de fapt, aceste ruine? întrebă Taranne.

Aveau cu toţii, nevoie de o diversiune care să le risipească grijile, măcar pentru un timp. Întrebarea lui Taranne venea la momentul potrivit.

— Aici s-au întîmplat lucruri cumplite, şopti ghidul.

— Atunci vorbeşte!... dacă ştii... îl îndemnă Montaubert.

De secole, zidurile păstrau încă urmele unui incendiu, şi în locurile pe care le atinseseră flăcările nu mai creştea muşchi. Printre mormanele de pietre prăbuşite se dezvoltau, într-un desiş sălbatic, plante agăţătoare, iederă şi buruieni, iar soarele îşi înfigea peste tot săgeţile, scormonind pînă în cele mai mici crăpături. O mulţime de şopîrle leneveau pe pietre şi printre ierburi.

11 Un trup în torent

Antoine Laho se sprijini de o bucată de zid.

— Vreţi povestea castelului Miot. Iat-o. De altminteri, ea este legată de cea a subteranelor...

Şi începu:

„Întreg ţinutul îşi aminteşte de un marinar care a devenit amiral şi primarul oraşului Bayonne. Se numea Pé de Puyane şi toţi tremurau în faţa lui. Cînd se lupta pe mare, cei pe care-i făcea prizonieri erau spînzuraţi de catarge, alături de cîini.

Într-o bună zi, bascii nu mai vrură să plătească birul pentru cidrul care se fabrica la Bayonne şi care se vindea la ei. Primarul interzise ca, de atunci încolo, să li se mai vîndă cidru, sub pedeapsa ca celor ce nu se vor supune să li se taie mîna dreaptă... şi sentinţa a fost executată de mai multe ori.

Bascii nu mai băură cidru de Bayonne, dar asta nu era îndeajuns pentru pica ce le-o purta Pé de Puyane. Le interzise să treacă spre Villefranche peste podul rîului Nive, pînă la care urca fluxul mării, fără să plătească un impozit, sub pretextul că apa care venea pînă la ei era cea din Bayonne şi că trebuia să se plătească pentru intrarea în portul acestui oraş.

Dar asta nu era şi părerea bascilor, care continuară să treacă podul, fără a da altceva decît ghionţi celor care-l păzeau.

Nu peste mult timp, nişte tineri — basci nobili, împreună cu oameni de rînd — veniră la castelul Miot, ce se înălţa chiar aici, pentru a dansa, a sări cu prăjina şi a se distra.

Pé de Puyane, împreună cu o bandă de marinari înarmaţi cu cuţite şi suliţe, se strecură înăuntru după lăsarea nopţii şi, cum bascii erau neînarmaţi şi nu

bănuiau nimic, dansul fu transformat în măcel. N-au mai rămas în viață decît cinci — toți cinci, gentilomi — primarul rezervîndu-și dreptul de a le hotărî soarta.

Și, aducînd acolo tot poporul din Bayonne, Pé de Puyane dădu ordin să se incendieze castelul, care arse de la miezul nopții pînă la amiază, cu mirosuri de carne friptă ce-l făcură pe cumplitul primar să spună: «Urez o sărbătoare frumoasă cetățenilor din Bayonne; iar bascilor, grătar de porc.»

Le aduse la cunoștință celor cinci gentilomi că-i va supune judecății dacă fluxul va urca pînă la pod și, în acest scop, puse să fie legați de picioarele acestuia, în așteptarea mareei.

Curînd, apa le ajunse la piept, la gît și, nu peste mult timp, rămaseră în viață numai doi, tată și fiu — niște gentilomi din Urtubia — care fuseseră puși ceva mai sus decît ceilalți, pentru a-i putea vedea murind pe tovarășii lor și pentru ca tatăl să-și vadă pierind fiul. Acesta s-a înecat primul și, cum tatăl scuipa în direcția dușmanilor săi, blestemîndu-i, oamenii ce se aflau pe pod adunară pietre și-l lapidară, astfel încît a murit mai puțin prin asfixiere decît datorită loviturilor primite, în mijlocul glumelor proaste și al insultelor.

După retragerea apelor, cele cinci cadavre au fost lăsate să atîrne acolo, pentru a le arăta bascilor că apa de la Bayonne venea, într-adevăr, pînă la pod, și că trebuiau să plătească taxa de intrare.

Pé de Puyane postă șaizeci de oameni în turnul de pază al podului și, fiindcă se credeau în siguranță, unii dintre ei adormiră sus, în timp ce ceilalți se puseră pe chefuit în sala de jos. Nu ținuseră seama de bascii care — în noaptea trecută — veniseră în fugă din peste douăzeci de sate din regiunea Soule și care, în picioarele goale, cu ajutorul unor crampoane de fier, escaladară turnul și începură să-i omoare pe cei ce se aflau sus, în așa fel încît sîngele se scurgea prin pardoseală, și unul dintre cei ce se aflau în sala de jos se plînse că se vărsa, risipindu-se, un vin așa de bun.

Dar, dîndu-şi seama că lichidul ce i se scurgea pe păr era călduţ, îşi înmuie vîrful degetelor pentru a-l gusta, şi văzu că era fad şi sărat.

Bascii erau deja pe scări. În pofida halebardelor şi a suliţelor, ei se strecurau ca nişte şopîrle şi, chiar şi în genunchi, despicau pîntece şi tăiau gîturi cu cuţitele lor mici.

Curînd nu mai rămaseră decît doisprezece oameni din Bayonne, refugiaţi într-o pivniţă mică. Torţele li se stinseră; adversarii lor culeseră suliţe şi se năpustiră asupra micii încăperi. Vreme de o jumătate de oră loviră fără milă, pe întuneric, astfel încît — atunci cînd reaprinseră torţele — nu mai găsiră decît capete şi braţe tăiate, bucăţi de trupuri amestecate şi trunchiuri terciuite."

Ghidul se opri o clipă pentru a contempla, pe fruntea ascultătorilor săi, impresia profundă pe care le-o făcuse.

— Strămoşul meu se afla acolo, domnilor, îşi reluă el vorba. Purta acelaşi nume ca şi mine, şi cele ce vă povestesc le ştiu de la el.

— Asta este tot? îl întrerupse Taranne, care aproape regreta că iscase această povestire.

— Nu, răspunse Laho. Bascii i-au dezlegat de pe picioarele podului pe cei cinci înecaţi şi au aruncat în apă cadavrele ticăloşilor din Bayonne, pentru a-i face să coboare la *marea lor.*

„Aceasta fu taxa bascilor. O zi întreagă rîul a curs roşu.

După mai mulţi ani de lupte între cele două tabere, s-a recurs la arbitrajul lui Bertrand d'Ezi, senior d'Albret, care făcu pace; dar de la împăcare au fost exceptaţi Pé de Puyane cu toţi descendenţii săi, bascii păstrîndu-şi dreptul de răzbunare pînă la stingerea neamului lor.

Şi atunci primarul a pus să se sape acele subterane prin care era adeseori obligat să fugă pentru a scăpa de moarte. Toţi cei care au lucrat atunci au fost ucişi

de propria lui mînă, pentru ca nimeni să nu poată afla unde se ascundea. Casa lui se înălța chiar pe locul pe care se află acum hanul surorii mele. Iată de ce acolo este și intrarea în subterana a cărei ieșire actuală ați văzut-o adineauri, căci trebuie să vă spun că, odinioară, ea se prelungea tocmai pînă sub ruinele castelului Miot, unde Pé de Puyane putea sta ascuns.

Asta nu l-a împiedicat să fie obligat, în cele din urmă, să se refugieze la Bordeaux, la prietenul său, prințul de Galles, nescoțînd nasul afară niciodată. Nu a ieșit de acolo decît o singură dată, escortat și în armură și, deși s-a depărtat doar pentru cîteva minute, a fost găsit mort, cu un pumnal înfipt pînă la plăsele în locul în care cuirasa lui avea un orificiu.

Fiul lui cel mai mare a fost ucis de nepotul unuia dintre cei înecați, iar celălalt nu s-a salvat decît fugind în Anglia, de unde nu s-a mai întors niciodată."

— Aceasta-mi este povestirea, încheie Antoine Laho, și din acele vremuri, castelul, ca și subteranele, a rămas blestemat. Se spune că Pé de Puyane și-a vîndut sufletul diavolului, cu condiția ca, ori de cîte ori acele locuri vor fi violate de alte picioare decît ale sale, pămîntul să se întredeschidă pentru a înghiți cel puțin o victimă... Și este adevărat, eu însumi am avut dovada... și-o avem din nou, astăzi, căci unul dintre dumneavoastră a dispărut fără a i se putea găsi cadavrul."

O cută adîncă se săpase pe fruntea gentilomilor. Sceptici la Paris, ei se simțeau cuprinși acum de superstiții, după acea lugubră poveste și printre acele pietre prăbușite.

Neputîndu-și explica, prin mijloace naturale, dispariția lui Philippe de Mantua și a trupului său, mai mulți dintre ei erau gata s-o atribuie unei cauze oculte, care îi tulbura și care, în orice caz, îi lăsa în fața unui fapt de netăgăduit: Gonzague murise!

— Voi mai face, încă o dată, înconjurul ruinelor, spuse ghidul, care le scrutase îndelung chipurile.

Dacă nu găsesc nimic, ar fi inutil și primejdios să mai rămînem aici — tocmai am simțit cum se cutremură pămîntul sub picioarele mele.

Fiecare făcu un gest de îngrijorare și-și aținti privirile asupra scoarței terestre, înfricoșîndu-se de îndată ce apărea vreo șopîrlă prin iarbă.

— Așteptați-mă o clipă, domnilor, reluă bascul, în cinci minute mă întorc la dumneavoastră.

Dispăru după un zid.

Dacă cei care-l așteptau ar fi putut vedea atunci surîsul sardonic ce-i înflorea pe buze, și-ar fi dat seama că erau păcăliți.

Auziră deodată un strigăt puternic, ca o chemare disperată de ajutor, care se înălță către cer, în timp ce, chiar în acea clipă, un stol de corbi se abătu, croncănind, asupra ruinelor ultimului turn ce mai rămăsese în picioare.

Ghidul nu revenea!

— Bietul băiat a spus adevărul, șopti Montaubert, alb ca varul. El a fost victima... Să plecăm!

Cu capul în jos și cu îngrijorarea în suflet, desfrînații — dezorientați — își reluară încet drumul către Bayonne.

Strigătul de disperare scos de Antoine Laho nu era decît o viclenie. Într-adevăr, tînărul muntean se lăsase pur și simplu să alunece într-o scobitură mascată de o perdea de iederă — scobitură pe care o cunoștea, căci deseori se adăpostise acolo de soarele prea arzător.

După ce complicii lui Gonzague se depărtaseră, el ieșise din ascunzătoare, cu zîmbetul pe buze.

Totuși, nu pornise pe drumul spre Bayonne, ci, după ce-și reaprinsese torța, se-ntorsese în subterană. Își lua sarcina de a-l găsi, singur, pe Gonzague.

— Nu acolo trebuie să căutăm! spusese, împiedicînd banda să cotească spre torent.

Cu toate acestea, într-acolo se îndreptă el însuși, mergînd sigur pe sine și simțindu-se stăpîn pe actele sale.

Ceea ce era pe cale să facă era o treabă serioasă, căci acum fruntea-i era încrețită, iar buzele — strînse. Se putea recunoaște în el bascul care a luat o hotărîre decisivă și care va merge pînă la capăt, fără milă și fără slăbiciuni.

Urmașul celui care cresta cu lovituri de halebardă pe ticăloșii lui Pé de Puyane căuta un om pe care să-l ucidă, pentru că-l știa că este laș și josnic. Cînd îl va găsi, acela va fi foarte aproape de sfîrșitul său...

Porni deci, fără șovăială, pe coridorul în care gentilomii nu pătrunseseră și, cu ochii ațintiți asupra pămîntului, descoperi curînd urma pașilor pe care-i căuta.

Bolta se înălța deodată, ca și cum ai fi pătruns într-o imensă crăpătură în stîncă. S-ar fi zis că o incredibilă lovitură de topor despicase muntele.

Drumul era îngust, blocuri de piatră ieșeau în relief, ascuțite, amenințătoare, luînd uneori forme omenești și lăsînd să se prelingă lacrimi, ca și cum pămîntul ar fi plîns pentru că era violat.

Apa — singura stăpînă a acelor locuri — tuna, se zbătea, sărea pe stînci, umplînd de-o larmă asurzitoare vidul pe care-l săpase.

Laho nu o vedea încă, dar o simțea cum îi biciuiește fața cu mii de stropi strălucitori, făcînd să tremure flacăra torței și amenințînd să o stingă.

Fiindcă pierderea acestui foc ar fi făcut să dispară orice șansă de a-l descoperi pe cel pe care-l căuta, își adăposti torța sub jiletcă și continuă să înainteze.

Nisipul umed păstra amprenta pașilor săi, dar alți pași se afundaseră în el înaintea alor săi, îndreptîndu-se către torent. Se opriseră, oare, la timp?

Distanța pînă la hăul imens nu mai era decît de cîteva picioare. Apa era azvîrlită înapoi în jerbe și se pierdea într-un tumult ce dura, astfel, de secole.

Fratele Jacintei își mișcă torța în toate direcțiile și o aplecă pentru a cerceta solul...

Deodată făcu un pas înapoi.

În fața lui zăcea Gonzague, cu ochii închiși și chipul palid, părînd că-și doarme somnul de veci. Bascul l-ar fi crezut chiar mort, dacă buzele nu i s-ar fi contractat într-un rictus îngrozitor, care sintetiza întreaga perfidie din sufletul lui negru.

Ce se întîmplase, din momentul în care prințul se despărțise de complicii săi?

Am văzut că, mînat de un fel de furie inconștientă, se năpustise înainte, cu spada într-o mînă și cu torța în cealaltă. În acele clipe nu mai raționa, orbit la gîndul că Aurore îi scăpa și că Lagardère, nemulțumindu-se doar să i-o răpească, se va răzbuna, o dată pentru totdeauna, pentru toate nedreptățile trecute și prezente.

Căci nu se îndoia că Henri nu s-ar fi aflat acolo și se azvîrlea cu capul înainte în lupta supremă, ca un mistreț încolțit, care se repede asupra cîinilor și a vînătorului, nemaiavînd încredere decît în forța rîtului său.

În loc să urmeze calea normală, una dintre acele ciudățenii ale sorții, care îi ghidează pe oameni fără ca aceștia să bănuiască, îl condusese tocmai pe drumul spre torent.

Cînd auzi vacarmul undelor subterane ce se zbăteau în măruntaiele pămîntului, era prea tîrziu pentru a mai da înapoi... Torța i se stinsese în mînă!

Strigă, pentru a-i chema pe cei ce trebuiau să vină în urma lui, dar glasul i se pierdu în vuietul cel înspăimîntător... El însuși nu și-l auzi! Pipăind cu spada în stînga și-n dreapta, încercă să se orienteze. Trudă zadarnică... Se rotise de mai multe ori în jurul său și-i era imposibil să știe de unde venise. Lama și fruntea i se izbeau peste tot de piatră.

Și-atunci, o groază oribilă îi dilată pupilele, care încercau să străpungă bezna. Tenebrele își rîseră de această îndrăzneală arogantă și rămaseră de nepătruns.

Înnebunit, vru să lupte împotriva imposibilului și merse tot înainte. Solul era denivelat și dur, apa spălînd totul și dezgolind stînca. Nu făcuse mai mult de doi sau trei pași, cînd alunecă și căzu în genunchi,

scăpîndu-şi spada. O căută în zadar în toate părţile — nu găsi nimic.

Dinţii lui încleştaţi slobozîră un blestem.

Philippe de Mantua, atotputernicul de ieri, cel care făcuse să tremure atîţia oameni, tremură el însuşi. Scoţînd strigăte răguşite, cu braţele întinse înainte, încercă din nou să-şi dea seama unde se află. Orice efort al voinţei sale dădu greş în faţa imposibilităţii de a reuşi.

Înţelese că era pierdut pentru totdeauna, că va dispărea fără ca nimeni să ştie ce i se-ntîmplase... Şi-o închipui pe domnişoara de Nevers, devenită liberă şi căsătorindu-se cu Lagardère... întreaga operă a vieţii sale, distrusă într-o clipită!

Şi furia i se revărsă ca o fiere împotriva tovarăşilor săi de desfrîu, împotriva celor pe care-i trăsese după el în intrigi, împingîndu-i pînă la crimă. Ar fi vrut să-i ucidă pe Montaubert, Chaverny, Navailles; pe toţi cei care luaseră calea pierzaniei pentru el, pe toţi cei care se separaseră acum de steaua lui nenorocoasă. Peyrolles, mai ales Peyrolles, care va putea să profite de aurul pe care, alături de el, îl supsese lent. Ar fi vrut să se poată scălda în sîngele lui.

Numai calmul l-ar fi putut salva pe Gonzague. Dar în viaţă sînt împrejurări cînd omul cel mai stăpîn pe sine se lasă dominat de nervi şi-şi pierde capul.

Afară, asasinul lui Nevers ar fi fost curajos. De atîtea ori văzuse moartea de aproape, încît nu-l mai înfricoşa. Aici, în subterană, nu se putea apăra de ea şi o simţea cum îi atinge fruntea, întinzînd braţul descărnat pentru a-l înhăţa.

„Oare îmi este frică?" se întrebă, încercînd să-şi recapete voinţa.

Tunetul torentului, care-l înnebunea fără vrerea lui, îl obligă să-şi mărturisească sieşi că acesta era adevărul.

„Totuşi, trebuie să ies de aici", îşi spuse, „sau, cel puţin, să încerc... Îmi voi juca ultima carte... poate va fi cea bună?!"

Făcu, la întîmplare, doi sau trei pași — și nu merse mai departe: o imensă cantitate de apă i se prăvăli în creștet, îl răsuci, îl împinse și-l făcu să se rostogolească pe sol, amețit, înghețat, aproape mort.

În această stare îl găsi Antoine Laho.

Munteanul n-ar fi trebuit decît să-l împingă cu piciorul pentru a-l face să se rostogolească în hău. Așa ar fi procedat Gonzague însuși, dacă s-ar fi găsit în fața dușmanului său, în aceleași condiții.

Dar bascul — cinstit și curajos — și-ar fi făcut scrupule dacă să lovească într-un dușman căzut la pămînt; el obișnuia să-și atace adversarii din față și numai atunci cînd erau în stare să-și apere viața. În această împrejurare specială, cum va acționa, oare, pentru a respecta jurămîntul tacit făcut surorii sale?

Prima lui grijă a fost să scuture zdravăn umărul prințului, pentru a-l trezi; dar pleoapele lui Gonzague se ridicară cu greu, pentru a se reînchide imediat. Era ud pînă la oase și incapacitatea lui de a se mișca amenința să dureze mult.

Atunci, munteanul aduse apă în căușul mîinilor, pentru a-i spăla ochii, nasul, tîmplele. Apoi îi descleștă buzele și lăsă să-i curgă în gură cîteva picături de țuică, dintr-o ploscă pe care o avea agățată de centură.

Cu greutate, gentilomul se ridică, în timp ce o bucurie fără margini îi lumina chipul.

Amenințat să moară de frig și de foame, poate chiar înecat, asasinul lui Nevers vedea venindu-i cel mai neașteptat ajutor, din partea unui necunoscut.

În mod clar, diavolul îi era încă prieten, deoarece nu-l părăsea în această clipă, atît de critică!

Se pregătea să scruteze fața necunoscutului, pentru a afla cu cine are de-a face, cînd acesta — fie intenționat, fie din nebăgare de seamă — stinse torța.

— Cîtă neîndemînare! șopti Gonzague. Nu veți putea s-o reaprindeți.

Nu primi nici un răspuns, și continuă:

— Mulțumesc... m-ați salvat... Dar nu v-am putut desluși trăsăturile... Cine sînteți?

Nici de astă dată necunoscutul nu răspunse, şi prinţul se gîndea că poate este un nenorocit fără grai, al cărui domeniu era subterana... doar dacă nu cumva era diavolul în persoană.

— Mi-e sete! spuse, căci căldura ce i se împrăştia în mădulare era un fel de febră. Vreţi să-mi mai daţi să beau?

Celălalt îi întinse plosca şi o trase înapoi aproape imediat.

— Uşurel, zise. Veţi bea mult, peste scurt timp...

Philippe de Mantua nu cunoştea sunetul acestei voci; totuşi s-ar fi îngrozit dacă ar fi putut vedea ciudata lucire din ochii salvatorului său.

Reuşi în cele din urmă să se ridice, să-şi scuture membrele şi să-şi înalţe capul. Nu era prea zdrobit, şi de-acum grija lui era să părăsească în cea mai mare grabă, sub conducerea ghidului său, aceste locuri înspăimîntătoare, care fuseseră cît pe-aci să-i slujească drept mormînt.

Dar nu asta era dorinţa necunoscutului, şi Gonzague era aproape să cadă, cît era de lung, cînd auzi glasul necunoscutului întrebîndu-l cu răceală:

— Acum vă simţiţi destul de zdravăn şi în stare să luptaţi?

— Să lupt? repetă, fără a înţelege. Împotriva cui? Trebuie, aşadar, să mă tem de o cursă? Unde-mi sînt adversarii?

Gîtlejul lui lăsa cu greu să treacă aceste întrebări precipitate, trunchiate.

— Adversarii dumneavoastră? Nu există decît unul... i se răspunse.

— Spada mea se află pe-aici, pe undeva... murmură Philippe de Mantua. Mi-a scăpat din mîini. Cum o vom găsi, acum că vi s-a stins torţa?

Necunoscutul rîse batjocoritor:

— O spadă? La ce bun? Oare eu am o spadă?

Prinţul înţelese că acela pe care-l luase drept salvator era, de fapt, un duşman. O mînie surdă puse stăpînire pe el.

— Încă o dată, cine sînteți? Și mă cunoașteți? întrebă, furios.

— Sînteți Philippe de Mantua, prinț de Gonzague, un asasin și un laș.

Acesta deveni livid sub insultă, dar bezna îi ascundea paloarea. Furia i se dublă:

— Și dumneavoastră înșivă... Cine sînteți dumneavoastră, care veniți să mă smulgeți din ghearele morții pentru ca apoi să mă asasinați? Numele dumneavoastră? Vreau să știu numele dumneavoastră!

— Nu v-ar spune nimic, răspunse bascul. Nu m-ați văzut niciodată.

— Al cui emisar sînteți? Cine v-a trimis aici?

— Conștiința mea are același drept pe care-l are orice om de a face dreptate...

— Cine v-a dat acest drept? Trebuie să-l fi primit de la altcineva, de vreme ce nu vă cunosc și n-am putut să vă fac vreodată un rău?

— N-are importanță!... I-ați torturat pe alții. Îl veți întreba cît de curînd pe Satana, stăpînul dumneavoastră... Sînteți gata?

— Gata pentru ce? întrebă, îngrijorat, Gonzague.

— Să vă apărați împotriva mea, care nu am alte arme decît cele două brațe. Îmi ajung pentru a vă arunca în torent — doar dacă nu veți reuși să mă aruncați dumneavoastră pe mine, lucru de care mă îndoiesc... Dac-aș fi fost un asasin, ați fi deja acolo... dar vă ofer o luptă cinstită, corp la corp, la treizeci de picioare sub pămînt, fără martori și fără milă... Încredințați-vă sufletul lui Dumnezeu, domnule de Gonzague. El va judeca între noi doi!

Ce mister se-ascundea aici? Gonzague se și vedea pierdut... tremura... Îi trecu prin minte gîndul că omul din fața sa fusese plătit și că toți oamenii pot fi cumpărați. Cel puțin, așa credea. Îi rămînea o singură licărire de speranță. Poate că, oferindu-i acestuia mai mult decît primise, și-ar putea salva viața.

— Cît ți s-a dat pentru a mă omorî, prietene? întrebă pe un ton împăciuitor.

— Nici măcar un maravedis[1]... Nu sînt dintre cei pe care-i poți plăti!

— Am să te fac bogat, continuă Gonzague. Dacă ți-aș da mult aur, mă scoți de aici?...

— Mă așteptam la asta, mormăi munteanul, cu dispreț. Dacă aș fi vrut aurul ce se află sub vesta dumneavoastră, l-aș fi luat deja. Nu! vă veți rostogoli cu el în torent și nu va mai murdări mîinile nimănui, căci niciodată nu vi se va găsi trupul.

Această perspectivă n-avea nimic atrăgător pentru Gonzague. Simți cum i se zburlește părul în creștet... Cel care-l amenința era de neînduplecat, și ura lui împotrivă-i trebuia să fi fost mare. Ar fi dat mult măcar pentru a-i ști numele.

Un gînd îi străfulgeră mintea și-l făcu să se înfioreze:

— Nu există decît un singur om pe lume care să mă urască într-atît, șopti.

— Omul acela nu se numește Lagardère?...

Philippe de Mantua urlă, gata să se năpustească:

— Adevărat! nu totdeauna se deghizează în cocoșat... Ești foarte tare, domnule de Lagardère, dar fiindcă ai putut veni după mine pînă aici și ai neglijat să-ți aduci spada, partida asta îmi place. Un spadasin lipsit de armă nu este prea periculos.

Un hohot de rîs întîmpină aceste cuvinte.

— Vă înșelați amarnic, ripostă Laho. Nu sînt Lagardère și nu l-am văzut niciodată. Nici el nu mă cunoaște, ca și dumneavoastră. Habar n-am cîți sînt cei care vă urăsc; ceea ce știu este că, începînd de ieri, am fost cuprins de mînie împotriva dumneavoastră... și din cauza felului în care vă purtați cu două femei...

— V-ați instituit, așadar, apărător al domnișoarelor de Nevers și al însoțitoarei sale?

— Precum spuneți, domnule.

1 *Maravedis*: veche monedă spaniolă. (n.t.)

— Ei, bine! atunci să mergem să ne batem la lumina zilei. Voi avea plăcerea să văd dacă sînteţi un îndrăgostit cu înfăţişare frumoasă şi, chiar dacă aţi fi mai puţin frumos decît un toreador, v-aş da-o în căsătorie pe oricare dintre ele...

Trebuise să facă un efort mare pentru a ajunge la acest sarcasm, al cărui efect fu de scurtă durată.

Bascul îi răspunse pe un ton de gheaţă:

— Cei care acţionează în umbră şi al căror suflet este negru trebuie să moară în beznă... Ne aflăm aici la cinci paşi de hău, a cărui adîncime n-a fost sondată de nimeni. Veţi afla dacă duce în iad...

În acelaşi timp, o mînă de oţel îl apucă de braţ pe Gonzague.

— Apăraţi-vă, îi strigă Laho, înnodîndu-i în jurul trupului braţele sale puternice şi ridicîndu-l de la pămînt.

Philippe de Mantua scoase un strigăt pătrunzător, de disperare şi de ură. Dar, curînd, instinctul de conservare domină teama şi el se încordă.

O luptă crîncenă începu în noaptea adîncă.

Mîinile se încleştau, braţele se strîngeau, în timp ce picioarele se încolăceau unele în jurul celorlalte. Horcăituri surde ieşeau din gîtlejurile strînse şi urlete de furie sau de deznădejde acopereau tunetul apelor subterane.

Gonzague lupta cu energia disperării şi forţele i se-nsutiseră.

Cei doi bărbaţi se rostogoliseră pe pămînt, avînd pe rînd supremaţia în luptă, iar piepturile le gîfîiau unul lipit de celălalt. Ar fi fost groaznic să-i vezi la lumina soarelui — aici, era atroce!

Ajunseseră atît de aproape de prăpastie, încît o mişcare i-ar fi putut zvîrli pe amîndoi în abis, înlănţuiţi în moarte.

Intuiră brusc acest lucru, şi Philippe de Mantua reuşi să se ridice primul, gata să fugă în partea opusă, chiar dacă şi acolo ar fi urmat să-şi găsească moartea.

Nu avu timpul necesar, căci la primul pas pe care-l făcu, îşi simţi mijlocul cuprins într-o centură de oţel

care îi tăie răsuflarea; picioarele lui părăsiră pămîntul, membrele-i pîrîiră ca şi cum ar fi fost strînse într-o menghină, şi nici un sunet nu putea ieşi din gîtlejul său, uscat din cauza groazei.

Balansat o clipă deasupra abisului, ca o pradă captivă în ghearele vulturului, încercă o ultimă rezistenţă, dar mîinile ca nişte cleşti ale adversarului său îi dădură brusc drumul şi el se prăbuşi în vid...

Philippe de Mantua, prinţ de Gonzague, putea fi considerat de acum înainte ca fiind şters dintre cei vii...

12 Strigoiul

Antoine Laho îşi făcu semnul crucii, aşa cum se procedează în văile basce după ce ai expediat un om pe lumea cealaltă, chiar dacă acel om fusese cel mai mare criminal din lume.

Nu-i mai rămînea decît să se reîntoarcă la han fără a fi văzut.

În ochii oaspeţilor surorii sale, el dispăruse într-un mod misterios care, desigur, le impresionase minţile; aşa încît, în alte împrejurări, bascul s-ar fi mulţumit să se ascundă în ruinele de la Miot, pînă ce ei ar fi părăsit oraşul Bayonne.

Date fiind împrejurările, nu era momentul să stea cu braţele încrucişate. S-ar fi putut ca Jacinta să aibă nevoie de el pentru a pune la cale un nou plan de evadare a domnişoarei de Nevers şi a donei Cruz; din această cauză, el nu şovăi nici o clipă, oricare ar fi fost pericolul care-l pîndea dacă încerca să se întoarcă la han.

De altfel, prin moartea lui Gonzague situaţia se schimbase, iar bascul nu era dintre cei ce evită ceea ce ei cred că le este datoria.

Philippe de Mantua, azvîrlit de la o înălţime mai mare de douăzeci de picioare, plonjase într-un bazin imens, umplut cu o apă spumegîndă şi rece ca gheaţa. Vîrtejul tumultuos se năpustise asupra trupului său inert, rostogolindu-l ca pe un fir de pai, şi sfîrşise prin a-l arunca — veritabilă zdreanţă omenească — pe o stîncă.

Era zdrobit, o cumplită amorţeală îi cuprindea toate mădularele, şi ar fi fost incapabil să facă cel mai mic efort spre a-şi salva viaţa.

Din fericire pentru el, diavolul părea să vegheze încă asupra acestui preţios supus al său şi. pe colţul de granit pe care eşuase, deşi apa îl uda aproape în întregime, cel puţin nu-i ajungea la cap.

Rămase acolo timp îndelungat — o epavă în nemişcare. Oricare altul decît el ar fi murit.

Totuşi, sosi clipa în care pleoapele i se ridicară, privi în jurul său cu spaimă şi-şi aminti...

Situaţia era atît de cumplită, încît nu avu curaj să încerce să se agaţe de viaţă. La ce bun... şi, de altminteri, ce putea face în fundul acestei prăpastii în care apele, mugind în jurul lui, ameninţau în fiece clipă să-l înghită pentru totdeauna?

Într-o stare de letargie, vecină cu moartea, aşteptă sfîrşitul şi nu mai mişcă.

— Apă!... Apă!... gemu.

Acea sete cumplită, a celor cuprinşi de febră şi a celor în agonie, trebuia să-i aducă salvarea.

Reuşi să-şi întindă buzele la lichidul spumegînd ce i se scurgea în lungul pieptului şi sorbi cu lăcomie.

Odată reînsufleţit, mintea i se limpezi treptat. Putu să redeschidă ochii, să se ridice, să spere!... Poate că nu-i sosise încă ceasul să moară?!

Peste o oră, era în picioare şi sfida din nou destinul!

Ca şi galeria superioară, torentul se desfăcea în două braţe: cel principal continua să se afunde în pămînt,

antrenînd, cu un vuiet enorm, cea mai mare cantitate de apă, în timp ce al doilea — o crăpătură îngustă între stînci — nu lăsa să curgă decît un firicel subţire de cleştar.

La capăt, foarte departe, prin acea spărtură îngustă, ochii lui Gonzague zăriră un punct luminos, nu mai mare decît o palmă.

„Dacă un om poate trece pe-acolo", gîndi, „cei care mă cred mort mă vor vedea în scurt timp apărîndu-le în faţă."

Cu preţul unor suferinţe de nedescris şi al unor eforturi supraomeneşti, tîrîndu-se pe genunchi în apă, zdrelindu-şi mîinile pe stînci, ajunse în fine la acea despicătură, atît de strîmtă, încît trebui să-şi scoată chiar şi vestonul, dezbrăcîndu-se cu totul pentru a se putea strecura, ca o viperă.

Cînd revăzu soarele orbitor, arborii verzi — el, care ieşea chiar din măruntaiele pămîntului — scoase un strigăt de triumf, urmat de un hohot de rîs strident în care se regăseau atît mînia, cît şi ameninţare şi îngîmfare...

Domnul de Peyrolles fu foarte mirat cînd văzu că cei plecaţi în expediţie revin fără Gonzague. De acum înainte se simţea răspunzător pentru prizoniere, şi totuşi fără nici o autoritate, fără măcar un prestigiu în faţa bandei pe care şi-o alcătuise stăpînul său.

Relatările tovarăşilor săi cu privire la cele întîmplate în subterană nu avură drept rezultat decît să-i sporească neliniştea. Era într-atît de amărît, încît nu putu să se abţină de a critica modul în care fuseseră conduse cercetările.

— Atunci, du-te singur, răspunse Montaubert, jignit. Şi dacă nu te mai întorci, nimeni de aici nu se va deranja să meargă să te găsească!

Într-adevăr, dacă desfrînații consimțeau să-i dea ascultare lui Gonzague, puțin le păsa de Peyrolles și-i arătau cel mai mare dispreț.

„Nu pot să mă aștept la nimic din partea lor", gîndi cu tristețe factotum-ul, „și va fi o adevărată minune dacă nu vor profita de prilej ca să se răzbune pentru toate răfuielile pe care le-au avut cu mine."

Un singur lucru ar fi putut să-i mai țină sub jug încă o zi sau două: trebuia să-i convingă că, dacă nimeni nu văzuse cadavrul lui Gonzague, nimic nu dovedea că murise... Întreaga sa diplomație trebuia să aibă acest țel.

— Fiecare dintre dumneavoastră, domnilor — le spuse, luînd un ton cît mai sigur pe sine — este liber să acționeze după propriul său plac; eu nu am dreptul de a vă da ordine... Dar măcar lăsați-mă să vă dau un sfat...

— Acela de a vă asculta pe dumneavoastră! îl întrerupse Nocé, ironic. Slavă Domnului! Poți sluji stăpînul, dar nu te pleci în fața valetului! Poți să-ți păstrezi sfatul, amice!

Se răsuci pe călcîie și-i întoarse spatele.

— Bravo, Nocé! exclamă Taranne. Josnicul confident al iubitului nostru prinț are un fler uimitor în a-l simți pe Lagardère pe urmele sale și nu i-ar părea rău dacă noi i-am servi drept gărzi personale... Pe toți dracii! Mi-ar plăcea mai mult să fiu alături de Lagardère împotriva lui Peyrolles, decît să-mi scot spada pentru acesta, împotriva celuilalt! Nu sînteți de părerea mea, domnilor?

Fiecare avea de plătit intendentului pentru vreo răutate pe care i-o făcuse cîndva. Așa că îl susținură cu tărie.

Era o revoltă fățișă. Nu exista nimeni care să potolească răzmerița. Peyrolles nu mai însemna nimic, cu atît mai mult cu cît le era antipatic tuturor și nimeni nu mai avea ceva de așteptat din partea lui.

Puțin îi păsa de insulte, de altminteri ele nu aveau darul să-l emoționeze. În viața lui, alcătuită doar din mărunțișuri și minciună, auzise multe lucruri de felul acesta! Aștepta, deci, cu nerăbdare ca toate obrăzniciile să înceteze și, după ce ceilalți tăcură, le spuse:

— Oare nu vorbiți prea devreme? Îmi refuzați sfatul și, totuși, vi-l voi da, fiindcă este bun. Cu atît mai rău pentru cei ce nu vor accepta să-l urmeze...

— Ne zvăduiți ză pem? întrebă baronul de Batz. In agest gaz, zîngem origînd gada...

— Aveți nevoie ca altcineva să gîndească în locul dumneavoastră, replică Peyrolles cu acreală. Dacă nici unul dintre noi nu l-a văzut pe Gonzague mort, înseamnă că Gonzague trăiește! Eu unul nu cred în subteranele din care nu se mai iese, în pămîntul care se întredeschide... Domnilor, sînteți mai superstițioși decît femeile!

Grupul fu străbătut de murmure.

— Mențin ceea ce am spus, continuă intendentul. Vă credeți scăpați de sub atotputernicia prințului, fără de care nu sînteți decît niște copii... fără de care, voi, ca și mine, nu sînteți nimic. Ca niște școlari care nu se mai tem de nuia, vă dați aere de libertate ce nu vi se potrivesc și, dacă ar fi ca prințul să nu revină, ați face pînă diseară niște imprudențe din a căror cauză v-ați frînge gîtul...

— Nu se va mai întoarce, afirmă Montaubert.

Peyrolles spuse, ridicînd din umeri:

— Mă angajez să nu-i repet cuvintele pe care le-ați pronunțat adineauri. Îmi erau destinate și le păstrez. Nu vă port nici o pică.

Desfrînații nu mai rîdeau; logica rece a intendentului aproape că le impunea. Toți îl urau, dar erau obișnuiți să se teamă de el.

Peyrolles era acum singurul care nu se simțea stingherit.

— Putem să ne așezăm la masă, spuse. Vă voi informa despre ce trebuie să facem apoi, doar dacă

monseniorul prinț de Gonzague nu o va face el însuși, peste puțină vreme... și contez pe acest lucru.

Această afirmație era făcută cu o asemenea siguranță, încît nimeni nu îndrăzni să mai dea vreo replică.

— Porunciți-i hangiței să ne servească, adăugă. Mai avem două ore în față... În două ore, se poate vedea reînviind un prinț...

Oriol se grăbea deja către bucătărie, pentru a transmite ordinul factotum-ului. Dona Cruz îl opri în prag:

— Ce doriți? îl întrebă.

— Să ni se servească masa. Aceasta este dorința gentilomilor.

— Ce-ați făcut cu fratele hangiței? întrebă Flor. Domnul de Peyrolles, care l-a trimis la moarte, nu va pretinde, desigur, ca sora lui să apară în fața sa. Sînt pe lume dureri pe care trebuie să le respecți, mai ales dacă le ești autor... și, oricare ar fi numărul victimelor făcute, cruzimea are limite...

Își încrucișă privirea cu cea a intendentului.

— Vă este foame, domnule de Peyrolles? strigă cu putere. Nu sînteți singurul înfometat, căci, de ieri, moartea a făcut două victime! Mîncați bine, faceți la fel ca ea. Pentru un lacom, un lacom și jumătate... vă voi servi eu însămi.

Ajutată de o servitoare, puse masa, și desfrînații — care își pierduseră graiul după acest potop de insulte — șovăiră să se așeze.

Felurile de mîncare abureau pe fața de masă și sticle pîntecoase se aliniau deja, unele lîngă altele, dar intendentul nici nu se clintise.

— Dați exemplu, domnule, îl îndemnă dona Cruz, sardonică. Vă este oare frică să nu vă otrăvesc?

— S-ar putea, zise cu îndrăzneală Peyrolles.

— Nu vă temeți, ripostă tînăra. Nu am la îndemînă flori veninoase și nu vă voi oferi un buchet parfumat, de felul celui pe care-l pregătiseți pentru domnișoara de Nevers. De altfel, viața dumneavoastră nu-mi aparține; ea este a celui care și-a rezervat dreptul de a vi-o

lua și, în această calitate, pentru mine este sacră... Este ultima!

Peyrolles tresări.

Era chiar adevărat — dacă Gonzague nu reapărea — că el era ultimul pe listă, singurul supraviețuitor ce mai rămînea să fie ucis, dintre toți cei care-l asasinaseră pe ducele de Nevers în șanțurile de apărare de la Caylus!

Asemenea gînduri nu dau poftă de mîncare. Și, totuși, dona Cruz îl sfida; nu vru să-i rămînă dator și se așeză la masă.

— Mă veți obliga, oare, să gust mîncarea înaintea dumneavoastră? întrebă gitana cu un surîs insultător.

— Te scutesc, ca și de efortul de a-ți bate joc, îi răspunse. Ai vrut să ne servești... Uită cine ești și fii doar servitoare.

Spuse aceste cuvinte pe un ton furios. Lupta se angaja între cei doi adversari și limba, chiar dacă nu era tot atît de ucigătoare ca spada, nu era mai puțin ascuțită.

Complicii lui Gonzague numărau, în sinea lor, loviturile și se întrebau cine va învinge.

Între timp, factotum-ul mai mult gîndea decît mînca. Tînăra băgă de seamă și spuse, rîzînd:

— Sînteți trist că v-ați pierdut stăpînul... este de înțeles... Împăcați-vă cu gîndul și spuneți-vă că veți revedea Spania, în care v-ați dus cîndva — dacă țin bine minte — pentru a răpi o copilă, care, de atunci, s-a făcut mare. Aceea este patria mea! Îmi pare foarte rău că sînt atît de aproape de ea și că va trebui să iau din nou drumul spre Paris, încă din seara aceasta...

— Nu, atîta vreme cît eu mai sînt în viață! exclamă Peyrolles cu glas înăbușit.

Dona Cruz se așeză pe marginea mesei, cu brațele încrucișate, într-o poziție așa de plină de ironie, încît gentilomii erau gata să-i aplaude îndrăzneala.

— Domnișoara de Nevers se simte mai bine, spuse, fără să se emoționeze. Urît din partea dumneavoastră

că nu v-aţi interesat de ea!... Va suporta călătoria cu atît mai uşor, cu cît peste cîteva ceasuri îşi va reîntîlni logodnicul, pe cavalerul Henri de Lagardère. Domnul de Chaverny îl însoţeşte, fără îndoială.

Înţelegînd că în acest duel verbal nu putea decît să piardă, factotum-ul se ridică în picioare, cu pumnii încleştaţi:

— Ajunge! strigă. Domnişoara de Nevers şi dumneata veţi merge acolo unde se va duce domnul de Gonzague, acolo unde vă voi duce eu însumi, în lipsa domniei-sale... şi vă jur că nu veţi fi duse la Paris!

Dona Cruz schiţă un surîs amuzat, şi, schimbînd brusc tactica, propuse:

— Păreţi a fi însetaţi, domnilor... Aş fi dezolată dacă aţi păstra o amintire proastă despre serviciul meu, într-o ocazie care nu se va mai prezenta... Mă duc să caut băutură...

Adevărul era că auzise un semnal ce venea din bucătărie. Merse acolo în grabă şi o găsi pe Jacinta care-o aştepta.

— Fratele meu a venit, spuse aceasta, iar Gonzague a murit!

— Este sigur de asta?

— El însuşi l-a aruncat în torent... şi cine ştie unde duce acesta?

— Domnul fie lăudat! murmură Flor. Aurore este salvată! Buna mea Jacinta, du-te să-i dai vestea!

Ea însăşi, cu braţele încărcate de sticle cu vin spaniol, se întoarse în sală, cu chipul atît de strălucitor, încît Peyrolles se întrebă dacă tăria de caracter a acestei femei nu va fi, cumva, mai puternică decît voinţa lui.

— Beţi, le spuse, iar în ce ne priveşte, domnule, să ne reluăm conversaţia de acolo de unde am lăsat-o. Aveţi, deci, alte intenţii decît ale noastre?

— Este imposibil să avem intenţii identice, ripostă intendentul.

Dar Flor nu cedă cîtuşi de puţin.

— Vă rog să binevoiţi a vă gîndi, reluă ea vorba, că domnul de Gonzague este defunct şi că, dacă avea motivele sale pentru a ne reţine — pe domnişoara de Nevers şi pe mine — aceste motive nu pot fi nici ale dumneavoastră, nici ale acestor domni... Nu toţi sînt asasinii lui Nevers şi, dacă dumneavoastră înşivă aţi fost amestecat în acea crimă, nu aţi făcut-o decît în calitate de instrument... Ori, odată capul dispărut, trebuie să dispară şi braţul... Nu ne mai rămîne decît să aşteptăm pedeapsa... va veni curînd...

— Dacă m-aş teme de ea, murmură Peyrolles, ar fi un motiv în plus ca s-o păstrez pe domnişoara de Nevers în puterea mea...

— Şi care e planul dumneavoastră? întrebă dona Cruz, agresivă şi semeaţă.

— Să vă duc cu mine în Spania, chiar dacă domnul prinţ a murit! Aurore de Nevers era pentru el un zălog viu!... acum, va fi zălogul meu, şi nici măcar Lagardère nu mi-o va lua înapoi.

— Planul meu este, dimpotrivă, cu totul altul, replică gitana, cu sînge rece.

Uşa se deschise brusc în spatele ei

— Dar nu este al meu! exclamă cineva, apărînd în prag.

Un strigăt izbucni din toate piepturile:

— Domnul de Gonzague!!!...

13 În Gîtlejul lui Pancorbo

— Pe toţi dracii! înjură Cocardasse, plesnind cu palma urechile calului, pentru a-l ajunge din urmă pe Passepoil, celălalt „eu“ al său. Iată Pirineii, micuţule, şi cu viteza cu care mergem, îi vom trece ca pe un simplu muşuroi de cîrtiţă!...

Viteza era cu adevărat infernală. Caii, acoperiți de spumă, păreau că nici nu ating pămîntul.

Lagardère contempla și el crestele aurite de soare. Doar cîteva leghe îl despărțeau de ele și, îngîndurat, își spunea că dacă n-o va regăsi pe Aurore înainte de a trece munții, vor apărea dificultăți atît de mari, încît poate se va scurge multă vreme pînă s-o revadă.

Doar cîteva minute de galop, și mica trupă avea să intre în Bayonne.

Deodată, din șanț se ivi un bărbat care ținea în mînă o prăjină lungă și subțire. Acea prăjină își avea rostul său, căci îi sluji necunoscutului pentru a face un salt uimitor și a poposi pe crupa calului, în spatele cavalerului.

Cocardasse își pusese mîna pe spadă.

— Coboară de-acolo, pușlama, urlă gasconul, dacă n-ai poftă ca lama mea să vină în contact cu coastele tale...

Antoine Laho îndepărtă cu o smucitură a prăjinii sale vîrful ascuțit care deja îi amenința trupul și spuse cu simplitate:

— Răbdare! am de vorbit cu stăpînul dumitale.

— Ce dorești de la mine? întrebă acesta.

— Sînteți cavalerul de Lagardère?

— Și ce-i cu asta?

— Nu spuneți nu, asta este bine, vă recunosc. Continuați-vă drumul, vom vorbi la fel de bine și în mers...

Se aplecă la urechea lui și șopti:

— Am încercat s-o salvez pe domnișoara de Nevers — nu am reușit...

Lagardère se înălță în scări și-l privi în ochi.

— Domnișoara de Nevers?! strigă. Ai văzut-o? Spune-mi repede unde se află...

— Acum două ore, răspunse bascul, se afla încă la Bayonne, la hanul *La Frumoasa Hangiță*... Doamne! ați întîrziat prea mult!... Acum... ea se află în Spania...

— Cocardasse!... Passepoil!... Înainte! strigă Henri. Trebuie să trecem în cea mai mare goană prin Bayonne și să-i ajungem, cu orice preț...

— Nu, se opuse cu dîrzenie bascul, trebuie să vă opriți aici, cel puțin pentru o jumătate de oră. Nu este prea mult, pentru a afla tot ce s-a petrecut și ce anume vă așteaptă. În munți vi s-a întins o cursă în care vă veți găsi, negreșit, moartea...

— Nu! de trei ori nu!... Atît de aproape de ea, nu voi pierde nici măcar un minut...

— Între doi pași ai unui om, spuse sentențios munteanul, este loc pentru o veșnicie. Cincizeci de bărbați ne așteaptă în defileul Sierrelor[1], iar noi vom fi doar patru!

— Și cine va fi al patrulea?

— Eu însumi... Dar sora mea este cea care a primit confidențele logodnicei dumneavoastră, ea este cea care vă va vorbi.

— Fie, se învoi Henri. Am încredere în dumneata.

La poarta orașului, Antoine Laho descălecă și luă calul de hățuri. Cîteva clipe mai tîrziu, în timp ce ducea el caii la grajd, Jacinta îi primea pe călăreți în han.

— Spuneți repede, o rugă Lagardère. Ce s-a întîmplat?... Sărmana Aurore!...

— Dar ăștia doi cine sînt? întrebă hangița, arătîndu-i cu degetul pe Cocardasse și pe Passepoil.

Nici unul dintre spadasini nu se simți jignit de acestă lipsă de încredere față de persoanele lor. Cel din urmă își împreunase mîinile și căscase ochii, în extaz: niciodată nu văzuse o femeie mai frumoasă. La rîndul său, gasconul privea cu admirație, într-un colț, către o grămadă de sticle ale căror forme îi păreau a fi — într-un mod cu totul diferit — net superioare celor ale bascei.

— Puteți vorbi de față cu ei, răspunse Lagardère.

Cei doi profesori de scrimă se umflară în pene, în timp ce tînăra femeie le servi, cît ai bate din palme, o gustare sumară.

— Clipele sînt prețioase: o să vă povestesc tot în timp ce veți mînca, îi sfătui ea.

1 *Sierrele* = lanțurile muntoase ale Pirineilor. (n.t.)

Se așeză aproape de cavaler, care îi păru a fi chiar așa cum și-l închipuise, după spusele donei Cruz. Privirile lor luminoase, exprimînd simpatie reciprocă, se întîlneau și se apreciau; aceste două ființe frumoase și curajoase erau făcute pentru a se înțelege de la primul cuvînt.

Jacinta își începu istorisirea, pe care fratele ei o întări, și amîndoi povestiră toate amănuntele diferitelor întîmplări ce se petrecuseră începînd din ajun: fuga ratată din cauza lui Peyrolles, scenele din subterane, curajul donei Cruz și, vai! starea de slăbiciune a domnișoarei de Nevers.

Cînd Laho povesti ce se-ntîmplase între el și Gonzague, lupta de pe marginea torentului și reapariția neașteptată a celui pe care-l crezuse dispărut pentru totdeauna, cavalerul se ridică și luă mîinile fratelui și pe ale surorii.

— Dumnezeu să vă răsplătească, prieteni, le spuse. Eu nu voi putea, niciodată, s-o fac pe măsura devotamentului vostru... Îmi voi aminti de voi toată viața.

Și trebuie ținut seama că Antoine și Jacinta trecuseră sub tăcere tot ceea ce putea să le mărească meritele și nu era absolut necesar pentru înțelegerea situației.

Cocardasse holba niște ochi mai mari decît propria-i spadă și bea de două ori mai mult, pentru a-și ascunde emoția... Îl îmbrățișă pe Antoine și-l sărută cu multă căldură.

— Pe toți sfinții! strigă, în afară de noi, mai sînt și alți oameni curajoși! Permite-i, prietene, primului gentilom din Franța, după Lagardère, să te îmbrățișeze.

În acest timp, Amable Passepoil săruta drăgăstos poalele fustei Jacintei.

— Imediat după ce a reapărut, spuse aceasta, Gonzague a dat poruncă să se-nhame trăsura și să se-nșeueze caii. Domnișoara de Nevers era foarte slăbită și în zadar am implorat să fie lăsată aici. Domnișoara Flor și cu mine am fost nevoite să umplem trăsura cu perne și am culcat-o acolo, arzînd de febră... Aș fi părăsit

totul pentru a o urma, dar paznicii ei m-ar fi împiedicat s-o fac, şi trebuia să rămîn aici spre a vă aştepta... Nu voi uita niciodată... niciodată... sărutarea pe care mi-a dat-o la plecare...

Lacrimi grele se rostogoleau din ochii dîrzei femei, care încheie:

— Aduceţi-o înapoi repede, domnule cavaler... s-o văd alături de dumneavoastră... Cerul îmi este martor că pentru a vedea răsărind acea zi, aş da jumătate din cele care-mi mai rămîn de trăit.

Lagardère se înclină în faţa ei şi îi sărută mîna. Această dovadă mută de recunoştinţă valora cît toate cuvintele.

— Şi-acum, să plecăm, ordonă. Un avans de două ore nu înseamnă nimic...

— Fiecare stîncă ascunde o flintă cu ţeava scurtă, şopti Jacinta. Defileul de la Pancorbo e o cursă ucigaşă. Sînteţi aşteptaţi acolo, şi va fi o minune dacă-l veţi traversa fără necazuri...

Îi împărtăşi cavalerului cele ce fuseseră stabilite între Peyrolles şi contrabandişti şi, oricît de curajoasă era, nu-şi putu ascunde îngrijorarea.

— Dacă nu cunoaşteţi defileul, şopti, sînteţi pierdut...

— Ba deloc, interveni Antoine Laho, aflat alături de Lagardère, îndreptîndu-şi brusc bustul. Rolul meu nu s-a terminat, şi plec cu dumneavoastră. Nu peste multă vreme, Jacinta va pregăti ospăţul de nuntă... Să mergem în căutarea logodnicei... Mă duc să aduc caii.

Basca se aruncă în braţele fratelui său:

— Aşa e bine! da! bravo! Antoine, n-ai aşteptat să ţi-o cer eu... Orice s-ar întîmpla, tu ştii că în munţi există un refugiu sigur. Acolo, ca şi aici, mă veţi găsi mereu...

— Ce inimi curajoase!... şopti Lagardère, adînc mişcat.

Un sfert de ceas mai tîrziu, cei patru bărbaţi galopau pe drumul Navarrei. Nu sperau c-ar putea ajunge la Pancorbo înainte de căderea nopţii, cînd soarele va

începe să scapete şi cînd asasinii vor putea, cu şi mai mare uşurinţă, să-şi ascundă în umbră puştile.

Nu le păsa prea mult, căci erau bărbaţi în stare să treacă pe oriunde. Ţinta lor era Burgos, unde — fără îndoială — o vor găsi pe Aurore de Nevers, pe care, în starea de slăbiciune în care se afla, Gonzague n-ar fi putut s-o ducă mai departe.

Antoine Laho era un ghid în care te puteai încrede. Cunoştea ca-n palmă Guipuzcoa, Biscaya şi toate ţinuturile basce. Cu el se putea merge repede şi, în timpul drumului, termină de povestit lui Lagardère evenimentele petrecute la Bayonne.

Cerşetorii sînt puzderie în Castillia; Aranda de Dueroz este cartierul lor general, de unde se răspîndesc în Aragon şi în întreaga provincie Navarra.

Nu-i fusese greu şefului contrabandiştilor să recruteze oamenii de care avea nevoie. Abia trecuseră de Ebru[1] şi zdrenţăroşii începură să iasă ca din pămînt.

— Astea sînt primele ochiuri ale plasei al cărei centru se află la Pancorbo, spuse bascul. La o distanţă de trei leghe în faţa noastră se ştie deja că ne apropiem.

— Ăştia nu sînt bărbaţi, spuse gînditor Lagardère. Nu te poţi teme de ei...

— Cine poate şti? replică munteanul. Priviţi la acea bătrînă care pare să doarmă în scobitura unei stînci, cu un şirag de mătănii între degete... sub veşmintele sale se află pistoale şi pumnale.

— Sfinte Doamne! mormăi gasconul, am poftă să mă duc să-i ridic fustele bătrînei... Eu nu sînt, aşa ca fratele Amable, un admirator al sexului frumos şi, dacă mumia aia are arme, va trebui să le arate.

Merse drept spre ea şi se porni s-o interpeleze, încă de departe, în limbajul înflorit din Gascogne... Dar, cît ai fi dat ocol unui tufiş, nu mai văzu pe nimeni — cerşetoarea se topise în interiorul stîncii.

1 *Ebru*: Fluviu în Spania, izvorînd din munţii Cantabriei, în Ţara Bascilor, şi care trece prin Navarra şi Aragon, pentru a se vărsa în Marea Mediterană. (n.t.)

Dezamăgirea lui Cocardasse îl făcu pe cavaler să zîmbească.

— Să nu pierdem vremea amuzîndu-ne. Vom găsi mai încolo altele care nu vor mai pieri...

Şi, vreme de un ceas, merseră fără nici un alt incident.

Soarele începea să apună şi vîrfurile munţilor Sierra de Occa nu mai erau luminate decît ici şi colo, cînd o împuşcătură răsună şi se repercută în defilee.

— E un semnal, spuse Laho. Poate că, acum, douăzeci de flinte sînt aţintite asupra noastră.

Cavalerul trase spada. Cocardasse şi Passepoil făcură la fel.

Antoine Laho nu avea decît un pumnal, cu mînerul înfăşurat în sfoară, pentru a nu-i aluneca din mînă. Dar un astfel de cuţit în mîna unui basc valora cît o spadă lată.

Defileul Pancorbo părea a fi la mai puţin de un sfert de leghe depărtare; lungimea lui este tot pe atîta. Cine nu l-a traversat, nu va şti niciodată ce este aceea o cursă ucigaşă. El se deschide ca o despicătură de spadă între doi pereţi de stîncă, înalţi de mai bine de cinci sute de picioare — stînci golaşe şi tăioase, ce surplombează un drum pe care soarele nu-l luminează aproape niciodată.

În lungul drumului curge un pîrîiaş a cărui apă este limpede, dacă nu cumva e colorată de sînge. Dar atît de adesea culoarea ei este roşie, încît nimeni nu o bea niciodată, nici măcar catîrii, care se dau înapoi de lîngă ea.

— Cîţi sînt, după părerea dumitale? întrebă Lagardère.

— Se înţeleseseră pentru cincizeci, răspunse bascul. S-ar putea să fie mai mulţi, fără a mai număra femeile şi copiii care stau de pază şi care sînt cumpăraţi pentru cîţiva maravedişi.

O tăcere adîncă domnea în acea aparentă pustietate... Era deşertul, în toată grozăvia lui — nu acela care se întinde imens şi golaş şi în care vezi măcar cerul, ci

deşertul stîncilor sterpe, dărîmate: adevărate schelete care-şi întind asperităţile ca tot atîtea mîini descărnate.

Antoine Laho făcu o mişcare bruscă:

— Cineva a armat o puşcă, acolo, aproape de tot, şopti la urechea lui Lagardère. Va-ncepe jocul.

Nu mai erau decît o sută cincizeci de paşi pînă la defileu. Cavalerul îşi ridică spada, strigînd:

— Înainte! urmaţi-mă!

Cei patru cai făcură un salt, sub împunsătura pintenilor, şi cursa vertiginoasă începu.

Deodată, ecoul munţilor Sierra se trezi: împuşcături porniră din douăzeci de locuri diferite.

Pălăria lui Cocardasse, găurită de un glonte, îi părăsi creştetul şi zbură pînă la pîrîiaş, pe care porni să plutească, cu pana în sus, ca un catarg.

— Pe toţi Dumnezeii! strigă gasconul, furios. Pălăria mea s-a făcut de ruşine, salutîndu-i pe porcii ăştia. Le-o abandonez, şi gata!

Gîtlejul lui Pancorbo, care, de-a lungul secolelor, a înghiţit atîtea victime, se deschidea pentru a mai înghiţi altele, noi.

Gloanţele şuierau, şi zgomotul împuşcăturilor, în coridorul acela îngust de stînci, se repercuta ca şi cum s-ar fi tras cu zece tunuri.

La intrarea în trecătoare erau postaţi peste douăzeci de oameni. Toţi îl ocheau pe Lagardère.

De obicei, ei nimereau o portocală de la o sută de paşi. Acum nu erau la mai mult de cincisprezece, şi Lagardèret recea printre proiectilele lor ca şi cum i-ar fi făcut plăcere să le audă şuierătura în liniştea serii.

Se vedea încă limpede peste tot, dar nu şi în defileu. Şi cei doi pereţi de stîncă se apropiau unul de celălalt, deja tenebroşi şi înspăimîntători. Drumul era aşa de îngust, încît nu se putea trece decît cîte doi alături, cizmă lîngă cizmă, iar caii atingîndu-şi crupele.

Cavalerul şi bascul galopau în frunte. Cocardasse şi Passepoil veneau pe urmele lor, gasconul înjurînd de mama focului că trebuia să vii tocmai în Spania

pentru a fi obligat să călăreşti nebuneşte în fundul unei prăpastii.

— Fir-ar a dracului de treabă!... Nu poţi respira aici, striga din toţi bojocii... E mai rău decît în celulele Bastiliei, şi m-aş simţi mai în largul meu în buzunarul în care domnul Law îşi pune *nepoţelele*[1]... Hei! Passepoil!

Nici nu terminase bine vorba, cînd o străfulgerare lumină strîmtoarea şi se auzi zgomotul sec al gloanţelor care se loveau de stîncă.

Flintele împroşcaseră cu o salvă de fiare vechi, în care cuiele şi tot felul de bucăţi de fier se amestecau cu plumbii.

Calul lui Laho, cu pieptul sfîşiat, căzu dintr-o dată.

Ceva mai încolo, o masă întunecată bara drumul: erau peste treizeci de bărbaţi care-şi reîncărcau armele.

— Descălecarea! strigă Lagardère de-ndată ce ajunseră aproape de ei. Să dăm la o parte din drum această pleavă umană...

‘ Passepoil apucă cele trei hăţuri în mîna stîngă, în timp ce cu dreapta, ţinînd spada, se apăra.

Cavalerul, Cocardasse şi Laho se aşezară în linie — începea dansul...

Se auzeau clinchete, izbituri în ţevile puştilor şi, ori de cîte ori Lagardère fanda înainte, un trup cădea, cu braţele în cruce.

Cocardasse nu mai spunea nimic, avea treabă. Situaţia era prea gravă şi locul prea lugubru pentru a mai lăsa slobodă obişnuita lui limbuţie.

După obiceiul bascilor, Antoine Laho se strecura pe dedesubt, şi măruntaiele ieşeau din pîntece, în valuri de sînge... Alteori, cuţitul lui căuta gîturile, le tăia — capul nu se mai ţinea decît într-o fîşie de carne.

Pîrîiaşul din Pancorbo începu să rostogolească unde roşii şi horcăieli se ridicară din Gîtlej, către crestele în care-şi aveau vulturii cuibul.

1 *Nepoţelele domnului Law*: Denumire istorică, dată de francezi celei de a treia serii de acţiuni emise de către financiarul John Law (vezi romanul *Cocoşatul* de Paul Féval şi n.t. de la pag. 11 a prezentului volum). (n.t.)

Pe pămînt zăceau deja zece trupuri. Ceilalți rezistau. Contrabandiștii plătiți de Peyrolles erau cei mai îndîrjiți în luptă, și cîteva femei, în spatele lor, reîncărcau armele. Dacă nimeni nu se afla acolo să le ia, trăgeau chiar ele.

Acum se făcuse aproape noapte în fundul defileului Pancorbo. Lupta devenea tot mai dificilă. Nu se mai putea vedea limpede gura flintelor, iar împușcăturile porneau la întîmplare.

— Mii de trăsnete! urlă deodată Cocardasse, mi-au sfărîmat umărul. Ține, ticălosule! candidat la iad ce ești!... n-o să mai spui niciodată „Tatăl nostru"!...

Primise în brațul stîng o cumplită lovitură dată cu patul armei, care-l înfuriase, și acum fanda mînios.

Adevărul este că cei patru viteji aveau doar o șansă la o sută să mai iasă vii din cursa pregătită de Peyrolles...

Lagardère era încă înarmat cu spada de curte, subțire și ușoară, a regentului, cu care găurise deja, pînă a ajunge aici, mai multe frunți. I se frînse în capul unui bătrîn cerșetor, care-i păstră vîrful înfipt între ochi.

Dar ciotul rămas era prea scurt pentru a mai putea fi folosit de cavaler. Acesta îl aruncă înainte, în grămada de adversari, cu o asemenea forță încît mînerul mai putu scoate ochiul unui dușman.

Singura armă ce-i rămăsese erau propriii lui pumni.

— Aici mi-ar plăcea, spuse ca pentru sine, să-i întîlnesc pe Gonzague și pe Peyrolles, în plină zi!

Bezna se adîncea cînd deodată, rezemată de stîncă și stînd în picioare pe un bloc rostogolit de pe creste, apăru o fată ce ținea în mînă o torță, pentru a lumina terenul de luptă.

Ambele tabere putură astfel să-și numere adversarii — dintre asediatori nu rămăseseră decît cincisprezece bărbați, care scoaseră un strigăt de triumf cînd văzură că Lagardère rămăsese fără armă.

Numai trei dintre cei cinci contrabandiști care organizaseră complotul împreună cu Peyrolles mai erau în picioare. Restul bandei era alcătuit din zdrențăroși care puteau fi puși pe fugă.

Cavalerul se apleacă să ia de jos o pușcă, pentru a se sluji de ea ca de o măciucă. Dar un pat de armă se roti, gata să i se abată asupra capului. Soarta îi părea pecetluită...

Și totuși, brațul ce ținea arma îi dădu drumul înainte ca ea să-și fi terminat rotirea. Tăiat din umăr, recăzu inert și însîngerat.

Dacă Antoine Laho nu o putuse salva pe Aurore de Nevers, lama lui de temut salvase acum viața lui Lagardère.

Acestuia nu-i trebuia decît o armă: spadă, pumnal sau bîtă. Întîmplarea îi puse în mînă o flintă cu țeava scurtă, descărcată — această flintă deveni o catapultă. Henri știa acum unde să lovească. Loviturile sale erau cumplite și zdrobeau craniile.

Lupta continua, lugubră, doar la lumina torței ținute de tînăra fată.

Aceasta se sprijinea încă de stîncă, ținînd brațul ridicat, cu capul aureolat de o lumină tremurătoare. Avea tenul bronzat și părul negru al gitanelor din Estramadura[1]. S-ar fi spus că era una dintre acele statui purtătoare de torțe, ca cele ce puteau fi văzute în sălile de intrare ale palatelor, pe vremea vechilor mauri și a frumoaselor sclave.

Pedro, contrabandistul, o întîlnise în munți, în tovărășia cîtorva cerșetori cărora le explicase la ce lovitură trebuiau să ia parte, pentru unul sau doi dùro[2], în funcție de vîrsta sau de puterea bărbatului.

— Mă bag la treaba asta, spusese ea. N-am nevoie de banii tăi; merg ca să văd curgînd sînge.

— O faci pe riscul tău, răspunsese contrabandistul. N-avem nevoie de femei, decît doar pentru a sta de pază. Vrei să faci parte dintre acestea?

— Nu... dar mă voi duce totuși acolo...

Prezența ei era mai utilă decît se bănuise.

1 *Estramadura* (în lb. portugheză, *Estremadura*): Regiune în peninsula Iberică, cuprinzînd ținuturi atît din Spania cît și din Portugalia. (n.t.)

2 *Dùro* = monedă spaniolă din argint. (n.t.)

Într-adevăr, de cum văzuse umbrele înserării lăsîndu-se pe fundul strîmtorii, în vreme ce în alte părţi era încă lumină, se dusese la Brisescia să caute o torţă. Curiozitatea nu i-ar fi fost satisfăcută, dacă lupta s-ar fi desfăşurat în beznă.

Se aştepta ca la intrarea în defileu să apară pe puţin treizeci de bărbaţi, de vreme ce fuseseră angajaţi cincizeci pentru a-i ucide.

Cînd văzuse că nu erau mai mulţi de patru, avînd în frunte un cavaler viteaz şi frumos, înţelesese că nu mai era vorba de-o luptă, ci de un asasinat.

Inima îi zvîcnise în piept... Nu pentru a-i lumina pe-ai săi aprinsese gitana torţa!

Cadavrele continuau să cadă: în pîrîu, cu un clipocit, iar pe drum, cu zgomotul înfundat al unei greutăţi care se prăbuşeşte.

— Rîndurile se subţiază, spuse cavalerul... Pe cai... şi să trecem peste pîntecele celor rămaşi.

Nici nu apucă să se urce în şa, că locul se şi golise.

Banditii, nemaiavînd şef şi dîndu-şi seama că tot opunîndu-se adversarilor lor riscau să mărească numărul cadavrelor, reintraseră între stînci, tot aşa precum ieşiseră. Gîtlejul lui Pancorbo nu mai era blocat decît de trupuri de oameni, dintre care cel mai puţin rănit nu mai avea nici o oră de trăit.

— Dracii nu mi-au înapoiat pălăria, spuse Cocardasse, şi asta tocmai aici, în ţara soarelui...

— Îţi vei cumpăra alta la Burgos, replică Lagardère rîzînd.

— Vai de păcatele mele! nu va valora cît aia, puişorule. Era aproape nouă. Am purtat-o şi în şanţurile de apărare de la Caylus, şi pălăria face niţeluş parte din cap, pe toţi dracii!

Nici unul dintre contrabandişti n-a avut parte de un astfel de discurs la înmormîntare!

Totuşi mai rămăsese cineva în defileu, şi torţa era încă acolo... Coborînd de pe blocul de stîncă ce-i servise drept piedestal, gitana venise, singură, să se posteze pe marginea drumului.

Trecuse cel puțin o oră de cînd acolo se dăduseră lupte; fără îndoială, se întunecase și în afara defileului, și lui Lagardère nu-i plăcea să piardă timpul. Și era tocmai ceea ce avea să se întîmple dacă s-ar fi oprit să se distreze, chestionînd-o pe acea femeiușcă și întinzîndu-se la vorbă cu ea.

Așa că-și avîntă calul în galop, astfel încît să treacă foarte aproape de gitană. Și, aplecîndu-se peste coama animalului, o apucă de talie pe fată, o săltă ca pe un fulg și o instală în șa. În felul acesta va putea sta de vorbă cu ea, fără a risca o întîrziere.

Ochii fetei se luminară de bucurie. Își trecu brațul pe după gîtul cavalerului și, fără a-l pierde din priviri, se lăsă dusă, ca un copil legănat.

Nu-și părăsise torța, iar aerul spintecat de goana calului făcea ca flacăra, alungită ca niște plete, să lumineze în mod fantastic acel grup ciudat, alcătuit din trei cai și cinci persoane: Laho sărise pe crupă la spatele lui Passepoil, iar cavalerul purta o fată pe oblînc.

Doar Cocardasse rămăsese singur pe calul său și continua să ocărască din cauza pierderii pălăriei.

— Sînteți viteaz! șopti fata la urechea lui Lagardère. Dacă aveți nevoie de mine, sînt gata să vă slujesc.

În cursul vieții sale aventuroase, cavalerul văzuse atîtea măști false, încît acum îi era ușor să deslușească sentimentele pe chipuri... acesta era sincer.

— Erai de mult acolo? o întrebă.

— De azi-dimineață. Încă de la ivirea zorilor, contrabandiștii au bătut Sierra în lung și-n lat ca să găsească bandiți... găsești cîți vrei, dacă-i plătești; oamenii de pe-aici sînt atît de săraci...

— Chiar și femei, continuă Henri. Erai cu ei...

Fata își apleacă ochii, cu tristețe.

— Banii crimei nu mi-au mînjit niciodată mîna, spuse. Am venit aici de bunăvoie, presimțind că voi putea fi de folos... Cînd am văzut nepotrivirea de forțe dintre ei și dumneavoastră, mi-am aprins torța pentru a vă permite să vedeți dincotro veneau loviturile.

— Adevărat?

— Jur! strigă gitana, cu mîna ridicată şi cu un asemenea accent de sinceritate, încît a te îndoi de ea ar fi însemnat s-o insulţi.

— Îţi mulţumesc, copilă, spuse Lagardère, mişcat. Ce-aş putea face pentru a te răsplăti?

— Veniţi din Franţa?

— Da...

— De la Paris?

— Sosesc de la Paris... Unde vrei s-ajungi?

— N-aţi auzit, vreodată, vorbindu-se despre o fostă gitanita[1], ca mine, care a părăsit Spania pentru a-l însoţi pe ambasadorul Franţei? Era prietena mea şi o iubeam mult... Dansam împreună dansul bamboleo din Xeres în Plaza Santa[2]... De cînd a plecat, sînt tristă...

— Numele său?

— Noi, gitanii din Granada, îi spuneam Flor... Eu eram singura care ştia că a fost botezată şi că purta şi numele de Maria de la Santa-Cruz[3].

Cavalerul avu o tresărire. Ce instrument nou al sorţii era acesta, de care se putea sluji pentru a le regăsi pe Aurore şi pe dona Cruz? Asemenea ajutoare nu-i lipsiseră şi, totuşi, tinerele erau încă prizoniere.

— Dona Cruz — sau Flor, dacă preferi — a trecut chiar pe-aici, abia în urmă cu trei ceasuri.

— Este imposibil... aş fi văzut-o — n-am părăsit defileul de la orele nouă azi-dimineaţă.

— Nu era singură, ci se afla într-o trăsură, împreună cu o altă fată.

— Pe aici nu a trecut nici o trăsură toată ziua, replică ea, aşa de categoric, încît Lagardère, nemaiînţelegînd nimic, insistă îngrijorat:

— Adu-ţi aminte bine, copila mea; ele erau escortate de opt gentilomi francezi, şi unul dintre aceştia este cel care a dat ordin să fiu asasinat.

1 *Gitanita* (lb. spaniolă): ţigăncuşă spaniolă. (n.t.)
2 *Plaza Santa* (lb. spaniolă): Piaţa Sfîntă. (n.t.)
3 *Maria de la Santa Cruz* (lb. spaniolă): Maria cea a Sfintei Cruci. (n.t.).

— Lucrurile sînt simple, răspunse gitana după cîteva minute de gîndire. Vă întinseseră o cursă aici, iar ei au luat-o pe alt drum... Pamplona și Saragossa...

Istețimea minții ei îl uimi pe Lagardère.

— Așa este, recunoscu el. Iată încă o viclenie a lui Gonzague și a lui Peyrolles... Mi-o vor plăti scump.

— Gonzague?! sări ea deodată. Acesta era numele ambasadorului Franței, care a condus-o pe Flor la Paris... Deci el e dușmanul dumneavoastră?

— Pînă la moarte! răspunse Henri, a cărui frunte se întunecase.

— Dar... ea?...

— Dona Cruz? Este cea mai credincioasă prietenă a domnișoarei de Nevers, logodnica mea. Voiam să ajung astă-seară la Burgos tocmai pentru a le smulge pe amîndouă din mîinile lui.

Glasul cavalerului tremura. Philippe de Mantua îi scăpa și, împreună cu el, și cele două tinere. Unde le va duce?

„Pînă aici", își spunea în sinea sa, „le-am putut merge pe urme pas cu pas, și n-ar mai fi trebuit decît cîteva ore ca să-i ajung. Acum, nu mai sîntem în Franța și nu știu unde se află Aurore."

Își înclină capul, pradă unor groaznice chinuri morale, în timp ce gitanita îl contempla.

— Dacă Flor se află în Spania, spuse, — și cred că așa și este, deoarece afirmați acest lucru — o voi regăsi. Pentru dumneavoastră eu nu sînt decît o țigancă întîlnită pe drum și pe care ați luat-o drept dușmancă. Vreți să aveți încredere în mine și să-mi dați voie să vă urmez, oriunde vă veți duce? Cu această condiție, vă promit să vă redau logodnica...

Se făcuse așa de mică pe șa, atît de umilă în rugămintea ei, încît cavalerul fu adînc mișcat.

— Nu am dreptul, vorbi el, să refuz ajutorul cinstit care mi se oferă, mai ales atunci cînd nu e vorba de a-mi apăra cauza cu spada mea...

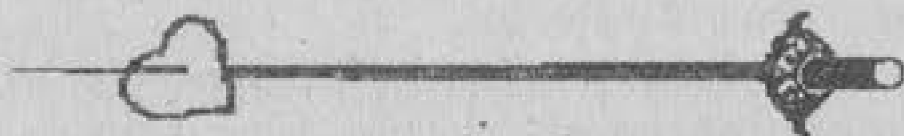
— Spada dumneavoastră! exclamă micuța, lovindu-și fruntea cu palma. Unul dintre contrabandiști a luat de jos ce mai rămăsese din ea și a dispărut în goană... Știți unde se putea duce?

Henri încruntă sprîncenele.

— La naiba, zise cu un zîmbet sardonic, se ducea s-o vîndă! Fusese plătit gras pentru a mă ucide și, pentru a dovedi că am murit, trebuie, desigur, să-i ducă lui Gonzague spada lui Lagardère... Îmi pare rău... ea a aparținut regentului Franței! Dar voi mînui eu și altele...

Izbucni într-un hohot de rîs atît de puternic, încît răsună întreg defileul.

— Don Luiz el Cincelador[1] se pricepe să cizeleze mînere de spadă, spuse cu glas tare, dar știe și să călească lame de oțel!

A doua zi, la Saragossa, un contrabandist acoperit de praf cerea să vorbească cu domnul de Peyrolles.

Primit de către intendentul prințului, el scoase de sub pelerină un obiect pe care-l puse pe masă, întrebînd:

— O recunoașteți?

Intendentul luă în mîini ce mai rămăsese din spada lui Philippe d'Orléans, și mare îi fu bucuria văzînd că era frîntă. I se părea că odată cu ea se frînsese și viața lui Lagardère.

— Cum ai luat-o? întrebă.

— Pentru că nu se mai putea sluji de ea, răspunse omul.

— A murit?

1 *Don Luiz el Cincelador* (lb. spaniolă): Don Luiz era numele sub care Lagardère se ascunsese în Spania, unde se refugiase cu micuța Aurore, copila lui Philippe de Nevers. Pentru a o feri de uneltirile lui Gonzague, o creștea ca pe fiica lui, iar traiul amîndurora îl cîștiga lucrînd ca cizelor (în lb. spaniolă: *cincelador*) de mînere de spadă, meserie prin care își cîștigase un adevărat renume în Spania (vezi cap. II: *Amintiri din copilărie*, din romanul *Cocoșatul* de Paul Féval). (n.t.)

— Mi-ați spus să-l ucid și, ca dovadă, mi-ați cerut să vă aduc spada lui... Iat-o!

— Și ceilalți?

— Ceilalți dorm în Gîtlejul lui Pancorbo... din cinci, cîți eram la Bayonne, în hanul *La Frumoasa Hangiță*, n-am mai rămas decît eu, și mulți alții, care nu știau nimic, decît că trebuiau să ucidă, înroșesc apa pîrîului... Am împărțit cu alții primejdia, dar nu va trebui să împart și aurul...

Peyrolles îi numără contrabandistului suma cuvenită.

— Foarte mulțumesc, spuse acesta, îndesîndu-și buzunarele. Aveți mulți oameni de expediat, în aceleași condiții?

Intendentul nu răspunse.

Gonzague și desfrînații săi se aflau într-o sală învecinată; trecu acolo și aruncă ciotul de spadă pe masă, strigînd:

— Domnilor, din nefericire, cavalerul Henri de Lagardère a murit, și iată aici spada lui Philippe d'Orléans, regentul Franței!

PARTEA A DOUA

TURNUL DIN PEÑA

I Peña del Cid

Într-un sat din Aragon, numit Peña del Cid[1], la cîteva leghe de Saragossa, Aurore de Nevers gemea, zăcînd pe un pat de suferință. Fusese imposibil s-o ducă mai departe de acel sătuc prăpădit, în care se afla de două zile, în singurul han — o dărăpănătură.

O febră puternică îi ardea trupul, iar capul ce răsărea din cearșafuri avea o expresie de suferință spirituală și mai intensă decît durerea fizică. Trăsăturile îi erau descompuse, buzele palide, iar roșeața de pe pomeții obrajilor părea a fi semnul sigur al unei boli grave.

La căpătîiul ei vegheau două persoane: dona Cruz și Gonzague. Vorbeau cu voce scăzută, pentru a nu tulbura odihna temporară a tinerei fete, pe care cel mai mic zgomot o făcea să tresară din somn.

1 *Peña* (lb. spaniolă) = stîncă. Titlul capitolului se referă — prescurtat — la localitatea *Peña del Cid*, care înseamnă *Stînca Seniorului*. (n.t.)

Dar dacă buzele lui Flor nu puteau, în acea clipă, să scuipe blestemul şi să exprime întreaga ură pe care o purta în suflet, ochii ei vorbeau îndeajuns.

— Aţi omorît-o, şopti la un moment dat. Aici voiaţi să ajungeţi...

— Tinereţea va învinge boala — răspunse Gonzague, îngîndurat — şi îngrijirile dumitale o vor împiedica să moară.

Dona Cruz îşi înfipse mîinile în şolduri, aşa cum făcea odinioară, în Piaţa Santa Maria din Madrid, cînd cineva spunea vreun cuvînt neplăcut.

— Mă bazez pe asta, zise, — admirabilă, în această poziţie de sfidare. O voi smulge nu doar din ghearele morţii, ci chiar şi dintr-ale dumneavoastră.

— Tot nebună! murmură Philippe de Mantua, luîndu-i mîna, pe care ea şi-o retrase ca şi cum s-ar fi temut de muşcătura unui şarpe.

— Este departe vremea, spuse mînioasă, cînd vă credeam un om cinstit, domnule prinţ... Vremea în care îmi închipuiam că vă iubesc!... Atunci, da!... atunci eram nebună! Astăzi nu-mi mai rămîne decît regretul că v-am urmat... ruşinea de a fi fost instrumentul planurilor dumneavoastră de a frînge inimile a două femei...

Gonzague ridică din umeri:

— Micuţă revoltată, n-ai fost chiar dumneata aceea care ai făcut ca împrejurările să-ţi distrugă viitorul?

— Viitorul meu era să dansez în spatele palatului Alcazar... să trăiesc veselă şi liberă ca păsările care se duc acolo unde le poartă aripile, urmînd capriciile vîntului... *Santa Virgen!* [1]... Din ziua în care v-am văzut, domnule, am încetat să mai zîmbesc... De atunci, n-am încercat în schimb să plîng, pentru mine şi pentru alţii...

— Trebuia să mă asculţi pînă la capăt... să urmezi drumul pe care ţi-l indicasem. Ţi-aş fi dat puterea.

— A dumneavoastră a scăzut...

— O voi regăsi mîine... Majestatea Sa Regele Spaniei nu se are tocmai bine cu verişorul său din

[1] *Santa Virgen!* (lb. spaniolă) = Sfîntă Fecioară! (n.t.)

Franţa... şi se mai spune că nu se înţelege chiar deloc cu regentul. Se poate face un joc frumos, pentru cine ştie să ia partea cui trebuie...

— Ceea ce înseamnă că veţi fi alături de regele Spaniei, împotriva regentului Franţei. Nu sînt prea surprinsă — unii cîini răi ling mîna care le dă de mîncare... dar, de îndată ce mîna se retrage, o muşcă.

— Asta înseamnă politică, dona Cruz!

— Sînteţi liber să-i spuneţi aşa... eu o numesc altfel...

Gonzague se încruntă.

— Adu-ţi aminte, zise, că Philippe de Mantua poate înceta, pentru o clipă, să fie stăpîn într-un loc; dar a doua zi, el este iar stăpîn, într-alt loc...

— Asta, replică Flor, se datorează faptului că el are mijloace pe care alţii nu le folosesc...

— Ce vrei să spui?

— Nu înţelegeţi?

— Înţeleg că o fată tînără trebuie să-şi măsoare cuvintele.

— Privilegiul femeilor este de a spune unui bărbat ceea ce gîndesc, fără ca el să se supere. Eu profit de acest avantaj...

— Şi despre ce mijloace vrei să vorbeşti?

Ea se învîrti de două-trei ori prin cameră, în vîrful picioarelor, ca o leoaică ce dă tîrcoale, în cuşca sa, înainte de a se arunca asupra îmblînzitorului care se crede cel mai puternic şi pe care-l va doborî cu o lovitură de gheară.

Nici o altă comparaţie nu ar putea descrie mai bine starea de spirit a acestor două personaje. Gonzague avea, de partea lui, armele îmblînzitorului: forţa, fierul înroşit şi biciul. Pînă atunci obţinuse ca leoaica să i se culce la picioare şi să-i lingă mîinile. Dar tocmai cînd credea că a moleşit-o prin captivitate, ea îşi scutura coama şi se întindea... Avea să sară, să muşte poate.

— Ce mijloace? întrebă fata, oprindu-se brusc în faţa lui şi sfidîndu-l cu privirea. Asasinatul?!...

— Taci! exclamă Gonzague, printre dinți. Nu încerca să lupți împotriva mea... te-ai sfărîma ca sticla...

— Ce contează o victimă în plus sau în minus... — răspunse dona Cruz — mai ales eu, care nu însemn nimic? Nu l-ați ucis pe cel care era soț și tată? Și, intrînd în această cameră, nu veneați, oare, să vedeți dacă și copila nu e pe cale să-și dea sufletul? Îndrăzniți să spuneți că nu, dumneavoastră, a cărui mînă poartă pecetea recunoașterii de către cel ce va face dreptate!

O mișcare de mînie îl scutură pe prinț din creștet pînă-n tălpi. Fu pe punctul de a se arunca asupra gitanei, spre a o face să-și înghită vorbele — căci era prea mare îndrăzneala din partea unei țigănci pe care o scosese din gunoaiele străzii, să încerce să se poarte ca o ducesă.

Făcu un pas spre ea, mînat de o furie oarbă, cu brațul ridicat, gata s-o lovească.

Dar văzu, lucind în mîna lui Flor, lama micului pumnal de care nu se despărțea niciodată.

Gitana, în picioare în fața patului în care dormea prietena sa, era gata să o apere, să se apere ea însăși pînă la moarte.

Doar dacă nu este criminal, orice bărbat șovăie să omoare o femeie, mai ales cînd aceasta dă dovadă de eroism.

Gonzague avu timp să reflecteze.

— Iată pînă unde mă împingi, spuse. Era cît pe-aci să comit un omor...

— Sau, poate, era să fac eu dreptate! replică ea, sfidîndu-l în continuare.

Înțelegînd că niciodată nu o va învinge prin violență pe încăpățînata aceea curajoasă, se îndreptă spre un scaun și se așeză, spunînd pe un ton intenționat glacial:

— Greșești purtîndu-te astfel, căci îți riști viața fără nici un profit pentru nimeni. Mi-ar fi de ajuns să dau un ordin, și mîine ai pleca în celălalt capăt al Spaniei, de unde ai fi îmbarcată spre Africa... Crezi că ți-ar plăcea să fii sclavă, sau sultană, dona Cruz?

Cuvintele cădeau, reci și tămîioase, de pe buzele lui Gonzague. Flor înclină capul și nu răspunse.

— În ziua în care aș avea chef să te despart de domnișoara de Nevers — continuă prințul — aș face-o fără a fi nevoie de vreo violență, și nu ai mai revedea-o. Am și alte mijloace, în afară de asasinat, orice-ai spune...

Această amenințare brutală, făcută cu calm, o sperie pe gitană mai tare decît mînia lui Gonzague.

— Să facem pace, reluă vorba prințul, grăbindu-se să profite de acest mic avantaj. Poți să mă ajuți, ajutînd-o totodată pe domnișoara de Nevers. Nu-i doresc moartea...

— Dar eu totuși o doresc, murmură un glas slab, ce venea din alcov. O chem în fiecare ceas, în fiecare minut... Uneori mi se pare că-mi întinde brațele ei descărnate, că mă va lua cu sine... Dar între ea și mine se strecoară mereu o spadă și aud un strigăt: „Iată-mă!..." „Iată-mă!..." Este deviza lui Nevers, strigătul lui Henri de Lagardère, și moartea o ia la fugă!

Gonzague, cu gîtlejul uscat, se ridicase în picioare. Va auzi, oare, răsunîndu-i iarăși în urechi groaznica acuzație, epitetul de asasin?

Furia puse din nou stăpînire pe el. Uitînd orice urmă de respect, pierzîndu-și manierele de mare senior, aproape că urlă, izbind pămîntul cu piciorul:

— Lagardère a murit! Am avut în mîini spada lui frîntă, spada pe care i-o dăduse regentul!

Un dublu țipăt de spaimă umplu camera și Flor se repezi spre Aurore pentru a o susține și a o liniști.

Aceasta din urmă se ridicase în pat, cu ochii rătăciți, cu buzele contractate.

— Mort!... strigă. Henri?... Nu este adevărat!... Aș fi simțit lovitura asasinului... El este cel pe care-l văd... spada sa este cea care mă silește să trăiesc... Mințiți... toți mint aici... Henri trăiește... va ucide!... Henri!... Henri!...

Epuizată de efortul supraomenesc cu care lansase această ultimă chemare, recăzu pe pernă, și de pe buzele

sale nu mai ieşiră decît cuvinte întretăiate, născute din delir.

— Plecaţi, îl sfătui dona Cruz pe Gonzague. Minciunile dumneavoastră, chiar simpla prezenţă, îi fac un rău cumplit. Nu respectaţi nici măcar o muribundă... Plecaţi!

În faţa indignării gitanei, prinţul nu îndrăzni să reziste.

— Peste o oră voi pleca la Madrid, spuse, retrăgîndu-se. Vino la mine peste o clipă, am a-ţi vorbi.

Desfrînaţii rămăseseră la Saragossa. Doar Gonzague şi Peyrolles le aduseseră pe tinere la Peña del Cid, fiindcă doreau să fie singurii care să le cunoască ascunzătoarea.

Dona Cruz se gîndi că trebuie să se ducă la întîlnirea cu Philippe de Mantua. De ceea ce avea să-i spună depindea calea pe care va trebui s-o urmeze, căci ea nu credea absolut deloc în moartea cavalerului.

Cînd văzu că Aurore, cu ochii închişi, a reuşit să adoarmă, coborî, aşadar, în sala în care bărbaţii stăteau la masă şi discutau.

— Ai lăsat pe cineva lîngă domnişoara de Nevers? întrebă prinţul.

— Da... o femeie, care va veni să mă înştiinţeze dacă se va trezi. Spuneţi repede.

Gonzague închise uşa şi se sprijini de ea, pentru a o menţine astfel, deoarece în Spania nu sînt cunoscute zăvoarele; în această ţară, jafurile se fac doar la drumul mare, la lumina lunii.

— Ceea ce vreau să-ţi spun este grav, dona Cruz, începu el. Sînt nişte ordine, şi te-aş ruga să nu mă întrerupi...

— Poate că le voi urma, dacă nu sînt contrare conştiinţei mele.

— Le vei urma! sublinie Gonzague, apăsînd pe fiecare cuvînt şi pe un ton autoritar, care sfida orice replică.

Gitana nu răspunse; dar se ghicea în ea o rezistenţă pasivă, tot atît de energică, pe cît era de tăcută.

— Aşa cum îţi spuneam acum o clipă, reluă Philippe de Mantua, voi pleca la Madrid şi nu ştiu cînd mă voi întoarce. Acolo se pregătesc evenimente importante care vor marca, pentru mine, începutul unei noi epoci de glorie.

Dona Cruz nici nu clipi. El continuă:

— Starea sănătăţii domnişoarei de Nevers îmi dă certitudinea că nu va încerca să fugă... voi trimite un medic care o va vindeca repede.

O scînteie de bucurie luci în ochii lui Flor.

— Ne lăsaţi singure aici?... întrebă cu prea multă grabă, căci îşi muşcă imediat buzele.

— Nici gînd, răspunse Gonzague, zîmbind. Trebuie să fiu ţinut la curent cu tot ce se va întîmpla şi mă îndoiesc că dumneata îţi vei lua această sarcină. De altfel, domnişoara de Nevers nu poate rămîne în acest han sordid. Am poruncit să vi se pregătească nişte apartamente demne de ea şi de dumneata... Acolo veţi fi în siguranţă.

Ea schiţă un gest de indiferenţă, iar prinţul continuă, arătînd cu degetul fereastra dincolo de care se desfăşura o splendidă panoramă:

— Vezi, acolo sus, acel castel cocoţat pe Sierra Teruel? De îndată ce fiica doamnei de Gonzague va putea fi transportată — spuse, apăsînd batjocoritor pe acel nume — vei merge să locuieşti acolo, împreună cu dînsa.

Dona Cruz aruncă o privire spre locul indicat şi desluşi doar o grămadă de pietre ce semănau cu nişte ruine. Uitîndu-se mai bine, putu vedea că o parte a castelului era locuibilă.

— Un cuib de vulturi, se strîmbă ea. Locul este sălbatic, zidurile sînt, fără îndoială, groase... Vulturul va pătrunde totuşi acolo!

— Îţi spun că Lagardère a murit!

Flor replică, ridicînd din umeri:

— Chiar dacă l-aţi fi ucis cu propria mînă, dacă nu i-aţi prins ultima răsuflare, mai bine puneţi-vă la

îndoială victoria... Şi acum, vreţi să ne închideţi acolo sus?... Fie... Lagardère va veni să ne caute acolo!

— A căzut mort în defileul Pancorbo... Nu va mai ieşi niciodată...

— Nici dumneavoastră, monseniore, n-ar mai fi trebuit să ieşiţi din subterana din Bayonne... Există morţi care revin!...

— N-are importanţă!... Nu veţi fi singure...

— Şi cine va fi temnicerul nostru?... Domnul de Peyrolles, fără îndoială? Nu-i repugnă nici o îndeletnicire, nici chiar aceea de a sechestra nişte femei.

— Eu însumi, aprobă intendentul, batjocoritor, înclinîndu-se în mod ostentativ. Este o îndeletnicire plăcută, pentru că îmi va oferi farmecul companiei dumneavoastră, pe aceste meleaguri oarecum aride.

— Mă tem foarte mult să nu vă pară de nesuferit. Eu nu voi rîde niciodată, iar dispreţul pe care-l meritaţi va face conversaţia mea prea puţin plăcută. Totuşi, dacă într-o zi mă veţi vedea surîzînd, aceasta se va datora faptului că nu veţi mai putea face nimic pentru a ne reţine şi că veţi fi foarte aproape de clipa în care vă veţi ispăşi păcatele... S-ar putea chiar să aplaud, domnule de Peyrolles, cînd veţi primi permisul de liberă trecere pentru Lumea de Apoi...

Intendentului nu-i plăcea să se lupte cu gitana. Gonzague îi veni într-ajutor, intervenind:

— Dona Cruz, îţi interzic ca, pe vreo cale oarecare, să-i aduci la cunoştinţă doamnei prinţese de Gonzague locul în care i se află fiica... S-ar putea să vă coste scump pe amîndouă.

— De ce ar avea a se teme? Mi-aţi spus că nu-i doriţi moartea!...

— Şi repet această afirmaţie. Dar o voi apăra de oricine ar încerca să mi-o ia...

— Ceea ce ne dă dreptul de a ne apăra împotriva dumneavoastră. Nu contaţi pe supunerea mea... M-am născut liberă... şi liberă voi muri... Aşa că nu trebuie să vă fac o promisiune pe care mă voi sili să n-o respect...

Şi de altminteri, de ce vă faceţi griji? Domnul de Peyrolles are misiunea de-a ne păzi.

Dona Cruz îi aruncă factotum-ului o privire încărcată de atîta dispreţ, încît acesta se întrebă dacă bărbaţii erau cei îndreptăţiţi să se considere sexul tare.

— Şi totuşi, dacă ai fi vrut, ai fi fost ducesă...

— Adevărat, diavolul şi dumneavoastră mi-aţi fi dat acest titlu, răspunse Flor cu ironie în glas. Dar nu va fi nevoie de seniori cu rang aşa de înalt pentru a deveni marchiză; cred că domnul de Chaverny va fi, el singur, îndeajuns pentru aceasta.

— Speranţa asta e întemeiată pe o glumă, sărmana mea copilă, rîse batjocoritor prinţul. Descreieratul acela de Chaverny ţi-a vorbit despre aşa ceva într-o seară cînd era beat.

— Aceasta este o treabă ce ne priveşte numai pe noi doi. Dar, de-aş fi marchiză sau doar gitană, oricum nu sînt o criminală. Şi nu aceeaşi ar fi fost situaţia dacă aţi fi făcut din mine ceea ce doreaţi...

— Cu atît mai rău pentru dumneata...

— Şi pentru dumneavoastră — mai ales pentru dumneavoastră. Era vorba mai mult de interesele dumneavoastră decît de ale mele; şi acesta este motivul pentru care regretaţi atît de mult că aţi pierdut partida. Dar vă pierdeţi timpul, monseniore! Sînteţi aşteptat la Madrid pentru a deschide era noilor dumneavoastră puteri...

Făcu în bătaie de joc o reverenţă şi ieşi pe uşă.

— Se încăpăţînează, îi spuse Philippe intendentului său. Supravegheaz-o foarte îndeaproape; mai ales să nu poată nici să scrie, nici să primească scrisori de la nimeni. Răspunzi de asta cu propria-ţi persoană.

Peyrolles se apropie de stăpînul lui.

— Şi dac-ar opune o prea mare rezistenţă? şopti cu vocea lui plină de viclenie. Dacă ar fi periculos să fie lăsată mai mult timp în tovărăşia Aurorei, şi dacă ar fi necesar să se folosească alte mijloace... deosebite?... sau va trebui să nu mergem pînă la capăt?

În gura lui Peyrolles, acel ticălos sinistru, întrebarea era de o importanță capitală. Ochii lui mici și cenușii erau tăioși ca oțelul și, în mijlocul feței sale colțuroase, ca de pasăre, nasul coroiat avea forma unui cioc de vultur.

Există tîlhari care jefuiesc oamenii într-un colț de codru... Peyrolles, în orice clipă a fiecărei zile, încerca să jefuiască o viață! Cu brațele sale lungi, cu degetele încovoiate și cu picioarele subțiratice, părea un păianjen al morții. Sîngele dulce al gitanei ar fi fost tocmai bun de supt...

— Cum? întrebă Gonzague, prefăcîndu-se că nu înțelege.

Intendentul întinse brațul:

— Cînd vom fi acolo sus...

— Ei, bine?...

— O fată tînără, aventuroasă, ba chiar imprudentă, care se plimbă pe vîrful unui turn sau pe marginea unei prăpăstii, poate fi cuprinsă de amețeală... și piciorul îi poate aluneca... S-a mai văzut așa ceva... Turnurile sînt înalte, iar stînca se înalță la o sută de picioare deasupra văii...

Philippe de Mantua își prinse capul în mîini și începu să se gîndească — ideea valetului își croia drum în mintea stăpînului.

Aplecîndu-se din nou, Peyrolles murmură:

— O nenorocire nu vine niciodată singură. În loc de una, ar putea fi două...

Mersese prea departe, căci Gonzague tresări și spuse, ridicîndu-se:

— Nu acesta este planul meu. Am socotit că Aurore trebuie să trăiască — ea este momeala care trebuie să-i atragă pe alții, scutul pe care îl vom pune între aceștia și noi... zălogul viu pe care-l vom putea schimba contra a tot ce am pierdut. Moartea ei ar pune o barieră veșnică între noi și Curtea Franței.

— Dar constituie tot atît de bine și un obstacol, monseniore, dacă ținem seama de ceea ce vreți să faceți la Madrid; este o ghiulea legată de picior, care

vă va paraliza mişcările. Regentul o poate cere lui Philippe al V-lea, iar doamna de Gonzague ar putea veni, ea însăşi, s-o caute la Escurial[1]... Aţi fi obligat să daţi explicaţii... creditul vi s-ar micşora brusc.

— Pe Dumnezeul meu! strigă Gonzague, încrucişîndu-şi braţele. Inteligenţa ta scade, sărmane Peyrolles! Teama de a te afla aici, faţă în faţă cu Lagardère, te face să devii feroce... doar dacă nu cumva ţi-e frică chiar de dona Cruz? Nu vor trece nici opt zile, şi între Franţa şi Spania se va declara război, iar eu voi contribui la asta din toate puterile. Dacă Lagardère n-a murit la Gîtlejul lui Pancorbo, aşa cum mi-ai afirmat, voi avea grijă să fac să fie arestat şi trimis la vechiul turn din Navarra, numit *Ejea de los Caballeros*[2], sau să fie spînzurat în piaţa Cevada, între două şiruri de călugări din ordinul P*az Y Caridad*[3]

— După cîte cred, monseniore, nu mai avem a ne teme de Lagardère. Dar doamna prinţesă este mai primejdioasă — va căuta să-şi regăsească fiica, iar regentul o va ajuta.

— Voi face să fie condusă înapoi la frontieră, dacă va veni în Spania. Titlul meu de soţ îmi dă acest drept.

— Alberoni vă susţine... Este drept, nu mă gîndisem...

— Oricum ar fi, continuă Gonzague, iată ce instrucţiuni îţi dau: alege, prin împrejurimi, doi servitori devotaţi şi, de îndată ce domnişoara de Nevers va fi instalată în castel, nimeni să nu mai intre acolo, cu excepţia doctorului şi a dumitale... Dar nenorocire aceluia ce se va atinge de viaţa acestei tinere sau de cea a donei Cruz! În partida pe care o jucăm nu avem nevoie de prea multe cadavre — uneori acestea se pot ridica pentru a ne acuza!

— Fie precum spuneţi, răspunse Peyrolles. Să trăiască... pînă la moartea noastră!...

1 *Escurial:* mică localitate unde există o fostă reşedinţă a regilor Spaniei, la 10 km de Madrid, construită într-o vale aridă a munţilor Guadarrama de către regele Filip al II-lea, la sfîrşitul secolului al XVI-lea. Escurialul este totodată un palat, o mănăstire şi o necropolă. (n.t.)

2 *Ejea de los Caballeros* (lb. spaniolă) = Suliţa Cavalerilor. (n.t.)

3 *Paz y Caridad* (lb. spaniolă) = Pace şi Caritate. (n.t.)

2 Doi paznici

Micuțul marchiz de Chaverny nu mai era același. Dacă pierduse orgiile de la casa pentru distracții a lui Gonzague, le avea pe cele ale regentului, care nu neglija niciodată să-l invite la saturnalele[1] sale, aproape zilnice.

Dar nu se ducea acolo decît cu o figură plictisită, iar rîsul său nu suna ca odinioară, obraznic și limpede.

Philippe d'Orléans aproape că și uitase că-l exilase pe Gonzague și banda lui; de altminteri, avea o mulțime de alte treburi pe cap!

Existau bănuieli în legătură cu Curtea de la Madrid — lucrurile aveau să se încurce. Curtea cea mică de la Sceaux, unde domneau ducele și ducesa de Maine, începea să semene cu un vulcan. Tot ce era împotriva regentului era primit acolo cu brațele deschise și, sub boschete, în timp ce se recitau versuri, sau cînd La Grange-Chancel[2] citea Filipicele[3] sale, se urzea conspirația lui Cellamare.

Dar toate acestea erau afacerea abatelui Dubois, care și-a cîștigat astfel mitra de cardinal.

1 *Saturnale*: festivități romane, destinate a reaminti epoca de aur în care Saturn domnea în Latium. Se sărbătoreau în ziua a 14-a a calendelor lui ianuarie. August le-a prelungit durata cu trei zile, în timpul cărora totul era destinat plăcerilor. În sens figurat: momente de dezordine și desfrîu. (n.t.)

2 *La Grange-Chancel* (François Joseph Chancel, zis ~) (1677—1758), poet dramatic francez, autor al unor piese mediocre. Compromis în conjurația lui Cellamare, a lansat împotriva lui Philippe d'Orléans trei pamflete în versuri, denumite *Filipicele* (1720). Închis în insula Sfînta Margareta, a evadat și s-a retras în Olanda, unde a scris alte două *Filipice*. Operele sale, astăzi uitate, demonstrează decadența tragediei clasice. (n.t.)

3 *Filipicele:* discursuri pronunțate de Demosthene împotriva lui Filip al Macedoniei, care amenința independența Greciei (sec. al IV-lea î.e.n.). Ca o imitație a acestor discursuri, considerate capodopere de elocvență, Cicero a intitulat *Filipice* cele paisprezece discursuri ale sale prin care îl acuza pe Antoniu că vrea să-i succeadă lui Cezar (sec. I î.e.n.). Prin extindere: scriere violentă și satirică. (n.t.)

În tovărăşia lui Fillion,[1] regentul se limita la conciliabule al cărui scop era cu totul altul decît problemele de stat, deşi acea femeie practica şi meseria de spioană pe lîngă cea de desfrînată. Ea avea o cheie care-i permitea, la nevoie, să intre la prinţ neştiută de nimeni; Ibagnet, portarul principal al palatului, şi Breon, valetul de cameră al prinţului, primiseră ordinul de a se face că n-o văd. Astfel încît, după cum avea chef şi la orice oră dorea, prinţul o asculta adesea pe Fillion.

Una dintre „locatarele" sale avea un rendez-vous cu secretarul prinţului de Cellamare, ambasadorul Spaniei. Şi s-a întîmplat că secretarul a venit foarte tîrziu, trebuind să se ocupe de numeroase şi importante misive pe care abatele Porto-Carrero le lua cu sine la Madrid. El a făcut prostia de a spune aceste lucruri, iar Fillion a avut şansa de a le auzi. O jumătate de oră mai tîrziu, Dubois[2] era informat şi trimitea emisari în urmărirea abatelui. Acesta a fost prins la Poitiers, avînd asupra sa toate hîrtiile — compromiţătoare în cel mai înalt grad. Printre ele se afla o listă cu şaizeci de conjuraţi, care avea să-i coste mult pe cei ale căror nume figurau pe ea.

Nu era vorba nici mai mult, nici mai puţin, decît de răpirea tînărului rege şi a regentului şi de proclamarea lui Filip al V-lea drept rege al Franţei. Cît timp acesta se va afla la Madrid, Alberoni urma să guverneze în numele lui la Paris. Mai ales acest ministru avea de cîştigat din unirea celor două coroane, şi totul era pregătit în acest scop. Nu mai rămăsese decît să se dea foc la pulbere.

1 *Fillion (La)*: codoaşă celebră la începutul secolului al XVIII-lea. Juca rolul de spioană, spre profitul cardinalului Dubois. Se crede că ar fi dezvăluit regentului conspiraţia lui Cellamare. Printr-o inadvertenţă, autorul îi ortografiază numele în mod greşit: *Fillon*. (n.t.)

2 *Dubois* (Guillaume) (1656—1723): prelat şi om de stat, numit de obicei abatele Dubois, mai întîi preceptor al ducelui d'Orléans, apoi consilierul său, după ce acesta a devenit regent; în 1718 devine arhiepiscop de Cambrai, în 1721 — cardinal, iar în 1722 — prim-ministru. Diplomat foarte abil, a fost celebru prin cinismul şi moravurile sale. (n.t.)

Cu cîteva zile înaintea descoperirii complotului, Chaverny ieşea de la un supeu al regentului. Poate că ceilalţi se amuzaseră?... Nu era şi cazul său, şi nici măcar nu era ameţit de băutură.

Era lună plină şi razele ei luminau străzile oraşului mai bine decît ar fi făcut-o lămpile cu ulei fumegînd de care domnul Voyer d'Argenson nu se îngrijea deloc, fiind mult prea ocupat, zi şi noapte, la mănăstirea Madeleine de Traînel, unde se pare că erau multe călugăriţe tinere şi frumoase.

Tînărul gentilom mergea urmărind malul Senei, fără a lua seama că el însuşi era urmărit de cîţiva derbedei, de care domnul d'Argenson nu se ocupa mai mult decît de felinare.

O! ce minunată era poliţia pe vremea aceea!... Dar oare s-a schimbat ceva de-atunci?...

Tot mergînd, micuţul marchiz se gîndea că de la plecarea lui Lagardère nu se mai auzise vorbindu-se nici despre el, odată ce trecuse de Chartres, nici despre domnişoara de Nevers, şi nici de dona Cruz. Este ade-vărat că trecuseră mai multe zile de la ultima vizită pe care o făcuse doamnei de Gonzague care, în urma dispariţiei fiicei sale în cimitirul Saint-Magloire, se închisese din nou în durerea sa.

„Şi totuşi, vara mea îmi promisese că-mi va aduce la cunoştinţă cea mai mică ştire", se gîndea, tot mergînd; „la rîndul său, regentul nu pare nici el să fie mai bine informat, căci altminteri mi-ar fi vorbit în noaptea asta... Tăcerea lor este cel puţin ciudată. Mă voi duce chiar astăzi s-o văd pe vara mea de Gonzague."

Această decizie pe care îşi promitea s-o pună în aplicare îi descreţi fruntea. Chaverny nu era dintre cei care se lasă mult timp apăsaţi de tristeţe; continuă să meargă în lungul cheiului, fluierînd. Ajungînd în apropiere de Pont-Neuf, auzi paşi, atît în faţă cît şi în urma lui. În faţă nu se afla decît un bărbat; în spate, erau trei. Lăsînd la o parte numărul, Chaverny trase concluzia, după o scurtă privire, că pericolul venea mai ales de la

spate. Într-adevăr, după cîte își putea da seama la această oră, nu era vorba nici de niște cetățeni pașnici, nici de oameni din paza de noapte și, doar dacă nu erau niște poltroni, nimic nu-i obliga pe acei oameni să-și țină spada în mînă.

Dimpotrivă, cel care era singur și-o ținea în teacă. Era înfășurat într-o manta de culoare întunecată și trecu fără măcar a întoarce capul. Marchizul se asigură că nu se alătura celorlalți. După ce i se risipiră temerile în această privință, constată cu uimire că cei trei necunoscuți se apropiaseră îngrijorător de mult.

Vorbeau între ei pe șoptite și, mai mult ca sigur, conversația lor nu se referea la frumusețea stelelor într-o noapte senină.

Chaverny își scoase ușurel sabia din teacă și o ținu strîns în lungul coapsei, pentru a fi repede gata de ripostă. După ce se pregăti astfel, încetini pasul și se întoarse brusc în loc, ridicînd spada.

Era și timpul — trei lame îl amenințau deja.

— Sîntem — spuse unul dintre spadasini — niște sărmani gentilomi fără un ban, siliți să cerem de pomană trecătorilor. Iată pălăria mea, monseniore. Veți fi foarte generos dacă veți pune ceva înăuntru...

Și spunînd aceste cuvinte, își puse pălăria de fetru pe marginea parapetului și luă poziția de gardă, încadrat de cei doi tovarăși ai săi.

— Ciudate purtări aveți, domnii mei, replică Chaverny, rîzînd. De obicei îmi depun obolul în cutia milelor, la biserica Saint-Magloire, și fără a mi se cere..

— Pălăria mea e o cutie ca oricare alta...

— Ba, deloc, ripostă Chaverny. Este soioasă, și mi-aș murdări degetele!

Și, cu latul săbiei, trimise improvizata și impusa cutie a milelor să plutească pe Sena.

Oțelurile începură îndată să zăngăne, și marchizul își dădu seama că avea de-a face cu adversari puternici. Derbedeii aveau încheietura mîinii solidă și vîrful spadei, iute.

Bărbatul care se depărta singur în noapte se opri brusc la auzul armelor ce se izbeau şi făcu cale-ntoarsă.

„Doamne sfinte!“ îşi spuse Chaverny, „dacă mai vine şi al patrulea, s-ar putea ca multă vreme de-acum înainte să nu mai merg la supeurile regentului.“

— Ţine-te tare, amice, îi strigă necunoscutul, sînt alături de dumneata!

Această diversiune avu efectul de a atrage asupra celui ce intervenise atenţia spadasinilor care, toţi trei, întoarseră capul în acelaşi timp. Acesta le-a fost ghinionul: Chaverny profită de ocazie şi, cu spada, ţintui de trup braţul unuia dintre ei.

Cu tot sîngele ce şiroia, individul nu se dădu bătut şi-şi apucă sabia cu mîna stîngă. Felul lui de a lupta rămase la fel de strîns şi de regulat, aşa cum se practică în sălile de scrimă. Aventurierii posedau o certă ştiinţă a armelor şi se putea să fi fost profesoraşi de scrimă din provincie, veniţi să-şi caute norocul la Paris.

Poate că procedeul lor de a-l găsi era cam îndrăzneţ? Oricum, nu era practic. Lucrul fu demonstrat de către Chaverny şi de noul său tovarăş. De îndată ce micul marchiz simţi o spadă alături de a sa, îşi recăpătă buna dispoziţie şi-şi întări muşchii. Cei doi gentilomi făcură pase atît de reuşite, încît în faţa lor se creă în curînd vid — spadasinii socotiseră că e mai prudent să-şi ia tălpăşiţa şi să meargă să ceară de pomană în altă parte. Cel mai obraznic dintre toţi îşi pierduse, cu acest prilej, pălăria şi cîştigase o rană urîtă.

Cei doi tineri se priviră şi amîndoi scoaseră cîte un strigăt de uimire:

— Chaverny!

— Navailles! Aşadar, n-ai plecat împreună cu Gonzague?

— Nu... Ceea ce nu mă împiedică, de altfel, să fiu exilat ca şi ceilalţi...

— Exilat?... tu?...

— Pot să ţi-o afirm. Numele meu figurează pe lista scrisă şi semnată chiar de mîna regentului. Şi, cum n-am

chef să dau o raită prin Bastilia, prefer să nu ies decît noaptea.

— Şi datorită acestor împrejurări te-ai aflat aici, ca să-mi dai ajutor?

— Într-adevăr...

— Ei, bine! dragul meu Navailles, un serviciu trebuie să fie răsplătit printr-un alt serviciu; pînă în douăzeci şi patru de ore îl voi vedea pe regent şi vei putea să te plimbi la soare, ca toată lumea. Dar încă ceva, totuşi — de ce nu l-ai însoţit pe Gonzague?

Micuţul marchiz ştia că, dintre toţi prietenii săi din ajun, Navailles era unul dintre cei mai sinceri. Şi de aceea îi punea o întrebare atît de directă.

— De ce l-ai părăsit tu însuţi? replică Navailles, înălţînd cu mîndrie capul.

Cei doi bărbaţi se priviră o clipă, fără a vorbi.

— De ce? exclamă deodată Chaverny, strîngînd mîna celuilalt. Pentru că nici tu, nici eu nu sîntem făcuţi să slujim un asasin. Dragul meu Navailles, cu toată putreziciunea de acum, noi mai avem o rămăşiţă de conştiinţă. Dacă la cimitirul Saint-Magloire ai fi fost de partea mea în loc de a-mi fi împotrivă, poate că lucrurile s-ar fi petrecut altfel?

Navailles îşi înclină capul. Ne reamintim că, într-adevăr, el fusese cel care-l rănise pe Chaverny.

— Durează mult, răspunse, să scuturi un jug pe care ţi l-ai pus singur. Nu am mai ezitat cînd am văzut că erau atacate nişte femei... Dacă mi-ar fi fost apropiate, aş fi plecat cu Lagardère...

Marchizul îi sări de gît.

— Am fost nişte nebuni, spuse, e timpul să devenim serioşi... Aşadar, încotro te duceai?

— Mergeam la întîmplare, să dau puţin aer plămînilor mei şi să-l vîr, cu vîrful spadei, în plămînii tîlharilor care-şi permit să atace nişte gentilomi.

— Vino la mine, îi propuse Chaverny. Vom petrece restul nopţii discutînd, şi o să-ţi împărtăşesc un plan care, cu siguranţă, te va face să zîmbeşti.

Braţ la braţ, tot sporovăind sub clarul de lună, îşi continuară drumul.

Strada d'Arras, căreia studenţii îi spuneau mai adesea *rue des rats*[1],

La rue d'Arras
Où se nourrissaient maints grands rats[2],

aşadar, strada d'Arras era pustie la acea oră. Studenţii dormeau.

Pe acea stradă locuia Chaverny, nu departe de palatul Colbert. Firea lui veselă se împăca mai bine cu acest cartier în care regula era rîsul, decît cu posomorîtele construcţii grupate în jurul Luvrului şi Palatului Regal — greoaie şi îngîmfate ca şi burghezii pe care-i adăposteau.

După ce valetul său pusese pe masă două pahare şi o carafă plină cu o licoare ademenitoare, îl trimise să se culce şi se întinse pe un fotoliu, invitîndu-l pe Navailles să facă acelaşi lucru.

— Te ascult, spuse acesta. Vom vedea dacă prin gura ta poate vorbi înţelepciunea.

Marchizul îşi puse un picior peste celălalt, îşi netezi mînecile, dădu un bobîrnac jaboului şi răspunse, sigur pe sine:

— Aşa cred. Între fostul Chaverny, cel nebun, şi actualul Chaverny, sînt opt zile, tot atîtea nopţi şi o mare diferenţă... Evenimentele îi maturizează pe oameni...

— Aşadar, te crezi matur? întrebă cadetul Navailles, zîmbind.

În loc să răspundă la întrebare, micul marchiz replică:

— Ce părere ai despre cavalerul de Lagardère?

1 *Rue des rats* (lb. franceză) = strada şobolanilor. Porecla era dată străzii d'Arras, datorită asemănării de pronunţie. (n.t.)

2 (În lb. franceză, în text): *Strada rue d'Arras,/ Unde se hrăneau o mulţime de şobolani mari.* (n.t.)

— Mai sînt viteji în Franța, răspunse Navailles, dar nici unul nu-l întrece. În plus, este cinstit și loial... ceea ce-i un lucru rar în zilele noastre...

— Ai fi gata să-l slujești?

— L-am slujit pe Gonzague împotriva lui... ar fi fost mai demn, din partea noastră, să facem contrariul...

— E și părerea mea. Ș-acum, ce crezi despre domnișoara de Nevers?

— Este demnă de el... Dacă ajutorul spadei mele îi poate fi de folos, o țin la dispoziția sa. Tu ai fost mai norocos decît mine... ai putut să i-o oferi pe a ta.

— Asta n-a servit la nimic... dar nu din cauza mea!

— Și rana nici nu ți s-a închis bine...

Spunînd aceste cuvinte, Navailles avea un tremur în glas.

— Îți cer iertare, adăugă, dar tu singur te-ai rănit...

— Te rog — să vorbim despre altceva, îl întrerupse Chaverny. Ce gîndești despre dona Cruz?

— Dacă aș avea despre ea aceeași părere ca tine — replică, rîzînd, Navailles — aș fi gelos... Dona Cruz va fi marchiză; am această presimțire, și i-o doresc. De altfel, chiar dacă i-aș putea oferi ceva mai bun, n-aș face-o... pentru că o iubești... și pentru că ea te iubește...

— De unde știi?

— Am ochi de văzut și urechi de auzit. Nu sînt adevărate cele ce ți-am spus?

— Ba este adevărat, răspunse cu simplitate marchizul, fără pic de vanitate. Într-o zi vom face o nuntă, și nu va fi ca aceea pe care o visa Gonzague.

După o scurtă tăcere, Navailles întrebă:

— Și unde sînt acum, toți trei?

Se referea la Lagardère, Aurore și mica gitană, fără a mai fi nevoie să le spună numele.

— Habar n-am... Și nici regentul nu știe nimic, iar doamna de Gonzague nici atîta. Tocmai asta mă îngrijorează...

— Există un mijloc sigur pentru a afla...

— Da, spuse Chaverny, privindu-l țintă. Mă pregăteam să ți-l propun...

— Şi să-mi ceri să vin cu tine?

— Eşti isteţ, prietene Navailles... Dacă nu te-aş fi întîlnit în seara asta, aş fi plecat singur... Aveam intenţia să cer permisiunea, chiar astă-seară, din partea verişoarei mele de Nevers, iar mîine, din partea regentului. Va trebui s-o cer pentru doi?

— Poţi dispune de mine, marchize. Nu trebuie — ca Lagardère şi ca tine — să salvez o logodnică, dar cel puţin îmi voi spăla mîna de murdăria pe care a căpătat-o slujindu-l pe Philippe de Mantua şi ascultînd ordinele lui Peyrolles. Asta doreşti de la prietenia mea pentru tine?

Chaverny îl îmbrăţişă.

— Mulţumesc, îi spuse. Nerevenirea cavalerului înseamnă că Gonzague îşi ţine încă prada. Îl putem ajuta să i-o smulgă, fără a fi nevoiţi, pentru asta, să vărsăm sîngele lui Montaubert, al lui Nocé şi al celorlalţi. Ni s-au deschis ochii înaintea lor... poate se vor întoarce la noi prin propria lor voinţă. În ziua în care Lagardère nu-i va mai avea în faţa sa decît pe prinţ şi pe intendentul acestuia, vor trebui să-şi încheie nişte socoteli cumplite!

— Spania este mare, zise Navailles. Îl vom putea găsi pe cavaler?

— Urmele unui astfel de bărbat sînt uşor de găsit. Tot urmărindu-i pe răpitori, îşi jalonează drumul cu lovituri de spadă.

Cei doi prieteni îşi petrecură dimineaţa împreună, făcînd pregătiri pentru apropiata lor plecare. La ora trei se prezentară la doamna de Gonzague — Navailles nu se mai temea de Bastilia.

Din ziua în care Chaverny adusese Aurorei batista pe care Lagardère, prizonier la Châtelet, scrisese cu sîngele său; cu începere, mai ales, din lugubra seară a întîmplărilor din cimitirul Saint-Magloire, cînd căzuse alături de cavaler, apărînd-o pe domnişoara de Nevers, prinţesa îi purta o simpatie mai adîncă decît voia s-o arate.

Ea își păstrase veșmintele de doliu, dar chipul palid, răvășit de lacrimi, i se lumină de un zîmbet, în timp ce-i întindea mîna marchizului să i-o sărute.

— Doamnă și mult iubita mea vară, i se adresă acesta, zilele se scurg fără ca cei doi copii să se reîntoarcă la căminul lor.

Lacrimi grele se rostogoliră pe obrajii prințesei.

— Plîng și mă rog, spuse. Dumnezeu nu-mi ascultă ruga.

— Iar eu vin să vă cer o favoare, continuă Chaverny.

— Vorbește; fără îndoială îți este acordată de mai înainte...

— Există, doamnă, datorii care se impun de la sine. A mea este limpede... sau, mai curînd, a noastră, căci domnul de Navailles este alături de mine...

— Domnul de Navailles nu era, oare, unul dintre favoriții prințului? întrebă doamna de Gonzague, a cărei frunte se întunecă.

— Da, doamnă, răspunse acesta, și tocmai de aceea vreau să-mi ispășesc greșeala. Am avut aportul meu la tot ce putea contribui la răpirea fiicei dumneavoastră. În ziua în care mi-am dat seama că, în acest fel, îmi pierdeam onoarea, am făcut cale-ntoarsă. Iată cauza prezenței mele aici...

— Dumnezeu să te ierte, așa cum o fac eu, murmură prințesa. Dacă domnul de Chaverny te primește alături de dînsul, înseamnă că este sigur de dumneata.

— Dacă permiteți, doamnă, interveni marchizul, mîine vom fi în drum spre Spania. Poate că brațul nostru nu-i va fi inutil lui Lagardère?... Noi sîntem trupuri din care se vor face scuturi...

— Scuturi în care niște săbii blestemate au făcut unele spărturi, spuse prințesa. Ce-ți face rana?

Navailles păli, dar avu puterea să intervină, pentru a explica, plin de demnitate:

— Spada blestemată era a mea... am aruncat-o... Cea pe care o port la coapsă este nepătată! Dacă poate contribui la salvarea fiicei dumneavoastră, binecuvîntați-o, doamnă!

Își trase lama din teacă și se înclină în fața văduvei lui Nevers. Aceasta făcu deasupra semnul crucii și-și puse buzele pe oțel.

— De acum înainte vă este consacrată, dumneavoastră și copiilor dumneavoastră, spuse Navailles. Nu va sluji nici o altă cauză.

Chaverny luă cuvîntul:

— Ne autorizați să plecăm?

Prințesa trecu în capela sa și îngenunche o clipă la picioarele crucifixului deasupra căruia se afla portretul ducelui de Nevers.

— Voi pleca și eu cu dumneavoastră, declară, ridicîndu-se. Este de datoria mea să merg să-mi caut fiica.

— Își va da regentul permisiunea? obiectă marchizul, uimit la culme.

— Philippe d'Orleans nu-i poate refuza acest lucru văduvei lui Nevers... Dacă nu, mă voi duce să-l rog pe rege...

Chaverny știa că deciziile luate de această femeie erau irevocabile. Nu îndrăzni să insiste mai mult.

— Dacă paza noastră vă pare suficientă, spuse, fiți încredințată că viețile noastre vă aparțin:

Prințesa replică:

— Domnilor, purtarea dumneavoastră de acum vă absolvă de greșelile din trecut... Recunoștința mea vă dovedește cu prisosință acest lucru... Vreți să mă însoțiți la regent?... Mîine vom putea, fără îndoială, să plecăm, iar Dumnezeu îi va reda mamei copiii!

3 Curierul regal

Philippe d'Orléans nu renunța prea des la plăceri pentru afaceri. Dar în acele clipe, situația era dintre cele mai grave. Chiar în acea dimineață, în prezența abatelui Dubois și a mini-

strului Le Blanc, documentele prinţului de Cellamare fuseseră capturate şi puse sub pază straşnică.

La uşile ambasadorului Spaniei stăteau de pază muşchetari, iar el se putea considera un prizonier în propria-i locuinţă.

Din toate părţile veneau ştiri despre persoane importante implicate în conspiraţie, şi mai mulţi cardinali — monseniorii de Bissi, de Polignac, de Rohan — erau ţinuţi sub observaţie.

Curtea de la Sceaux era obiectul unei supravegheri atente. Regentul, care se văzuse ameninţat cu pierderea puterii, se hotăra să se gîndească la treburi serioase.

Sfatul abatelui Dubois era să se trimită imediat un curier la Madrid, pentru a-l invita pe domnul de Saint-Aignan, ambasador al Franţei pe lîngă Filip al V-lea, să părăsească Spania cît mai curînd. Căci era probabil ca, la aflarea veştii despre arestarea ambasadorului său la Paris, Alberoni să plătească cu aceeaşi monedă.

— Ai pe cineva la îndemînă? îl întrebă regentul.

— Nu m-am gîndit încă la asta — răspunse Dubois — dar, în două ore, voi găsi omul.

— Ai grijă să nu le fie devotat conjuraţilor...

— Dacă nu m-aş teme de aşa ceva, aş fi găsit deja douăzeci.

— Nu este vorba decît de unul, dar să fie sigur. După ce-i vei fi dat instrucţiuni, îl vei trimite să le primească pe ale mele.

La drept vorbind, Philippe d'Orléans n-avea încredere în oamenii lui Dubois şi nu i-ar fi displăcut să aibă, el însuşi, pe cineva la îndemînă, gata de a-l trimite în Spania.

Tocmai acestea îi erau gîndurile în clipa în care doamna de Gonzague îşi făcu anunţată cererea de audienţă pentru ea şi pentru domnii de Chaverny şi de Navailles.

— Navailles la Paris! exclamă el. Din două lucruri, unul e sigur: ori s-a despărţit definitiv de Gonzague, ori

este un emisar, un spion al prinţului pe lîngă soţia sa, şi chiar la Palatul Regal! E, într-adevăr, o îndrăzneală prea mare, şi n-am s-o îngădui.

Între timp, în anticameră, cineva se apropiase de gentilomi, după ce o salutase pe prinţesă cu o plecăciune adîncă.

Acel cineva era domnul de Machault, succesor al lui Voyer d'Argenson la conducerea poliţiei.

— Domnule marchiz, i se adresă lui Chaverny, vă prezint omagiile mele; dar regret că nu pot face acelaşi lucru faţă de însoţitorul dumneavoastră... Domnule de Navailles, sînteţi arestat!

— Mă fac garant pentru el! strigă Chaverny, iar Alteţa Sa Regală, în persoană, va anula ordinul de exil peste o clipă...

— Se poate, replică şeful poliţiei, dar ultimele mele instrucţiuni — şi datează chiar de aseară — sînt să mă asigur că prinţul de Gonzague şi întreaga sa suită au părăsit cu adevărat teritoriul Franţei. Puteţi, domnule de Navailles, să-mi dovediţi că acest ordin a fost anulat în ceea ce vă priveşte?

— Nu...

— În acest caz, urmaţi-mă. Datoria mea este ca, deocamdată, să vă oblig la aceasta, aşteptînd ca domnul de Chaverny să obţină eliberarea dumneavoastră, lucru pe care-l doresc din toată inima.

Porunci imediat să vină căpitanul jandarmilor şi-i dădu ordin să-l conducă pe domnul de Navailles la Bastilia. Acesta se înclină înaintea prinţesei, impasibilă şi rece, ca întotdeauna, şi strînse mîna prietenului său.

— Fii fără grijă, îl asigură Chaverny. Peste o oră vei fi liber.

Jandarmii veniseră deja să se posteze în jurul gentilomului, cînd Philippe d'Orléans — dornic să-i arate doamnei de Gonzague mai mult interes şi o mai mare solicitudine, după evenimentele ce se petrecuseră — apăru el însuşi, în prag.

— Ce se-ntîmplă? întrebă.

Machault înaintă.

— Este domnul de Navailles, răspunse. Potrivit instrucțiunilor ce mi s-au dat, îl conduc la Bastilia.

— Binevoiți să amînați puțin acest ordin, spuse regentul. Doamna prințesă și cei doi domni să intre în cabinetul meu și să fim lăsați singuri.

Vederea acestei femei de nepătruns și împietrite, înveșmîntată în negru și care de la moartea ducelui de Nevers nu mai părăsise doliul, produsese întotdeauna asupra lui — în rarele prilejuri cu care o văzuse — un efect ciudat. El, care nu respecta nici o femeie, care nu avea decît priviri de pofte lubrice pentru tot ce purta veșminte femeiești, nu îndrăznea să ridice ochii asupra acesteia, care totuși rămăsese frumoasă. O punea într-o categorie aparte — cea a ființelor intangibile, care sînt mai apropiate de cer decît de pămînt. Îi adresă un salut plin de respect și o pofti să ia loc, întrebînd-o:

— Care este, doamnă, motivul căruia îi datorăm onoarea vizitei dumneavoastră?

— Vin să cer Alteței Voastre autorizația de a pleca în Spania.

— Dumneavoastră?

— Eu însămi, monseniore...

— Este un lucru pe care poate că l-aș fi permis acum șase luni... poate chiar și ieri, spuse cu glas scăzut Philippe, după o clipă de gîndire. Astăzi, este imposibil!

Prinșesa i se aruncă la picioare:

— Acum zece zile mi-a fost răpită copila, pentru a doua oară. Alteța Voastră Regală nu ignoră acest fapt. Cel care, după mine, are cel mai mare interes să o regăsească, cel care mi-a jurat să mi-o aducă înapoi — cavalerul Henri de Lagardère — n-a revenit încă. Viața nu-mi mai este decît un martiriu; dacă fiica mea trăiește, vreau s-o regăsesc; dacă a murit, trebuie s-o știu!

— Liniștiți-vă, doamnă, și mai aveți răbdare cîteva zile. Chiar astăzi trebuie să trimit la Madrid un curier; de cum se va înapoia, veți ști care este situația.

— De-ar trebui să merg eu însămi, pe jos, aş face-o, monseniore. Doar o mamă îşi poate regăsi copilul, şi n-aş putea să mă încred într-un curier.

Regentul avu o inspiraţie subită.

— Chiar dacă acel curier ar fi domnul de Chaverny? întrebă.

— Eu?! exclamă marchizul.

— Dumneavoastră însivă, domnule. Cred că nu faceţi parte dintre obişnuiţii Curţii de la Sceaux şi, cu ştirea mea, nu complotaţi împreună cu ambasadorul Spaniei?

— Nu am cinstea de a-l cunoaşte.

— Cu atît mai bine pentru dumneavoastră. Este o cinste care ar fi putut să vă coste scump.

Privirile lui Philippe d'Orléans se opriră asupra lui Navailles.

— Dar dumneavoastră, domnule? Îl cunoaşteţi pe prinţul de Cellamare?

— Am auzit pronunţîndu-i-se numele... Ştiu chiar că, la un moment dat, ar fi trebuit să ascult de nişte ordine date de dînsul.

Această sinceritate îl făcu pe regent să tresară.

— Şi ce fel de ordine erau acelea? întrebă.

— Urmau să-mi fie transmise. Nu le-am primit niciodată.

— Prin cine?... Prin domnul de Gonzague, fără doar şi poate?... Este implicat în afacere... Inutil să mi-o ascundeţi, ştiu... Iar dumneavoastră făceaţi parte dintre acoliţii săi?

— Este adevărat, monseniore... Dar lucrurile s-au schimbat domnul de Gonzague este în exil.

— Unde ar fi trebuit să fiţi şi dumneavoastră, spuse cu asprime regentul. Ar fi fost mai puţin primejdios decît să vă riscaţi viaţa în meseria de agent secret al prinţului pe lîngă doamna prinţesă, chiar pînă şi aici!...

Navailles îşi ridică, mîndru, capul şi susţinu privirea regentului, fără a clipi.

— Alteța Voastră Regală îmi va permite să-i atrag atenția că se înșeală. Nu sînt agentul nimănui; conștiința și spada mea sînt libere!

Acest răspuns respectuos și demn produse asupra regentului un efect foarte favorabil. Cu toate viciile sale, în pofida a tot ce i s-ar fi putut reproșa, Philippe d'Orléans era de o mare bunătate sufletească și ierta ușor. Întrebă, pe un ton mai puțin tăios:

— Știți ce riscă cel ce încalcă legile exilului?

— Cea mai mică pedeapsă este Bastilia... cea mai severă — securea călăului! Știu, monseniore.

— Atunci, de ce vă aflați aici?

— Pentru că există ramuri care se despart de trunchi, cînd trunchiul e putred. Nu faptul că îmi este adversar mă îndepărtează de domnul de Gonzague, ci rușinea de mine însumi și pentru ceea ce eram pus să fac. Conștiința se poate revolta; a mea căuta un prilej — l-a găsit în cimitirul Saint-Magloire.

— Monseniore, interveni Chaverny, Navailles și cu mine am hotărît, în dimineața aceasta, să ne ducem să ne punem spada în slujba domnului de Lagardère, pentru a-l ajuta s-o recapete pe domnișoara de Nevers...

— Ceea ce mă obligă — răspunse regentul, zîmbind — să-i trimit înapoi pe jandarmii care-l așteaptă pe prietenul dumneavoastră pentru a-l conduce la Bastilia.

— Așa cred, monseniore, replică Chaverny, cu obișnuita lui franchețe.

— Ei, bine! iert greșelile trecute ale domnului de Navailles. De acum înainte este liber, ca și spada și conștiința sa. Sper să le dea o bună folosință.

— Aceasta depinde de Alteța Voastră și de felul în care se va judeca cererea noastră, se grăbi să spună micul marchiz, întrerupînd, ca din nebăgare de seamă, gestul prin care regentul le făcea deja semn să se retragă. Din partea sa, doamna prințesă nu ne dă autorizația de a ne alătura cavalerului decît dacă ne însoțește ea însăși.

— Așa este, confirmă Aurore de Caylus. Poate că fără dînșii nu m-aș fi gîndit deloc la asta, în așa măsură

vă luați angajamentul de a nu trece frontiera. Acum nu este vorba numai de securitatea dumneavoastră personală, ci există rațiuni de stat, pe care le veți cunoaște în scurtă vreme. Veți rămîne acolo, sub paza domnului de Navailles, în așteptarea domnului de Chaverny care va pleca înaintea dumneavoastră și care, după cîteva zile, vă va regăsi în acel oraș. Am să-i încredințez o misiune importantă. Îl consider în stare să se ocupe de două probleme simultan: să afle ce se petrece la Curtea din Madrid și să-i caute pe domnul de Lagardère și pe domnișoara de Nevers.

Prințesa încercă să mai insiste, dar se izbi de hotărîrea dictată de rațiune a regentului, care o conduse pînă în pragul cabinetului său, promițînd să-i trimită, chiar a doua zi, documentele necesare plecării.

— Îl rețin pe marchiz, spuse, salutînd-o. Domnul de Navailles vă va conduce, doamnă.

Sună și ceru să-i fie trimiși de Machault și Dubois.

— Domnul de Navailles este liber să meargă oriunde dorește, îi explică regentul șefului poliției, cînd acesta se prezentă. Trimiteți-vă înapoi oamenii.

Chipul viclean al abatelui apăru în ușă.

— Alteța Voastră a poruncit să fiu chemat?

— Da... Iată omul de care ai nevoie pentru a merge la Madrid.

Dubois și Chaverny nu fuseseră niciodată în relații strînse, ceea ce nu-l împiedica pe cel de-al doilea să-l deteste net pe cel dintîi — și nu era singurul! — în timp ce abatele nu avea, decît prea puțină stimă față de marchiz.

— Domnul de Chaverny este cam tînăr pentru a îndeplini o atare misiune, spuse bănuitorul ministru.

Schimbară o privire în care li se citea antipatia reciprocă, iar regentul, pe care situația îl amuza, începu să rîdă.

— Hei! Dubois, asta va însemna un băiat drăguț mai puțin, care să alerge după fustele prietenelor dumitale.

Chaverny nu scăpa niciodată prilejul unei glume răutăcioase.

— Alteța Voastră greșește, șopti. Domnul prim-ministru și cu mine nu ne căutăm metresele în același mediu.

Lui Philippe d'Orléans nu-i displăcea să-i vadă ofensați pe cei din preajma sa și — cum era încîntat să marcheze punctele — spuse, continuînd să rîdă:

— Înghite-o, abate. Cocoșul nu este chiar atît de tînăr, îți arată pintenii!

— Pintenii mai pot fi și tăiați...

— Așadar, pe ai dumitale au uitat să ți-i taie la Fillion? ripostă marchizul.

Auzind aluzia la femeia al cărei nume simboliza desfrîul Curții și al nobilimii, regentul făcu o ușoară strîmbătură și vru să pună capăt acestui schimb de cuvinte dulci-acrișoare.

— Gata cu gluma, porunci. Știi, marchize, ce se petrece la ambasada Spaniei?

— Deloc, monseniore...

— Atunci Dubois își va povesti pe îndelete totul. Voi reveni peste o clipă și voi completa instrucțiunile pe care ți le va da.

Dubois se strîmbă, dar pricepu că nu era cazul să lupte împotriva voinței stăpînului său, care se ridicase și se îndrepta către ușa propriului apartament.

— Deoarece aceasta este voința Alteței Voastre... murmură.

— Ți-o poruncesc... Am spus: *totul*, domnule abate. Nu va trebui să ascunzi nimic, nici măcar numele.

După plecarea regentului, abatele Dubois rămase un timp tăcut. Apoi, fără prea mare tragere de inimă, se hotărî totuși să-l pună la curent pe Chaverny cu ceea ce se știa despre conspirație. Îi făcu cunoscut scopul ei, apoi îi indică principalele personaje implicate — nu erau dintre cele mai puțin importante din regat — și îl uimi, aducîndu-i la cunoștință că dacă nu s-ar fi întors împotriva lui Gonzague, chiar el, marchizul, ar fi fost exilat, împreună cu banda acestuia.

— Și ce va rezulta din toate astea? întrebă marchizul.

— În interior, cîteva pedepse exemplare; în exterior, război cu Spania.

— Frumoasă ocazie de a mi se da un brevet de locotenent la muşchetarii regelui, spuse Chaverny, cu un hohot de rîs. Nu-mi lipsesc decît o sută cincizeci de mii de livre pentru a plăti taxa.

— Este o ambiţie cam prea mare, tinere, mai ales pentru ceea ce vei avea de făcut. Regentul vrea doar să te trimită la Madrid să-l rogi pe domnul de Saint-Aignan să se întoarcă în Franţa.

— Şi dacă-şi îndeplineşte bine misiunea, îl întrerupse Philippe d'Orléans reintrînd în cabinet, nu văd ce l-ar împiedica să devină muşchetar al regelui. Nu ai şi dumneata pretenţia de a deveni arhiepiscop? Pe cinstea mea, Chaverny va şti să ţină muscheta mai bine decît îţi vei ţine dumneata toiagul de arhiepiscop!

Această glumă nu fu pe gustul abatelui şi, cum deseori obişnuia să spună lucrurilor pe nume, nu se sfii să riposteze:

— Ceea ce va dovedi în faţa istoriei că regentul Franţei nu se pricepea mai bine cînd îşi alegea căpitanii armatelor sale, decît atunci cînd îi alegea pe prinţii bisericii.

— Şi că, pentru a fi muşchetar — replică Chaverny — trebuie să ştii să ţii o spadă... pe cînd pentru a purta mitra este de ajuns, uneori, să deţii... favorurile.

Se oprise la timp, spre a nu lăsa să-i scape vreun cuvînt prea jignitor, care ar fi putut să-l coste scump mai tîrziu; căci, dacă în acel moment se simţea protejat de regent, căruia îi plăcea destul de mult să-l necăjească pe Dubois, mai tîrziu ministrul ar putea să inventeze motive destul de bine întemeiate pentru a-i asigura o locuinţă în Bastilia.

— Pune să se pregătească permise de liberă trecere pentru domnul de Chaverny, spuse Philippe. Va pleca în seara aceasta. Şi să i se înmîneze o mie de livre din caseta mea.

Tînărul marchiz se înclină, mulţumind:

— Aşadar, ce va trebui să fac, ca să-mi arăt recunoştinţa pentru o asemenea solicitudine din partea Alteţei Voastre?

— Te vei duce să-l informezi pe domnul de Saint-Aignan că, pînă în cinci zile, domnul de Cellamare va fi arestat și închis și că, spre a evita o soartă asemănătoare, trebuie să părăsească în cel mai scurt timp posibil Madridul și Spania.

— Este prea puțin lucru, monseniore; în acest mod nu-mi voi cîștiga niciodată pintenii

— Nu știi ce te poate aștepta pe drum. Principalul este să mergi repede. Dar nici cealaltă parte a rolului dumitale nu-mi este mai indiferentă — trebuie să-i găsești pe domnul de Lagardère și pe domnișoara de Nevers în cel mult opt zile, in pofida oricăror riscuri și primejdii. După acest răgaz, vor începe ostilitățile împotriva Majestății Sale Catolice. Nu-ți va mai rămîne decît să vii să raportezi doamnei de Gonzague, la Bayonne, tot ce vei fi aflat în legătură cu fiica domniei sale, și să vă prezentați în avanposturile armatei, unde te vei putea înrola sub ordinele mareșalului de Berwick, în corpul de armată al domnului de Riom.

— Vă mulțumesc, monseniore, spuse Chaverny aplecîndu-se să sărute mîna regentului. Îmi voi face datoria de ostaș.

Prințul se întoarse către abatele Dubois, aducîndu-i la cunoștință că doamna de Gonzague va pleca a doua zi spre frontieră împreună cu cadetul Navailles și că patru mușchetari cenușii[1] trebuiau să fie în orice clipă gata pentru a o escorta pînă la Bayonne.

1 *Mușchetarii cenușii:* Cînd în Franța s-a introdus folosirea muschetelor — arme de foc premergătoare puștii — soldații care le mînuiau au fost numiți *mușchetari*. Mai tîrziu, denumirea a fost aplicată în mod special unui corp de armată alcătuit din gentilomi călare, ce aveau sarcina de a sigura paza regelui, făcînd parte din casa sa militară. Creat în 1622 de către Ludovic al XIII-lea, acest corp cuprindea la început 100 de oameni. În 1665, Ludovic al XIV-lea a creat o a doua companie, fixînd efectivul fiecăruia la 250 de oameni. Aceste două companii se deosebeau prin culoarea cailor lor, care erau cenușii sau negri. Una purta denumirea de *Mușchetarii cenușii*, cealaltă se numea *Mușchetarii negri*. Deoarece Ludovic al XIV-lea a dat acestora din urmă uniforme stacojii, ei erau numiți și *Casa militară roșie*. Desființate în 1775, companiile de mușchetari au fost reînființate în 1789, desființate iar în 1791 și înființate din nou în 1814, pentru a se renunța definitiv la ele în anul următor. (n.t)

Abatele, cu buzele strînse, nemulțumit că regentul lua hotărîri fără să-l consulte, era pe punctul de a ieși pentru a pregăti permisele de liberă trecere și a da porunci cu privire la locurile de schimbare a cailor, cînd Philippe d'Orléans îl opri zicînd:

— Asta nu e tot... Aș dori, de asemenea, să-l văd pe cavaler înrolat în armată, căci el singur valorează cît o companie întreagă. Pentru a face acolo o figură onorabilă, îi vom acorda titlul de conte...

— Conte!... exclamă Dubois.

— Îți displace, domnule abate?

Acesta nu răspunse.

— În actele de înnobilare va trebui să fie scris că, de acum înainte, cavalerul de Lagardère va purta titlul de conte. Le vei înscrie, încă din seara aceasta, în registrul lui Hozier, pentru ca mîine, la plecarea sa, doamna de Gonzague să le poată lua cu sine. Ea însăși i le va înmîna. Aceasta este voința mea!

— Gonzague a plecat, șopti Dubois. Dar, în locul unui curtean se găsesc alți zece.

— Și aceștia preferă să se îndepărteze de Curte, ripostă Chaverny. Ei vor putea cel puțin să-și justifice favoarea primită prin vreo acțiune de merit. Dacă ar rămîne aici, v-ați da silința să-i distrugeți.

— Nu uitați, domnule — spuse abatele, pus pe harță — că dacă veți ajunge prea tîrziu, domnul de Saint-Aignan va fi întemnițat, și că și dumneavoastră ați avea aceeași soartă. Închisorile din Spania nu au nimic plăcut, și nu acolo v-ați găsi brevetul dumneavoastră de mușchetar.

Marchizul făcu în fața lui Dubois o piruetă atît de caraghioasă, încît regentul nu-și putu stăpîni rîsul.

— Voi ajunge la timp, nu vă fie teamă, spuse Chaverny cu veselie. Să ajungeți tot atît de repede la mitra dumneavoastră, domnule abate, și, de cum mă voi întoarce, dacă veți ști cum se dă o binecuvîntare, o voi cere pe a dumneavoastră.

— Taci, Chaverny, interveni regentul, îl vei face să-i treacă prin minte să-mi ceară pălăria de cardinal.

Dubois îi privi pe amîndoi cu acea expresie ironică pe care o arbora uneori și gura sa batjocoritoare schiță un zîmbet. În sinea lui își spunea că deja se gîndise la asta și că poate nu era departe clipa în care purpura de cardinal va servi drept paravan mîrșăviilor sale. Dar socoti că nu era cazul să răspundă.

Două ore mai tîrziu, marchizul — după ce se sfătuise cu doamna de Gonzague — se îndrepta în galop spre Madrid, urmat de un singur servitor. Puțin îi păsa de Dubois și de brevetul de mușchetar pe care-l ceruse cu unicul scop de a-l înfuria pe abate. Dorința sa cea mai fierbinte era să-i găsească cît mai grabnic pe Lagardère, pe Aurore și pe Flor. Dacă prietenia și respectul îl obligau să se intereseze mai ales de primii doi, un alt sentiment îi făcea inima să tresară de speranță și de bucurie la gîndul că o va revedea pe dona Cruz!

4 Întîlnire cu ambasadorul

Drumul nu fu, pentru Chaverny, decît o lungă serie de etape. Le străbătu ușor, fără altă preocupare decît cea de a merge cît mai repede posibil.

Inima îi bătu ceva mai tare doar după ce trecu Pirineii — dintr-o clipă într-alta îi putea întîlni pe cei pe care se grăbea atît de mult să-i revadă.

Totuși, trebuia să se abată din drum, interesul său personal fiind subordonat interesului general care, pentru moment, era cel al Franței. Și, după ce-și va fi îndeplinit misiunea, nu mai avea, oare, opt zile în care putea rămîne în Spania? Și ce nu se poate face în opt zile, cînd ești ferm decis să le utilizezi cu folos?

Chaverny străbătu Navarra, un colț din Vechea-Castillie și, la Medina-Celi, porni pe drumul ce ducea

spre Saragossa și Madrid. Aproape că-și atinsese ținta călătoriei. Pînă atunci, nici un obstacol nu i se ridicase în cale și nimic nu lăsa să se întrevadă c-ar putea apărea de acum înainte. Galopa, deci, cu încrederea celui ce se știe asigurat în privința viitorului.

Dar, uneori, de la pahar la buze e cale lungă. Plecase la 8 decembrie din Paris și-i trebuiseră numai șase zile pentru a ajunge în punctul în care se afla, doar la cîteva leghe de Madrid. Cu toate acestea, ținînd seama de situația atît de tensionată dintre Franța și Spania, acest interval de timp fusese mai mare decît ar fi fost necesar pentru ca evenimentele să facă un pas considerabil.

Alberoni nu aflase nimic din cele ce se petrecuseră la Paris și nici despre descoperirea complotului lui Cellamare. Această lipsă de vești fusese salvarea domnului de Saint-Aignan, totuși în mai mică măsură decît o vorbă plină de haz, spusă de el într-o împrejurare potrivită, și iată cum:

Philippe al V-lea suferea de hidropizie și, cum moartea părea să plutească asupra sa, fu cuprins de o asemenea spaimă, încît întocmi în grabă un testament, prin care lăsa regența reginei Elisabeta și cardinalului Alberoni.

Spania nu avea nimic de pierdut în persoana sa; dar ne putem întreba ce ar fi devenit sub guvernarea acestor doi complici: Elisabeta Farnase[1] și fiul grădinarului din Piacenza[2]?

Dar fapt este că testamentul a fost întocmit de ambasadorul Franței care nu se putuse abține să-și exprime părerea în legătură cu acest lucru.

— S-ar putea foarte bine — îi spusese el cuiva — ca aceste dispoziții testamentare să aibă aceeași soartă cu cele ale lui Ludovic al XIV-lea.

1 *Elisabeta Farnese* (1692—1766): fiica lui Odoa al II-lea, duce de Parma. S-a căsătorit cu Filip al V-lea, regele Spaniei, în 1714. (n.t.)

2 *Piacenza:* oraș-cetate în Italia, provincia Emilia. Întemeiat de către gali, a fost distrus de Hanibal. Refăcut ulterior, a jucat un rol important în evul mediu, destinul său unindu-se cu cel al orașului Parma. În Piacenza s-a născut Alberoni. (n.t.)

Cel căruia îi vorbise transmisese imediat aceste cuvinte cardinalului care, atît pentru a se răzbuna, cît și pentru a-i fi dezagreabil regentului, porunci ducelui și ducesei de Saint-Aignan să părăsească Madridul în douăzeci și patru de ore.

Ba chiar consideră că acest termen este prea lung, așa încît a doua zi de dimineață, un ofițer de poliție veni să-i roage pe ambasador și pe soția sa să urce în trăsură. Ce n-ar fi dat cardinalul, chiar în aceeași seară, pentru a-i avea încă în ghearele sale?

Chaverny vedea deja estompîndu-se siluetele bisericilor și palatelor din Madrid, cînd un vîrtej de colb se ridică pe drum, la o oarecare distanță în fața sa.

Curînd putu desluși o caleașcă escortată de un gentilom ce călărea lîngă portieră și de cîțiva valeți. Era,oare, vreun senior din Castillia, care se întorcea la moșiile sale?

Totuși, cînd ajunse destul de aproape, își dădu seama că acel echipaj nu părea deloc a fi spaniol, și uimirea lui fu și mai mare cînd, în momentul în care cele două grupuri ajunseră faă-n față, îl recunoscu pe ambasadorul Franței, pe care-l văzuse de multe ori la la Paris.

— Pe cinstea mea! strigă tînărul marchiz scoțîndu-și pălăria — mă scutiți, monseniore, de o bună bucată de drum, și vă rog să primiți toate mulțumirile mele.

Acest mod ciudat de abordare, formulată în limba franceză, îl uimi mult pe cel căruia îi era adresată.

Însăși ducesa își scoase capul pe fereastra portierei, iar marchizul, cu eleganța lui obișnuită, se grăbi să o salute.

— Cine sînteți, domnule? întrebă ea îndată.

— Marchizul de Chaverny, doamnă, pentru moment curier extraordinar al regentului Franței și însărcinat să-i facă domnului duce o comunicare ce-l va interesa, fără îndoială, în cel mai înalt grad.

— Aveși un plic pentru mine? întrebă ducele.

— Nu, domnule, ordinele mele sînt verbale. Este de ajuns să vă spun acest lucru pentru a înțelege cît

sînt de grave, deoarece, dacă eu n-aş fi ajuns, nimeni nu ar fi putut să vi le transmită. Dar, pentru că v-am găsit aici, nu mai am nimic de făcut la Madrid şi, după ce voi primi permisiunea dumneavoastră de a vă însoţi, vă voi întreba încotro mergeţi aşa grăbit?

— Păi, la Paris! exclamă ducesa.

— Aţi aflat, aşadar, cîte ceva despre evenimente? Tocmai veneam să vă rog, din partea monseniorului regent, să porniţi cît mai degrabă în acea direcţie.

Ambasadorul stătea ca pe jăratic.

— Vorbiţi vă rog, domnule, spuse. Ce aveţi să-mi comunicaţi, şi în ce calitate?

— Nu este util ca oamenii dumneavoastră să ne audă, zisé micul marchiz. Dacă binevoiţi, v-aş ruga să ne depărtăm puţin de ei.

Şi aplecîndu-se la portiera trăsurii, adăugă:

— Vă rog să mă iertaţi, doamnă; acest mic secret de stat vă va fi împărtăşit peste cîteva clipe.

Călărind scară lîngă scară, cei doi gentilomi trecură în faţă.

— Domnule, spuse de-a dreptul Chaverny, în momentul de faţă prinţul de Cellamare este arestat!

Ducele tresări în şa.

— Şi veneam să vă cer să părăsiţi imediat Madridul, de teamă să nu vi se pregătească aceeaşi soartă, ca o contralovitură.

Saint-Aignan uită că era diplomat şi izbucni într-un formidabil hohot de rîs.

— Alberoni s-a păcălit! exclamă. Chiar el este cel care m-a obligat să plec; o va regreta! Dar nu mi-aţi spus pentru ce a fost arestat Cellamare?

— Pentru că, sub auspiciile cardinalului, cu conivenţa celor de la Curtea din Sceaux şi cu cea a duşmanilor lui Philippe d'Orléans, se pusese la cale ca regele să fie răpit şi ţinut sub pază, iar regentul să fie dus nu se ştie unde, dar, oricum în altă parte decît la Palatul-Regal.

— Aveam unele bănuieli şi, totuşi, secretul a fost bine păstrat la Madrid.

— Complotul a fost descoperit la Paris; Bastilia se va deschide pentru mulți!

— Cine?

— Ducele și ducesa de Maine, care vor fi exilați; domnii de Villeroi, de Villars, d'Huxelles, Tallart, d'Effiat, Canillac și însuși primul președinte sînt compromiși grav, fără a-i mai socoti pe alții, care poartă purpura și care sînt bănuiți.

Ambasadorul era numai urechi și interlocutorul său, care-i urmărea pe chip diferitele reacții pe care i le provoca istorisirea sa, îi destăinui tot ceea ce știa cu privire la conspirație.

— Și acum, domnule — îi spuse — vreți să-mi permiteți să vă pun, la rîndul meu, cîteva întrebări?

— Vă ascult.

— Ați auzit vorbindu-se, în ultimele zile, la Madrid, despre cavalerul de Lagardère?

— Nu.

— Nici despre domnișoara de Nevers și despre o tînără care o însoțește?

— Nici atîta...

— Nici despre prințul de Gonzague?

— După cîte știu, nici un francez nu a sosit la Madrid în ultima săptămînă... Aș fi indiscret dacă v-aș ruga să-mi spuneți de ce puneți toate aceste întrebări?

— Vă voi explica în detaliu mai tîrziu, dacă vom avea timp, căci această problemă este în afara misiunii pe care trebuia s-o îndeplinesc față de dumneavoastră. Mă interesează mai ales primele trei persoane; ultima nu-mi poate servi decît pentru a le găsi pe celelalte.

— Philippe de Mantua, prietenul regentului?... Ce caută în Spania?

— Philippe de Mantua nu mai este prietenul regentului... este un trădător, izgonit din regat! Dar, fugind, a luat cu el o pradă, care se numește Aurore de Nevers, iar Lagardère îl urmărește pentru a i-o smulge...

— Ce tot îmi spuneți?

— O parte din adevăr!... Să ne grăbim!... Şi dumneavoastră puteţi fi urmărit; trebuie neapărat să puneţi frontiera între dumneavoastră şi Alberoni.

La o sută de paşi mai departe, drumul făcea un cot. Un grup de călăreţi apărură în galop şi Chaverny duse mîna la spadă, înăbuşindu-şi un strigăt. În acelaşi timp scruta trupa, dar nu văzu decît bărbaţi.

— Ce se-ntîmplă? întrebă Saint-Aignan.

— Este Gonzague! răspunse marchizul cu o voce surdă. Fără îndoială, vom avea de încheiat o socoteală. În acest caz, v-aş fi îndatorat, domnule ambasador, dacă v-aţi continua drumul fără mine; nu trebuie să vă fac să întîrziaţi nici cu o clipă.

— Nici nu mă gîndesc, replică ducele. În calitate de ambasador, vă datorez ajutor şi protecţie pe pămîntul spaniol... În calitate de prieten, şi orice s-ar întîmpla, nu pot să vă las că vă luptaţi, singur, cu aceşti oameni!

— Nu am de-a face decît cu unul singur: Philippe de Mantua!

Cele două grupuri de oameni se aflau de-acum doar la zece paşi unul de celălalt. Gonzague şi cei care-l însoţeau scoaseră o exclamaţie de uimire:

— Chaverny!

— DA! Chaverny! strigă acesta. Chaverny, liber şi care nu mai este unul de-ai voştri, căci şi-a scuturat jugul lui Gonzague!... Ar trebui să faceţi acelaşi lucru, domnilor!

Un murmur se auzi din trupă, şi micul marchiz se ridică în scări, insolent şi zeflemitor:

— Iar spada lui Chaverny, o veţi mai întîlni; o veţi întîlni alături de cea a lui Lagardère!!

Glasul lui răsuna cu inflexiuni de oţel, în timp ce Philippe de Mantua scrîşnea din dinţi,

— Dă-te la o parte din drumul meu, marchize, zise el. Trebuie să-mi prezint omagiile domnului de Saint-Aignan!

— Domnul de Saint-Aignan nu-ţi va răspunde. I-am spus cine eşti şi cît valorezi!

Gonzague şi desfrînaţii săi puseră mîna pe spadă. Ambasadorul făcu acelaşi lucru.

— Să nu se amestece nimeni, strigă Chaverny. Am de discutat cu domnul de Gonzague, cu el singur... chiar dacă, după limbi, vor trebui să vorbească spadele!

— Loc! zbieră Gonzague, nebun de furie.

— Mai întîi să stăm de vorbă, replică marchizul, cu răceală. Spune-mi, vere, nu l-ai întîlnit pe drum pe Lagardère, şi n-ai putea să-mi spui unde se află la această oră?

— Lagardère a murit!... Te vei duce după el! urlă Philippe de Mantua.

— În ce mă priveşte, mă îndoiesc. Cît despre cele în legătură cu Lagardère, dacă ar fi mort, tu nu te-ai afla aici: viaţa ta trebuie să se stingă odată cu a sa! Ce ai făcut cu domnişoara de Nevers şi cu dona Cruz? Ţi le-a luat cumva înapoi cavalerul?

— Eşti prea tînăr ca să-mi ceri socoteală, marchize, şi dacă nu mi-ar fi fost milă de tinereţea ta, ţi-aş fi străpuns deja trupul cu spada, drept pedeapsă pentru trufia ce te face să te ridici împotriva binefăcătorului tău.

Chaverny păli de mînie.

— Tînăr? Este adevărat, spuse. Dar umerii mei nu s-au plecat niciodată ca ai tăi, sub povara ruşinii!.. Eu nu voi fi niciodată un conspirator, nici trădător, nici laş... nici un asasin!... Iar tu eşti toate astea, tu, frumosul meu văr!... Vrei să treci!... Poftim, drumul este liber — un alt ticălos, Alberoni, te aşteaptă la Escurial! Spune-i, din partea regentului, dintr-a mea, că Cellamare se află în închisoare, că pe domnul de Saint-Aignan nu-l mai poate ajunge!... Şi-i vei oferi spada ta mînjită, îndeajuns de josnică pentru a fi scoasă împotriva Franţei!

— Taci, marchize, taci! urlă Mantua, dînd pinteni calului şi năpustindu-se asupra lui Chaverny.

Din fericire pentru el, cunoscînd felul de a se purta al frumosului său văr, acesta se aştepta la atac. Se auzi o rapidă ciocnire de oţeluri şi arma lui Gonzague,

smulsă din mînă, se duse să se-nfigă în pămînt la marginea şanţului. Nocé descălecă pentru a i-o lua de jos.

— Şi dumneavoastră, domnilor — continuă marchizul, adresîndu-se desfrînaţilor — aveţi încă timp să faceţi cale-ntoarsă. Dinspre Franţa vă aşteaptă iertarea şi onoarea! Lăsaţi-l pe acest om să meargă singur... dacă îl urmaţi, nu veţi găsi, împreună cu el, decît ruşinea!

Aruncă acest strigăt ca pe un ultim apel la rămăşiţele de sentimente nobile care ar mai fi putut exista în ei. Strigătul nu-i fu auzit. Atunci, vîrîndu-şi din nou sabia în teacă, dispreţuitor şi semeţ, adăugă:

— Mă duc în căutarea lui Lagardère. Oriunde ţi-ai ascuns prizonierele, noi doi, împreună, le vom găsi. Dacă cel ce le păzeşte este Peyrolles — căci nu-l văd printre voi — îi vom spînzura stîrvul de cel mai apropiat copac, şi victimele voastre nu vă vor mai cădea niciodată în gheare.

Poate că, dacă n-ar fi fost prezenţa ambasadorului, lucrurile nu s-ar fi petrecut deloc în acest fel şi Chaverny ar fi plătit cu viaţa îndrăzneala şi insultele sale.

Cele ce spusese în legătură cu arestarea, la Paris, a ambasadorului Spaniei avuseseră asupra lui Philippe de Mantua efectul unei lovituri de măciucă. Pe de altă parte, acoliţii săi n-ar fi vrut — fără ordin formal din partea prinţului — să ridice mîna asupra celui care, timp atît de îndelungat, le fusese prieten, pe care continuau să-l stimeze şi a cărui vitejie o admirau în sinea lor.

Dar stăpînul le aservise în aşa măsură voinţa, încît nici unul nu îndrăzni să ridice, primul, stindardul revoltei, trecînd de partea micului marchiz. Montaubert fu cît pe-aci s-o facă. Se opri la jumătatea drumului. Toţi ceilalţi l-ar fi urmat. Preferară să-l urmeze pe Gonzague, ca nişte căţei, şi defilară — cu o expresie falsă de fanfaronadă şi fără a-şi pleca fruntea — prin faţa egalului lor de ieri, care tocmai le devenise judecător, condamnîndu-le infamia.

— Şi acum, înainte! exclamă Chaverny, adresîndu-se noilor săi tovarăşi de drum. M-aş mira dacă nu vom fi urmăriţi în scurtă vreme.

Domnul de Saint-Aignan se aplecă în şa, pentru a-l îmbrăţişa, iar ducesa îi întinse pe fereastra portierei mîna sa albă, pe care el o atinse uşor cu buzele.

— A fost o nebunie, spuse ea, dar a fost sublim!

— Nu a fost altceva decît un act de dreptate, o corectă marchizul. Cînd întîlneşti în drum o viperă, trebuie să încerci să-i zdrobeşti capul! În situaţia de faţă, nu am calitatea de a ucide; viaţa acestui om aparţine lui Lagardère.

Nu puteau spera să ajungă la frontieră chiar în acea seară, deşi gentilomii hotărîseră să nu se oprească pentru noapte. Descălecară doar pentru o jumătate de ceas spre a mînca şi a bea ceva într-un han, apoi mica trupă îşi reluă cavalcada cu şi mai mare viteză.

Pentru ca orele să pară mai puţin lungi, Chaverny povesti în amănunt tot ce-i privea pe Gonzague şi pe Lagardère, iar glasul său cald şi vibrant, în tăcerea nopţii, îi umplea pe ascultători de entuziasm faţă de cavaler şi de o blîndă milă faţă de victime.

Doamna de Saint-Aignan era foarte drăguţă; lacrimile de înduioşare ce-i curgeau pe obraji o făceau şi mai frumoasă. Sorbea cuvintele lui Chaverny şi îl întrerupea în fiecare clipă pentru a-i adresa, lui însuşi, laude pe care totuşi marchizul le evita, trecînd sub tăcere propriul său rol.

Ca femeie expertă în a judeca oamenii, ducesa ghicea această modestie şi reconstituia scenele ce avuseseră loc, ca şi cum ar fi asistat ea însăşi la ele. Admiraţia şi simpatia fac deseori ca, la femei, să se nască acest fel de divinaţie.

Se lumină de ziuă. Minunatul soare al iernilor spaniole se ivi la orizont. Biserica Santa-Maria din Tolosa îşi înălţa turnurile, profilate pe discul de aur. Peste două ore aveau să se afle la frontieră.

Pe neaşteptate, în spatele lor se auziră tropote şi şase călăreţi — şase alguazili[1] — apărură la o distanţă de o bătaie de muschetă în faţa caleştii. Din Madrid plecaseră doisprezece dar, pe drum, jumătate din ei îşi omorîseră caii, atît de repede goniseră. Îi aduceau domnului de Saint-Aignan, din partea primului ministru Alberoni, ordinul de a se întoarce în capitala Spaniei.

Ambasadorul citi misiva şi zîmbi dispreţuitor:

— Mergeţi şi-i comunicaţi cardinalului, spuse mototolind pergamentul, că nu primesc ordine din partea sa şi că mă supun doar celor ale Alteţei Sale Regale, regentul Franţei.

— Ale noastre, replică cel care era alguazil mayor[2], sînt de a vă împiedica, chiar făcînd uz de forţă, să treceţi frontiera.

Concomitent cu domnul de Saint-Aignan, Chaverny îşi scosese spada.

— Încercaţi, spuse, în vreme ce servitorii înşişi se înşiruiau în spatele lor, cu armele în mîini.

Alguazilii se postaseră în formaţie de luptă în faţa trăsurii şi barau drumul. Erau nevoiţi să-i răstoarne de pe cal pentru a trece.

— Vă somez pentru ultima dată să vă retrageţi, li se adresă ducele. Dacă nu, vom ataca.

Ei nu se clintiră şi se pregătiră să întîmpine şocul.

Deodată se deschise portiera, şi doamna de Saint-Aignan sări în praful drumului cu cîte un pistolet în fiecare mînă. Se auziră simultan două împuşcături; alguazilul-şef căzu, cu capul găurit; un altul alunecă din şa, cu piciorul agăţat în scară, în timp ce calul o pornea în goană pe drumul către Madrid, făcînd să se izbească de pămînt trupul care, în curînd, va fi făcut bucăţi.

În fine, un al treilea căzu, cu pieptul străpuns de spada lui Chaverny, iar restul fugiră.

1 *Alguazil* (cuvînt spaniol împrumutat din lb. arabă: *alwazir* = vizirul): în Spania, ofiţer de poliţie însărcinat cu arestările. (n.t.)

2 *Alguazil mayor* (lb. spaniolă) = şeful ofiţerilor de poliţie. (n.t.)

— Vă înapoiez lauda, doamnă, spuse Chaverny, ajutîndu-i ducesei să urce din nou în caleașcă. A fost o nebunie, dar a fost sublim!

Ea se bucură mai mult de această frază decît pentru ceea ce înfăptuise.

— Sărutați mîna ucigașului, dumnule, spuse zîmbindu-i, aceasta îi va fi răsplata.

Ajunseră curînd la Andaye și ducesa, nevrînd să meargă mai departe în acea zi, își exprimă dorința de a se opri și de a se odihni acolo.

Avea cu atît mai mult nevoie de asta, cu cît — în afară de oboseala prilejuită de un drum lung — în ea se petrecuse o reacție, în urma derutei alguazililor.

Orice s-ar spune, femeia nu este făcută pentru a ucide, și cele ca Jeanne d'Arc[1] sînt o excepție. Doamna de Saint-Aignan acționase sub un anumit imbold provocat de un pic de amor propriu și de dorința ca, la rîndul său, să pară curajoasă în fața celui pe care-l văzuse plin de îndrăzneală. Fapt este că, odată suită din nou în trăsură, se gîndise înfiorată la nenorocitul care poate nu murise ca urmare a împușcăturii ei și al cărui cap se zdrobea acum, tîrît pe pietre. Ea nu avea să alunge aceste gînduri negre decît odată ajunsă pe pămînt francez.

— Doamnă, i se adresă atunci Chaverny, vă voi spune *adio* și vă voi ura o călătorie fără incidente. Niciodată o companie nu mi-a fost mai plăcută decît a dumneavoastră; din păcate, cele mai frumoase lucruri au un sfîrșit.

Fruntea tinerei femei se încreți, ochii i se întunecară din nou.

1 *Jeanne d'Arc*, poreclită „Fecioara din Orléans": eroină franceză, născută la Domrémy (1412—1431). Aparținea unei familii de țărani. Fiind foarte pioasă, a auzit voci care-i porunceau să salveze Franța, invadată de englezi. L-a convins pe regele Carol al VII-lea — a cărui încoronare a realizat-o — să-i dea comanda unei mici trupe armate cu care a eliberat orașul Orléans. Jean de Luxembourg a vîndut-o englezilor, care au judecat-o într-un tribunal ecleziastic. Acesta a declarat-o eretică, condamnînd-o la ardere pe rug (1431). În urma unui proces de reabilitare, a fost sanctificată (1456). (n.t.)

— Domnule — îl imploră, cu o privire atît de blîndă încît nu-i puteai rezista — vreţi să-mi acordaţi o favoare?

— Cum aş putea să vă refuz, doamnă?

— Ascultaţi-mă. Nu vom ajunge la Bayonne decît astă-seară, la căderea nopţii. Nu ne părăsiţi înainte de acea oră, şi, de altminteri, pentru ce nu v-aţi întoarce la Paris în acelaşi timp cu noi?

— Pentru că aveam de îndeplinit două misiuni, doamnă: aceea de a-i pune în siguranţă pe domnul ambasador al Franţei şi pe soţia sa. Această misiune s-a încheiat în mod fericit, şi domnul de Saint-Aignan va aduce el însuşi acest lucru la cunoştinţa Alteţei Sale.

— Şi cealaltă?

— Cealaltă mă priveşte personal, deşi are asentimentul monseniorului regent.

— Şi o veţi îndeplini singur?

— Trebuie să aflu ce s-a întîmplat cu cavalerul de Lagardère, cu domnişoara de Nevers şi cu însoţitoarea sa. Am opt zile în care să mă ocup de asta. Îmi cereţi una; v-o acord, doamnă. Mîine voi străbate o distanţă dublă.

— Şi apoi veţi reveni la Paris.

— Cel mult peste o săptămînă se va declara război între Franţa şi Spania, iar eu voi fi în armată. Lagardère şi cu mine ne vom strădui să ne avem locul nostru acolo.

— Sper că războiul va fi scurt, spuse Saint-Aignan, şi Spania nu va rezista mult. Păziţi-vă viaţa, marchize, aveţi prieteni noi, care ţin la ea.

Ziua se scurse, prea scurtă pentru ambasador şi pentru soţia sa, prea lungă pentru Chaverny, cu tot farmecul ce-l înconjura.

Soarele, apunînd în golful Gascogne, îi lăsă pe toţi continuîndu-şi drumul călare.

— Vă rog ca imediat ce vă veţi înapoia, insistă ducele, să nu uitaţi să veniţi să vă încredinţaţi de prietenia mea sinceră.

— Şi vreţi s-o primiţi şi pe a mea? adaugă ducesa cu un glas mîngîietor, de care soţul său nu se supără.

— Rugați-vă, le răspunse, ca Aurore de Nevers să fie curînd liberă și contesă de Lagardère și ca Chaverny s-o regăsească și el pe dona Cruz...

— ... și s-o facă marchiză de Chaverny...

— Ați urat de bine, doamnă, și dacă rugăciunile dumneavoastră sînt eficace, îmi voi depune întreg devotamentul la picioarele dumneavoastră.

— Mă voi ruga și eu, domnule de Chaverny, pentru ca să fiți mai puțin nebunește viteaz și ca săbiile să vă ocolească pieptul. La revedere, și pe curînd, nu-i așa? Trimiteți-ne vești cît mai des posibil.

După ce schimbară iarăși cîteva încredințări de prietenie, ducesa de Saint-Aignan urcă în trăsură. Era o femeie cumsecade, dar inima îi bătea totuși tare grăbită, și ea stătu mult timp cu capul în afara portierei, pentru a mai zări, în lumina înserării, silueta fină a marchizului de Chaverny care se îndrepta spre Spania.

5 Vînzătorul de apă

Chaverny se gîndi că era bine s-o apuce pe alt drum, căci nici un indiciu nu-i semnalase prezența lui Lagardère pe cel pe care-l parcursese pînă atunci, la dus ca și la întoarcere.

Cavalerul nu se afla la Madrid — ambasadorul crezuse că poate afirma acest lucru — și nici tinerele fete, deoarece marchizul îl întîlnise pe Gonzague, care mergea spre Madrid fără ele.

Trebuia, așadar, să caute în altă parte, dar unde? Era oare mai bine să se îndrepte spre răsărit, decît spre apus? Mai bine să scotocească Aragonul, decît Castillia? Să ajungă pînă la frontierele ținutului Leone sau la cele ale Cataloniei?

Un om singur în Spania nu este mai ușor de găsit decît un ac într-un car cu fîn, și marchizul nu avea în

fața lui luni de zile, nici măcar săptămîni. Zilele erau numărate, iar orele trec repede.

Cunoștea foarte puțin limba spaniolă și asta nu făcea decît să-i sporească dificultățile. Dacă îi întreba pe trecători, foarte adesea nu le înțelegea răspunsurile. Nu se baza, deci, decît pe o inspirație neașteptată, o împrejurare neprevăzută, care să-l pună pe calea cea bună.

Și astfel se întîmplă că în loc să se îndrepte spre Navarra, o apucă spre ținuturile basce și prin Guipuzcoa, pentru a ajunge la Burgos și Valladolid. Într-un cuvînt, se lăsa la voia întîmplării, fără a-și face griji dacă-i va mai întîlni pe Gonzague sau pe agenții lui Alberoni. Și totuși, să cadă în mîinile celui dintîi sau să fie prins de cel de al doilea ar fi însemnat să riște în mod inutil moartea sau cel puțin închisoarea, ceea ce era totuna cu inacțiunea forțată. Nu era momentul să meargă să zacă într-o fortăreață, tocmai acum cînd trebuia să-l găsească urgent pe cavaler și cînd evenimente foarte apropiate aveau să necesite brațul și spada sa.

Nu era dintre aceia care se opresc în fața unui grăunte de nisip, iar fizicul său era puternic și sănătos, venind în sprijin moralului. Pînă atunci nu văzuse decît părțile bune ale vieții, de-abia în acel moment începea să bănuiască și părțile ei rele.

„Ajută-te, marchize", își spuse, „și cerul te va ajuta!"

Era în această dispoziție cînd se pomeni deodată în fața trecătorii Gîtlejului lui Pancorbo, ce se deschidea chiar în inima lanțului muntos, ca un misterios abis de umbră, întuneric și tăcere.

Omul se simte mic în fața anumitor spectacole ale naturii. În fața acestui hău cumplit, Chaverny înțelese că era un pitic. Cum Roncevaux[1] se afla foarte aproape,

1 *Roncevaux* sau *Roncesvalles*: sat în Spania, aflat la intrarea unei trecători în Pirinei, spre Pamplona. Trecătoarea se numește *Pasul de la Roncevaux* sau *Pasul Ibaneta*. În anul 778, ariergarda armatei lui Charlemagne a fost prinsă de arabi și tot acolo, spune legenda, Roland, fiul lui Charlemagne, fiind capturat de către sarazini, a vrut să-și frîngă spada — numită *Durandal* — dar nu a reușit decît să taie în stîncă „ spintecătura de la Roncevaux". (n.t.)

se gîndi că tăișul lui Durandal nu făcuse altceva decît să cresteze o stîncă, pe cînd un alt paloș formidabil, mînuit de mîna Celui ce este stăpînul destinului, poate spinteca munți tot așa de ușor cum ai deschide o rodie coaptă cu vîrful unui stilet.

Intrînd în trecătoare, își lăsă calul la pas. Stîncile erau negre și pîrîul susura la picioarele sale. Corbi, cu duiumul, croncăneau, își izbeau aripile de pietre, planau ca și cum ar fi zburat deasupra unui morman de cadavre. Fără îndoială că pe acolo se afla vreun cadavru și lugubrele păsări-ciocli ai văzduhului — dădeau tîrcoale.

Pe fundul pîrîului se afla ceva agățat de o piatră mai colțuroasă, un obiect fără formă precisă, căruia nu i se putea da un nume.

Micul marchiz descălecă culese obiectul cu vîrful săbiei — era o pălărie de fetru cenușie, murdară și soioasă, de care atîrna o pană frîntă.

„Cred c-am văzut chestia asta undeva“, gîndi. „Un asemenea acoperămînt al capului nu este ceva obișnuit, nici măcar în țara cîrpelor; dar ce soi de cap o fi umbrit această zdreanță? Nu-mi mai amintesc.“

Asemeni unui scamator de pe Pont-Neuf, făcu pălăria să piruieteze în vîrful lamei sale, slobozind un rîs sonor, care răsună în întregul defileu, apoi o lăsă să cadă la picioarele sale.

— Cocardasse! exclamă deodată, oprindu-se, cu ochii ațintiți ca în extaz asupra jucăriei sale. Slavă domnului! știam eu bine că pălăria asta îmi va bucura ochii.

Corbii se roteau întruna între cei doi pereți de stîncă. Nu se opriră acolo, ci se duseră să se odihnească la cîțiva pași mai departe.

Oare după pălăria abandonată, Chaverny va găsi omul? Continuă să înainteze, ținînd calul de hățuri și privind atent pe jos. Într-unele locuri, iarba purta pete întunecate, ca și cum ar fi fost stropită cu sînge.

Un stol de păsări carnivore își luă zborul. Apa pîrîului, apa care cu cîteva zile mai înainte fusese roșie, curgea

limpede şi curată. Calul marchizului îşi întinse gîtul să bea, dar întoarse brusc capul, cu nările fremătînde.

La marginea drumului zăcea un cadavru descompus, deja putrezit. Şi totuşi, în Spania există nişte călugări care înmormîntează morţii!

Chipul era de nerecunoscut; era o grămadă de carne şi de oase şi în mijlocul frunţii se înălţa, ucigaşă, o bucată de lamă de spadă.

Pe vremea aceea, toate săbiile purtau o inscripţie. Chaverny, curios, se aplecă şi putu citi cît mai rămăsese pe aceasta, strălucind cu litere de aur. Nu erau decît trei cuvinte — şi acestea erau: *Regent al Franţei.*

Or marchizul ştia cine luase cu sine sabia lui Philippe d'Orléans 1 Lagardère trecuse pe acolo.

Sări pe cal şi plecă în plin galop, ca o piele-roşie care tocmai a descoperit poteca războiului. Şi aşa merse pînă la Burgos, pînă la Valladolid, întrebîndu-i pe conducătorii de catîri şi pe stăpînii de haciendas[1]. Peste tot i se spuse că la Gîtlejul lui Pancorbo patru oameni au ucis sau împrăştiat o sută. Cifrele cresc repede în Spania!

Dar, după Valladolid, nimic! Lagardère dispăruse; nimeni nu-l văzuse, nimeni nu auzise despre întîmplarea de la Pancorbo. Marchizul petrecu douăzeci şi patru de ore scotocind împrejurimile, pînă în cele mai mici cătune. În zadar.

Însă nu era el omul care să-şi piardă speranţa, şi, cum se apropia de Segovia[2], întîlni o fată foarte frumoasă, căreia vru să-i pună întrebări. Ea mergea pe drum dansînd un fandango[3] şi avea înfăţişarea gitanelor maure. La vederea lui Chaverny se opri brusc şi-l privi.

— Cine eşti? o întrebă gentilomul.

1 *Haciendas* (lb. spaniolă) = mari exploatări agricole, cu ferme şi acareturi. (n.t.)

2 *Segovia* = oraş în Spania, capitala provinciei Vechea Castillie, situat pe un platou la altitudinea de 1 000 m. (n.t.)

3 *Fandango*: dans spaniol în trei timpi, voluptuos şi pasionat, acompaniat de castaniete şi chitară. Muzica ce-l însoţeşte poartă aceeaşi denumire. (n.t.)

— Mai știu și eu? îi răspunse. O copilă a pustiului, a văzduhului, o floare a soarelui-răsare.

— De unde vii?

— Am trecut prin Pancorbo, unde au fost atîția morți.

— Încotro te duci?

— Acolo unde mă poartă soarta, acolo unde mi-a spus să merg cel care mă îndrumă...

— Și cine este cel care te îndrumă? întrebă cu nerăbdare Chaverny, răscolit de aceste răspunsuri enigmatice din care desprindea ceva important pentru el.

Chipul micuței gitane, care se luminase pentru o clipă, redeveni rece ca un bloc de marmură. I se ghicea limba paralizată de voință, și voința zidită ca un cavou.

— Nu știu... răspunse. *El*... și gata!

— Care ți-e numele? întrebă Chaverny.

— Mariquita!

— Și al lui... spune-mi-l pe al lui... Este Lagardère?!...

Privirea îi străbătu orizontul, în căutarea cavalerului, așteptîndu-se să-l vadă ivindu-se de după un colț de stîncă. Atunci cînd și-o reîntoarse spre pămînt, nu mai văzu nimic — gitana se evaporase!

Și totuși, marchizul simțea că Lagardère nu putea fi departe. Dar în zadar scotoci din nou ținutul — orice urmă a prezenței sale dispăruse.

Ce era de făcut? Chaverny nu mai avea în față decît patru zile, și pînă acum nici un indiciu nu-i putuse arăta în ce singurătăți fuseseră ascunse Aurore de Nevers și dona Cruz. Va trebui, așadar, să se întoarcă la doamna de Gonzague pentru a-i mărturisi propria-i neputință?

Așa nehotărît cum era cu privire la oportunitatea de a-și îndrepta pașii într-o direcție sau în alta, trebuia oricum să-i treacă prin minte că numai la Madrid ar avea șansa să găsească ceva, cu ajutorul prietenilor pe care-i avea acolo și care, poate, i-ar fi dat concursul.

Dar acolo risca, fără îndoială, să dea peste Gonzague, care mai mult ca sigur că era atotputernic la Madrid și i-ar zădărnici toate încercările.

Se gîndi îndelung, neștiind ce hotărîre să ia.

„Cu atît mai rău“, își spuse în cele din urmă. „Să riscăm totul pe o carte. Nimic nu mă obligă să mă prezint la scumpul meu văr echipat în felul în care m-a întîlnit acum două zile. Forța nu trebuie să joace nici un rol în momentul acesta — dintre noi doi, va învinge cel mai șiret.“

Se spune că tinerețea nu se teme de nimic: Chaverny era tînăr și, mai ales, îndrăzneț. În apropierea orașului își schimbă calul pentru un catîr, veșmintele de senior francez pentru un costum spaniol și, urmat de servitorul său echipat într-un mod asemănător, pătrunse în Madrid deghizat în *aguador*[1].

Credea că treaba este simplă și lipsită de primejdie pentru el. Dar nu oricine poate fi aguador în capitala Majestății Sale Catolice. Un loc de vînzător de apă ambulant sau sedentar se vinde, la Madrid, la fel ca o slujbă de notar. Membrii corporației se cunosc între ei de la primul la ultimul, iar intrusul care încearcă să se strecoare printre ei este imediat poftit să-și ia tălpășița, sau să treacă prin formalitățile obișnuite.

Așa încît de-abia scosese Chaverny de trei ori strigătul pe care orice călător îl aude răsunînd de mii de ori, de la un capăt la altul al Spaniei: *Agua, agua fresca!*[2], că zece vînzători de apă îl înconjurară cu priviri mînioase și cu intenții vizibil ostile.

Este drept că marchizul avea un pumnal sub haină, precum și un cuțit scurt, prins sub chinga ce ținea legat butoiul pe măgărușul său. Asta nu-l împiedică să constate că noii lui colegi îi vor da de furcă. Și bănuiala i se adeveri pe dată.

— De cînd ești aici? îl întrebă unul dintre ei.

— Tocmai am sosit din Segovia, prietene. Și oare nu mai e loc sub soare, în orașul acesta, pentru doi oameni cumsecade?

— Ai permisiunea din partea *celador*-ului?

— Pe cine-l numești astfel?

1 *Aguador* (lb. spaniolă) = vînzător de apă. (n.t.)
2 *Agua, agua fresca!* (lb. spaniolă) = apă proaspătă! (n.t.)

— Pe agentul răspunzător de morala publică, cel care cere ca orice aguador să dovedească, înainte de a începe negoțul, că este cinstit, are moravuri bune și e religios.

— Nu... dar arăt eu oare a bandit?

Cel care vorbea dăduse și el, vreodată, dovezile pe care le cerea altora? Era îngăduită îndoiala, dacă judecai după mutra lui, și desigur că făcuse multe meserii înainte de a ajunge la cea de cărăuș de apă. Poate tocmai acesta era motivul intransigenței sale.

— Trebuie să te cari de-aici, spuse.

— O clipă, prietene, replică Chaverny. Să intrăm mai întîi amîndoi în hanul acesta și, după ce vom fi golit cîteva ploști cu vin, ne vom înțelege mai ușor.

Propunerea era bună. Aguador-ul vinde cît mai multă apă cu putință, dar o mare parte din cîștig și-o folosește pentru a bea vin. Tot așa cum, la noi, frizerii se păzesc zdravăn să utilizeze pentru ei înșiși unsorile așa-zis destinate a face să crească părul și pe care le oferă cu atîta căldură clienților lor!

Măgarii și catîrii fură aliniați în fața hanului, cu capul spre zid; ar fi putut fi lăsați acolo și două ore fără ca ei să se miște.

Chaverny le arătă aguador-ilor un colț din sală, unde le-ar putea vorbi fără a fi auzit de vecini.

— Cît cîștigă pe zi fiecare dintre voi? îi întrebă.

Era greu să se pună de acord în această problemă, unii exagerînd mult, ceilalți un pic mai puțin. Marchizul făcu o medie între cele două cifre extreme.

— Ceea ce înseamnă, trase concluzia, că însoțitorul meu și cu mine, care sîntem noi pe aici, am cîștiga aproximativ trei pesetas[1]? Așa este?

— Așa-i.

— Trebuie să stăm patru zile la Madrid, ceea ce ar face, pentru noi, douăzeci și patru de pesetas. Iată treizeci pe care vi-i puteți împărți... Și-acum, să bem.

1 *Peseta* (pl.: *pesetas*): monedă de argint spaniolă. (n.t.)

Spaniolii rostogoleau niște ochi măriți de uimire.

— Nu-nțelegeți? reluă vorba interlocutorul lor. Bănuiam eu. Ei bine, ascultați-mă: nu sînt un aguador, nu sînt nici din Madrid, nici din Segovia, nici din vreun alt ținut pe care-l cunoașteți, și n-am nici un chef să vă fac concurență...

— Ne dăm seama de asta... Dar atunci?

— Pentru a mă apropia de o frumoasă care a fost răpită dragostei mele, a trebuit să mă ascund sub deghizarea asta. Peste patru zile, nu voi mai avea nevoie de ea.

Orice spaniol — fie că este un grande[1] de prim rang, fie că e un simplu cărăuș de apă — se complace în aventurile de dragoste. Cei de față erau cuceriți; izbucniră cu toții într-un hohot sincer de rîs, și vinul începu să curgă.

— Îi vom preveni pe ceilalți, spuse unul dintre ei, pentru ca nimeni să nu-ți încurce planurile și, dacă ai nevoie de noi, putem să te ajutăm. Mulțumită meseriei, noi ăștia intrăm cam peste tot și ne pricepem să le tragem de limbă pe servitoare. Ne poți spune în ce casă, sau măcar pe ce străduță e ascunsă señorita[2]?

— Nu știu absolut nimic.

— Dacă vrei, o aflăm noi, curînd. Dă-ne indicațiile necesare.

Chaverny le descrise pe Aurore și pe dona Cruz, apoi pe Lagardère, pe Passepoil și, în fine, pe Cocardasse, cel mai ușor de recunoscut dintre toți. Oamenii aceștia îi puteau fi niște ajutoare prețioase și ar fi fost lipsit de dibăcie dacă i-ar fi refuzat. Chiar și plătindu-i gras, tot va avea de cîștigat.

— Cincizeci de pesetas celui care va găsi pe oricare dintre aceste persoane, spuse. În fiecare dimineață, la ora asta, mă veți găsi aici... Așadar, pe mîine; mă duc, la rîndul meu, în căutare.

Clopoțeii atîrnați la gîtul animalelor își făcură din nou auzit clinchetul vesel, și aguadorii porniră fiecare în cîte o direcție.

1 *Grande* (lb. spaniolă): nobil. (n.t)
2 *Señorita* (lb. spaniolă) = domnișoară. (n.t.)

— *Agua, agua helada, agua fresquita! quien quiere agua?*[1] striga cu sîrg micul marchiz, nu fără a se uita cu atenție la fiecare trecător și fără a arunca o privire în spatele fiecărei jaluzele.

În Plaza Mayor[2], o mulțime de oameni adunați acolo îl făcură să se oprească. Era un călugăr care predica în aer liber, unul dintre acei *buleros* care vînd indulgențe[3] și pe care oamenii din popor îi ascultă închinîndu-se.

Nu i se vedea bine chipul, peste care își lăsase gluga de dimie. Dar vorbea cu volubilitate, povestea cu pasiune, ca și cum el însuși ar fi fost de față; îi invoca pe Sfînta Fecioară, pe Sfîntul Iacob din Compostella și pe toți preafericiții din Castillia și din Aragon..

Limbuția lui era așa de mare, încît le făcea sete celor care-l ascultau. Cel puțin, așa se întîmplă cu un cumsecade călugăr capucin care, la auzul strigătului de apă, alergă și goli dintr-o sorbitură un pahar.

De fapt, erau doi — capucinii din Spania merg doi cîte doi... — și Chaverny se pregătea să-i întindă un pahar celui de-al doilea. Se opri brusc în fața gestului de scîrbă cu care fu întîmpinată graba sa — bunul părinte obișnuia, fără-ndoială, să-și clătească gîtlejul cu alt fel de lichid!

De altminteri n-avu timp să aprofundeze această presupunere, căci predicatorul dispăru brusc, ca prin farmec, în timp ce capucinii, femeile, cerșetorii și toți ceilalți încercau să-l imite.

În cîteva secunde, piața fu goală, sau aproape: nu mai rămăseseră decît un escadron de alguazili, un

1 (În limba spaniolă în text): Apă, apă rece ca gheața, apă proaspătă! Cine dorește apă? (n.t.)

2 *Plaza Mayor* (lb. spaniolă) = piața principală. (n.t.)

3 *Indulgență* (teol.) = iertarea păcatelor săvîrșite: ~ parțială = iertarea este acordată pentru o scurtă perioadă de timp; ~ deplină = iertarea tuturor păcatelor. Biserica catolică a înființat la sfîrșitul Evului Mediu sistemul vînzărilor de indulgențe, sub formă de hîrtii (bilete), obținînd astfel mari profituri, dînd naștere la scandaluri ce au dus la Reforma lui Luther (1517). (n.t.)

aguador pe nume Chaverny şi un călugăr al cărui nume îl vom afla curînd.

Intrarea fiecărei străzi era păzită de alţi alguazili, care lăsaseră să se scurgă mulţimea. S-ar fi zis că era o plasă prin ochiurile căreia se strecoară toţi peştişorii şi a cărei raţiune de a fi este de a nu păstra decît peştii mari. Pentru cine cunoaşte prestigiul de care se bucură călugării în Spania, nu ar fi existat motive să presupună că acela fusese peştele mare ce se dorea a fi capturat.

Micul marchiz crezu că el era cel căutat şi că greşise neluîndu-se după ceilalţi, rămînînd astfel prins în capcană, ca în cea mai banală cursă de şoareci. Îşi dădu curînd seama că se înşela — soldaţilor nu le păsa de el nici cît negru sub unghie.

Capucinul îşi căuta tovarăşul în toate părţile. Despărţit de acesta, nu-l putuse vedea descotorosindu-se rapid de sutana lui de dimie, aruncînd-o pe umerii unei femei ce fugea în faţa lui şi trecînd, el însuşi, prin ochiurile plasei, fără a fi remarcat. Este adevărat că alguazilii o opriseră pe femeie — slabă captură: era o vînzătoare de pepeni galbeni pe care o cunoşteau toţi pe Prado[1]; îşi dădură seama că fuseseră păcăliţi.

Dar capucinul rămas în piaţă nu avusese nici gîndul, nici inteligenţa de a face acelaşi lucru, şi se lăsase prins. Avea totuşi picioare lungi, încheieturi zdravene şi încă nu era lucru dovedit că va fi înhăţat.

O alergare fantastică începu în jurul pieţei Mayor. Alguazilii porniţi în urmărirea călugărului întinseră de douăzeci de ori braţul ca să-l prindă în fuga sa: de douăzeci de ori le scăpă. La balcoane, numeroşi curioşi urmăreau cu interes acest nou gen de vînătoare.

Capucinul trecuse în mai multe rînduri prin faţa lui Chaverny. Trecu din nou, atît de aproape, încît marchizul îl putu vedea şi auzi ce-şi şoptea între dinţi:

— Pe toţi sfinţii! zicea, ticăloşii n-au pus încă laba pe mine!

1 *Prado:* promenadă în Madrid, pe care se află şi muzeul naţional de artă, cu acelaşi nume. (n.t.)

Gentilomul tresări: ăsta era Cocardasse! celălalt nu putea fi decît Passepoil. Ce era de făcut?... Să-l cheme, ar fi însemnat pieire, atît pentru profesorul de scrimă, cît și pentru el însuși. Iată încă unul care știa unde se află Lagardère și care, poate, nu o va spune.

Ceva împiedica alergarea lui Cocardasse: sub fusta sa de călugăr, spada i se încurca între picioare. De altminteri se săturase să tot alerge în fața unei bande de alguazili, ca un iepure în fața cîinilor. În chip de călugăr, putea încerca acest mijloc fără să-și riște cu nimic demnitatea; dar de îndată ce văzu că era inutil, redeveni Cocardasse. Nu se știe cum, o spadă țîșni de sub rasa lui, și cei care aproape că-l ajunseseră se retraseră cu cinci pași, cu o teamă cu atît mai mare, cu cît înjura într-un fel cam neobișnuit pentru călugări. S-ar fi zis că este un taur pe care prea multe banderile[1] l-au înfuriat și care se oprește brusc, frămîntă pămîntul cu copitele, face să zboare nisipul din jurul lui și-și alege adversarul căruia vrea să-i spintece pîntecele.

Așa, în mijlocul acelei piețe, în poziție de gardă, singur împotriva a treizeci de adversari, înfășurat în rasa lui de dimie, întredeschisă acum și care lăsa să se vadă o vestă mototolită și cizme, Cocardasse impunea, într-adevăr, iar Chaverny trebui să se abțină din răsputeri, ca să nu i se alăture spre a-i da o mînă de ajutor.

Erau prea mulți, și gasconul nu putea vedea decît în fața lui. Cineva se strecură ca un șarpe, prin spate — era unul din acei oameni bondoci și zdraveni, cum pot fi întîlniți atîția în munții Spaniei, care pot ridica un cal sau un taur tot așa de ușor ca pe un pai.

Cocardasse se pomeni deodată călare pe ceva, ridicat de pe pămînt de doi umeri pătrați și răsturnat de-a-ndaratelea, pe spate, cu picioarele în sus.

— Ia-scultă! bombăni el, astea-s niște purtări ticăloase!...

1 *Banderilă:* săgeată împodobită cu panglici, pe care picadorii o înfig în grumazul taurului, la începutul corridei, pentru a-l înfuria. (n.t.)

Vocabularul lui ar fi ținut-o tot așa dacă i s-ar fi permis să spună mai multe; dar într-o clipă fu legat cobză, cu călus la gură, și dus spre închisoare.

Cel puțin Passepoil era salvat; Chaverny își făgădui să-l regăsească cît de repede posibil. De data aceasta urma era proaspătă, și gentilomul avea mari speranțe că încă de a doua zi va pune mîna pe cavalerul de Lagardère. Bănuia el oare că acesta nu era decît unul și același cu acel călugăr rătăcitor care ținea predici în Plaza Mayor și care dispăruse ca un fum la apariția alguazil-ilor?

Tot restul zilei căută, scrută chipurile călugărilor — și erau mulți — pe care-i întîlni pe străzile Madridului. Toți cei care-i ieșeau în cale aveau nasul roșu, burtă rotunjoară și nu beau apă. De mai multe ori trecu foarte aproape de profesorul de arme: doar că, acum, acesta nu mai era călugăr capucin!

6 Cocardasse la spînzurătoare

După două zile de la aceste întîmplări, Madridul se trezi la sunetul clopotelor care aveau un dangăt de moarte. Piața Cevada fu curînd neagră de lume, cu excepția unui cerc păzit de soldați. În mijlocul cercului se înălța spînzurătoarea!

Călăul urcă pentru ultima oară să se asigure că totul era pregătit. Ba chiar se agăță cu o mînă și se lăsă să alunece în lungul frînghiei pînă la laț, spre a se încredința că funcționează. Smuci de cîteva ori, cu putere, funia de cînepă, se atîrnă cu toată greutatea, pentru a arăta mulțimii că acea frînghie nu se va rupe și că cel ce va fi atîrnat de ea va fi expediat pe lumea cealaltă în bună regulă.

Cine l-ar fi putut vedea rîzînd s-ar fi îndoit, și pe bună dreptate. Dar sub cagula neagră, în care existau

doar două găuri pentru ochi, nu se putea zări nimic din chipul său. Era îmbrăcat în catifea — de asemenea neagră — și doar un cordon roșu punea o notă sîngerie pe acea îmbrăcăminte de doliu.

Nu era obișnuitul călău al Madridului — un om greoi, rău și care nu-și acoperea niciodată capul fiindcă se uita cruciș în așa hal, încît n-ar fi putut vedea prin cagulă. Condamnații se temeau mai mult de privirea lui decît de frînghie.

— Pentru ce nu este același? întrebă o femeie.

— Acela-i bun pentru criminali de rînd, răspunse cineva. Asta de-acum se pare că este o persoană însemnată, pentru că l-au adus special pentru el pe călăul din Cadix, care e foarte îndemînatic la săltarea condamnaților în vîrful prăjinii.

— *Santa Virgen!...* se auziră glasurile stridente a cinci sau șase cumătre, călăul din Cadix!... Așadar, nu-l va rata?

— Sigur că nu, și mi-e milă de amărîtul ăla!

O clipă mai tîrziu, opt persoane din zece știau deja că gîdele nu era altul decît faimosul călău din Cadix și că, mai mult ca sigur, condamnatul era cel puțin un prinț.

Toată această sporovăială usca gîtlejurile, și printre grupuri circulau o mulțime de aguadori, strîngînd două recolte: una de monede și alta, la fel de bogată, de vești. O puneau pe cea dintîi în buzunar, și veneau, pe rînd, să le împărtășească pe cele dintr-a doua unui confrate de-al lor, care stătea nemișcat într-un colț al pieței.

Și astfel se făcu că micuțul marchiz — pe care l-am putea numi „aguador prim" — află că, în acel moment, Cocardasse trecea drept un personaj de rang înalt. Și cum la el gluma nu-și pierdea niciodată drepturile, chiar și în cele mai grave împrejurări, privi spînzurătoarea, frînghia, tot echipamentul lugubrei siluete ce se profila pe cer și murmură:

— Sărmanul Cocardasse!... Da, în curînd va fi un personaj la înălțime.

Cît despre titlurile și calitățile călăului, prea puțin îl interesau. Îi era indiferent dacă era din Cadix, din Valencia sau din Murcia.

Dar nu toți gîndeau la fel și, pentru mulți, schimbarea aceasta de persoană dădea naștere celor mai fantastice presupuneri. Erau multe femei, iar limbile nu stăteau nefolosite; și era chiar ciudat să auzi părerile pe care le exprimau.

— Vă înșelați cu toatele, interveni deodată și cu glas tare un cerșetor zdrențăros, sprijinit în două cîrje. Călăul din Madrid nu se află astăzi aici fiindcă azi-noapte s-a dus în infern, alături de toți cei pe care, de ani de zile, i-a tot trimis în eternitate.

Repede făcură cerc în jurul lui, chiar înghiontindu-se puțin pentru a auzi mai bine. De obicei, cerșetorii știu multe, și deseori sînt mai bine informați decît gazetele.

Acesta clipea din ochi cu șiretenie; îl simțeai gata să-și golească sacul plin de știri.

Un aguador ocupase locul cel mai apropiat de el.

— Ce știi? îl întrebă.

— O mulțime de lucruri, señor[1]. Dar tu vinzi apa pe care o scoți din rîul Manzanares fără să te coste nimic... Un biet cerșetor are și el dreptul să vîndă ce află pe drumuri. Vă rog pe toți, generoșii mei prieteni, să-mi dați cîte un ochavo[2], și voi vorbi.

Acolo nu erau decît meseriași și oameni de rînd; cîțiva tineri bogați, ba chiar niște señoras[3], se amestecară în mulțime. Ochavos și pesetas se porniră să curgă în mîna zdrențărosului care, de cum se umplea, dispărea sub pelerina peticită, pentru a apărea, din nou, goală și întinsă.

În timpul celor cinci minute cît dură manevra aceasta, dangătul funebru se auzea din vîrful clopotnițelor.

O señorita, mai curioasă și mai obraznică decît celelalte, atinse cu evantaiul umărul sărăntocului.

1 *Señor* (lb. spaniolă): domn/domnule. (n.t.)
2 *Ochavo:* veche monedă spaniolă. (n.t.)
3 *Señoras* (lb. spaniolă): doamne. (n.t.)

— Vorbeşte degrabă, spuse cu un rîs ce-i dezveli minunaţii dinţi albi. Spune repede şi-ţi voi permite să mă săruţi.

Răsunară aplauze, în timp ce o expresie de bucurie fără margini, de nedescris, se citea în ochii omului. Îşi întinse imediat buzele, dar fata se retrase, spunînd:

— Nu, după!

— După, veţi fugi rîzîndu-vă de mine, señorita.

— Ei bine, fie, pentru că nu ai încredere în mine, poftim, zise.

Provocatoare, graţioasă, îi întinse cu drăgălăşenie obrazul, şi Passepoil — căci era, într-adevăr, drăgăstosul Passepoil — îşi împreună mîinile, lăsă să-i alunece ochii peste scoica urechii, peste nările tremurînde, pînă la întredeschiderea corsajului, şi, deodată, îşi lipi cu lăcomie buzele pe colţul gurii, ca cineva care de multă vreme a uitat gustul sărutului şi nu dispune decît de o secundă pentru a-l regăsi şi a se bucura de el.

— Vorbeşte, acum vorbeşte, strigară cincizeci de glasuri.

— Iată, dragi prieteni. Voi vorbi în faţa tuturor, deşi numai micuţa señorita a fost generoasă... Călăul a murit. Nevasta lui l-a găsit azi-dimineaţă rece, lungit în pat lîngă ea. Avea un pumnal înfipt în inimă.

— Şi cine l-a omorît?

— A! îmi cereţi prea mult!... Nu se ştie nimic. Nimeni nu intră la el ziua, în afară de oamenii de la poliţie, şi nimeni nu pătrunde în casa lui noaptea. Aşa încît trebuie să fi fost diavolul însuşi, sau dreptatea lui Dumnezeu, care a vrut să-l împiedice să omoare un nevinovat.

Se auziră mărgele de mătănii ciocnindu-se în fundul buzunarelor.

— Condamnatul să fie, aşadar, nevinovat? întrebă cineva.

— Eu unul habar n-am, dar aşa mi s-a spus. Dacă nu este vinovat, buna Fecioară sau sfîntul Vicenţiu vor putea, cu siguranţă, să-l salveze în ultimul moment.

— Îl cunoşti?

— Eu?... Nu. Dacă vreţi să ştiţi mai multe, uite, vedeţi acolo, ceva mai departe, o ţigăncuşă care trebuie să-l cunoască. Adineauri spunea că nu este spaniol.

Întinse braţul pentru a arăta locul în care ar fi trebuit să se afle gitana, şi toată lumea încercă să se strecoare într-acolo pentru a culege şi alte informaţii.

Această manevră a cerşetorului nu avea alt scop decît de a-l scăpa de ei. Le spusese că cel condamnat este nevinovat şi vestea aceasta avea să facă înconjurul mulţimii în cîteva minute; era tot ce-şi dorea Passepoil pentru moment.

Trecuse mult de cînd Mariquita nu se mai afla în locul în care profesorul de scrimă îi trimisese pe curioşi. De altminteri, el ştia asta şi, după cîteva îmbrînceli în gloata aceea ticsită ca nişte sardele în cutie, nu întîrzie să ajungă lîngă ea, cît mai aproape de spînzurătoare. Mariquita îl aştepta şi schimbă cu ea o privire de înţelegere.

— Totul merge bine, îi şopti la ureche.

Îşi făcu un alt semn cu cineva care stătea lipit de spînzurătoare — călăul însuşi —, apoi rămase neclintit.

Această clipă de răgaz îi permise să se gîndească la sărutarea pe care n-o cerşise, ci care îi fusese oferită de una dintre cele mai drăguţe fete din Madrid.

„Şi totuşi" — îşi spunea — „iată pînă unde le poate împinge pe femei nesănătoasa curiozitate. Eva rămîne tot Evă! Şi ţie-ţi datorez asta, bunul meu Cocardasse, ţie, care peste puţin vei fi spînzurat cît ai clipi în faţa tuturor oamenilor adunaţi... Dacă scapi, bătrîne, o să-ţi plătesc o sticlă de vin din cel mai bun, ca preţ al fericirii de un minut pe care am trăit-o mulţumită ţie!"

Amable filozofa! Ce poţi face altceva mai bun lîngă o spînzurătoare? Imaginea micuţei señorita cu buze cărnoase şi roşii ca o rodie nu-l împingea, după cum se vede, spre gînduri negre.

„Şi cîte nu i-aş spune pentru o altă sărutare?" îşi zise în sinea lui. „Nu aş fi oare în stare să-i mărturisesc

că eu însumi l-am ucis pe călăul Madridului, pentru ca un altul să-i ia locul? Nu i-aş spune şi cine este acest altul?“

Şi ăsta era adevărul. În ajun i se propusese călăului să se lase înlocuit în schimbul unei sume destul de rotunjoare. I se propusese să taie frînghia foarte aproape de laţ, astfel încît să nu se mai ţină decît într-un fir. El promisese şi acceptase banii; dar nu era de bună-credinţă, şi Passepoil îl ucisese fără ezitare, pentru că nu era un om cinstit, fiindcă trebuiau să-l salveze pe Cocardasse şi, de asemenea, pentru că aşa vrusese Lagardère.

Deodată, mulţimea deveni tăcută; se auzeau, în depărtare, preoţii psalmodiind rugăciuni de moarte.

Soldaţii îi aşezară în ordine pe spectatori; Passepoil şi Mariquita rămaseră unul lîngă altul în primul rînd, iar Chaverny, doar la zece paşi, nebănuind că ei erau aşa de aproape de el, se uita rînd pe rînd la spînzurătoare şi la locul de unde urma să vină cortegiul.

Dar, chiar dacă l-ar fi văzut, l-ar fi putut oare recunoaşte pe profesorul de scrimă în acea jalnică siluetă zdrenţăroasă?... Printre acele mii de capete, o putea oare zări pe gitana pe care doar o întrezărise în apropiere de Segovia?... Şi nu simţea el oare că Lagardère se afla acolo, foarte aproape, şi, poate, deghizat şi de nerecunoscut, ca şi el?

„Sînt condamnat la inerţie“, îşi spunea, cu furie. „Nu pot face nimic pentru nefericitul acesta care o să moară!“

Toate capetele se îndreptară spre un acelaşi punct: Cocardasse, înveşmîntat în alb, apăru călare pe un măgar fără urechi, cu picioarele tîrîndu-i-se pînă la pămînt. Purta pe cap o tichie verde pe care era desenată o cruce albă şi înainta, precedat de preoţi care spuneau rugăciuni şi-l îndemnau să-şi facă aşa cum trebuie intrarea în eternitate.

La drept vorbind, litaniile lor nu-l prea impresionau. Nu înţelegea o boabă şi puţin îi păsa că se bîlbîiau la

urechile lui în spaniolă sau în latină. Pentru el, lucrul cel mai clar era că în curînd îi va suna ceasul cel din urmă şi nu se mai gîndea să moară ca un bun creştin.

Ba chiar, acel bun Cocardasse simţea că turbează, văzîndu-se împopoţonat astfel şi escortat de un dublu şir de fraţi din partea organizaţiei de binefacere *Paz y Caridad* care îşi zornăiau clopoţeii şi profitau de nenorocirea lui pentru a cerşi pomeni.

— *Para hacer bien y decir misas por el alma del pobre que sacan a ajusticiar! Quien pueda por el amor de Dios*! Pentru a face milostenii şi slujbe pentru sufletul nenorocitului care va fi executat. Daţi cît puteţi, daţi din dragoste pentru Dumnezeu!

Spuneau, repetau această frază pe un ton plîngăreţ, şi pungile lor se umflau de monede de aur, de argint şi de aramă.

„Sfinte Doamne!“ gîndea gasconul, „ticăloşii nu mi-ar da nici a suta parte dacă le-aş cere-o şi dacă asta mi-ar salva capul... Dar pentru a vedea leşul meu legănîndu-se la capătul unei frînghii, îşi plătesc locul mai scump decît la Opera din Paris!... Slavă Domnului! veţi fi satisfăcuţi pentru banii voştri, micuţilor; înţeleg prea bine că merită să dai bani ca să-l vezi murind pe Cocardasse-junior! La urma urmei, aş greşi dacă m-aş supăra pe ei, căci aceşti oameni mă flatează!“

Filozofa şi el în acele clipe, dar mai puţin voios decît Passepoil.

— *Para hacer bien*... reîncepeau glasurile.

— Atîta bănet pentru nişte purtători de sutane! mormăi Cocardasse. Ar ajunge ca să bei mai mult de o lună! Asta îţi poate tăia pofta de a mai veni în Spania ca să fii spînzurat!.

Cei pe care-i dispreţuia atît de intens în acel moment critic, valorau ceva mai mult decît credea el.

Fraţii de la *Paz y Caridad* nu sînt un ordin călugăresc, deşi regulile lor sînt foarte stricte. Ei sînt recrutaţi dintre principalele personalităţi ale unui oraş, sînt oameni cumsecade, inimi milostive şi bune.

De secole, orice om dat pe mîna justiţiei le aparţine imediat după pronunţarea condamnării, şi mila lor creştinească, lipsită de orice ipocrizie, nu se mărgineşte numai la a-l conduce pe nenorocit la moarte, ci şi la a avea grijă de ai săi, la a-i creşte copiii, făcînd din ei oameni de bine. Cel mai mare criminal încetează a mai fi socotit astfel de către ei şi, de cum ajunge în puterea lor, îl privesc doar ca pe un frate nefericit.

Printre toate maimuţărelile religiei din Spania, acest exemplu de adevărată fraternitate religioasă, dat de apostolii de la *Paz y Caridad*, este cu adevărat sublim şi nimeni n-ar putea contrazice acest adevăr.

Cocardasse nu era în măsură să judece asta; el ştia doar că acei oameni îl duceau la spînzurătoare şi profitau de prilej pentru a strînge banii care nu se vor transforma, pentru el, în vin de soi — era un motiv dublu pentru a nu le acorda stima lui.

Acestei escorte de călugări, de fraţi şi de soldaţi, el i-ar fi preferat cu mult compania prietenului său Passepoil, al cărui chip îl căuta în zadar în acel desiş care-l înconjura.

Mai întîi nu văzu decît un aguador care-i făcea un semn pe care nu-l înţelegea. Îşi trecu mai încolo privirea. Puţin mai departe, zări un cerşetor care-şi ridica în direcţia călăului una din cîrje şi, în acelaşi timp, îşi ducea la frunte o mînă, cu degetul pus între sprîncene. Ce voia să spună asta?... Pentru moment nu pricepu. Dar îl recunoscu pe Passepoil şi fu tare bucuros să-l ştie acolo pe micuţul profesor de scrimă, în clipa supremă.

Îl căută din ochi pe Lagardère, în spatele lui Passepoil dar, deşi nu văzu nimic, îşi ridică mustăţile:

,,Puştiul este pe-acolo, în grămadă", spuse. ,,Va vedea că bătrînul lui Cocardasse nu tremură în faţa unei funii de cînepă. Aş prefera să mor cu Pétronille[1] în

1 *Pétronille:* numele pe care Cocardasse îl dădea spadei sale (vezi *Cocoşatul* de P. Féval). (n.t.)

mînă şi cu Peyrolles în vîrful spadei mele, dar nu mi s-a lăsat alegerea... Cocardasse, puişorule, spînzurătoarea îţi întinde braţul, nu te strîmba la ea!"

O horă nebună de amintiri îi trecu prin minte: şanţurile de apărare de la Caylus, balul regentului, cimitirul Saint-Magloire; apoi cei vii şi cei morţi, Lagardère, Aurore, Neverès, Gonzague, d'Albret şi mulţi alţii... tot ce fusese mai însemnat în viaţa lui de ostaş şi de aventurier.

Timp de o clipă, fruntea i se încruntă; şi-o ridica repede pentru a contempla cu ochi ironici spînzurătoarea care-l aştepta. Gasconul avea felul lui propriu de a muri!

În fine, cortegiul se opri, iar cel ce era alcade mayor[1] dădu citire sentinţei. Cocardasse era acuzat de a fi spion francez în slujba unui oarecare cavaler Henri de Lagardère, a cărui prezenţă ar trebui să fie denunţată autorităţilor, contra recompensă, de către orice bun spaniol. Asta însemna scoaterea la mezat a capului lui Lagardère.

În plus, i se imputa lui Cocardasse crima de a fi contribuit la uciderea a mai mult de cincizeci de oameni în defileul Pancorbo, de a fi comis sacrilegiu îmbrăcînd o rasă de călugăr şi de a fi scos sabia împotriva alguazil-ilor.

Hotărîrea judecătorească se încheia cu pedeapsa capitală prin spînzurătoare, ce urma a fi executată pe loc.

Acestei sentinţe nu-i lipsea decît un singur lucru, şi anume semnătura lui Gonzaque. De fapt, el fusese acela care o inspirase şi o dictase; el — acela care, neputînd atinge capul, voia să lovească măcar un membru. Desfrînaţii lui îi recunoscuseră pe cei doi maeştri de arme la Madrid — unul singur fusese prins.

După ultimele recomandări ale preotului şi într-o tăcere solemnă, Cocardasse şi călăul urcară scara. Cînd

1 *Alcade mayor* (lb. spaniolă) = alcadele principal. Cuvîntul spaniol *alcade* (derivat din arabă: *al qādi* = judecătorul) desemnează un anume fel de ofiţer de justiţie care are funcţii atît civile, cît şi judiciare. (n.t.)

amîndoi ajunseră la jumătate, condamnatul fu văzut tresărind. Cu tot sîngele rece pe care şi-l păstrase pînă atunci, va tremura oare în faţa morţii? Îşi va proclama oare, de la înălţimea spînzurătorii, nevinovăţia, sau îşi va mărturisi în public greşelile? Mulţimea aştepta, îngrijorată.

La balconul unei case vecine, un grup aştepta cu nerăbdare să-l vadă pe Cocardasse legănîndu-se în gol. Philippe de Mantua şi acoliţii săi ar fi preferat ca Lagardère să fie cel în cauză.

Cocardasse îi zări... Întinse braţul osos către balcon şi, cu o voce de stentor, devenită mai clară prin tăcerea lugubră ce domnea acum, strigă o ameninţare:

— Ticălosule de Gonzague!... Ţie, care ai vrut să mă trimiţi la eşafod, asta o să-ţi poarte ghinion, pe toţi dracii!

În acea clipă nu mai era ostaşul zdrenţuit, fanfaron şi limbut, niţel cam beţiv, pe care-l cunoşteau unii. Silueta lui înaltă, în picioare, sus pe scară, se decupa pe albastrul cerului, părînd să lanseze o sfidare la tot şi către toţi. Pentru prima dată în viaţa sa, în faţa morţii, Cocardasse era cu adevărat frumos!

Batiste, evantaie se întinseră spre el. Passepoil răspîndise în mulţime zvonul că era inocent şi sămînţa dădea roade. Pentru a ridica astfel capul, trebuise totuşi altceva şi anume un cuvînt pe care nimeni altul decît el nu-l auzise: *„Iată-mă!"*

De aceea, la jumătatea scării, gasconul avusese acea bruscă tresărire. Călăul era Lagardère!

— Mîine seară, la Segovia! îi mai şopti acesta.

— Voi fi acolo!

Şi asta fu tot. Călăul petrecu frînghia în jurul gîtului condamnatului şi se instală, el însuşi, călare pe spînzurătoare.

Scara căzu. Un strigăt puternic izbucni din două mii de piepturi şi Cocardasse pică în gol. Timp de un sfert de secundă, femeile îşi întoarseră privirile. Cînd se uitară din nou, la capătul frînghiei nu se legăna nici un cadavru cu faţa vînătă, umflată şi cu limba atîrnînd.

Cînepa cedase foarte aproape de lanț și Cocardasse, întins pe jos, semănînd cu un vultur mare și jumulit, căzut din cuib, asculta, cam buimăcit, mulțimea care-i proclama inocența.

Prin însuși faptul că frînghia se rupsese, el nu mai aparținea legii și devenea proprietatea fraților de la *Paz y Caridad* — așa cum prevedeau cartele și bulele, cu mult înainte de Carol al V-lea.

Gonzague și banda sa nu se mai aflau la balcon; lovitura lor fusese ratată.

Fratele principal se apropie de Cocardasse și-i atinse umărul cu bețișorul său.

— Frate, îi zise, ești al nostru. Ți-ai plătit datoria, și de-acum înainte vei putea trăi liber, cinstit și onorat.

Profesorul de scrimă îl căută din ochi, în toate părțile, pe călău, dar acesta dispăruse. La o oarecare distanță îl zări pe Passepoil, care plîngea de bucurie, și pe Mariquita, care-i zîmbea.

Un aguador se apropie de el și-i întinse un pahar cu apă.

— La naiba! vrei, așadar, să mă otrăvești? strigă gasconul, regăsindu-și toată îndrăzneala. Adu-mi vin, pe toți dracii! am nevoie de un întăritor mai puternic decît apa chioară.

— Bea, totuși, îi răspunse spaniolul, aplecîndu-se pînă la urechea lui pentru a-și șopti numele: „Chaverny!"

Ar fi vrut să-i mai spună ceva, dar frații de la *Paz y Caridad* îl înconjurau pe noul adept. Îl ridicară pe brațe pentru a-l lua cu ei, sau cel puțin pentru a-l ajuta să meargă, și marchizul trebui să se depărteze fără ca maestrul de arme să-i fi putut indica locul de întîlnire pentru a doua zi.

Clopotele bisericii San Esteban[1] încetară să bată dangătul de moarte și în piață se auzi deodată un zgomot puternic de lemne sfărîmate: mulțimea răsturnase spînzurătoarea.

1 *San Esteban* (lb. spaniolă) = Sfîntul Ștefan. (n.t.)

7 Bărbatul roşu

Munţii Sierra de Teruel desenează, împreună cu lanţul muntos Sierra Penagolosa, un fel de accent circumflex, şi ultimul contrafort care constituie vîrful de sus se opreşte brusc deasupra cîmpiei, la o mică distanţă de Peña del Cid.

Montalban, care se ridică în spatele acestuia, este desigur mai înalt şi mai impozant; dar e un munte ca atîţia alţii, în timp ce stînca de la Peña del Cid are, dimpotrivă, înfăţişarea sa unică şi sălbatică şi pare o santinelă postată acolo de natură, pentru a veghea asupra Aragonului şi pentru a apăra Valencia de primejdiile din nord.

Din timpuri imemoriale se văzuse acolo un castel, agăţat ca un cuib de vulturi, şi primele pietre clădite datează din epoca romană. Turnul sarazin, care îl domina încă la începutul secolului trecut, fusese construit din porunca maurului Abu-Giafar-Ahmed, rege al Saragossei. Fiecare piatră a lui a fost stropită cu sînge cel puţin o dată; pe cale mai multe dintre ele, sîngele a curs în torente. În curtea principală se poate încă vedea gaura unui rezervor de apă în care, cam prin anul 1450, au fost aruncaţi unii peste alţii vii şi morţi: stăpînul locului, femei, copii şi ostaşi. Din acea vreme, nimeni n-a mai îndrăznit să ridice dala de piatră care acoperă acest osuar.

În legătură cu acea viziună de mauri circulă o mulţime de legende şi, atîta timp cît a existat acel turn blestemat, fiecare creştin se închina de trei ori cînd trecea prin faţa siluetei de piatră care, înfruntînd secolele şi oamenii, continua să se înalţe pe tărîmurile spaniole pentru a atesta puterea Islamului.

Pe vremea întîmplărilor povestite aici, o parte din zidurile de apărare şi mai multe clădiri zăceau prăbuşite în vale. Doar turnul, ce încă se mai sprijinea pe pereţii

lui de granit, rămînea în picioare, şi un întreg corp de locuinţe, cu încăperi mari, era locuibil şi locuit.

Într-adevăr, de doi ani era locuit de un necunoscut: un bătrîn, fără îndoială o epavă a vieţii, venit să eşueze pe o altă epavă — cea a vremurilor.

Nimeni nu-i contestase dreptul de a se instala acolo, fiindcă nimeni n-ar fi revendicat proprietatea asupra acestui lugubru locaş. Se vorbea numai că bătrînul îşi vînduse sufletul diavolului şi că într-o noapte va dispărea cu castel cu tot, în flăcări şi pucioasă.

Deoarece nu se ştia de unde venise; fiindcă nu avea nici rude, nici prieteni; pentru că nu vorbea niciodată cu nimeni şi cum nu i se ştia nici măcar numele, toţi îl ocoleau, fără să le pese prea mult de ceea ce ar putea să i se întîmple într-o zi.

Era văzut uneori rătăcind pe creasta zidului de apărare — i se zărea, în clarul de lună, silueta slabă în vîrful turnului, unde rămînea ore în şir să contemple stelele.

Se pretindea că în acele nopţi făcea vrăji, şi toţi fugeau departe de zona în care-i putea ajunge cu privirea.

Nu se ştia nici cum şi din ce trăia şi niciodată nu fusese văzut nimeni urcînd pînă la ruine, decît uneori, la intervale destul de îndelungate, o tînără ţigancă — o *gitanita* — care apărea alături de el în nopţile cu lună, fără să se ştie nici pe unde venise, nici pe unde pleca.

Amîndoi făceau gesturi, întindeau braţele cînd spre răsărit, cînd spre apus, şi-şi arătau cu degetul constelaţiile.

După părerea tuturor femeilor cumsecade, acea *gitanita* era o vrăjitoare, şi nici una dintre ele n-ar fi vrut s-o întîlnească faţă-n faţă.

Se auziră zvonuri ciudate pe seama acelui bătrîn şi a acelei fete. Se vorbi de destrăbălări secrete, de otrăvuri, de farmece şi vrăji, şi nici o capră n-a murit vreodată în vale fără să fie acuzat singuraticul de la Peña del Cid.

Asemenea lucruri nu puteau dura şi, îmboldiţi de femei, bărbaţii se adunară într-o dimineaţă, ca să meargă să-l găsească pe bătrînul vultur pe domeniile sale.

Acesta îi văzu urcînd şi nu se îngrijoră. După ce bătuseră îndeajuns în poarta putrezită cu mînerele pumnalelor, cu pumnii şi cu picioarele, văzură apărînd în faţa lor un om cu părul alb, demn şi mîndru, fără arme. Le arătă cu degetul satele lor şi le spuse:

— Întoarceţi-vă la casele voastre şi lăsaţi-l în pace pe cel ce se odihneşte în gloria faptelor sale trecute, în cumplita suferinţă a vieţii sale zdrobite. Plecaţi.

Apoi, liniştit, dînd el însuşi exemplu, le întoarse spatele şi reintră în turn, lăsînd uşa deschisă. Nici unul dintre cei ce veniseră să-l afume pe vultur nu îndrăzni să-i treacă pragul şi se întoarseră acasă la ei încurcaţi, aproape ruşinaţi. Cînd femeile, curioase, îi înconjurară ca să afle, cel mai în vîrstă le povăţui:

— Lăsaţi-l în pace pe omul acela. Nimeni să nu se mai ocupe de el.

Ţinta acestei mici revoluţii ratate — bătrînul din ruine — era un grande al Spaniei; se numea Petro y Gomez y Carvajal de Valedira. Prin partea femeiască, era descendent al lui Ibnul-I-Ahmar, *Bărbatul Roşu*, calif din Jaen, în Andaluzia, către 1240, şi se bătuse cam peste tot, căci în pielea sa erau atîtea găuri cîţi ani trecuseră peste el.

Spada sa era una dintre cele mai cumplite din Spania; limba nu părea deloc a-i fi mai puţin ascuţită. Într-o zi în care vorbise prea mult, Alberoni îl gonise de la Curte pe acela care nu se pleca în faţa puterii sale. Îi confiscase bunurile, îi furase averea; încercase chiar să-i umbrească gloria şi să-i murdărească numele.

Dar don Pedro, cu capul sus, luînd cu sine stima celor asemeni lui, plecase spre singurul colţ din lume pe care nu se gîndiseră să i-l ia: ruinele de la Peña del Cid.

Cea care venise să-l vadă acolo era copila lui şi a unei ţigănci scoţiene. Multă vreme o însoţise pe mama sa, care-şi dormea acum somnul de veci în scobitura

unei stînci, într-o vale circulară a muntelui Baladron, şi care-i lăsase ca unică moştenire frumuseţea ei şi un inel de aur, iar ca unic secret, numele tatălui său.

Ea se numea Mariquita! Era aceeaşi care ţinuse torţa în Gîtlejul lui Pancorbo; aceeaşi care se ataşase cu opt zile în urmă de Lagardere şi pe care Chaverny o întîlnise pe drumul spre Segovia.

Atîta timp cît tatăl său fusese puternic, ea nu i se făcuse cunoscută, mulţumindu-se să treacă, neştiută, în umbra gloriei lui. În ziua în care ştiuse că este nefericit, venise şi-i arătase inelul, destăinuindu-i secretul său.

Nu existase nici o ezitare, de o parte ca şi de cealaltă: tatăl îşi deschisese braţele, copila se aruncase în ele. De atunci, la intervale regulate, ea venea să-i aducă mîngîierile iubirii sale filiale, aranjînd astfel ca, prin grija unei bătrîne din Montalban, care o cunoscuse pe mama ei, să-i parvină alimente şi toate cele necesare.

Acestea erau singurele fiinţe care pătrundeau în castel: una aducea acolo iubirea şi bucuria, cealaltă, ceea ce este indispensabil vieţii. Gentilomul îi plătea fetei cu generozitate din puţinii bani pe care-i putuse salva; se achita faţă de ea cu sărutări în care îşi punea toată inima şi, în singurătatea lui, era aproape fericit.

De data aceasta Mariquita întîrziase două zile, şi bătrînul era foarte îngrijorat. De zece ori pe zi se rezema cu coatele de creasta zidului de apărare sperînd s-o vadă pe drum şi, de cum se lăsa seara, se ducea din sfert în sfert de oră la una din uşile interioare ale turnului, care se deschidea spre o scară îngustă. Se gîndea că mergînd atît de des în întîmpinarea ei, o va obliga să vină mai repede.

„De ce nu se hotărăşte să trăiască aici, la mine?" se gîndea. „Atît cît a rămas din castel, este încă de zece ori prea mare pentru noi doi, şi ne-ar fi atît de bine unul lîngă altul, singuri cu stelele! Ea m-ar învăţa lucruri despre lumea cealaltă, misterele pe care numai ţigăncile le cunosc; iar eu i-aş vorbi despre nerecunoş-

tința oamenilor, despre lucrul acesta atît de neînsemnat care se numește viață!"

Ore întregi se plimba astfel, cu mîinile la spate, cu ochii ficși.

„Dar nu", își spunea. „Pentru ea, viața este libertate, spațiu, soare! Cine știe dacă nu și dragoste? Aici este mormîntul, în care trandafiriul buzelor ei s-ar veșteji, unde strălucirea ochilor ei s-ar stinge, unde sîngele generos pe care l-a moștenit de la Bărbatul Roșu i s-ar usca în vene. Colivia este tristă, și poate că pasărea ar muri înaintea mea?... Ea este puternică, curajoasă și pură; s-a născut vagaboandă, ca o libelulă — să se ducă unde-i place, drăguța domnișoară, nu am dreptul s-o țintuiesc de sicriul meu, dar fie ca Dumnezeu să mi-o păzească pentru a-mi închide ochii!"

Nu-și terminase bine gîndul Don Pedro de Valedira, că auzi bătăi în poarta de stejar prin care se intra cînd se venea din vale.

Nu era Mariquita cea care venea pe-acolo, de asta era sigur. Și nu era nici bătrîna Conchita. Nici una dintre ele nu intrau vreodată altfel decît prin scara turnului.

Fără a se speria și cu pasul său mereu egal, se duse să deschidă unui gentilom necunoscut, care, văzîndu-l, îl salută cu pălăria la pămînt.

— Cui aparține acest castel? întrebă noul venit, după o plecăciune.

— Eu sînt proprietarul acestor ruine, señor, răspunse spaniolul. Dacă doriți să vă opriți aici o clipă, veți găsi un loc de odihnă, dar nu vă voi ascunde totuși că masa va fi săracă.

Cei doi bărbați își scrutară chipurile cîteva secunde. De o parte, privirea era cinstită și sinceră, de cealaltă — iscoditoare și vicleană.

— Mulțumesc, spuse străinul, nu am a vă spune decît două vorbe: vreți să-mi vindeți aceste domenii? Vă voi plăti cu dublul valorii lor.

— Niciodată, răspunse interlocutorul său. Bătrînul meu trup e la fel ca pietrele acestea: este prea uzat pentru a nu dispărea odată cu ele. Turnul acesta, la baza căruia vă aflaţi, va acoperi oasele mele, prăbuşindu-se.

— Ce preţ trebuie să vă ofer?

— Nici unul. Casa vă este deschisă în calitate de oaspete, atîta tot. Cu cine am onoarea să vorbesc?

— Cu domnul de Peyrolles, intendent al monseniorului Philippe de Mantua, prinţ de Gonzague.

Spaniolul căută o clipă printre amintirile sale:

— Cunosc acest nume, spuse, fără a-l fi văzut vreodată pe cel care-l poartă... Totuşi, această locuinţă nu ar putea să-i convină; de ce vrea s-o cumpere?

— Nu este pentru el însuşi...

— Explicaţi-vă, domnule.

— Domnul de Gonzague vrea să găzduiască aici, pentru cîtva timp, pe două tinere fete. Una dintre ele, la a cărei sănătate ţine foarte mult, este grav bolnavă. Îi trebuie un repaos absolut, aer proaspăt, izolare, toate acestea neputîndu-le găsi în hanul din satul vecin unde a trebuit s-o lăsăm, neîndrăznind s-o ducem mai departe din cauza stării sale. Aceasta e situaţia: este vorba de viaţa ei!

Don Pedro se gîndi cîteva clipe, apoi spuse, nici tare, nici încet:

— Sînt singur aici, unde este loc pentru zece persoane. Aş face un păcat dacă aş închide uşa mea acelei suferinde; dacă şederea aici pentru cîteva săptămîni i-ar face bine... să fie adusă.

— Mulţumesc, şopti Peyrolles.

— Dar cine o va însoţi, cine o va îngriji? Cine va fi răspunzător pentru ea?

— Eu, domnule şi — desigur — un medic. Pentru a o îngriji, o are pe însoţitoarea ei, şi îi voi găsi prin împrejurimi o femeie care s-o slujească.

— Este cam multă lume pentru singurătatea mea, în care nu pătrunde nimeni şi, în oricare altă situaţie, v-aş opune refuzul cel mai formal. Dar fiind vorba de

o femeie care suferă, mă înclin în fața suferinței sale... Urmați-mă, pentru a vă încredința că apartamentele dărăpănate pe care vi le pot oferi sînt demne de a o primi.

Cu niște maniere de mare senior, care îl impresionară pe Peyrolles, îl conduse să viziteze cele cîteva camere rămase intacte și ale căror ferestre se deschideau spre imensitatea cîmpiei.

Pereții erau văruiți, mobilele — vechi și dezmembrate; dar soarele le dădea un lustru de optimism. Totul era ordonat și curat, și unele obiecte aminteau încă de un vechi lux care rezistase timpului.

— Este perfect, spuse Peyrolles scoțînd o pungă plină cu galbeni. Iată prețul închirierii — sînt gata să mai adaug, dacă-l găsiți prea mic.

Gentilomul dădu punga la o parte cu blîndețe, spunînd:

— Va trebui să aveți grijă de hrană și de celelalte trebuințe ale tuturor celor pe care-i aduceți, căci eu însumi nu pot face nimic în acest sens. Viața mea este cea a unui sihastru...

— Un motiv în plus ca să nu refuzați plata pentru deranjul care vi se face.

Față de această insistență, glasul bătrînului deveni aproape aspru:

— Nu vreau nimic, domnule; credeam că v-am făcut să înțelegeți acest lucru.

Factotum-ul lui Gonzague schiță un gest de uimire.

— Vă rog să mă iertați, se bîlbîi el, dar nu știu cui să mă adresez.

— Numele meu nu are mare importanță, domnule — permiteți-mi să-l trec sub tăcere... Puteți s-o conduceți aici pe bolnava dumneavoastră cînd veți voi.

— Peste o zi sau două, zise Peyrolles. Fiți încredințat că domnul de Gonzaque vă va fi sincer recunoscător pentru ceea ce faceți în interesul său.

— Nu o fac pentru el, și am învățat de multă vreme să nu contez pe recunoștința oamenilor.

Peyrolles se înclină şi plecă, foarte intrigat în legătură cu acest personaj, despre a cărui identitate îi fu, de altfel, imposibil să se informeze la han. Nimeni nu ştia nimic mai mult decît el însuşi în legătură cu acest subiect.

Am văzut felul în care Gonzague o anunţase pe dona Cruz că locuinţa Aurorei şi a sa va fi de acum înainte acel schelet de piatră fărîmiţat şi lugubru, cocoţat pe o stîncă uscată ce bara valea, şi că paznicul lor va fi Peyrolles.

La drept vorbind, prinţul era foarte contrariat că proprietarul ruinelor nu voia să i le cedeze cu totul. Asta însemna că trebuia să lase să intre în jocul său un personaj nou, fără a-l cunoaşte, şi care ar putea deveni cu atît mai periculos cu cît îşi ascundea numele şi chiar trecutul.

— Îmi pare a fi foarte ciudat, spusese Peyrolles.

— Dacă nu cumva este cea mai ticăloasă canalie! exclamase Philippe. De altminteri, te pricepi tu oare la oameni cinstiţi, şi o să faceţi împreună casă bună? V-aţi înţelege mult mai bine dacă ţi-ar semăna.

Potrivit obiceiului, stăpînul — nefiind în toane bune — se descărca pe intendant.

Acesta din urmă remarcase, cu glasul său viclean:

— Dacă nu ne vom înţelege, cunosc un mijloc să aranjez lucrurile — nu există discuţie decît atunci cînd sînt doi...

Gonzague era un om care pricepea şi admitea subînţelesurile. De altminteri, nu avea timp să caute alt adăpost şi nimic nu dovedea că ar fi putut găsi unul mai sigur decît acesta. Cine s-ar gîndi vreodată să vină s-o descopere acolo pe Aurore de Nevers?

Aşadar, încrezător în înţelepciunea factotum-ului său, pornise la drum spre Madrid.

— Veghează bine asupra ei, îi recomandase la plecare, şi păzeşte-te de omul acela.

— Fiţi liniştit, monseniore, nu peste multă vreme se va face curăţenie aici, iar eu voi fi singurul stăpîn.

Ceea ce era totuna cu a spune: „bătrînul care se află sus poate să-și numere zilele ce-i mai rămîn de trăit."

Peyrolles nu se gîndea că va trebui și el, la rîndul său, să țină seama că în viață pot interveni o mulțime de incidente neprevăzute.

A doua zi sosi din Saragossa un medic — mai curînd un șarlatan — care recomandă imediat luare de sînge și purgație. La asta se rezuma toată medicina din acea epocă și toți cei care vorbeau despre altceva erau tratați drept vindecători empirici. Lucrul acesta se văzuse bine în cazul ducesei de Berry, căreia Garus îi dăduse din elixirul său, interzicîndu-i în mod special să se purgheze, în caz contrar elixirul transformîndu-se în otravă. Chirac, medicul curant al ducesei, nu înțelegea să lase lucrurile așa: el a purgat-o, și fiica regentului a murit la vîrsta de douăzeci și patru de ani. De altminteri, viața ei dezordonată n-ar fi lăsat-o, poate, să ajungă mult mai departe.

În starea de slăbiciune în care se afla domnișoara de Nevers, prescripția doctorului spaniol trebuia s-o omoare fără greș. Dona Cruz se opuse din toate puterile și Peyrolles, la rîndul său, o înțelese.

— Poate fi transportată bolnava pînă acolo fără primejdie? întrebă el arătînd cu degetul castelul.

— Așa cred... totuși luarea de sînge, prealabilă...

— Ei! du-te dracului, haimana! strigă, furios, intendentul. Doar ființelor de soiul tău li se ia sînge.

Șarlatanul își strînse trusa, banii ce i se azvîrleau și porni cît mai repede pe drumul spre Saragossa. Se așteptase la o vilegiatură de mai mult de o lună, lîngă o bolnavă bogată, dar rolul lui nu durase nici măcar o oră. De altminteri, decît să-l lase să facă după capul lui, dona Cruz mai bine i-ar fi scos ochii.

Chiar a doua zi, domnișoara de Nevers — întinsă pe saltele și dusă pe brațe de zece bărbați zdraveni — sosea la poarta castelului Peña del Cid.

Don Pedro de Valedira o aștepta, cu pălăria scoasă. Cînd o văzu, atît de palidă și de frumoasă, simți năs-cîndu-se în el o mare tandrețe pentru acea ființă fragilă

care venea în dărăpănătura lui amărîtă, în căutarea sănătății. Își aminti de zilele fericite în care primea, în pragul palatelor sale, mulțimea de hidalgos și señoras; bătrîna lui inimă tresări, plină de sentimente nobile, și uită că devenise o ființă pe jumătate sălbăticită. Nu știa cine era acea copilă, de unde venea și, totuși, își promise s-o iubească la fel ca pe propria lui fiică.

Flor și bătrînul se măsurară din priviri o clipă și, deoarece credea că are de-a face cu o nouă unealtă a lui Gonzague, gitanita era mai curînd ostilă. Dar cele două priviri ce se întîlniră erau sincere, și fata se înclină în fața unchiașului.

O oră mai tîrziu, Aurore dormea adînc, instalată împreună cu Flor într-o vastă încăpere situată la primul etaj al turnului sarazin. Cea din urmă stătea la căpătîiul bolnavei, și razele soarelui, îmblînzite de anticele vitralii cu contururi de plumb, mîngîiau fruntea celor două prizoniere.

În camera ce-i era rezervată, Peyrolles își freca mîinile, bucuros.

,,Cîteva luni de odihnă în această izolare deplină n-ar putea să-mi facă decît bine, după zguduiturile din ultima vreme", își spunea cu plăcere. ,,Rolul meu va fi ușor și, orice s-ar întîmpla, aici mă aflu la adăpost de furtuni și de lovituri de spadă."

Gîndind astfel, își făcu o sumară toaletă și apoi se duse să-l găsească pe stăpînul locului. De mult nu mai fusese factotum-ul lui Gonzague atît de vesel, și cuta care de obicei îi încrețea fruntea — semn al grijii pe care o avea să-i placă stăpînului său, sau al fricii de a întîlni spada lui Lagardère — dispăruse aproape cu desăvîrșire.

Îl găsi pe bătrîn în curte, ocupat să sfărîmițeze pîine cîtorva păsărele care veneau să-i mănînce chiar din mînă, și priveliștea aceasta reuși să-l impresioneze.

,,Conștiința sa trebuie să fie foarte liniștită. Va trebui să supraveghez acest personaj prea corect și să-l împiedic să-și vîre nasul în treburile noastre."

La zgomotul pașilor săi, don Pedro întoarse capul.

— Domnule, spuse Peyrolles salutîndu-l, vă găsesc ocupîndu-vă cu ceea ce dovedește bunătatea inimii dumneavoastră, și asta îmi dă curaj să vă adresez o rugăminte.

— Binevoiți a vă explica, domnule.

În acea zi, mai mult decît oricînd, don Pedro își simțea inima plină de bunătate și de blîndețe și se felicită că făcuse o faptă bună primind sub acoperișul său o biată pasăre rănită. Și de aceea voia să le dea și fraților ei din văzduh partea lor de milă și de îndurare. O întrebare îi trecu totuși prin minte.

„Sărmană micuță", se gîndi, „s-ar spune că este un porumbel căruia i s-a frînt o aripă. Dar cine o fi fiind mizerabilul?..."

Îl privi pe Peyrolles, a cărui expresie mincinoasă și vicleană nu-i putu scăpa.

„Să fie Gonzague? Să fie acesta?..." continuă în sinea lui.

— Mi-am luat în grijă — spuse intendentul, zîmbind — tot ceea ce privește persoanele pe care ați binevoit să le primiți aici, și deja îmi dau seama că, fără ajutorul dumneavoastră, nu pot face nimic. Dumneavoastră, care dați de mîncare păsărelelor, nu ne spuneți unde oare să găsim o femeie care să nu ne lase să murim de foame?

Don Pedro schiță un surîs:

— Pentru ce durată ați avea nevoie de ea?

— O zi sau două, atît cît să găsim una prin împrejurimi, care să se poată ocupa de bucătărie și s-o servească pe bolnavă.

— Conchita!... chemă spaniolul.

Buna bătrînică din Montauban se afla întîmplător acolo și fusese cît pe-aci să fugă din fața acelor străini care invadaseră singurătatea bătrînului grande.

Acesta îi spuse la ureche cîteva cuvinte și o pofti să se pună la dispoziția lui Peyrolles.

Conchita împărtășea părerea stăpînului său — găsea că figura străinului nu exprima tocmai sinceritatea. Cu toate acestea, nu crezu că ar fi trebuit să facă vreo remarcă și se grăbi să meargă să pregătească o masă frugală.

Factotum-ul nu mai isprăvea cu mulţumirile pe care gazda sa nu le luă deloc în seamă. Totuşi, bătrînul simţea că lucrurile miroseau a mister şi se gîndi că, dacă se dorea ca lîngă tînăra fată să fie pus cineva, era mai bine ca acel cineva să fie ales de dînsul. Sufletele bune şi generoase au astfel de intuiţii bruşte.

— Fiica mea se află actualmente la Pamplona — îi spuse factotum-ul, în clipa cînd acesta era pe punctul de a se retrage — dar o aştept dintr-un moment în altul. Dacă nu vreţi să căutaţi în altă parte persoana de care aveţi trebuinţă, ea va fi la dispoziţia dumneavoastră imediat ce se va întoarce.

— Fiica dumneavoastră, făcu observaţia Peyrolles, nu este de o condiţie care s-o lase să servească pe oricine, socotind după cel care-i este tată. Nu aş permite să se înjosească făcînd treburi casnice...

— Vă înşelaţi, îi tăie brusc vorba bătrînul, fiica mea este o ţigancă!

Peyrolles fu năucit!

— Dar atunci, dumneavoastră, domnule... exclamă. Oare nu am în faţă un hidalgo?...

— Pentru a fi hidalgo trebuie să nu ai în vine sînge evreiesc sau maur... iar eu cobor dintr-un calif al Andaluziei: Ibnn-I-Ahmar — Bărbatul Roşu!

— Numele dumneavoastră?

— Nu-l căutaţi, deşi sînt grande de Spania. Numiţi-mă, dacă vreţi: Bărbatul Roşu!... Am vărsat mult sînge la viaţa mea, şi poate că o voi mai face!

8 Mariquita

Domnul de Peyrolles pătrunsese în cuibul vulturului de la Peña del Cid chiar în ziua în care Cocardasse urca spre spînzurătoare, într-o piaţă din Madrid.

A doua zi, cavalerul de Lagardère, cei doi profesori de arme și bascul Antoine Laho se aflau laolaltă, într-o cocioabă din împrejurimile Segoviei.

Fără rușine, gasconul o tulise de la Frații Păcii și Carității, cu aceeași dezinvolură cu care Alberoni se sustrăsese justiției, sau mai curînd cu o nerușinare asemănătoare cu cea a lui Gonzague.

Cu toate evenimentele și faptele de vitejie din ajun, Henri de Lagardère era posomorît. Știa că Philippe de Mantua se afla la Madrid împreună cu desfrînații săi, cu excepția lui Peyrolles. Asta însemna că Peyrolles era în altă parte, cu Aurore și cu dona Cruz, și ar fi dat zece ani din viață pentru a ști unde anume.

De la intrarea sa în Spania, nu putuse — în pofida unor încercări nebunești — să le dea de urmă; asta îl întrista și-l irita totodată.

— Ești foarte sigur că l-ai văzut pe Chaverny? îl întrebă pe Cocardasse.

— Păi da, replică gasconul. Mi-a spus numele lui... Ba chiar m-a făcut să beau un pahar mare de apă, afurisit să fie!... asta nu mi s-a mai întîmplat de atîta vreme, încît gîtlejul îmi sfîrîie încă.

— De ce nu i-ai spus că eram acolo?

— Ei, puștiule!... Funia se legăna deasupra... eu stăteam acolo, căzut în fund, amețit de bușitura pe care o luasem... Nu mă gîndeam să tăifăsuiesc, și toți dezlegătorii ăia de cadavre spînzurate se certau care să-mi dea binecuvîntarea și mă împiedicau să-i vorbesc, naiba s-o ia de treabă!

— Poate că el știe unde se află ele? șopti Lagardère.

Își îngropă iar capul în mîini și toți tăcură, respectîndu-i reculegerea și durerea.

Printre ei se afla o femeie: Mariquita, țiganca. Ea îl privi cu tristețe pe cavaler și veni să se așeze la picioarele lui.

— Nu vă pierdeți speranța, îi zise, și spuneți-mi unde v-aș putea găsi peste două zile. Pînă atunci vă voi părăsi.

— Unde te duci?

— Să-mi îndeplinesc datoria; ca și dumneavoastră, am un țel. Nu mă întrebați cu privire la asta, nu v-aș putea spune nimic.

Henri o privi drept în ochi, dar ea-i susținu privirea fără a clipi.

— Nu aveți încredere în mine, zise. Vă temeți, deci, să nu mă duc la dușmanii dumneavoastră?

— Poate!... Nu știu cine ești și pentru ce îmi urmezi pașii.

Fata își aplecă frumosul cap brun, și din ochi îi izvorîră lacrimi.

— Și, totuși, vă sînt devotată pînă la moarte, șopti. Neîncrederea dumneavoastră îmi sfîșie inima... Dacă vreți să mă obligați să vă spun unde mă duc, vă voi da ascultare...

Lagardère se ridică și o privi o clipă, mișcat de aceste lacrimi care, fără îndoială, erau sincere.

— Nu, zise. Sînt crud, sărmană copilă! Sufăr atît de mult, încît trebuie să mă ierți... Nu-mi spune nimic, nu vreau să știu.

Chipul fetei se însenină imediat.

— Mă duc să-l îmbrățișez pe tatăl meu, îi explică, și nimic pe lume nu m-ar împiedica să fac acest lucru măcar o dată la cincisprezece zile, chiar de m-aș afla la celălalt capăt al Spaniei și chiar de-aș fi sigură că voi muri pe drum. Odată această datorie împlinită, voi reveni să vă aduc devotamentul meu...

Acum că el nu-i mai cerea nimic, voia să-i spună totul. Henri îi puse o mînă pe gură și o sărută pe frunte.

— Du-te, suflet bun! îi spuse. Ceea ce faci este bine, și Dumnezeu să te aibă în paza sa, pe drum. Dacă nu intervine nimic, peste două zile, începînd de azi de la amiază, te vom aștepta la picioarele Turnului nou[1] din Saragossa.

1 *Turnul Nou* — în textul original, exprimarea este în lb. spaniolă: *Torre Nueva.* (n.t.)

— Vă voi găsi acolo, răspunse gitana. Să nu părăsiţi oraşul înainte de a mă revedea, decît dacă veţi fi silit — ceva îmi spune că mă voi înapoia cu veşti.

Îi aruncă o ultimă privire plină de tristeţe, de dragoste şi de supunere, şi dispăru după cotitura drumului.

— Este aproape la fel de frumoasă ca señorita care m-a sărutat ieri la Madrid, murmură Passepoil, lingîndu-se pe buze...

— Señoritele din Madrid sînt nişte gîşte, iubiţelule! Pe mine ar fi trebuit să mă sărute, zău aşa! pentru că eu eram sărbătoritul şi pentru că eram călăreţ...

— Halal călăreţ, pe măgarul tău fără urechi... Ah! nu prea erai frumos, bietul meu Cocardasse!

— Doamne sfinte! cei care te-au văzut, cu zdrenţele tale, nu cred că te-au luat nici ei drept vreun prinţişor, şi domnişoara a dat dovadă de un gust ciudat, dacă a ales tocmai mutra ta ca să şi-o frece de ea pe-a dumisale... Vai de păcatele mele! nu erai prea seducător, *povero*[1]!

— Sus!... strigă Lagardère. Avem o mulţime de treburi şi noi ne pierdem timpul.

Criza de durere trecuse — cavalerul îşi îndreptă trupul şi, cu un gest maşinal, îşi duse mîna la mînerul spadei — lupta împotriva fatalităţii urma să reînceapă, mai crîncenă ca niciodată.

Seara, cînd ceţurile începură să învăluiască în umbre turnul sarazin din Peña del Cid, cînd liliecii îşi făcură primele rotiri la pămînt şi cînd păsările de noapte — bufniţele şi cucuvelele — îşi făcură auzit, din mormanul de ruine, ţipătul lor sinistru, o tînără fată se opri la poalele povîrnişului.

Veşmintele-i erau acoperite de praful adunat în cursul unei zile întregi de mers; părul îi era lipit pe tîmple şi cîteva firişoare de sînge îi curgeau pe picioarele rănite de pietre şi mărăcini.

Biata Mariquita era vlăguită, dar nu-şi mai simţea nici oboseala, nici umflătura picioarelor de cînd,

1 *Povero!* (lb. italiană) = Sărmane! (n.t.)

orientîndu-se după Sirius — steaua ciobanilor, care strălucește prima pe bolta cerească — ajunsese în fine să vadă înălțîndu-se în fața ei silueta masivă a castelului Peña del Cid. Era bucuroasă și căuta din ochi locul unde se obișnuise să vadă, atunci cînd nu sosea la ore prea tîrzii din noapte, lucind o unică lumină care-i indica încăperea ocupată de tatăl său. Dar ce putea însemna asta? În seara aceasta erau luminate trei sau patru ferestre — ferestrele turnului!...

Zîmbetul i se stinse brusc și, sub cămășuța care abia-i ascundea sînii tineri și pietroși, inima Mariquitei începu să bată cu putere.

Tatăl său nu avea niciodată musafiri și, totuși, acolo se aflau alte persoane în afara lui, căci luminile apăreau și dispăreau simultan la etaje diferite.

Copila aceasta, care nu tremura niciodată pentru ea însăși, se temu pentru bătrînul cel bun, a cărui dragoste îi era atît de prețioasă. Poate că fusese izgonit, poate îl omorîseră? Se va pomeni, oare, în prezența asasinilor?

Își potrivi micul pumnal în mînă, dădu la o parte o tufă de buruieni înalte și, ca și cum stînca s-ar fi deschis pentru ea, dispăru într-o crăpătură ascunsă. Fără șovăire, urcă o scară tăiată în piatră, cu trepte inegale, periculoasă pentru cineva care nu s-ar fi obișnuit cu ea de multă vreme, și atît de îngustă încît era loc doar cît să-și strecoare trupul.

Urcă și tot urcă, timp de aproape o jumătate de oră, și o sudoare rece îi umezea fruntea. Ieși, în cele din urmă, la baza turnului și, cîteva clipe mai tîrziu, intra ca o furtună în camera în care tatăl său citea liniștit.

Îi căzu în brațe, nefiind în stare să scoată o vorbă, și era gata să leșine. Sărutările părintești o readuseră la viață.

— Fii binevenită, dragă copilă, îi spuse bătrînul. Te așteptam de două zile.

Deodată, Mariquita auzi pași deasupra și făcu o săritură:

— Ce-i asta? Te afli în vreo primejdie?... Am văzut lumini plimbîndu-se prin turn...

Era îngrijorată, gîfîia, cu întreg trupul întins ca un arc, gata să se arunce între don Pedro și moarte...

— Liniștește-te, fiica mea, vei afla mîine ce se întîmplă, și eu nu am a mă teme de nimic. Ți-e foame și ești însetată, ești zdrobită de oboseală...

— Nu mi-e foame, nu am nevoie de odihnă... Spune, spune, spune, te implor!... Ce se-ntîmplă aici?

— Nimic ce nu ți-ar fi pe plac, ca și mie, de altfel. Cred că am făcut o faptă bună; cînd vei ști, mă vei aproba și tu.

Nervii Mariquitei se destinseră; se lăsă să cadă-ntr-un fotoliu și, de data aceasta, reacția violentă ce avea loc în ea o făcu să-și piardă cunoștința.

Don Pedro îi umezi fruntea și tîmplele. Cînd își reveni, fata izbucni în plîns, cuprinse capul albit între mîini și-l acoperi cu sărutări.

— Mi-a fost teamă că nu te voi mai găsi aici, șopti printre lacrimi.

— Dimpotrivă, tu vei rămîne la mine, cel puțin pentru un timp oarecare.

— Imposibil!... va trebui să plec chiar mîine.

— Mîine?... Totuși am nevoie să stai aici măcar opt zile...

— Nici o putere omenească n-ar putea să mă rețină, spuse gitana, ridicîndu-se în picioare.

— Chiar dacă ți-aș porunci?

Fata făcu un gest de împotrivire, dar răspunse foarte rece:

— Nu te-aș asculta, tată.

Bătrînul nu se supără deloc.

— Și dacă, în loc să-ți poruncesc, te-aș ruga? o întrebă cu un glas foarte blînd și părintesc.

— Tată, tată, gemu copila, nu-mi cere asta, mi-e cu neputință.

— Dar cine este cel care te așteaptă, ca să-l preferi astfel bătrînului tău părinte? se miră seniorul.

Fata înclină capul, dar nu răspunse.

— Este un bărbat, un tînăr, continuă don Petro, și tu nu vrei să-mi încredințezi secretul tău în seara asta. Mi-l vei spune mîine, după ce vei fi dormit, și nu vei găsi la mine decît bunăvoință... Dacă l-ai ales, copila mea, înseamnă că este demn de tine.

— Te înșeli, tată. Eu sînt cea care nu aș fi demnă de el, spuse ea cu o oarecare amărăciune. Dar inima lui nu este și nu va fi niciodată liberă; nu ne putem iubi, iar eu nu-i pot oferi decît un devotament fără margini și... viața mea, dacă mi-o cere.

Îl iubea pe Lagardère?... Da, poate că în fundul inimii îl iubea. Dar el îi spusese tot, ea își înăbușise propria-i inimă, și nu mai avea decît un singur țel: să-l ajute din toate puterile pe Henri ca s-o regăsească pe Aurore. Această ofrandă a vieții sale, despre care îi vorbise tatălui, era strigătul suprem și irevocabil al sacrificiului.

Bătrînul își privi copila și ea veni în brațele sale șoptind:

— Nu te teme de nimic pentru fiica ta; și-a luat ea singură asupră-și o datorie sfîntă de la care nu va da îndărăt, și tu, de asemenea, cînd vei ști, o vei aproba.

Deasupra continuau să se audă pași. Mariquita întinse brațul către tavan.

— Este, așadar, un secret pe care nu trebuie să-l cunosc?

— Nu. Acolo sus se află două fete, amîndouă foarte frumoase. Una dintre ele este bolnavă...

Gitana tresări, păli și ochii i se deschiseră larg:

— Numele ei? strigă. Spune-mi numele ei...

— Nu-l știu.

— Și cealaltă?

— Nici pe-al ei nu-l știu; dar, ascultă...

Se pregătea să-i povestească tot ce se întîmplase, cînd cineva bătu la ușă. Pedro de Valedira se duse să deschidă.

Era Peyrolles, care auzise vorbă și se temea deja că dona Cruz ar fi putut părăsi camera. Nu-și uita rolul de

cîine păzitor. De cum o văzu pe ţigancă, chipul său îngrijorat deveni surîzător. Se înclină, în timp ce o studia pe noua venită şi, încredinţîndu-se că nu o văzuse niciodată, nicăieri, suspiciunile i se risipiră.

— Fiica mea, explică bătrînul, arătîndu-i-o pe Mariquita.

Şi, întorcîndu-se către străin, adăugă:

— Domnul de Peyrolles, intendent al monseniorului de Gonzague.

Peyrolles! Gonzague! două nume blestemate, de care auzise, din păcate, vorbindu-se prea mult.

Din fericire lampa nu-i lumina faţa; ea tresări, se făcu palidă ca o moartă şi-şi înfipse unghiile în palme. Nimic din ce se petrecea înlăuntrul ei nu ieşi la iveală, nici în ochii intendentului, nici în cei ai tatălui, şi voinţa-i fu atît de puternică, încît reuşi să schiţeze un zîmbet.

— Mă angajasem prea mult oferindu-vă serviciile ei, începu don Pedro. Este obligată să plece din nou, mîine.

— Mă voi mai gîndi la noapte, îl întrerupse ţigăncuşa.

Apoi, aşezîndu-se într-un colţ întunecos unde, cu capul sprijinit pe o mînă, putea să-şi acopere faţa şi să ascundă expresia de pe chipul său, continuă:

— Nu ştiu nimic; sosesc aici şi găsesc nişte oaspeţi neobişnuiţi. Cu ce-aş putea să le fiu de folos? Ce doriţi din partea mea, domnule?

După cîteva fraze răsucite, Peyrolles îi dădu o mulţime de detalii cu privire la ce aştepta de la ea. Îi plăcuse din primul moment şi, tot aşa cum se baza pe loialitatea tatălui, credea că poate miza pe devotamentul fiicei. Era mai bine s-o folosească pe aceasta, decît să caute în sat o necunoscută, care poate că ar şovăi înainte să vină şi care nu ar prezenta niciodată siguranţă, cu atît mai mult cu cît ar fi cu neputinţă s-o împiedice să trăncănească în afară. Explică, deci, pe larg pretinsele cauze ale bolii celei ce-i fusese lăsată în pază; o preveni pe fată împotriva a tot ce i s-ar fi putut spune, contra celor povestite de el, şi încheie cerîndu-i să păstreze

— față de bolnavă și de însoțitoarea sa — cel mai strict secret cu privire la acea convorbire.

Lui don Pedro, toate acestea i se păreau cam dubioase; dar Peyrolles se pricepu atît de bine să întoarcă lucrurile, invocînd chiar interesul celor două tinere și motive foarte importante pe care nu putea să i le divulge, încît se păru că și-a convins cel puțin unul dintre auditori.

— Au dușmani înverșunați, afirmă el, ca o concluzie. Sînt urmărite și vor fi urmărite peste tot cu încrîncenare, și singura cale de a le scăpa de la moarte este ca nimeni să nu le cunoască ascunzătoarea. În ziua în care dușmanii ar afla-o, ar veni să incendieze castelul, făcînd un adevărat măcel.

— Dacă señorita este fiica dumneavoastră, îl întrerupse brusc țiganca, fără îndoială aș consimți — pentru a vă fi pe plac dumneavoastră, cît și tatălui meu — să-mi amîn plecarea, sau cel mult să nu lipsesc decît douăzeci și patru de ore. Voi reveni imediat să mă pun la dispoziția dumneavoastră pentru atîta timp cît veți voi.

Peyrolles își frecă palmele, convins că partida era cîștigată. Nu îndrăzni totuși să mintă într-atîta încît să spună că Aurore de Nevers era fiica lui, de teamă să nu fie dezmințit încă de a doua zi de către Aurore însăși.

— Așadar, ai refuza dacă nu aș fi tatăl ei? întrebă.

— Nu știu... Mă voi gîndi și veți primi mîine răspunsul meu.

— Bine, și fie ca hotărîrea dumitale să-mi satisfacă dorința. N-aș putea avea încredere în nimeni, așa ca în dumneata. Iată, pentru a-ți dovedi asta, îți voi spune că cea despre care este vorba e o rudă apropiată a domnului de Gonzague și că eu însumi țin la însănătoșirea ei, ca și cum ar fi propriul meu copil. Sărmana micuță! adăugă. Viața mea este legată de a sa, și facă Dumnezeu astfel ca niciodată de pe capul ei să nu cadă nici măcar un fir de păr, atîta vreme cît eu nu voi fi ajuns la capătul carierei mele!

Atîta îndrăzneală şi o asemenea viclenie făcu să urce în sufletul Mariquitei un sentiment de adînc dezgust, foarte vecin cu ura. Dar ea voia să ştie mai mult; se abţinu.

— Este spaniolă? întrebă, la rîndul său.

— Nu, franţuzoaică.

— O! făcu ţiganca, cu o uşoară strîmbătură. Eu nu vorbesc franceza. Aşa că serviciile mele nu i-ar fi de folos.

Intendentul se temu să n-o piardă.

— Însoţitoarea ei s-a născut în Spania, se grăbi să adauge. Vă va sluji ca interpret amîndurora.

— Aha! şi cum se numesc cele două tinere?

Peyrolles ezită, fu pe punctul de a da nume false. Dar, şi de astă dată, nu îndrăzni să mintă — să treacă sub tăcere numele lor, pe care i le-ar spune chiar ele, ar fi fost o înşelătorie inutilă, care s-ar întoarce împotriva lui.

— Bolnava este domnişoara Aurore de Nevers, zise. Cealaltă este o gitană pe care domnul de Gonzague a găsit-o cîndva, într-o piaţă din Madrid. Nimeni nu-i cunoaşte cu precizie numele, căci are mai multe, şi va avea grijă să ţi le spună ea însăşi.

Fata fu cît pe-aci să leşine din nou. De cîteva minute, convingerea ei era deplină; se aştepta deja la ceea ce avea să audă. Şi, totuşi, acel nume pronunţat de buzele ticălosului de Peyrolles îi provocă un puternic şoc psihic. Aurore de Nevers se afla acolo! logodnica lui Lagardère! cea despre care acesta-i vorbise atît de des în ultima săptămînă, cea pe care el o căuta cu atîta înverşunare şi pentru care înfrunta de zece ori pe zi moartea!

Şi ea, Mariquita, era cea care avea să i-o redea, care îi va împinge unul în braţele celuilalt, spunîndu-le: „Fiţi fericiţi prin mine!... Iubiţi-vă!"

O lacrimă fugară i se strecură printre pleoape. Îşi aminti că, adineauri, acceptase deja sacrificiul; că inima ei fusese sfîşiată în faţa fatalităţii, iar stăpîn îi era destinul.

Şi a contribui la fericirea altora nu înseamnă, oare, nimic? Nu era oare o mîngîiere s-o poată iubi şi salva pe logodnică, tot aşa cum l-ar fi iubit şi salvat pe el — spontan, cu nobleţe şi fără nici un gînd ascuns de cîştig, de plăcere, de fericire pentru ea însăşi?

Fruntea Mariquitei se însenină brusc la gîndul că peste două zile, la picioarele Turnului Nou din Saragossa, îl va lua de mînă pe Henri de Lagardère şi-i va spune: „Urmează-mă, prietene, vino să-ţi iei logodnica, soţia, şi nu o uita niciodată pe ţigăncuşa care ţi-o redă!"

9 Aliatele Aurorei

Crezînd că-şi găsise o nouă aliată, Peyrolles — mulţumit de el însuşi şi convins că ar mai putea slăbi supravegherea — se reîntoarse în cameră şi adormi cu cugetul împăcat.

— Acum ştii tot, îi spuse don Pedro fiicei sale. Trebuie să mănînci şi să te gîndeşti la culcare.

— În noaptea aceasta nu voi dormi, tată, replică gitana. Spune-mi, fără să treci peste nici cel mai mic amănunt, tot ce s-a întîmplat de cînd omul acesta a pus piciorul pe pragul castelului, şi tot ce a spus.

— Aşadar, îl cunoşti? Le cunoşti pe tinerele care se află sus?

— Nu i-am văzut niciodată, pe nici unul din ei. Şi, totuşi, ştiu...

— Ce ştii?

Ea se aplecă şi şopti în urechea bătrînului:

— Ştiu că uliul s-a năpustit asupra porumbiţelor. Sînt nişte îngeri căzuţi în mîna celui mai cumplit nemernic din Spania, după Philippe de Gonzague, demnul său stăpîn.

Don Pedro y Gomez y Carvajal de Valedira îşi înălţă cu mîndrie capul.

— Oho! făcu, dacă aşa stau lucrurile, acest om nu trebuie să mai rămînă sub acoperişul meu. Mîine, în zori, îl voi provoca la duel şi-l voi ucide.

Un suflu de vitejie şi de energie trecu peste părul albit al acestui grande de Spania, decăzut în ceea ce priveşte norocul, dar a cărui inimă nu decăzuse. Îşi aminti că-i spusese lui Peyrolles: „Numiţi-mă Bărbatul Roşu, dacă doriţi. Am vărsat mult sînge la viaţa mea, şi poate c-o voi mai face..." Vorbele lui aveau să se adeverească.

— Îţi interzic, tată, spuse Mariquita. Încă nu a sosit ceasul, şi altuia îi revine misiunea de a-l ucide.

— Şi-ar trebui să te-ascult?

— Da... Nu fă nimic fără ca eu să-ţi spun, şi fii prevenitor şi amabil faţă de el. Peste două zile va fi mort.

Mai stătură cîtva timp de vorbă, în timp ce gitana lua, la insistenţele bătrînului, o gustare frugală de care avea nevoie pentru a-şi recăpăta forţele. Cînd termină, se duse să se asigure că încă mai era lumină în camera Aurorei şi că Peyrolles o stinsese pe a sa.

— Acum, zise, vreau s-o văd.

— Pe cine?

— Pe domnişoara de Nevers. Du-te la culcare, tată; eu nu am răgazul necesar. Am noroc că mi-ai dat cîte ceva din ştiinţa ta şi că m-ai învăţat să scriu — voi avea nevoie de asta.

Bietul om, neştiind prea multe nici el, nu putuse s-o înveţe cine ştie ce... În acea epocă, obiceiul era să ştii doar atît cît să-ţi semnezi numele, iar gentilomii spanioli, ca şi cei din Franţa, scriau mai cursiv pe piepturile adversarilor lor, cu vîrful spadei înroşite de sînge, decît pe cele mai bune pergamente.

Mariquita se pricepea destul de bine, şi scrise în grabă următoarele cuvinte:

«Deschideţi fără a face vreun zgomot şi nu scoateţi nici o vorbă după ce voi intra. Sînt o prietenă şi vă aduc veşti de la Lagardère.»

— Noapte bună, spuse, sărutîndu-l pe bătrîn. Du-te să te odihneşti şi nu-ţi fă griji pentru mine — voi petrece noaptea lîngă ele.

Urcă scara prin turn, pe întuneric şi atît de uşor, încît nu i s-ar fi simţit nici măcar răsuflarea şi, odată ajunsă la uşa sub care se zărea o rază subţire de lumină, strecură biletul cu precauţii de neînchipuit şi zgîrie slab, astfel încît să nu poată fi auzită de la etajul de deasupra.

Aurore dormea adînc; dar dona Cruz, culcată alături de ea, chema în zadar somnul. Cu capul în mîini, se gîndea la o mie de lucruri: la libertate, la Chaverny, la Lagardère...

Văzu apărînd hîrtia împăturită în două şi tresări. Era oare o capcană grosolană de-a lui Peyrolles? Aşa crezu la început, şi nu se mişcă. Dar la femei curiozitatea este mai mare decît teama, şi Flor revăzu cu ochii minţii chipul loial al gazdei misterioase. Îl mai întrezărise o dată în cursul zilei şi nu-i venea să admită că şi acela se va înverşuna să le aducă pieirea. Cine ştie dacă, dimpotrivă, nu se afla acolo tocmai pentru a le salva? Ascultînd, auzi la uşă cum cineva zgîria aproape imperceptibil şi, dîndu-se uşurel jos din pat, se duse, în vîrful picioarelor, să ia biletul.

Îi fu cumplit de greu să-şi înăbuşe un ţipăt, cînd ochii îi căzură pe cuvîntul ,,Lagardère". Cine putea fi acea prietenă, de vreme ce în casă nu exista altă femeie decît bătrîna Conchita?

Încă mai ezita, deşi un puternic presentiment o împingea să deschidă acea uşă în spatele căreia se afla, poate, salvarea.

,,Dar de ce aş putea să mă tem?", îşi spuse. ,,Peyrolles ştie că vom face tot ce ne va fi cu putinţă pentru a scăpa. Dacă acesta este un şiretlic prin care vrea să se încredinţeze din nou de asta, nu va mai trebui să se-ndoiască."

Nu degeaba fusese Flor gitană, aşa că se pricepea să tragă bara unui zăvor fără a trezi pe nimeni. Întredes-

chise uşa şi iscodi — acolo era o siluetă de femeie, care aştepta.

Balamalele nu erau unse — scîrţîiră. Îngrozită, dona Cruz trebui să se rezeme de cadrul uşii ca să nu cadă. Din fericire, o rafală de vînt făcu să scîrţîie şi vechea giruetă din vîrful turnului şi fata, recăpătîndu-şi stăpînirea de sine, trase uşa spre ea, lăsînd-o pe necunoscută să intre.

După ce zăvorul fu pus din nou la locul lui, cele două fete se priviră şi, mînate în aceeaşi clipă de instinctul conservării, îşi acoperiră reciproc gura. Fură şoptite doar două nume, atît de încet încît nici la doi paşi de ele nu ar fi putut fi auzite:

— Mariquita!

— Maria de la Santa Cruz!

Apoi se treziră una în braţele celeilalte, inimă lîngă inimă, cu buzele unite şi cu şuviţele de păr împletindu-li-se. Cele două mici gitane care dansau cîndva împreună la Madrid, în spatele Alcazarului, se regăseau alături pentru lupta supremă.

Mariquita fu cea care se desprinse prima. Se apropie de patul Aurorei şi o privi îndelung.

— Este frumoasă, spuse. Cît de mult o voi iubi!

Dona Cruz îi mulţumi din ochi şi o lacrimă de bucurie i se prelinse pe gene.

— Tu, aici? întrebă. Cum?... Pentru ce? Te-a trimis el?

— Întîmplarea a făcut totul... De opt zile nu l-am părăsit pe Lagardère; v-am căutat împreună peste tot — şi uite că vă găsesc chiar în casa tatălui meu...

— Tatăl tău?...

— Da, şi el nu este complicele lui Gonzague, ţi-o jur...

— Bănuiam... Dar de ce nu te-a însoţit cavalerul?

Mariquita îşi apropie foarte mult buzele de urechea donei Cruz pentru a-i şopti:

— Îţi promit că mîine, la miezul nopţii, Lagardère va fi aici.

Chiar în acea clipă Aurore de Nevers se trezi, neliniştită că n-o mai simţea pe Flor alături; dar mare îi fu mirarea cînd o văzu, în cămaşă de noapte, în picioare în mijlocul camerei şi vorbind cu o necunoscută!

Cele două gitane, cu degetul pe buze pentru a-i recomanda domnişoarei de Nevers să păstreze tăcerea, se apropiară de pat.

— Eşti în stare să suporţi efectul unei mari bucurii, surioară? o întrebă cu dragoste Flor, cuprinzîndu-i în braţe frumosul cap blond.

— Aşada, mai există bucurii pentru mine? răs-punse domnişoara Nevers.

— Da, întări Mariquita, şi eu sînt cea care vă aduc o astfel de bucurie. Vreţi să-mi permiteţi să vă sărut?

Sărmana bolnavă îşi întinse fruntea palidă, şi ţiganca i-o atinse cu buzele.

— Sărutul acesta vine de la cavalerul de Lagardère, şopti ea. L-a pus azi-dimineaţă pe fruntea mea ca să vi-l aduc.

O minciună înduioşătoare şi pioasă, dar care-i făcu atîta bucurie Aurorei, încît recăzu pe perne, zdrobită de această veste. De-ndată ce putu să-şi ridice pleoapele, întinse braţele pentru a o trage lîngă ea pe gitană şi o acoperi cu sărutări, în timp ce lacrimi fierbinţi şi binefăcătoare îi şiroiau pe obraji.

— Unde se află?

— Poimîine, la amiază, trebuie să-l întîlnesc la Saragossa. Cînd va suna miezul nopţii, veţi vedea deschizîndu-se această uşă, şi Lagardère va intra. Pînă atunci, fiţi tare şi prudentă.

— Visez, şopti cu greu Aurore. Vorbeşte-mi, Flor, spune-mi că nu dorm; şi dumneata, pe care nu te cunosc şi care mă faci atît de fericită...

— Dimpotrivă, trebuie să tăcem, zise dona Cruz. Peyrolles se află sus, poate veghind, şi ar putea să ne audă.

— Voi petrece toată ziua lîngă voi, spuse Mariquita, şi vom putea sta de vorbă în voie. Dormiţi pînă mîine dimineaţă şi visaţi fericirea care vă aşteaptă.

Le sărută pe Aurore şi pe dona Cruz şi se strecură pe scara întunecoasă. Dar, în loc să coboare, urcă să-şi lipească urechea de uşa lui Peyrolles — intendentul dormea tun!

Atunci fata, cu inima plină de o bucurie secretă, amestecată cu o grea amărăciune, se duse să se întindă pe un fotoliu şi adormi adînc. Îşi făcuse mai mult decît datoria: se străduise pentru fericirea celui pe care-l iubea mai presus de orice pe lume, a celui care — primul — făcuse să-i bată inima.

Deşi a doua zi dimineaţa factotum-ul lui Gonzague se sculă devreme, Mariquita i-o luase înainte.

— Te-ai gîndit? o întrebă cînd se întîlniră la poalele turnului. Ai luat o hotărîre?

— Da, m-am gîndit, răspunse. Astăzi sînt la ordinele dumneavoastră, dar mîine, înainte de răsăritul soarelui, voi pleca din Peña del Cid şi nu mă voi întoarce decît la miezul nopţii. Din acel moment, nu voi mai părăsi bolnava, atîta timp cît va voi să mă ţină lîngă dînsa.

Planul acesta îl cam nemulţumea pe Peyrolles, care ar fi preferat ca fata să-şi preia serviciul fără nici o reticenţă. Totuşi, fiindcă se temuse să nu fie refuzat net şi pentru că, pe de altă parte, nu vedea nici o legătură între această scurtă absenţă şi Aurore şi Lagardère, încercă s-o facă să-şi schimbe hotărîrea, dar cam fără convingere:

— Călătoria asta este chiar atît de importantă, copila mea?

— Iertaţi-mă, îl întrerupse ţigăncuşa, cu oarecare obrăznicie, fiecare are de îndeplinit propriile lui datorii pe lumea aceasta. Eu nu vă întreb care sînt ale dumneavoastră...

— Aşa este, încuviinţă Peyrolles, muşcîndu-şi buzele. Eşti liberă, copila mea; în plus, eşti energică şi îndrăzneaţă, demnă în toate privinţele de tatăl dumitale...

— Amîndoi ne urmăm drumul nostru drept, replică Mariquita, înălţînd capul, şi nimeni — nici chiar

Dumnezeu — nu poate să ne reproşeze că nu ne purtăm cu cinste. La Peña del Cid, avem inimile la o înălţime tot atît de mare ca a turnului însuşi; dacă un om necinstit sau un laş ar intra în turn, acesta i s-ar prăbuşi în cap!...

Intendentul măsură din ochi înălţimea colosului de piatră, nu fără a simţi un fior pe şira spinării. Distanţa dintre vîrful şi baza turnului era mai mică decît cea dintre un om cinstit şi el! Aşa că rîse batjocoritor în sinea sa: „Fetiţa asta vorbeşte ca strămoşii ei, maurii; dar în Spania maurii au murit pentru totdeauna!"

Fereastra camerei Aurorei se deschise şi apăru capul brun al donei Cruz. Peyrolles zîmbi satisfăcut, mai întîi pentru că păsărelele nu se gîndeau să-şi ia zborul, apoi pentru că era mulţumit că Flor îi vedea într-o conversaţie atît de matinală. Ştiind-o devotată duşmanului lor, tinerele fete nu vor îndrăzni să i se destăinuiască.

O salută pe dona Cruz care nu-i răspunse şi, întorcîndu-se către ţigancă, îi spuse, în aşa fel ca să fie auzit de Flor:

— Deoarece binevoieşti să accepţi, nu să le serveşti — ceea ce ar fi sub demnitatea dumitale — ci să le oferi îngrijirile necesare, începînd de astăzi poţi urca să le prezinţi omagiile mele şi să le întrebi, din partea mea, cu ce poţi să le fii de folos.

— Sînt gata...

— Aşteaptă! adăugă el cu glas scăzut. Adu-ţi aminte de recomandarea mea: respinge orice confidenţă pe care ţi-ar face-o însoţitoarea domnişoarei de Nevers, căci tot ce ţi-ar spune ar fi minciună; sau, cel puţin, să mă informezi despre toate.

Mariquita făcu o strîmbătură dispreţuitoare pe care el nu o văzu, şi replică semeaţă:

— Nici nu mă gîndesc. Ce mi se spune, eu păstrez, indiferent cine-mi vorbeşte. Dacă n-aş face aşa, v-aţi putea teme că aş repeta propriile dumneavoastră cuvinte, şi n-aţi mai avea nici un motiv să aveţi încredere în mine.

— Adevărat, mărturisi factotum-ul, aşa că sînt de aceeaşi părere cu dumneata. Poartă-te, aşadar, după impulsurile inimii şi după propriile-ţi interese. Te voi răsplăti mai mult decît îţi poţi dori.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Între noi. copilă, n-a fost vorba despre remunerarea eforturilor depuse. Fixează preţul dumneata însăţi.

— N-aţi spus chiar dumneavoastră, domnule, că sînt prea mîndră pentru a sluji?...,

— Aşa este; totuşi, eu nu am dreptul să te privez de libertatea dumitale, fără o compensaţie. Iată punga mea — te rog s-o accepţi.

— Îngrijirile pe care le poţi da unui bolnav, răspunse Mariquita, nu se plătesc cu bani, ci prin stimă. Sper că domnişoara de Nevers mi-o va acorda pe a dînsei. Atît îmi este de ajuns... la revedere...

„Ciudată, sălbăticiunea asta mică", se gîndea intendentul constatînd că rămăsese singur, căci gitana se îndepărtase printr-o săritură de căprioară. „Din fericire, atît fata cît şi tatăl dispreţuiesc aurul pentru care se înfăptuiesc atîtea crime! La urma urmei, ce nu primesc ei, păstrez eu, şi totul merge de minune. Cît timp Gonzague, stăpînul meu, îl va ţine pe Lagardère departe de aici, reşedinţa noastră de iarnă de la Peña del Cid nu va fi neplăcută."

Peyrolles era de nerecunoscut — s-ar fi spus că-şi cîştigase pensia de invalid şi că avea să-şi încheie acolo zilele, ca un burghez rentier, lipsit de griji. Marilor criminali le place să găsească un adăpost în care cred că se vor putea odihni. Se complac acolo şi adorm; dar dreptatea cerească sau cea omenească îi nimereşte chiar şi în ascunzătoarea lor. În acea dimineaţă încîntătoare, intendentul se duse să-şi rezeme coatele pe creasta zidului de apărare pentru a asista la trezirea naturii. Admira cîmpia care înverzea puţin cîte puţin, pe măsură ce ceaţa se ridica uşor, încet, pentru a se retrage, ca într-un ultim refugiu, deasupra apelor Ebrului, de unde avea să fie curînd alungată de

razele soarelui. Zări țărani ivindu-se pe drumuri, văzu tineri intrînd în vorbă cu fetele. Îi auzi făcînd să răsune cîntece populare, iar dangătul clopotelor se înălța din fiecare sat, amestecîndu-se cu clinchetul clopoțeilor de la gîtul catîrilor.

Peyrolles iubitor de natură era un nou Peyrolles. Era oare posibil ca în mintea lui să mai răsară un gînd care să nu fie rău?

De la o fereastră i se urmăreau cele mai mici gesturi și, în timp ce el asculta cîntecul păsărelelor, se spuneau lucruri pe care nu i-ar fi plăcut deloc să le audă.

Aurore de Nevers se sprijinea în coate pe perne și ochii ei mari și albaștri, ieri încă moleșiți de febră, își recăpătaseră strălucirea pierdută. Tenul îi era mai proaspăt, buzele mai puțin palide. Mariquita îi ținea o mînă; se așezase pe marginea patului și-i povestea despre capcana de la Pancorbo, despre lupta în timpul căreia intrase ea în scenă; apoi, evenimentele de la Madrid, cu Cocardasse la spînzurătoare, atîrnînd de capătul unei frînghii tăiate dinainte.

Căci fata îl înșelase pe Peyrolles spunîndu-i că nu vorbește și nu înțelege franceza.

Flor stătea de pîndă la fereastră, nepierzînd nici un cuvînt din conversația prietenelor sale. Dar își uită supravegherea cînd auzi pronunțîndu-se un nume:

— Ce spui?... L-ai văzut pe Chaverny? exclamă și veni s-o îmbrățișeze pe gitană.

— Poate că l-am văzut, dar nu-l cunoșteam. Știu că era la Madrid, deghizat în aguador, și asta-i tot. Dar cine este acest Chaverny?

Chipul lui Flor se lumină.

— Cine este Chaverny?... strigă, cu un entuziasm pe care nu încerca deloc să-l ascundă. Adu-l numai aici, împreună cu Lagardère, și nimic nu le va putea rezista, cînd vor fi împreună.

— Se caută unul pe celălalt, spuse Mariquita, dar cine știe dacă-i voi găsi pe amîndoi la Saragossa? Mai bine să-ți spun, surioară, că nu prea sper.

Dona Cruz își aplecă fruntea și pe gene îi apărură lacrimi.

— Așadar, îl iubești mult? întrebă țigăncușa.

— Eu?... Cine ți-a spus că l-aș iubi?

— Văd eu bine, de ce să mi-o ascunzi?... Eu sînt sinceră și nu merit ca tu să nu te porți la fel cu mine.

— Iartă-mă... este adevărat... îl iubesc!

Mariquita deveni visătoare: „Așadar, sînt singura care nu este iubită? Dar ce importanță are asta? Viitorul mi-o va spune. Și, mai întîi, poate că undeva se va găsi o inimă cinstită de bărbat, căruia să i-o pot da pe a mea toată!"

Și, pe un ton liniștit, adăugă:

— Domnișoarei de Nevers, pe Henri de Lagardère!... Ție, pe marchizul de Chaverny!... Vi-i voi reda pe amîndoi, pe primul mîine, pe celălalt în curînd.

Gitana coborî la tatăl său.

— Mîine, îi spuse, castelul din Peña del Cid va vedea lucruri ciudate. Voi reveni la miezul nopții și nu voi fi singură; vei putea da mîna cu cel care mă va însoți.

— Cine este?

— Logodnicul domnișoarei de Nevers! Numele ți-l va spune el însuși, căci și-l va scrie cu vîrful spadei pe fruntea lui Peyrolles. Dacă în timpul absenței mele, acesta ar vrea să le ia de-aici pe tinerele fete, aruncă-l jos de pe ziduri.

— Ar fi un asasinat, răspunse Pedro de Valedira. Brațul meu este încă destul de puternic ca să mai țină o sabie.

— Un asasinat? Nu, replică ea, ar fi pur și simplu un act de justiție. Tată, păstrează-ți sabia curată — sîngele lui ar murdări-o.

— Dar ce crime a înfăptuit acest om?

— Toate!

Cît fu ziua de lungă, Mariquita nu părăsi deloc camera bolnavei, și intendentul, care trecea neîncetat, încoace și-ncolo, prin fața ei, nu putu auzi nimic din

ce-și vorbeau. Gitanele aveau auzul fin — de cum prindeau zgomotul pintenilor lui Peyrolles răsunînd pe scară, tăceau sau vorbeau despre lucruri fără însemnătate.

Seara, complotul era plănuit pînă în cele mai mici detalii. Țigăncușa trebuia să revină a doua zi cu Lagardère, Cocardasse, Passepoil și bascul — poate chiar și cu Chaverny. Ce-ar mai fi însemnat atunci Peyrolles, fie chiar și numai împotriva celui dintîi? Se putea spune că partida era ca și cîștigată.

— Dacă nu am ajunge la ora stabilită, adăugă Mariquita, și dacă vreo întîmplare neprevăzută ne va întîrzia cu o zi, nu vă faceți griji; oricum, vom veni.

A doua zi dimineață, zorile abia se iveau cînd Mariquita porni la drum spre Saragossa. Mergea foarte repede, alerga, sărea ca o căprioară pe scurtăturile pe care le cunoștea de multă vreme.

Cu inima plină de bucurie, începea uneori să cînte împreună cu păsărelele, și conducătorii de catîri o salutau printr-un zîmbet sau printr-un compliment pe acea fată cu obraji proaspeți și mers zglobiu.

Cînd trecu pe poarta Ceneja, tocmai băteau clopotele de amiază la catedrala Notre-Dame-del-Pilar. Era ora fixată: Mariquita grăbi pasul.

La baza turnului înclinat din Saragossa, acolo unde trebuia să aștepte Henri de Lagardère, nu se afla nimeni!!!

10 Punga de mătase

Ceasuri întregi, mica gitană stătu rezemată de bordura de piatră a Turnului Nou, aruncînd priviri întrebătoare și îngrijorate spre străzile ce dădeau în piață și neîndrăznind să-și părăsească locul, s de teamă ca cei pe care-i aștepta să nu vină în vreme ce ea i-ar fi căutat în altă parte.

Timpul trecea; cu fiece clipă, îi va fi tot mai greu să reuşească să-l ducă pe Lagardère la castel pînă la miezul nopţii.

Oare cavalerul nu avusese încredere în ea? Crezuse, poate, că ea vrea să-l părăsească, să-şi reia viaţa liberă, şi că era inutil să vină la întâlnirea fixată, deoarece ea însăşi nu ar fi venit?

La gîndul acesta, nu putu să-şi înăbuşe un hohot de plîns care-i zgudui pieptul. Se lăsă să alunece, pe jumătate întinsă, pe pămînt şi, cu capul în mîini, începu să plîngă.

Copite de cai bătînd în loc o făcură să ridice ochii şi văzu în faţa ei doi călăreţi, dintre care mai ales unul o privea cu mare atenţie. El descălecă, se apropie de ea, şi îi întinse mîna, pentru a o ajuta să se ridice.

— Ce este, sărmană copilă? o întrebă, şi pentru ce aceste lacrimi pe obrajii tăi?

Vocea era blîndă, aproape mîngîietoare, iar călăreţul era tînăr şi frumos. Nu avea tenul mat al spaniolilor. Mariquita se întrebă unde mai văzuse acea privire sinceră, care îi inspira încredere.

La rîndul lor, trăsăturile ei îi făcură aceeaşi impresie străinului.

— Te recunosc, zise el deodată, te-am întîlnit într-o zi pe drumul Segoviei. Dar atunci mi-ai alunecat printre degete; nu se va întîmpla la fel de data asta, şi-mi vei răspunde la întrebări.

Nu era o ameninţare, ci dimpotrivă, căci cuvintele erau spuse cu bunăvoinţă şi blîndeţe. Tînărul continuă:

— Mai întîi, pentru ce plîngi? Ţi-a făcut cineva vreun rău, te-a insultat? Spune-mi, arată-mi vinovatul, şi-l voi face să-şi plătească scump obrăznicia.

De unde venea acea afinitate între aceste două fiinţe care nu se cunoşteau? Mister al întîmplării sau al destinului! Doar auzindu-l vorbind, fata ghicea că el este nobil şi bun. Doar văzînd-o plîngînd, el resimţea nu numai milă pentru ea, ci şi nevoia de a-i fi folositor.

— Nu!... spuse ea, răspunzîndu-i la întrebare. Nu am a mă plînge de nimeni...

— Atunci ce s-a întîmplat? Spune-mi. Ţi-e sete, ţi-e foame? Iată punga mea...

Scoase din jiletcă o pungă de mătase ce conţinea cîţiva pumni de aur care străluceau printre ochiurile ei. Ochii gitanei se deschiseră peste măsură de mari, scînteiară ca nişte cărbuni aprinşi. Privirea aceea se datora poate lăcomiei? Călăreţul crezu asta timp de o clipă şi, cu un surîs care-i trăda dezamăgirea faţă de o asemenea constatare, scoase o monedă de aur şi o întinse ţigăncii. Dar, în loc s-o ia, fata respinse mîna care i-o oferea.

— Scoate tot ce este înăuntru şi arată-mi punga — spuse — numai punga.

— De ce?

— Te implor!... Arată-mi-o...

Era mai mult decît o rugăminte, era aproape un strigăt ce ieşea din pieptul gîfîind al fetei. Tînărul îi făcu pe plac.

Pe mătase era brodat un blazon: *albastru azuriu cu galon de argint, însoţit de trei capete de mauri în culoare narurală, aşezate două şi unul; stema cu doi leoparzi de aur, înarmaţi şi cu boturi strălucitoare şi surmontată de o coroană de marchiz.* Pe partea cealaltă era brodat un nume!...

Mariquita nu cunoştea blazonul şi nu se strădui să descifreze armoariile. Dar cînd privirea îi căzu asupra numelui, lăsă punga să-i scape din mînă şi păli cumplit. Ar fi căzut din picioare dacă n-ar fi sprijinit-o călăreţul.

— Chaverny!... murmură, deschizînd ochii.

— Da, Chaverny!... dar, pe sfîntul Dumnezeu! de unde mă cunoşti tu, copilă?

Ea se încordă pentru a-şi reveni pe deplin şi spuse blînd:

— Dona Cruz te aşteaptă.

Micul marchiz făcu un salt.

— Dona Cruz! strigă. Fir-ar să fie! iată ceva nou. Ştii unde se află dona Cruz?

— Da... ştiu unde sînt domnişoara de Nevers şi dona Cruz... Dar nu ştiu unde este cavalerul de Lagardère; îl aştept aici de la amiază pentru a-l conduce la ele... Dacă nu vine, totul este pierdut!

— A! Ba nu! Nu este chiar totul pierdut, copilă dragă, strigă micul marchiz, scoţînd un suspin de bucurie — un fel de nechezat mulţumit al calului de război căruia îi miroase a praf de puşcă. Urmează-mă, căci aici nu stăm bine pentru a vorbi. Spune-mi tot ce ştii şi, deşi spada mea nu este la fel de valoroasă ca cea a lui Lagardère, cel puţin va fi în stare s-o salveze pe cea care-i este logodnică şi pe cea pe care sper s-o fac marchiză.

Aruncă hăţurile calului său în mîinile servitorului şi, luînd braţul gitanei, o conduse într-un han apropiat.

Ţiganca, convinsă că-l avea în faţă pe un prieten al lui Lagardère, îi povesti tot ce se întîmplase de cînd ea însăşi îl întîlnise pe cavaler; îi vorbi despre incidentele de la Madrid, despre acel aguador care-i dăduse să bea lui Cocardasse şi, mai ales, despre Peña del Cid, unde cele două tinere fete se pregăteau să-şi recapete libertatea.

Marchizul îi sorbea cuvintele, admira focul din privirea ei şi curajul care o însufleţea. Cînd termină de povestit, o strînse frăţeşte în braţe, cu atîta dragoste de parcă-i datora viaţa.

— Şi-acum, ce trebuie să facem? o întrebă. Nu-mi mai rămîn decît douăsprezece ore pînă să trebuiască să mă alătur armatei; în douăsprezece ore se pot face multe lucruri — ştiu asta de cînd am văzut ce a făcut dracul acela de cavaler la regent... Eu nu sînt decît Chaverny, este adevărat, dar vorbeşte — te voi asculta.

Un fulger întunecat trecu prin ochii gitanei.

— Trebuie să-l punem pe Peyrolles în imposibilitatea de a face rău, spuse. Poate trebuie să-l omorîm! Ai şovăi s-o faci, dacă va fi nevoie?

— Eu?! răspunse rîzînd marchizul. Sînt împrejurări în care n-aş face rău nici unui cîine; cît despre Peyrolles, sînt totdeauna gata să-l ucid. Noi doi avem de încheiat nişte socoteli vechi, şi dacă s-ar putea să-l văd peste cîteva clipe, horcăind cu spada mea în piept, şi s-o regăsesc pe dona Cruz, în inima mea ar fi mai multă bucurie în noaptea asta decît în întreaga viaţă a multor oameni.

— Ei bine! Pleacă spre Peña del Cid. Cînd vei ajunge acolo, va fi noapte adîncă. Vei izbi de cinci ori în poarta cea mare, şi tatăl meu va veni să-ţi deschidă. Îi vei spune simplu: ,,Fiica dumneavoastră, Mariquita, este cea care mă trimite; duce, ia-ţi spada şi aruncă-te asupra lui Peyrolles!"

— Duce?... dar cine este tatăl tău?

— Numele lui nu are mare importanţă; a refuzat să i-l spună intendentului lui Gonzague; totuşi, ţie ţi-l voi încredinţa — tatăl meu se numeşte don Pedro y Gomez y Carvajal de Valedira, grande de Spania, izgonit de la Curte pentru a-i fi vorbit prea sincer lui Alberoni.

— Şi tu... o gitană?... Nu înţeleg nimic, într-adevăr.

— Nu eşti singurul, şi vei înţelege mai tîrziu... După ce vei fi făcut ce ţi-am spus, tatăl meu te va conduce la primul etaj al turnului, unde le vei găsi pe domnişoara de Nevers şi pe dona Cruz şi, împreună, ne veţi aştepta acolo, pe Lagardère şi pe mine. Trebuie să ştim unde să vă găsim.

— Dar tu... tu ce vei face?

— Voi porni în căutarea cavalerului. M-am devotat fericirii lui şi, dacă soarta va vrea ca tu să fii cel ce ajunge primul la ţel, nu trebuie să uităm, nici unul dintre noi, că şi el vrea să-şi revadă logodnica.

— Dorinţa mea a fost întotdeauna s-o regăsesc mai întîi pe vara mea de Nevers, replică Chaverny. Ceea ce mă priveşte trece pe locul doi — dona Cruz ar fi trebuit să-ţi spună asta.

— Știu — răspunse țigăncușa — că dona Cruz mi-a spus, mai ales, că te iubește.

— Este oare posibil?

— E adevărul. Urcă pe cal și pleacă repede. Le vei spune că-mi voi ține făgăduiala și că-l voi aduce pe Lagardère, deși nu l-am găsit lîngă Turnul Nou. Dar, chiar de-ar trebui să mă duc să-l caut la celălalt capăt al pămîntului, cu riscul vieții mele, domnișoara de Nevers îl va vedea, sau eu voi fi moartă. Rolul tău este să le aperi de-acum înainte pe amîndouă împotriva tuturor, așteptînd sosirea lui. Spada tatălui meu va fi a ta.

Îi mai dădu cîteva amănunte în legătură cu drumul ce-l avea de urmat pentru a ajunge la Peña del Cid, și Chaverny se îndepărtă în galop, într-un nor de colb. Înainte de a dispărea, se mai întoarse o dată pentru a trimite curajoasei copile o sărutare cu degetele sale fine. Acest gest exprima atît speranța, cît și recunoștința sa.

Cînd nu-l mai văzu, gitana căzu pe gînduri. De ce, în locul marchizului, nu fusese cavalerul cel care să o ia pe șaua lui, ca la Pancorbo?... Dar vai!... unde se afla Henri? unde să-l caute ea acum? Mariquita își punea cu spaimă aceste întrebări. Umblă în neștire pe străzile orașului, întrebîndu-i pe toți cei care ar fi putut să-i dea vreun indiciu.

Nu i se răspunse decît cu glume proaste și cu brufτuluieli, și cu toate slabele informații pe care le putu obține, ajunse la concluzia că Lagardère și tovarășii lui nu intraseră în Saragossa — nu fuseseră văzuți la nici una din porți.

Cu capul plecat și cu inima grea, tocmai se gîndea să-și caute un adăpost pentru noapte, cînd — la cîțiva pași de ea — se porniră niște strigăte. Văzu apărînd la colțul unei străzi un curier regal, urmărit de mulțimea care vocifera și urla. Fata abia apucă să se refugieze în dreptul unei uși mai retrase și, cu urechea ciulită, încercă să înțeleagă, printre toate țipetele, vreun cuvînt care s-o lămurească în legătură cu acea hărmălaie.

În mersul său, curierul arunca afișe pe care oamenii și le smulgeau, și gitana reuși să prindă unul din zbor. Pentru că alții încercau să i-l ia, îl făcu cocoloș, îl vîrî în corsaj și fugi ca să-l poată citi în liniște.

De cum îl despături, avu impresia că o mînă de fier îi strînge gîtul: se declarase război între Franța și Spania, și toți francezii ce locuiau pe teritoriul Majestății Sale Catolice trebuiau să-l părăsească în douăzeci și patru de ore, riscînd altminteri pedeapsa cu închisoarea, sau chiar cu spînzurătoarea.

Ce va decurge din noua situație, pentru Lagardère și ai lui, pentru Chaverny, Aurore de Nevers și dona Cruz? Mariquita nu îndrăzni să se gîndească la asta fără a tremura, și n-avea pe nimeni alături, cu care să se sfătuiască. Dacă Lagardère se va întoarce în Franța fără a cunoaște unde era ascunsă logodnica sa, o va regăsi el vreodată? Oare ea însăși, va mai avea prilejul să-i pună pe unul în prezența celuilalt?

Biata copilă nu putu dormi nici în acea noapte, atît de mult își frămînta mintea, imaginînd tot felul de planuri nerealizabile sau himerice. Trebuia să reînnoade firele, să refacă tot ce se destrămase prin simpla absență a lui Henri din locul în care crezuse că-l va găsi.

De altfel, cine știe dacă nu cumva, aflînd noutățile mai devreme, la Segovia, nu trecuse iar dincolo de Pirinei? Cine știe dacă nu căzuse deja în vreo cursă întinsă de Gonzague și dacă, în clipa în care ea urma să-i aducă fericirea cucerită cu prețul atîtor dificultăîi, oboseli și primejdii, el nu se afla deja într-o temniță de unde nu va mai ieși multă vreme... dacă va mai ieși?

Prin fața ochilor săi trecea blînda figură a Aurorei de Nevers. O vedea reproșindu-i că nu-și ținuse făgăduielile, că o făcuse să întrevadă libertatea, bucuria supremă, fără a fi sigură că i le-ar putea da.

„Și Chaverny însuși — va ajunge el, oare?“ se întreba cu îngrijorare. „Și dacă va ajunge, ce se va întîmpla cu ei, în țara asta ostilă? Ce va face tatăl meu, aflîndu-se între datoria lui de patriot și cea de gazdă,

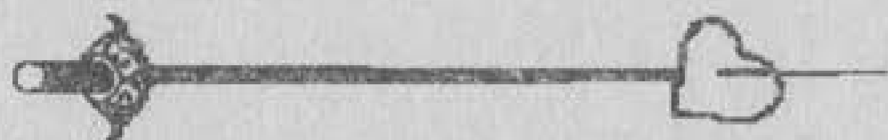
care datorează protecție și ajutor celor de sub acoperișul său? Ieri, putea fi aliatul marchizului; astăzi acest lucru a devenit imposibil."

Situația părea, într-adevăr, fără ieșire. „Și eu, eu ce să fac?" își urma ea gîndurile. „Trebuie oare să mă întorc la Peña del Cid? Trebuie să mă duc să-l caut pe Lagardère pînă și în rîndurile armatei franceze pe care, de altminteri, nu va voi s-o părăsească în aceste clipe?"

Suferința ei era cumplită. Suferi și mai mult gîndindu-se că și Chaverny spusese că va trebui să se alăture armatei... Oare mai socotea el potrivit să fugă în Franța cu cele două fete — dacă totuși Gonzague care, la Madrid fiind, era la curent cu evenimentele, nu le adusese deja aici, pentru a le putea ține sub propria lui pază?"

Șovăi îndelung cu privire la hotărîrea pe care trebuia s-o ia și, fatalistă ca orice țigancă, pretinse că ascultă glasul destinului:

„Dacă trebuie să se întîmple o nenorocire", își spuse, „nu mai stă în puterea mea s-o împiedic. Pînă acum am făcut tot ce-mi era în putință. Acum, scopul pe care mi l-am fixat este să-l regăsesc pe Lagardère. Trebuie să-l urmăresc pînă la capăt."

Între timp, Chaverny galopa pe drumul spre Peña del Cid și, după cîte îi spusese Mariquita, trebuia să nu aibă mai mult de două leghe pînă acolo. Noaptea se lăsase adîncă și, din cauza întunecimii, fusese obligat să-și încetinească întrucîtva viteza.

Pe măsură ce înainta, fu izbit de animația — cu totul neobișnuită la asemenea oră — din satele prin care trecea. Pe măsură ce se apropia de capătul drumului său, tot mai multe case erau luminate, tot mai pline erau cîrciumile și tot mai mulți oameni se aflau pe străzi, gesticulînd, dar tăcînd la apropierea lui.

„Ce-o fi-nsemnînd asta?" se întrebă. „Peste tot întîlnești flinte scurte, și nu sînt atît de îngîmfat încît să-mi închipui că încărcătura lor îmi este destinată mie... Dar atunci?..."

Incertitudinea lui nu avea să dureze mult. Calul se opri, cu picioarele înțepenite, simțind primejdia și mirosul prafului de pușcă, și Chaverny socoti că era prudent să scoată sabia din teacă. Se aștepta chiar să vadă vreun fulger sfîșiind brusc întunericul și să audă gloanțe șuierîndu-i la urechi. Drumul, îngustat în acel loc, era dintre cele mai potrivite pentru o capcană.

„Să fie oare o reeditare a celor petrecute la Pancorbo?" se întrebă. „Ei bine! Cu Dumnezeu înainte! Jur să urmez exemplul lui Lagardère și să las aici cîteva piepturi găurite, pentru a-mi marca trecerea."

Ciuli urechea, căci i se părea că în stînga lui trosniseră ramuri sub pașii cuiva. Nori negri ascundeau luna — era întuneric beznă.

Marchizul dădu pinteni calului, gata să răstoarne orice i-ar fi barat drumul. Dar nu merse departe, căci animalul se cabră brusc în fața unui zid de oameni.

Mai întîi un bărbat se strecurase afară din șanț, apoi doi, apoi tot mai mulți. Acum erau mai mult de douăzeci peste care ar fi trebuit să treacă.

— Cine ești? strigă un glas, în spaniolă.

— Pe toți dracii! exclamă Chaverny, asta nu-i treaba ta și cred că un gentilom poate merge oriunde dorește, fără a da socoteală nimănui.

În timpuri obișnuite, teoria putea fi corectă, dar în împrejurările actuale, practica nu era tocmai bună. Calul, ale cărui nări erau ținute zdravăn de o mînă de oțel, nu mai vru să înainteze, și marchizul putu zări în jurul lui pe puțin douăsprezece umbre care nu aveau mîinile goale.

— Nu te apăra, mai spuse o voce. Sîntem mulți și n-ai putea să ne scapi.

— Așadar, cîți vă adunați ca să luptați împotriva a doi oameni?

— Peste douăzeci!...

— Adică, cel puțin optsprezece lași! urlă marchizul. Să rămînă numai doi, fie chiar și patru, și o să stăm noi de vorbă într-o clipă.

— Mai bine ai face să ne spui cine ești, fără a mai pierde timpul cu fanfaronade zadarnice, ripostă cu răceală spaniolul. Nu-ți vrem viața.

— Nu veți căpăta nici numele, nici viața! Cel care-l poartă nu obișnuiește să-l spună unor bandiți de teapa voastră!

— Ești francez?

— Da, bineînțeles, sînt francez! exclamă marchizul, imprudent, și în țara mea, cînd se atacă oamenii, măcar asta se face în plină zi. Poți vedea mai bine pe cei pe care trebuie să-i trimiți pe lumea cealaltă.

Nu-și sfîrșise bine vorbele, că și era dat jos de pe cal, iar sabia îi fusese smulsă din mînă.

— Întoarce-te la Saragossa și spune-i gitanei că totuși mă voi duce acolo, îi strigă servitorului său.

Acesta nu așteptă să i se spună de două ori. Deși credincios stăpînului, socotea că orice intervenție din partea sa ar fi inutilă, așa că-și întoarse în loc calul și porni în galop, salutat de cîteva împușcături care nu-l putură atinge.

— Și-acum, ce vreți de la mine? întrebă Chaverny. Dacă mi-ați luat orice posibilitate de a mă apăra, voi fi în stare, cel puțin, să vă vorbesc într-un fel care nu va fi pe gustul vostru.

— Păstrează-ți discursul, zise cineva. Nu ne folo-sește la nimic; ne este de ajuns să știm că ești gentilom și că ești francez.

— Și, mă rog, cum poate calitatea mea de gentilom francez să vă permită să mă opriți la o margine de pădure? Rîvniți la punga mea, domnilor?

— Ba, deloc; am fi luat-o deja.

— Nu am fericirea să vă pot înțelege și, dacă nu ați făcut-o pentru a mă jefui, veți mărturisi că ați fost plătiți pentru a săvîrși o faptă de răzbunare.

— Da, o răzbunare de patrioţi. Poate nu ştii că regentul Franţei a declarat război Spaniei?

— Mulţumesc pentru veste, domnilor — mîine voi avea cinstea de a purta o altă spadă şi de a mă sluji de ea cu loialitate, în cadrul unui regiment francez.

— Trăncăneşti prea mult, zise şeful bandei. Avem şi altceva de făcut. Puneţi-i un căluş la gură!

Zis şi făcut. Chaverny fu legat fedeleş, cu mîinile la spate, în timp ce un bărbat îi înnoda o centură în jurul bărbiei. Apoi fu săltat pe calul său, pe care unul dintre bandiţi îl ţinea de hăţuri, şi trupa porni pe un drumeag îngust ce se depărta tare mult de direcţia spre Peña del Cid.

Pentru a explica întîmplarea, trebuie să spunem că, în vreme ce un curier regal pleca să anunţe la Saragossa şi în toate oraşele din nordul Spaniei că izbucnise războiul cu Franţa, un alt curier — particular — părăsea, la rîndul său, Madridul.

Cel care îl trimitea nu era nici regele Filip, nici Alberoni, ci chiar Gonzague, din propria lui iniţiativă.

Curierul se numea Montaubert. Principala lui misiune era să-i ducă vestea lui Peyrolles şi să-i transmită să nu părăsească Peña del Cid, toate precauţiile urmînd a fi luate pentru ca acolo să fie în siguranţă.

De altminteri, ordine semnate de primul ministru porunceau tuturor autorităţilor din împrejurimi să asigure ajutor şi protecţie domnului de Peyrolles şi persoanelor care se aflau la castel împreună cu el.

Dar Philippe de Mantua se gîndise că în jurul cetăţii Peña del Cid s-ar fi putut întinde nişte plase în care ar fi posibil să pice şi să fie prinşi cîţiva peşti mari, a căror captură îl interesa foarte mult. În cazul în care Lagardère ar fi dat tîrcoale pe-acolo, acum era un prilej minunat pentru a-i dovedi că nu trebuie să rămîi într-o ţară străină, chiar şi atunci cînd vrei să-ţi cauţi acolo logodnica. În lipsa lui Lagardère, s-ar putea să se lase prinşi cel puţin Cocardasse sau Passepoil, dacă nu amîndoi, şi lui Gonzague nu i-ar fi displăcut

să se răzbune pentru chiulul tras de gascon la spînzurătoarea din Madrid.

Montaubert îndeplinise, aşadar, mai întîi misiunea sa oficială faţă de Peyrolles şi constatase — astfel încît să poată raporta stăpînului său — că sănătatea domnişoarei de Nevers se îmbunătăţise şi că la orizont nu apăruse nici un salvator. Petrecuse restul zilei dînd, în toate satele învecinate, instrucţiuni secrete, chipurile ca din partea lui Alberoni, potrivit cărora toţi francezii care nu trecuseră încă frontiera trebuiau să fie arestaţi pe loc şi duşi la Madrid. Dacă în mulţimea celor prinşi s-ar fi agăţat în ochiurile plasei şi peştişori neînsemnaţi, lucrurile s-ar fi încheiat prin eliberarea lor. Dar exista şi şansa ca cel puţin o parte din prada pescuită să fie de valoare.

Chaverny, ghinionist, fusese unul dintre primii căzuţi în cursă.

În timpul drumului pe care fu silit să-l parcurgă într-o direcţie necunoscută lui, gîndurile îi erau lipsite de veselie. Furiei care-l cuprindea pentru că nu le putuse vedea pe Aurore şi pe dona Cruz, cînd era totuşi atît de aproape de ele, i se adăuga ciuda că nu ştia în ce mîini căzuse şi încotro era condus.

Deşi, în această aventură, presimţea vreo viclenie a celui pe care-l numea „frumosul său văr", nu avea posibilitatea să se informeze fiindcă, pentru a ne exprima astfel, i se pusese botniţă. În plus, se gîndea că trebuia să se prezinte, încă de a doua zi, în avanposturile armatei franceze. Aceasta era pentru el un punct de onoare, consecinţă a ordinelor primite din partea regentului, şi îşi spunea că se va duce, chiar dacă pentru asta va trebui să renunţe la a o vedea pe dona Cruz.

Trecuseră deja trei ore de cînd mergeau şi bezna începea să se destrame. Micul marchiz îşi dădu seama că în jurul lui nu mai erau decît şase oameni, socotiţi ca fiind îndeajuns de mulţi pentru a-l escorta, ceilalţi fiind probabil trimişi cu alte treburi. Această constatare îi făcu plăcere, deşi, legat şi fără arme cum era, nu putea spera să facă mare lucru împotriva lor. Supravegherea

părea totuşi a fi slăbit, căci cei ce-l însoţeau erau foarte convinşi de neputinţa lui.

Drumul trecea pe lîngă o prăpastie, pe care marchizul o cercetă cu privirea. Calul său mergea atît de aproape de margine, încît călăreţul îşi putea arunca privirile pînă în fund: era un povîrniş abrupt, pe care creşteau, ici şi colo, cîteva tufişuri şi la poalele căruia se întindea o cîmpie îngustă, închisă la cele două extremităţi de nişte stînci aproape verticale. Doar o crăpătură, cunoscută de păstori, permitea accesul la acea pajişte.

Chaverny îşi dori ca animalul lui să se împiedice, deşi, dacă ar fi fost să se rostogolească, cu mîinile legate la spate, în acel abis, şansele de a-şi frînge gîtul ar fi fost de nouăzeci şi nouă la sută. Dar nu prea avea de ales, şi niciodată nu fusese un fricos.

Deoarece calul nu părea să se împiedice, hotărî să-l ajute. O apăsare puternică a picioarelor, la momentul potrivit, şi treaba se făcu: cal şi călăreţ se prăvăliră în rîpă, spre marea uimire a celor care-i păzeau.

Căzătura nu fu deloc uşoară. Calul agoniza cînd se opri pe pămînt şi nu avu putere nici să necheze. Chaverny nu l-a văzut murind, pentru simplul motiv că el însuşi era ameţit, trebuindu-i mai bine de un sfert de oră pentru a-şi reveni în simţiri.

Totuşi, rezultatul acelei înspăimîntătoare gimnastici a fost acela de a-i rupe legăturile şi, deşi avea mîinile însîngerate, acum era liber.

Inutil să spunem că-şi pierduse pălăria, altminteri s-ar fi grăbit să le adreseze o plecăciune adîncă adversarilor săi, care îl credeau făcut bucăţele şi ale căror siluete se desenau la marginea prăpastiei — aşa cum stăteau să asculte dacă nu se auzea de jos vreun strigăt sau un horcăit de moarte.

Marchizul nu renunţă să le facă măcar un gest de adio, însoţit de cel mai impertinent hohot de rîs:

— Domnilor, trebuia să mă ţineţi la cîmpie, le strigă. Terenurile accidentate sînt făcute pentru cei care ştiu să se folosească de ele.

11 Pajiştea-Ţapului

Motivele care-l făcuseră pe Lagardère să lipsească de la întîlnirea cu Mariquita fuseseră serioase.

Nu-l reţinea nimic la Segovia şi, imediat ce găsise cai pentru el şi pentru însoţitorii săi, pornise la drum spre nord. Încredinţat că Aurore nu se afla la Madrid, nu mai avea nici o ţintă precisă şi se întreba unde ar fi trebuit s-o caute. Se afla oare în Navarra, în Aragon, sau în Castillia? Şi nu s-ar fi putut, oare, să fie dusă în cine ştie ce colţ pierdut al Cataloniei, unde ar fi greu, ba chiar aproape imposibil s-o găsească, încă mult timp de-acum înainte?

De pe vîrful muntelui Cayo, nu departe de Catalayud, Henri îşi plimba privirile deasupra unei părţi a Spaniei, aşteptînd, poate, o inspiraţie secretă care i-ar spune: „du-te într-acolo, şi nu în altă direcţie."

Dar cerul tăcea, şi soarele, răsărind deasupra golfului Leone, începu să se înalţe pe bolta cerească şi-şi descrise curba obişnuită, ca şi cum pe acest pămînt n-ar fi existat bucurii şi lacrimi, dorinţe şi disperări, inimi pline de sentimente şi suflete goale.

În depărtare, Ebrul îşi rostogolea apele albastre şi limpezi. Oare Aurore de Nevers îl aştepta dincoace, sau dincolo de fluviu?

Cavalerul era nervos, nerăbdător. De la Bayonne nu mai avusese nici o ştire despre logodnica sa şi toate încercările-i fuseseră zadarnice, toate căutările — inutile. Fiecare nouă dezamăgire îi adîncea rana din inimă, şi această ostilitate surdă a destinului, care îl condamna la inerţie — pe el, cel obişnuit să lupte şi să învingă — îl irita. Toate piedicile acţionau ca nişte înţepături de ace care-l înfuriau; era gata să se năpus-

tească înainte, cu capul în jos, ca un taur înnebunit de banderile: să ucidă, să sfîşie, să spintece măruntaie, să respire mirosul sîngelui, şi să facă grămezi de cadavre.

Cocardasse şi Passepoil erau frînţi de oboseală. Lagardère nu le lăsa timp să doarmă, să bea şi să iubească. Dar nu se plîngeau, de altminteri ca şi bascul, care — tăcut, în timp ce tovarăşii săi vorbeau vrute şi nevrute — îl urma ca o umbră pe cavaler şi era, poate, singurul care-i înţelegea frămîntarea.

Deoarece nu trebuiau să fie decît abia a doua zi la Saragossa, Lagardère le permise oamenilor săi să se odihnească la Cervera.

— Beţi, rîdeţi, lustruiţi-vă săbiile şi îngrijiţi-vă caii, le zise. A sosit momentul să ieşim din moleşeala asta în care trăim şi, dacă mîine nu le vom găsi pe cele care ne aşteaptă, ne vom duce să aflăm secretul ascunzătorii lor de la Gonzague.

— Păzea! şopti Cocardasse la urechea lui Passepoil, vulcanul rostogoleşte tunete, şi mîine vom vedea lucruri noi.

— Vom vedea roşu, replică normandul. Va curge sînge, şi s-ar putea să fie al nostru.

— Vai de păcatele mele! al tău e alb, nenorocitule. Tu nu te pricepi, ca mine, să-i întreţii nuanţa cu ajutorul vinului roşu.

Cei doi amici ar fi reînceput, poate, veşnica lor discuţie despre băutură şi femei, dacă Antoine Laho nu i-ar fi potolit spunîndu-le:

— Să bem. Ca şi vinul, orice sînge este bun dacă e bine tras şi bine vărsat.

Toată ziua, Lagardère rămase închis în camera sa şi nu ieşi decît după ce soarele dispăruse în spatele lanţurilor muntoase.

— Sînteţi gata? îi întrebă.

Cei trei bărbaţi stăteau la masă şi Cocardasse, care nu se ridicase de acolo de la prînz, dădu pe gît dintr-o înghiţitură conţinutul unei sticle încă pe trei sferturi

plină. Bascul își puse la loc, în centură, pumnalul pe care-l așezase lîngă farfuria sa, iar Passepoil — mereu sentimental după, ca și înainte de a bea — se strecură pînă la bucătărie pentru a săruta ceafa unei andaluze grase și destul de coapte, care domnea peste cratițe și oale.

— Caii! porunci Henri. Să plecăm.

Un sfert de ceas mai tîrziu, galopa în fruntea oamenilor săi către Ebrul navarrez, decis să dea a doua zi o raită în lungul malurilor sale, înainte de a merge la Saragossa, unde-l aștepta gitana.

Gasconul avea limba cam încleiată de prea multă băutură, dar asta nu-l împiedica să sporovăiască. Doar spînzurătoarea avusese puterea să-l facă să tacă, și asta numai în momentul în care simțise funia în jurul gîtului. Ce mai rîdea acum de acele clipe!

— E mult, Amable, trăncănea el, e mult de cînd n-ai mai visat urît?

— Ei! cum să visez, cînd noi nu dormim deloc? răspunse blîndul călugăr. E mai bine de-o săptămînă de cînd spinările noastre au uitat drumul spre un pat, fie măcar și spre o rogojină.

— N-ai dreptate, amice. Cît despre mine unul, eu am dormit în noaptea pe care am petrecut-o la închisoarea din Madrid.

— Cred că eu n-aș fi putut închide un ochi în jurul zilei cînd ar fi urmat să fiu spînzurat, știind că asta m-ar sluți în fața unor persoane din sexul frumos, șopti Passepoil, înduioșîndu-se la acest gînd.

— Tu, se poate — dar eu nu, pe toți dracii! am dormit buștean, micuțul meu profesor de arme, ba chiar am și visat.

— Despre ce? Presupun că nu erau niște vise trandafirii.

— Sîc! aici te-nșeli. Ascultă doar: se făcea că plecam, ca astă-seară, în căutarea lui Peyrolles și a prizonierelor sale, cînd o grămadă de drăcușori au încercat să ne oprească pe drum.

— Drăcuşori?
— Ei, da!
— Şi cum voiau să ne oprească?
— Păi cum altfel, decît făcîndu-ne vrăji!
— Ăsta-i un vis urît
— Aşteaptă sfîrşitul, fir-ar să fie! spuneam, aşadar, că erau şi draci şi femei — este acelaşi lucru...
— Nu-i adevărat, eu am văzut...
— Ce? draci?
Ochii lui Passepoil se dădură peste cap.
— Nu! femei! pronunţă el, ca vrăjit.
Gasconul îl întrerupse:
— Mai erau şi nişte cazane mari, în jurul cărora dansau toţi. Mi-era atît de sete, încît îmi ieşea limba de-un cot.
— Te cred, era o imagine a infernului — poate chiar infernul?
— Tot ce se poate, pe toţi dracii! pentru că erau o mulţime de femei, tinere şi bătrîne, grase şi slabe, drăguţe şi urîte. Şi ia ghiceşte, iubitule, cu ce erau îmbrăcate?
— Hai, spune, să vedem...
— Pur şi simplu cu vînt...
— Cu vînt?
— Ei, da! cu vînt, cu aer, cu lumina roşie a cazanelor, şi tare ţi-ar mai fi plăcut, bietul meu Amable... Erau peste o sută.
Calul normandului se împiedică şi fu cît pe-aci să cadă — stăpînul său se gîndea la cu totul altceva decît să-l conducă.
— Ai noroc că ai văzut toate astea, Cocardasse, şopti el. Nu era decît un vis, este adevărat, dar iluzia reprezintă jumătate din viaţă. Şi pe urmă?
— Pe urmă?... Şi-au luat zborul, călare pe mături, iar tu şi cu mine am aruncat dracii în cazane. Apoi am văzut o mulţime de sticle pline, ploşti, butoaie; vinul

curgea ca rîul Manzanarès la Madrid, și nu-mi mai era sete, pentru că beamatît de mult și atît de repede, că nu prididea să mă servească.

— Mereu pasiunea ta blestemată, nobilul meu prieten.

— Sticlele se lasă degustate fără să spună nimic, puișorule, în timp ce femeile — vai de păcatele mele! — strigă și cînd le atingi, și cînd nu le atingi. Așteaptă un pic, s-o găsească Micuțul pe domnișoara de Nevers și să facem nunta, și vei vedea, puștiule, că nu iluziile sînt cel mai bun lucru în viață.

— Și-atunci, ce e mai bun?...

— Să bei, să dormi, să te duelezi. Asta e!

Noaptea era tot mai neagră, dar norii nu întîrziară să se destrame pentru a face drum lunii, care scăldă deodată valea într-o lumină palidă.

Călăreții văzură în jurul lor niște umbre ce se strecurau dintr-un tufiș într-altul, de la o stîncă la alta. Nu păreau deloc să fie dușmănoase, căci elementul feminin alcătuia cea mai mare parte, dar cu atît mai ciudat era să vezi niște femei rătăcind așa, în plină noapte, și poate că ar fi fost important să înțelegi acel mister.

Lagardère intră, împreună cu însoțitorii lui, într-un pîlc de arbori de la marginea drumului și le porunci să păstreze tăcerea. El însuși începu să se uite cu cea mai mare atenție la toți acei oameni care, fără excepție, părăseau drumul în același loc și dispăreau pe o potecă făcută de capre.

Trecuseră deja mai mult de cincizeci și veneau mereu, mai ales femei. Totuși, era bine să fii precaut; obiceiurile spaniolilor se deosebesc în toate privințele de ale noastre: sub fuste se ascund uneori flinte, și deseori, cînd o mînă numără mărgelele unor mătănii, cealaltă ridică un pumnal.

În urma evenimentelor de la Pancorbo, Lagardère nu avea încredere — și nu fără a fi îndreptățit — în oamenii care dau tîrcoale noaptea, îndreptîndu-se spre ținte necunoscute.

Se făcuse ora nouă şi trecătorii se răreau tot mai mult. Ultimii se grăbeau ca şi cum ar fi fost în întîrziere, şi doar văzînd precauţiile pe care le luau pentru a se ascunde privirilor nedorite, se putea ghici uşor că reuniunea lor avea un scop secret.

Lagardère era mirat.

— Tu înţelegi ceva din ce se întîmplă? îl întrebă pe basc, care stătea alături, chiar mai mirat decît el însuşi.

— Am venit deseori în ţara asta, răspunse Antoine Laho, şi niciodată n-am văzut ceva asemănător. Poate ar fi bine să-i urmărim.

— Este şi părerea mea, spuse cavalerul. Să mergem.

— Amable, şopti Cocardasse aplecîndu-se la urechea lui Passepoil, poate că nu este chiar aşa de mare distanţă între visul meu şi ceea ce vom vedea curînd.

— Crezi că se va realiza în întregime? întrebă nerăbdător normandul, lingîndu-se dinainte pe buze.

— Şi că o să fie şi doamne? replică normandul. Pe toţi dracii! Îţi promit că vor fi cu duiumul.

Caii fură legaţi bine de arbori, la o oarecare distanţă de la drum, pentru a nu li se putea bănui prezenţa, apoi stăpînii porniră, la rîndul lor, pe poteca pe care dispăruseră vagabonzii misterioşi.

Drumul era îngust, presărat cu stînci, mărginit de tufişuri spinoase. Cobora aproape vertical într-un fel de lighean adînc înconjurat de ziduri de apărare naturale, iar Cocardasse, al cărui creier era încă sub efectul aburilor vinului băut în cursul zilei, se împiedica la fiecare pas, înjurînd în surdină.

Poteca se îngusta tot mai mult, părînd că se afundă în măruntaiele pămîntului. În curînd se redusese la o crăpătură în pereţii stîncoşi, atît de îngustă încît nu lăsa să treacă decît cîte un singur om.

Lagardère mergea în frunte, cu spada în mînă, frămîntîndu-şi în zadar mintea pentru a ghici cine putea fi acela care aducea atîta lume în locuri aşa de sălbatice şi la asemenea oră.

— Visul tău, șopti Passepoil, ai cărui ochi îi ieșeau din orbite.

— Da, visul meu, aprobă gasconul, destul de tulburat el însuși. Profesorașule, o să rîdem.

În acel moment, sub ochii lor se desfășura cel mai ciudat spectacol. Pentru a-l explica, trebuie să ne gîndim la ce însemnau în secolul trecut superstițiile și ereziile poporului spaniol — erezii care, de altminteri, s-au perpetuat și mai există și astăzi în imaginația unor păstori din Aragon și din Vechea-Castillie.

O pajiște mică, foarte verde, proaspătă și veselă, înconjurată de o barieră de stînci ce formau un fel de pîlnie, se întindea în fața lor. În mijlocul ei țîșnea un izvor limpede ca cleștarul. Pămîntul era acoperit cu un covor de iarbă moale presărat cu mii de flori multicolore; desigur că la lumina zilei locul acesta era încîntător, asemănător meleagurilor alese de pustnicii care doresc să trăiască departe de lume.

Poate că ceea ce urmează să spunem va fi luat drept o ficțiune. Și totuși nu este așa. Niciodată inchiziția, nicicînd atotputernica religie unită cu puterea civilă, și nici măcar multitudinea de călugări și de preoți din Spania nu au împiedicat, în această țară, practicile demoniace care nu au atins nicăieri în altă parte limite atît de extreme și nici nu au avut atît de mulți prozeliți.

Era o seară de vineri — zi de sabat[1]. De la ora la care încep să urle lupii și pînă la cîntatul cocoșilor, cei ce pretindeau că sînt vrăjitori se adunau în diverse puncte ale peninsulei.

Ultimul lor rege, Michel Goiburn, își avea Curtea chiar în locul în care se aflau Lagardère și tovarășii săi. Toți adepții trebuiau să vină acolo cel puțin o dată

[1] *Sabat:* repaos sacru care, potrivit legii lui Moise, trebuia să fie respectat de către evrei în cea de a șaptea zi a săptămînii. Un alt sens al cuvîntului — cel în care este folosit în text — este cel de sărbătoare nocturnă a vrăjitorilor și vrăjitoarelor care, conform unei superstiții populare, avea loc sîmbăta, la miezul nopții, sub conducerea Satanei. (n.t.)

pe an, aşa cum se duc musulmanii la Mecca, şi locul acela se numea: ,,Pajiştea-Ţapului".

Regina era Jeanne-Vicleana. Unii locuitori ai Aragonului v-ar putea spune încă şi azi că de o sută cincizeci de ani ea stă ascunsă în munţii Pirinei, sub înfăţişarea unei năpîrci.

În zilele de sărbătoare, regele lua loc pe un tron de aur. În acea seară, el stătea doar pe un scaun de abanos, ca şi soţia sa. Un foc mare, aprins în faţa lor, le lumina goliciunea, ca de altminteri şi pe cea a tuturor celor prezenţi, bărbaţi şi femei. Era priveliştea cea mai josnică ce s-ar putea închipui.

Michel Goiburn era un personaj ciudat, atît de diform încît se potrivea de minune rolului său. Fără îndoială acesta era şi motivul căruia îi datora regalitatea sa.

Capul lui era enorm. Coarnele false care-i fuseseră adaptate nu puteau să-l facă mai grotesc decît era în realitate. Avea ochi rotunzi şi ieşiţi din orbite ca cei ai unei păsări de noapte, o barbă ascuţită ca de ţap, crescută pe un maxilar ca de maimuţă. Unghiile de la mîini şi de la picioare aveau o lungime nemaipomenită, se curbau, se răsuceau ca nişte gheare, putînd da — la nevoie — impresia că sînt picioare de ţap.

Jeanne-Vicleana ar fi putut fi considerată — prin comparaţie — o femeie drăguţă. Într-adevăr, spre deosebire de soţul său, capul îi era prea mic faţă de trup; avea trăsături colţuroase, un nas cîrn ca un rît, dinţi lungi şi galbeni şi, în plus, se uita cumplit de cruciş.

Pe scurt, alcătuiau o pereche hidoasă, în jurul căreia dansau cîteva femei cu o anatomie superbă, cu un profil pur şi care aveau în vine sînge maur. Celelalte erau nişte bătrîne cu părul alb, ştirbe — hoituri cărora viciul şi desfrîul le ieşeau prin toţi porii.

Passepoil contempla uimit acest dans infernal; cît despre Cocardasse, simţea că plesneşte de atîta rîs. Bascul îşi făcuse cruce, iar Lagardère îşi întorcea privirea, simţind cum îl cuprind valuri de greaţă.

Toţi adepţii veniră, pe rînd, să se prosterneze în faţa stăpînului, să-i sărute picioarele şi ochii, în timp ce se înălţa un altar unde urma să se oficieze o parodie de slujbă religioasă.

Michel Goiburn începu să vorbească; vocea îi era răguşită, întretăiată, mînioasă, şi cavalerul îşi încordă auzul ca să înţeleagă cuvintele.

Se putu convinge în curînd că la acea josnică adunare nu era numai vorba de a-şi bate joc de Dumnezeu, de Sfînta Fecioară şi de sfinţi, ci că se ocupau şi de altceva. Într-adevăr, regele vrăjitorilor le anunţa credincioşilor săi că se declarase război între creştinii din Spania şi cei din Franţa.

— Armatele se vor ucide între ele, spunea. Trebuie să le ajutăm la treaba asta, întru cea mai mare glorie a lui Satan. Fiecare dintre voi să-şi dea toată silinţa în acest scop, urmărind trupele şi omorînd pe cei pe care-i veţi găsi izolaţi, indiferent din care tabără ar face parte. Cînd va sosi următoarea zi de Paşti, vom bea aici sîngele creştinilor, din propriile lor cranii!

Henri de Lagardère ţinea dinţii strînşi, iar mîna îi tremura de nerăbdare, încleştată pe mînerul spadei. Ceea ce spusese fiinţa aceea josnică fusese pentru el o revelaţie: regentul se afla în război cu Filip Catolicul!

— Trebuie să-i ucidem pe toţi aceşti oameni, şi nici unul să nu ne scape, spuse cu glas înăbuşit. Cît despre femei, sînt nişte nenorocite; dar nu avem nici un drept să le masacrăm.

— La naiba! dacă nu vom avea ca pradă de război decît hainele, captura asta n-o să ne prea îmbogăţească, fu constatarea lui Cocardasse. Mi-ar fi plăcut totuşi tare mult să pipăi părţile moi ale acestor domnişorici, cu spada mea Pétronille.

— Sînt nişte femei! suspină tandrul Amable Passepoil.

— Astea, femei?... Cînd îţi spuneam, iubiţelule, că ori un drac, ori o femeie, tot aia e!...

— Nu cred că există altă ieşire decît aceasta, reluă vorba Lagardère. Passepoil o va păzi şi va ucide pe toţi bărbaţii care ne-ar scăpa. Pe femei le-ar putea lăsa să fugă.

— De acord, se-nvoi normandul. Ah! la naiba! defilarea va fi nostimă.

— Înainte! strigă Henri, şi să-i atacăm pe aceşti monştri!

Elementul masculin era alcătuit din treizeci de indivizi; femei, erau peste cincizeci.

Şi se stîrni o panică îngrozitoare. Pajiştea-Ţapului răsună de urlete de teroare, iar vrăjitoarele — ca o turmă care fuge din faţa incendiului — se năpustiră spre coridorul îngust pe care-l păzea Passepoil. Era o amestecătură de braţe şi umeri, o viermuială de cărnuri vii, care se înghesuiau să scape. Orice piept care nu era dotat cu doi sîni era imediat găurit, în trecere, de sabia profesorului de scrimă.

Bărbaţii încercară totuşi să se apere. Dărîmaseră tronul, smulseseră bucăţi din altar sau se înarmaseră cu pietre. Nu mai era momentul să facă vrăji: pentru a scăpa de moarte, trebuiau să recurgă la mijloace mai pămînteşti.

.Cădeau unul după celălalt, însîngerînd iarba pe care se lăfăiseră mai adineauri. Spada lată a gasconului şi pumnalul bascului, alături de sabia lui Lagardère, tăiau brazde cumplite printre aceste slugi blestemate ale lui Satan.

Femeile o luaseră la goană fără veşminte, aruncînd blesteme şi scoţînd ţipete de spaimă, mirîndu-se că nu cădeau şi ele sub loviturile ucigătoare. Unele se ascundeau în tufişuri, gîfîind, neîndrăznind să meargă mai departe; altele alergau pe drumuri, încercînd să ajungă la casele lor înainte de zorii zilei. Dacă ar fi fost întîlnite aşa cum erau, le-ar fi aşteptat rugul, după toate torturile inchiziţiei.

Un grup, al celor mai iuţi de picior — cam cincisprezece — o luară la fugă spre Soria. Un tropot de copite

le opri scurt — se sfătuiră din priviri timp de o secundă și se năpustiră spre ruinele de la Numance, unde se ascunseră. Femeile acelea goale, tupilate în lungul zidurilor gata să se dărîme, alcătuiau o priveliște ciudată.

Totuși, una dintre ele nu putu fugi destul de repede, astfel ca să nu fie zărită de grupul de călăreți ce soseau în goana mare. Era îndeajuns pentru a însemna pieirea celorlalte. Se culcară toate la pămînt și-și ținură respirația.

Galopul încetă în fața întîrziatei, care scotea țipete de disperare și a cărei totală goliciune îi uimea, fără doar și poate, pe călăreți. Începu o adevărată vînătoare.

Vrăjitoarea era tînără; datorită picioarelor ei zdravene de munteancă, obișnuită să alerge printre stînci, sărea ca o capră și profita de cel mai mic tufiș pentru a mări distanța dintre ea și caii dușmanilor săi.

— E vrumoaza! strigă un glas cu un puternic accent german. Za vie a gelui dindre noi gare o va brinde, ge dragu!

— A mea! exclamă Taranne.

— A mea! strigă, mai tare, Nocé.

Erau, într-adevăr, desfrînații lui Gonzague, pe care acesta îi trimisese spre frontieră pentru a-l împiedica pe Lagardère să se întoarcă în Franța. El însuși urma să li se alăture a doua zi, împreună cu un corp de armată spaniol care va înainta către Fontarabia.

Fugara făcu un ultim efort și sări în interiorul ruinelor; se credea salvată.

Dar gentilomii îi dădură lui Oriol să le țină caii și se grăbiră în urmărirea vînatului, ca o haită de cîini după o lupoaică. Pofta de dezmăț le sporea ardoarea vînătorii.

— Am brinz-o! urlă deodată baronul de Batz, triumfător.

Femeia nici măcar nu încercă să se apere: era extenuată, și niște brațe de oțel o țineau ca într-o menghină.

— Pe toți dracii! și eu am prins-o, strigă Taranne.

Era adevărat: fiecare din ei ţinea în braţe cîte o prizonieră. Nocé şi Lavallade urmăreau şi ei altele două, şi peste tot, pe iarba verde, se aflau pete albe care deodată începeau să mişte şi o luau la fugă.

O mare uimire se putea citi pe chipul gentilomilor-oameni de finanţe.

— Nici nu se compară cu orgiile regentului! exclamă Nocé. Tocmai am întrerupt o petrecere care nu este deloc banală. Dar unde or fi bărbaţii?

Însă nu reuşea să prindă deodată pe toate femeile — roiul avea să-şi ia zborul, printre implorări şi ţipete.

— Să nu mai mişte nici una din voi, li se adresă vrăjitoarelor. Prima care va încerca să fugă va fi străpunsă de sabia mea.

La această ameninţare, toate se opriră. Călăreţii nu erau alguazili, nici măcar spanioli; poate că vor reuşi, încă o dată, să scape cu viaţă?

Nocé o luă la întrebări pe una dintre ele, o fată frumoasă, zveltă şi suplă. Lumina palidă a lunii, care cădea drept pe trupul ei bronzat, o făcea să pară o statuie misterioasă şi superbă.

— Nu pe noi trebuie să ne urmăriţi — îi spuse, întinzînd braţul către nord — ci pe cei care, acolo, ne ucid fraţii şi surorile. Dacă sînteţi bărbaţi, duceţi-vă la ei; surorile mele şi cu mine vă vom răsplăti.

Se pricepuse să citească dorinţa în privirile aprinse ale tuturor acelor bărbaţi.

— Ce vrei să spui? întrebă Lavallade.

— Am fugit pentru că au venit patru bărbaţi — patru demoni — cu spada în mînă, invadînd locul nostru de refugiu. Ne-au insultat, ne-au obligat să fugim fără îmbrăcăminte; îi ucid pe toţi bărbaţii, care nu au arme să se apere. Dacă nu sînteţi de-ai lor, ne datoraţi ajutor şi protecţie.

— Ai dreptate, spuse Taranne. Explică-ne totuşi care este rostul acestui atac nocturn şi cine sînt acei bărbaţi?

— Habar n-am. Şeful nostru mult iubit ar fi putut să ne-o spună, dar zace la pămînt, cu o gaură în frunte.

— O lovitură de spadă?... întrebă Taranne, îngrijorat.
— Da, aici, între ochi, zise fata, arătînd cu degetul locul, pe propria-i frunte.
Desfrînații se priviră cu groază.
— O gaură în mijlocul frunții! Nu ne putem înșela, domnilor, exclamă Nocé. Este Lagardère!

12 Un alt sabat

Timp de nouă luni din douăsprezece, nopțile în Spania sînt încîntătoare:

...seri melancolice,
În care Prado strălucește de jais-uri[1] și de ochi negri.

Stelele scînteiază pe cerul ei atît de limpede: luna scotocește cu reflexele sale argintii printre dantelele catedralelor, prin alcazarurile maure, de departe — siluete impozante, de aproape — pietre ajurate, adevărate capodopere.

Așa că noaptea cea răcoroasă este preferată zilei arzătoare. Pînă la miezul nopții, în *patio*[2] se plimbă perechi de îndrăgostiți, discutînd zîmbitori și cu buzele apropiate, căutînd unghere întunecoase, în care să nu se vadă tot așa de bine ca în miezul zilei.

Pe Pajiștea-Țapului, lumina cădea, albă și palidă, destul de puternică totuși pentru ca de pe stîncile învecinate să poată fi urmărite diferitele etape ale măcelului. Într-adevăr, Lagardère, de cînd asistase la scenele josnice ale sabatului, nu mai avea în inimă nici un strop de milă; i se părea că, făcînd să dispară autorii,

1 *Jais* (se pronunță „je"): mineral de culoare neagră strălucitoare; culoare neagră. (n.t.)
2 *Patio:* curte interioară; trotuare acoperite. (n.t)

purificînd prin sînge acel colț de pămînt mînjit, făcea dreptate.

Dintre cei treizeci de vrăjitori care, pînă de curînd, se dedaseră celor mai rușinoase practici, nu mai rămăseseră decît cinci, pe care cavalerul și tovarășii săi îi hăituiau ca pe niște animale sălbatice în jurul pajiștei.

Era o urmărire fantastică, pe care închipuirea cu greu și-o poate imagina fără a se duce cu gîndul la îndepărtatele epoci ale Romei, la luptele gladiatorilor, la creștinii dați pradă soldaților și fiarelor. Ar fi apărut tăcută și cu atît mai lugubră de n-ar fi fost strigătele lui Cocardasse — atît de puternice, încît ecoul le trimitea înapoi după ce le înmulțise.

Furia gasconului sporise datorită faptului că spada lui se-nfigea adesea în vid, în așa măsură se pricepeau spaniolii s-o evite.

Curînd nu mai rămase în picioare decît unul, și Lagardère îl doborî așa cum îl ucisese pe primul, pe regele Michel Goiburn.

Lupta se sfîrșise, cerul era răzbunat! Celor patru bărbați nu le mai rămînea decît să părăsească acel loc infam, devenit un abator, lăsînd totul pradă vulturilor.

Cavalerul tocmai se pregătea să dea ordinul, și deja își băgase din nou în teacă spada, cînd lăsă să-i scape o exclamație de surpriză — pe vîrful stîncii în care era săpată trecerea cea îngustă, în mijlocul unui grup de femei goale, cinci bărbați cu pelerine întunecate își ridicau amenințător spadele.

Atîta vreme cît nu fusese vorba despre Lagardère, acoliții lui Gonzague nu se lăsaseră prea greu convinși de cele spuse de vrăjitoare. Dar, deși cavalerul era dușmanul lor de moarte, știau că nu era în stare să omoare oameni care nu făceau rău nimănui, să brutalizeze fără motiv niște femei.

O bănuială li se-nfipse curînd în minte; dacă femeile acelea i-ar înșela, nu trebuiau să se lase păcăliți și, pe de altă parte, dacă le-ar apăra împotriva unei primejdii reale, nu le-ar fi părut rău să capete o răsplată.

Le ceruseră, așadar, să vină cu ei la Pajiștea-Țapului, gata să le silească la asta, dacă ar fi refuzat.

Nu simpla lor apariție provocase uimirea lui Lagardère, ci altceva mult mai grav și mai amenințător.

Vrăjitoarele trăseseră un bloc de stîncă deasupra capului lui Passepoil. Încordate, opintindu-se în picioare, cu mușchii umflați, îl împingeau spre crăpătura din pereții de piatră: peste cîteva secunde, s-ar fi prăbușit, mai întîi strivindu-l pe maestrul de scrimă și închizînd, în același timp, trecerea.

Normandul era singurul care habar n-avea că moartea era suspendată deasupra capului său. Un minut de groază de neuitat se scurse pentru Cocardasse și pentru basc, ca și pentru Lagardère.

A fost oare o întîmplare?... sau, poate, Providența a vrut să-l răsplătească pe acel om pentru că apărase credința împotriva satanismului? El însuși n-ar fi putut spune, pentru că nu acționase după capul lui, ci doar ca să-și asculte stăpînul, și pentru că niciodată nu stătuse să filozofeze, nici cu privire la intențiile întîmplării, nici în legătură cu binefacerile providenței.

Fapt este că nu sosise ziua în care trebuia să moară. Tandrul profesor de scrimă ar fi fost prea îndurerat dacă ar fi murit de mîna femeilor, și ar fi luat cu el în lumea cealaltă convingerea că multe dintre ele nu sînt niște îngeri.

În locul în care poteca se deschidea în valea circulară, Stînca forma un fel de adăpost natural, îndeajuns de adînc pentru ca un om să poată sta jos.

Passepoil era obosit; socoti că era nimerit să se odihnească o clipă. Această acțiune, atît de simplă prin ea însăși, fu cea care-i salvă viața.

Auzi deodată un zgomot puternic de sfărîmare, ca și cum s-ar fi crăpat muntele, și pe față și pe mîini îl loviră puzderie de țăndări de piatră.

Așa cum se întîmplă în astfel de situații, într-o clipită, fără a-și da seama, sări în picioare ca împins

de un arc puternic, şi cîteva salturi uriaşe îl duseră spre tovarăşii lui, înainte chiar de a realiza primejdia prin care trecuse.

Cocardasse îl prinse în braţe şi-l sărută de mai multe ori.

— Vai de păcatele mele! strigă. Ai scăpat ca prin urechile acului; crezusem cu adevărat că soarta îţi era pecetluită.

— Eu?

— Chiar tu! Ei! Pe toţi dracii! ia uită-te numai, să vezi!

Blocul de piatră împins în crăpătura stîncilor mai antrenase şi altele, şi vrăjitoarele, ajutate de gentilomi, continuau să rostogolească tot mai multe asemenea pietroaie în trecerea îngustă. De acum înainte, ieşirea din defileu le era închisă. Pajiştea-Ţapului avea să devină o închisoare, poate chiar un mormînt.

Lagardère ridică din umeri:

— Joacă de femei! spuse. Stîncile nu sînt atît de înalte încît să nu poată fi escaladate, şi putem aştepta ca adversarii noştri să binevoiască să coboare pînă aici.

Merse să se aşeze, foarte liniştit, lîngă cazanul în care mai fierbea uleiul încins a cărui lucire sinistră arunca o lumină lugubră asupra cadavrelor ce zăceau răspîndite pe pămînt. De unde stătea, cerceta atent cu privirea siluetele celor care credeau că i-ar putea zidi în acea gaură blestemată. Dar erau prea departe de el pentru a le putea distinge trăsăturile. Vîntul îşi luă asupra sa sarcina de a-i lămuri ceea ce nu putea vedea, aducîndu-i zgomotul vocilor. Curînd, auzi chiar şi un nume, pronunţat cu accentul special al defunctului maestru de arme Staupitz, cel ucis de el la Nürnberg: „Lagartère!"

— De Batz se află aici, spuse zîmbind. Ar fi trebuit să mă aştept la asta. Ei nu sînt decît cinci, şi nu-l zăresc pe Gonzague. Ar fi totuşi un loc potrivit pentru a-i reaminti şanţurile de apărare de la Caylus, iar trupul lui ar avea locul ce i se cuvine printre acestea.

— Rămîne de văzut, micuțule, îl întrerupse Cocardasse. Poate că ar roși de rușine să se afle în tovărășia lui.

Ochii cavalerului căpătară o fixitate extraordinară.

— Iată-i pe grasul Oriol, șopti, pe Montaubert și, dacă nu mă-nșel, pe Taranne și pe Nocé. Niște mărunțișuri pe care le vom lichida cît ai bate din palme.

Cele cinci personaje, amestecate în grupul sadic al vrăjitoarelor, se decupau pe albastrul cenușiu al cerului și unele mișcări trădau niște mîngîieri desfrînate.

Glasul baronului de Batz se mai înălță o dată, trezind în Pajiștea-Țapului ecoul ce adormise pentru o clipă:

— Lacartère!

Acesta își ținu mîinile pîlnie la gură și strigătul său de sfidare, acel *adsum*[1] al lui Nevers, urcă în noapte:

— Iată-mă!

La un ordin al lui Montaubert, femeile renunțară să se mai agațe de gîtul desfrînaților; se așezară în cerc pe creasta stîncilor ce înconjurau pajiștea, și din toate părțile începu să plouă cu pietre. Cocardasse primi una pe brațul stîng; trase o înjurătură cumplită și ripostă, ajutat de Antoine Laho care scoase din buzunar o praștie. În mîinile bascului, aceasta era o armă teribilă; efectele nu întîrziară să se facă simțite: două sau trei femei scoaseră țipete de durere, înainte de a dispărea; grasul Oriol, atins la coapsă, plecă șchiopătînd să-și caute un adăpost.

Henri observă că, în apropierea locului unde Laho își făcuse victimele, stînca era golașă. Dacă pietrele nu astupau prea tare trecerea, ar fi putut — cu puțin noroc — s-o forțeze.

— Să încercăm, zise. Voi faceți ca mine — și înainte!

1 *Adsum* (lb. latină) = *iată-mă*. Aceasta era deviza lui Philippe de Nevers, însușită și de Lagardère (vezi *Cocoșatul* de P. Féval). Așa cum este redată în originalul în lb. franceză *(J'y suis)*, ea poate fi tradusă atît prin „iată-mă!", cît și prin „sînt aici!" și „am găsit". (n.t.)

Își luă în spinare un cadavru, cald încă, pe care avea să-l folosească drept scut și, cu spada în mînă, se repezi spre ieșire.

Dar poteca era complet închisă de sfărîmături de stîncă, de bulgări de pămînt și crengi rupte. Ar fi fost imposibil să le escaladeze, chiar dacă adversarii nu ar fi fost acolo, împiedicîndu-i. Aceștia ghiciră manevra și reîncepură, cu și mai mare sîrg, să rostogolească pietre. Un strigăt de triumf salută eșecul acelei încercări prea îndrăznețe: cavalerul aruncase la pămînt cadavrul inutil și se retrăsese.

Deși lipsită de primejdie, situația nu era totuși plăcută. Era trecut de miezul nopții; se putea spera că vrăjitoarele nu vor putea rămîne pînă în zori, decît dacă s-ar ascunde printre stînci și în tufișuri, în așteptarea nopții următoare — ipoteză puțin probabilă. La rîndul lor, desfrînații — deoarece nu coborau în arenă — aveau ca unică șansă de victorie înfometarea celor asediați; dar pentru asta ar fi fost necesare mai multe zile, și succesul nu era chiar atît de sigur. Singurul lucru ce-l puteau face era, deci, să-i lase pe asediatori să aștepte.

Lagardère reveni să se așeze, împreună cu tovarășii săi, rușinîndu-se pentru acoliții lui Gonzague de promiscuitatea lor cu femeile, ce puteau fi văzute alergînd pe vîrful stîncilor.

Poate că naturii îi fu rușine de acest spectacol, căci norii acoperiră luna, stelele se stinseră și un întuneric adînc se așternu peste Pajiștea-Țapului.

Antoine Laho, ca aproape toți bascii obișnuiți să coboare în prăpăstii, purta în jurul șalelor o frînghie foarte solidă, dar în stare să reziste la toate solicitările, înfășurată sub brîul său de mătase.

Cînd totul fu cufundat în beznă, chipul lui se lumină.

— Urmați-mă, luna nu va apărea din nou mai înainte de o oră, iar noi vom fi atunci departe, le zise.

Observase un loc unde s-ar fi putut încerca o escaladare și nu se îndoia de reușită, căci nici o stîncă

nu era prea abruptă, nici o prăpastie prea adîncă pentru un basc de felul lui Antoine Laho.

Aşadar, ajutîndu-se de pumnal şi de cele două mîini, acesta începu să se caţăre cu uşurinţa unei pisici. Peste mai puţin de cinci minute, unul dintre capetele frînghiei era legat zdravăn de un trunchi de copac, iar celălalt capăt, desfăşurîndu-se, veni să lovească nasul lui Cocardasse, care obişnuia să şi-l ţină mereu în sus — veche meteahnă pe care şi-o însuşise tot ridicînd paharul.

De astă dată, socoti că nu era momentul să se plîngă şi păstră pentru sine stelele verzi pe care le văzu.

Lagardère şi cei doi maeştri de arme se cocoţară unul după altul. Pentru primul era un fleac; cît despre ceilalţi doi, făcuseră, în viaţa lor, gimnastică de toate felurile, aşa că deveniseră apţi pentru multe exerciţii.

Caii, avînd ce paşte în jurul lor, nu se gîndiseră să se dezlege. Călăreţii săriră în şa şi porniră din nou la drum.

Expresia „a-i da plasă cuiva“ nu era cunoscută pe vremea lui Cocardasse, altminteri ar fi folosit-o pentru a defini păcăleala straşnică pe care le-o trăseseră acoliţilor lui Gonzague. Bezna nu lăsa să se vadă nimic, dar un zîmbet larg ilumina faţa gasconului: uneori îi plăcea mai mult o păcăleală, decît să-şi doboare la pămînt adversarul.

— Acum să se ducă la toţi dracii, pe drăcoaice le au deja! rîse el.

Lagardère şovăi îndelung în alegerea drumului pe care să pornească: Saragossa, sau frontiera. Într-o parte îl aştepta Mariquita; în cealaltă — datoria. Nu ştia unde era ascunsă Aurore de Nevers şi nici cînd o va regăsi, şi nu gitana era cea care ar fi putut să-i spună.

Dar, oricît de dureros ar fi fost pentru el să-şi părăsească pe moment căutările, onoarea îi poruncea să se alăture armatei şi să ia parte la o victorie care, permiţînd Franţei să dicteze Spaniei, l-ar ajuta pe el însuşi să-şi găsească logodnica.

După o matură chibzuință, se decise să se îndrepte spre Pamplona — Mariquita era sacrificată.

Cînd luna se ivi iarăşi printre nori, desfrînații își ațintiră privirile spre locul în care-i văzuseră pe cei patru oameni așezîndu-se liniștiți în aşteptarea evenimentelor. Tresăriră.

— Nu mai sînt acolo, zise Montaubert.

Începură toți să-l strige pe Lagardère — le răspunse doar ecoul.

Să fie, oare, o cursă? Totul era cu putință din partea cavalerului, care disprețuia primejdia, înlătura toate obstacolele.

Banda de ticăloși începu să se învîrtă în jurul Pajiștii-Țapului, ca o haită care a pierdut urma. Dar degeaba adulmecau, degeaba scormoneau cu privirea orice crăpătură în stîncă... nimic!... tăcerea, vidul!

Focul cazanului se stinsese, luna nu mai lumina decît cadavrele palide ale vrăjitorilor. În zadar căută statul major al lui Gonzague să descopere pe unde putuse să dispară Lagardère — acesta nu lăsase nici o urmă a trecerii sale.

— Hai să plecăm, zise Nocé.

— Da, încuviință Taranne. Am fost nebuni în noaptea asta, domnilor, şi totuşi nu băusem. Oriol este singurul înțelept; cu toate acestea, dacă n-ar fi fost piatra care l-a lovit, poate că nu i-ar fi păstrat credință lui Nivelle — o perspectivă tristă, pe care nu vreau s-o aprofundez... Să plecăm.

Vrăjitoarele ar fi vrut să-i rețină pe acești adoratori care se lăsaseră plătiți dinainte; îi implorau ca, drept recompensă pentru propriile lor amabilități, să le vină în ajutor pentru a se putea duce să-şi caute veşmintele.

De Batz le rîse în nas:

— V-am gazit aja, va lazam la vel. Nu ne brivejde daga sinteți imbragate zau nu.

Săriră pe cai şi dispărură. Femeilor nu le mai rămăsese decît o oră pînă la ivirea zorilor: trebuiau s-o

folosească la deblocarea potecii, sau măcar una dintre ele ar fi trebuit să se ducă, printr-un mijloc oarecare, să-şi ia hainele şi pe cele ale tovarăşelor sale. Fu o muncă încrîncenată. Cu mîinile însîngerate, cu trupurile ude de transpiraţie, îşi continuau truda. Jeanne-Vicleana le conducea, şi vrăjitoarele nu se mai gîndeau nici la morţi, nici la Lagardère, nici la cei care, mai adineauri, le părăsiseră după două ore de orgii; se gîndeau doar la propria lor salvare.

Dacă le-ar descoperi vreun ţăran, ar merge să-i anunţe pe alguazili, iar aceştia ar veni să le ducă la rug. Poate că, în acele clipe, mai multe dintre ele ar fi renunţat la erezia lor, dacă ar fi venit un călugăr care să le aducă iertarea păcatelor, promiţîndu-le salvarea vieţii.

În cele din urmă, una reuşi să treacă peste ultimul obstacol şi, curînd după aceea, îmbrăcate iar în zdrenţele lor, se răspîndiră, care încotro, pe cîmp.

Era şi timpul: soarele se ivea la orizont!

Înainte de a se despărţi, cele mai multe juraseră să se întoarcă, în noaptea următoare pentru a arde morţii.

În aceeaşi seară, Lagardère sosea la Pamplona la ora la care Chaverny se rostogolea de bună voie într-o rîpă care nu era alta decît Pajiştea-Ţapului.

L-am văzut ridicîndu-se rîzînd; într-o clipă, rîsul avea să-i înghețe pe buze.

Într-adevăr, nu făcu bine doi paşi că se izbi de un cadavru. Apoi văzu alte două, pe urmă altele şi altele, şi toate erau în pielea goală.

„Ia te uită!" îşi zise. „Ce-o fi cu cimitirul ăsta de tip nou? La Paris avem abatorul Inocenţilor; să fie vreo rudă?"

Se aplecă asupra unui corp diform, al cărui chip îngrozitor părea să rînjească şi, oricît de curajos ar

fi fost, un fior îi străbătu corpul. Era singur şi nu avea arme.

Deodată, îi scăpă o exclamaţie de surpriză — mortul nu avea nici o rană aparentă pe trup, dar un firişor de sînge coagulat, pornind din mijlocul frunţii, i se uscase în barbă.

„Pe-aici a trecut Lagardère!" îşi spuse micul marchiz. „Slavă Domnului! iată unul care nu se odihneşte deloc."

Vru să-i vadă pe toţi, tremurînd la gîndul că l-ar putea găsi chiar pe cavaler, sau pe unul dintre ai săi; căci în acea hecatombă nu mai era nici o singură fiinţă vie.

Cercetă, aşadar, unele după altele, toate acele feţe schimonosite, dintre care cele mai multe purtau teribilul semn, şi un suspin de uşurare îi ieşi din piept după ce văzuse cele treizeci de cadavre risipite pe pajişte şi constatase că nu-l cunoştea pe nici unul.

Căută cu privirea vreo sabie ce i-ar putea fi de folos în caz de nevoie, dar nu găsi nici măcar un pumnal. Atunci fu cuprins de o îndoială: nu era cu putinţă ca Lagardère să fi masacrat, în împrejurări obişnuite şi doar pentru a se apăra, atîţia oameni dezarmaţi; oricum, nu i-ar fi dezbrăcat. Ori nu fusese el, ori aici se ascundea un secret pe care nu-l cunoştea. Locul era totuşi prost ales pentru a face presupuneri care riscau să fie total greşite, şi cel mai bine ar fi fost să lase timpului sarcina de a dezlega această enigmă.

Chaverny se opri la singura ipoteză probabilă: lupta avusese loc nu departe de acolo, şi cadavrele fuseseră aruncate în rîpa aceea în care lupii şi păsările de pradă se va ocupa de resturile lor.

Acea necropolă nu era tocmai veselă. Marchizul, dorind să plece de acolo cît mai repede posibil, căută un loc pe unde ar putea ieşi, cînd un zgomot de voci îl făcu să stea în loc.

Mirarea îi fu mare cînd îşi dădu seama că glasurile aparţineau unor femei; ea spori cînd, la cîţiva paşi de

el, văzu vreo zece coborînd peretele de piatră cu ajutorul unei scări de frînghie și înaintînd spre mijlocul poienii. Toate purtau cîte un braț de lemne uscate, pe care le aruncară, grămadă, în același loc.

Mirarea i se transformă în uimire cînd le văzu că-și leapădă toate veșmintele, că aprind un foc imens și că pun în flăcări cadavrele, unul cîte unul, în timp ce dansau în jurul cazanului o sarabandă îndrăcită, scoțînd țipete guturale.

Un miros groaznic de carne arsă se înălță de pe rug și Chaverny, temîndu-se ca nu cumva luminile flăcărilor să-i dezvăluie prezența, se ascunse în spatele unui bloc de stîncă, doar capul ițindu-i-se pe deasupra acesteia. Dar vîntul trimitea spre el un fum gros și urît mirositor — nimeni n-ar fi putut rămîne mai mult de un sfert de oră.

În strigătele vrăjitoarelor se putea distinge orice: rîsete întretăiate, hohote sfîșietoare, sughițuri, blesteme, însoțite de contorsiuni ale întregului trup, atitudini de jale sau lubrice.

Numele lui Lagardère, pronunțat de cîteva ori cu mînie, izbi urechile marchizului. Așadar, nu se înșelase — acolo era opera loviturii secrete a lui Nevers! Dar pentru ce, și cum? Și de ce trecea, el însuși, atît de aproape de cavaler, fără a reuși să-l întîlnească pentru a lupta alături de el?

Necunoscînd prea bine cum stăteau treburile prin Spania, ignora riturile mortuare locale; dar dansul acela macabru, goliciunea rușinoasă nu puteau fi legate decît de vreo sectă fanatică închinată Satanei.

Cu atît mai puțin înțelegea intervenția lui Lagardère. Singurul lucru evident pentru el, văzînd acel spectacol, era necesitatea de a se îndepărta imediat. Nu avea aceleași motive ca desfrînații lui Gonzague pentru a se duce să parlamenteze cu acele femei care, fără îndoială, l-ar fi primit foarte rău.

Dar cum să facă să plece? Cea mai mică mişcare putea să-i aducă pieirea şi, cu toate că nu era mînat de teamă, dorea să părăsească locurile fără a fi văzut.

Nu exista altă posibilitate decît scara de frînghie care se balansa la cîţiva paşi de el. Chaverny măsură din ochi distanţa şi făcu un salt.

Abia pusese piciorul pe prima treaptă, cînd răsună un ţipăt pătrunzător, scos de Jeanne-Vicleana.

— Lagardère! strigă, arătîndu-l cu degetul.

Hoarda se năpusti, urlînd; oricît de rapidă era ascensiunea lui Chaverny, ajunsese abia la jumătatea drumului cînd regina vrăjitoarelor fu pe urmele lui.

Din fericire, în comparaţie cu ea, era tînăr şi puternic şi avea viziunea înspăimîntătoare a ceea ce l-ar aştepta dacă ar cădea în mîna acelor zgripţuroaice. Degeaba era bărbat, degeaba era curajos; nu avea arme şi ar fi fost copleşit de numărul lor. Fără îndoială că l-ar supune cine ştie cărui supliciu îngrozitor, înainte de a-l arunca de viu în flăcări.

Îşi concentră toată energia, continuînd să urce. Ajunsese deja în vîrf şi credea că nu mai poate fi prins, cînd o mînă îl înhăţă de gleznă şi-l trase cu putere înapoi. Se gîndi că s-a zis cu el!

Şi totuşi, smucitura nu reuşi să-l facă să dea drumul scării, şi mîinile îi rămaseră încleştate pe frînghia care era legată de copac. Să dea drumul la o mînă pentru a încerca să-şi împingă înapoi adversarii, ar fi însemnat să renunţe la soliditatea poziţiei sale şi să-şi piardă echilibrul.

Sîngele rece nu-l părăsea niciodată. Avu o inspiraţie bruscă: adunîndu-şi toate puterile, îşi întinse piciorul ca un arc, nimerind o faţă omenească pe care o zdrobi.

Auzi un ţipăt — aproape un horcăit — şi simţi cum, în spatele lui, un trup se prăvălea şi se sfărîma jos de tot, pe pămînt, cu un zgomot înfundat.

Şi din acea noapte, Jeanne-Vicleana, ultima regină a vrăjitoarelor din Spania, doarme — sub înfăţişarea unei năpîrci — într-o crăpătură de stîncă: unii spun că în Pirinei, alţii că în Pajiştea-Ţapului.

13 Sosirea în tabăra militară

Cam la o jumătate de oră de mers în urma lui Lagardère şi silindu-se să nu-i piardă urmele, veneau şi foştii obişnuiţi ai Casei de Aur. N-ar fi trebuit decît să-şi forţeze puţin caii pentru a-l ajunge; dar nu aveau prea mare poftă s-o facă şi preferau să adoarmă pe laurii pe care tocmai îi culeseseră la Pajiştea-Ţapului.

Acea aventură, în care realitatea se întrepătrundea cu fantasticul, era suficientă pentru a-i face să-şi păstreze veselia, atîta vreme cît nu era vorba decît despre vrăjitorie; dar de-ndată ce conversaţia se referea la cavaler, frunţile li se încreţeau din nou, trădîndu-le îngrijorarea.

Îşi dădeau seama că nici Philippe de Mantua, nici ei înşişi nu vor reuşi să-l învingă pe acel om care trecea peste toate obstacolele, le dejuca toate capcanele şi care, atunci cînd îl credeai prins sau învins, dispărea ca o fiinţă supranaturală, fără măcar să poţi şti pe unde trecuse.

— Dacă ar fi singur, spunea Montaubert, am putea crede că a făcut un pact cu diavolul şi că e în stare să se facă nevăzut cînd are chef. Dar mai sînt şi Cocardasse şi Passepoil, şi mai ales primul nu este dintre cei pe care ai putea să nu-i observi.

Taranne interveni:

— Cu toate astea, l-am văzut la spînzurătoare, la un pas de moarte şi, departe de a muri, uite-l că acum îşi rîde de noi. Domnilor, ăsta e un trio cu care vom avea încă de multe ori de furcă.

— Sînt patru, îl întrerupse Oriol.

— Da, dacă-l numărăm pe Chaverny.

— Nu Chaverny este cel care a fost cît pe-aci să-mi rupă coasta cu o piatră aruncată cu praştia, zise grasul perceptor, ducîndu-şi mîna la locul dureros.

— Ești sigur?

— Cum vă văd și mă vedeți. Lagardère are un nou apărător care valorează tot atît cît și ceilalți. Cînd i-a dispărut cocoașa, din ea s-au născut niște viteji... Să nu mergem așa repede — dacă sînt în fața noastră, ar putea să ne conducă înapoi pînă la Madrid cu o viteză pe care piciorul meu bolnav nu mi-o îngăduie...

— Taci din gură, i-o tăie Nocé. N-avem nevoie de cobe, și rolul nostru nu este nici așa prea plăcut, ca să fie nevoie să-l faci și mai întunecat.

— Ai dreptate, reluă vorba Montaubert. Ce vom face mîine, domnilor?

— Ceea ce ne va porunci Gonzague, șopti Taranne, și poate că drumul pe care vom merge alături de el nu se va apropia încă de cel al oamenilor cinstiți.

— Chaverny ți-a spus deunăzi asta — replică rîzînd Nocé — dar papagalii repetă adesea lucruri bune.

Montaubert, care părea adîncit într-o visare neplăcută, își repetă întrebarea:

— Ce-o să facem mîine?

— Ne vom bate pentru Alberoni, împotriva Franței, răspunse Oriol. Dar nu așa ne-au învățat strămoșii noștri.

— Strămoșii *noștri*, sublinie Taranne. Nu vorbi despre ai tăi — ăia puneau petice la pantalonii alor noștri, cînd se întorceau din cruciade.

Grasul financiar păru jignit și zise, devenind dintr-o dată spiritual:

— Ceea ce dovedește că ai mei au urcat și că voi ați coborît, de vreme ce ne aflăm în același punct!

Nimeni nu răspunse la această glumă, fiecare simțind cît adevăr era în ea și că — fie că fuseseră seniori sau oameni de rînd — strămoșii lăsaseră pe acest pămînt, spre a-i reprezenta, o descendență mai degrabă decăzută. O tăcere îndelungată însoți această constatare: gentilomilor nu le face niciodată plăcere gîndul că ei micșorează măreția familiei lor; cu atît mai mult atunci cînd o dezonorează.

Doar baronul de Batz nu spusese nimic în timpul acestei discuţii.

Puţin îi păsa acestui german nu prea scrupulos dacă spada lui era plătită cu galbeni francezi sau cu dubloni spanioli!

Entuziasmul desfrînaţilor faţă de Gonzague, care acum le putea oferi mai multe lovituri decît acţiuni albastre, trecuse demult. Dacă s-ar fi ivit vreun prilej bun ca să se despartă de el pentru totdeauna, probabil că banda s-ar fi redus curînd la Peyrolles şi la baronul de Batz.

Germanul, care n-avea chef să se amestece în discursurile despre onoare, luase un avans de douăzeci de paşi. Cînd se vorbea despre strămoşi, tăcea şi avea motive întemeiate: cei pe care i-ar fi putut invoca, lăsaseră amintiri foarte proaste într-o anumită vale din Anhalt.

Conversaţia reîncepu între tovarăşii săi, care rămăseseră un timp pe gînduri.

— Vreţi un sfat bun? întrebă Oriol.

— Vorbeşte, zise Taranne. Se pare că în seara asta eşti în formă — vorbeşti cu înţelepciune. Pentru că ţi se întîmplă pentru prima dată în viaţă, putem să te ascultăm.

— Gonzague ne trimite în urmărirea lui Lagardère, spre frontiera cu Franţa...

— Asta-i tot ce-aveai de zis?

— Frontiera este lungă!... Nu ne-a spus dacă trebuie să-l căutăm mai spre răsărit sau mai spre apus.

— Ne-a spus că-l găsim, pe el însuşi, la Fontarabia...

— Adevărat, cu condiţia ca Lagardère să nu ne fi tras după el în altă parte. Nu am putea aduce dovezi că am fost atraşi pe o pistă falsă? Aţi înţeles?

Montaubert se încruntă şi începu să chibzuiască.

— Ceea ce ne-ar scuti să luptăm împotriva Franţei — asta vrei să spui, Oriol?

— De ce mă mai întrebi, dacă gîndeşti la fel ca mine? Spuneţi-vă părerea, domnilor!

— În seara asta rosteşti numai vorbe înţelepte, se minună Nocé. Cineva ni l-a schimbat pe Oriol al nostru!

— Salvează pantalonii şi demnitatea cîtorva gentilomi, prieteni de-ai lui, ca să nu aibă ce petici mai tîrziu!

— Eşti şi spiritual!?... Pe toţi dracii! o să mori din asta! exclamă Taranne. În mod clar, abstinenţa la care te obligă depărtarea de Nivelle îţi dezvoltă creierul. Dar încetează să muşti şi spune-ne planul tău.

— Este foarte simplu — iată-l... Apropiaţi-vă: Batz nu trebuie să audă nimic.

Vorbi cu glas scăzut cîtva timp, în timp ce baronul, tot în faţa lor, fluiera un cîntecel.

Desfrînaţii, care niciodată nu se bazaseră pe inteligenţa lui Oriol şi nici pe vitejia lui, căscau nişte ochi măriţi de uimire. Fiul unor oameni de rînd găsise pentru ei mijlocul de a evita suprema infamie: cea de a ridica armele împotriva propriei lor patrii, şi asta fără a fi obligaţi să rupă prietenia cu Gonzague.

— Dă-mi mîna, zise Nocé, apropiindu-şi calul de cel al financiarului. După atîtea alte josnicii, datorită ţie nu o vom mai săvîrşi şi pe aceasta.

Curînd, mica trupă se pomeni la intrarea unui sat în care lumea dormea încă: era Tafalla, şi uşa unui han nu se deschise decît cu foarte mare greutate.

— Avem de dormit una sau două ore, zise Montaubert, să profităm de asta, poate că mult timp de-acum încolo nu vom mai avea prilejul.

— Greteam că merjem la Bamblona? întrebă baronul.

— Lagardère nu se află acolo; Gonzague va ajunge la Pamplona abia mîine; nimic nu ne zoreşte.

După ce caii fură duşi la grajd, desfrînaţii se lungiră, care cum putu, într-o încăpere de la etaj, cu excepţia

lui Montaubert care vrusese să rămînă în sala de jos. Peste un sfert de oră, de Batz sforăia ca un cimpoi, dar era singurul — ceilalți se prefăcuseră doar că dorm și vegheau.

Se scurse astfel aproape o oră. O izbitură puternică, dată cu pumnul, zgudui ușa. Nocé se duse să deschidă.

— Sus! strigă Montaubert, apărînd în prag.

Într-o secundă, toți erau în picioare, inclusiv baronul, care începu să caște.

— Tar ge ze intimblă? Vizam ga eram inga agolo, cu toamnele... toamnele goale, pe toți tracii!

— Ce se întîmplă? Ei, la naiba! chiar că este vorba de femei!... Vin să vă vorbesc despre Lagardère!

— Lagardère?!

— Chiar el!... A bătut la fereastra de jos și am deschis. Erau patru, și nu păreau deloc surprinși că mă văd acolo. „Du-te să le spui prietenilor dumitale", mi-a zis, „că am fi putut veni să vă ucidem în timp ce dormeați; dar nu am nici timpul, nici dorința să fac acest lucru — Gonzague nu se află printre voi. Dacă vrea să-mi vorbească, mă va putea găsi peste patruzeci și opt de ore între Venasque și Maladetta."

— Trace! e ghiar tracu' în berzoana!

— Astea au fost chiar cuvintele lui, continuă Montaubert. Datoria noastră este limpede, domnilor: trebuie să-l urmărim pînă la moarte. De altminteri, este și dorința domnului de Gonzague. Dar e necesar ca acesta să cunoască locul în care ne aflăm — cine știe unde ne va trage după sine Lagardère...

— Mă voi duce să-l aștept la Pamplona pentru a-l preveni, șopti Oriol.

— Nu! nu tu — ești rănit și ai putea întîlni pe drum primejdii mai mari decît puterile și curajul tău...

Perceptorul cel gras se prefăcu că insistă. Montaubert izbi cu piciorul în pămînt:

— Încă o dată, nu! spuse. Este nevoie de o spadă zdravănă, pe care să ne putem bizui, ca de pildă cea a

lui de Batz. Dacă nu s-ar duce la îndeplinire această misiune, am pierde pentru totdeauna stima prinţului.

Germanul, care din naştere plesnea de îngîmfare, se umfla în pene auzind aceste cuvinte. Putea fi convins să facă orice, dacă i se lăuda puterea şi vitejia.

— Sint te agord, răspunse. Aj butea dermina vizul meu la Bamblona, in ajdebtarea brinţului nostru iubid.

— Îi vei spune, deci, direcţia în care am pornit şi ce s-a întîmplat. Cine ştie cînd ne vom întoarce... dacă ne mai întoarcem?... Acum — pe cai, şi moarte lui Lagardère!

Strînseră mîna baronului, aruncară cîţiva bani hangiului buimac şi plecară în galop spre Aragon, în timp ce de Batz, foarte mîndru de încrederea cu care îl onorau tovarăşii săi, se îndrepta în trap mărunt spre Pamplona.

Comedia pusă la cale de Oriol reuşise pe deplin. Bărbaţii aceştia, care nu mai aveau aproape nimic de pierdut din onoarea lor, încercau să salveze — măcar pentru un timp — ceva din ultimele vestigii.

Fără îndoială, Philippe de Mantua nu va fi mulţumit dacă nu-i găsea alături de el în rîndurile armatei spaniole. Dar ce importanţă avea? Găsiseră o scuză bazată pe propriile lui porunci. Ar putea oare să le poarte pică, atunci cînd se vor reîntîlni?

În acest timp. Lagardère trecuse prin Pamplona şi se îndrepta, prin Tolosa şi Irun, spre avanposturile armatei franceze, care-şi instalase taberele la sud de Bayonne.

Fost soldat în cavaleria uşoară a regelui, el merse drept la tabăra cavaleriei, pe care o conducea prinţul de Conti, sub ordinele mareşalului de Berwick.

Cînd, însoţit de basc şi de cei doi profesori de scrimă, se prezentă pe platoul stindardului, santinela

interzise trecerea acestui grup ciudat, care — cu excepția sabiei — nu avea nimic ostășesc.

— Cine comandă aici? întrebă cavalerul.

— Domnul mareșal de Berwick.

— Dă ordin să fiu condus la dînsul — trebuie să-l văd imediat.

— Aveți o parolă?

— Nu.

— Atunci, ordinul este formal: nu puteți intra în tabără. Circulați!

— Să circulăm?... Nu, prietene, spuse Lagardère, dînd pinteni calului.

Urmat de cei trei oameni ai săi, trecu prin fața santinelei și se repezi drept spre cel mai înalt cort — care, fără îndoială, era cel al mareșalului.

Dar soldatul trase deodată un foc și în toată tabăra se dădu alarma. Soldații își luară armele, ofițerii se năpustiră, cu sabia în mînă, să-l oprească pe intrusul care trecea peste ordine, părînd că nu-i pasă deloc de regulamentele militare.

În cîteva secunde, cavalerul fu înconjurat, în așa fel încît calul său nu mai putea înainta fără să răstoarne pe cineva.

Lagardère schiță un salut cu sabia.

— Domnilor, spuse, binevoiți să mă conduceți la domnul mareșal.

— Ducele este în consiliu; nu vă va primi la această oră.

— Pe toți dracii! voi face parte din consiliu, dacă este necesar, dar îl voi vedea.

Focul tras de santinelă îl atrăsese chiar pe mareșal, care ieșise din cortul său. Era înconjurat de monseniorul prinț de Conti și de toți coloneii. El încruntă sprincenele văzîndu-i înaintînd pe acei patru bărbați, dintre care cel puțin trei erau echipați foarte ciudat.

Șeful lor descălecă, dădu hățurile calului său lui Cocardasse și înaintă, făcînd o plecăciune.

— Domnule mareşal, spuse, mă veţi ierta că am încălcat ordinele dumneavoastră şi consemnul, pentru a veni să vă ofer spada mea şi cunoştinţele pe care le am în legătură cu Spania. Sîntem aici patru bărbaţi care, după cîte cred, vom putea să vă slujim.

Era acoperit de colb şi, cu toate că-şi înclina cu respect chipul bărbătesc, atitudinea sa mîndră le impunea tuturor.

— Cine sînteţi, domnule? întrebă ducele, pe un ton sever.

— Cavalerul Henri de Lagardère, fost soldat în cavaleria uşoară a regelui, fost cocoşat la palatul de Gonzague, fost condamnat la moarte, şi mereu în viaţă pentru a apăra Franţa şi justiţia.

Un murmur străbătu rîndurile ofiţerilor şi numele lui trecu din gură în gură. Nimeni nu ignora ceea ce se întîmplase nu demult la Paris, la Palais-Royal şi la biserica Saint-Magloire, evenimente care, timp de mai multe zile, constituiseră subiectul conversaţiilor din capitală.

Prinţul de Conti[1] veni el însuşi să-l ia de braţ pe Henri, pentru a-l duce în faţa mareşalului de Berwick[2]. Acesta avea, la acea vreme, patruzeci şi nouă de ani. Deşi născut în Anglia şi cu toate că era fiul nelegitim al ducelui de York, era loial şi cinstit, şi nimeni nu se pricepea atît de bine ca el să judece un om dintr-o singură privire. De asemenea, ştia să aprecieze vitejia,

1 *Conti* (François Louis, prinţ de) (1664—1709): Descendent al ramurii cadete a casei de Condé. A avut rol activ în politica din Orient. A luptat în Ungaria, apoi sub comanda mareşalului de Luxemborg. A fost ales rege al Poloniei în 1697, dar fiind învins de August de Saxa, a fost nevoit să revină în Franţa. (n.t.)

2 *Berwick* (Jacques Fitz-James, duce de) (1670—1734): fiu natural al regelui Jacob al III-lea al Angliei, naturalizat francez şi numit mareşal al Franţei în 1706. În bătălia de la Almanza (1707) a adus victoria Franţei asupra Spaniei. A fost ucis în timpul asediului de la Philippsbourg. (La data la care se petrece acţiunea romanului, ducele de York, tatăl său, nu urcase încă pe tronul Angliei). (n.t.)

oriunde o întîlnea, el însuşi fiind viteaz. A arătat prea bine acest lucru în 1734, cu prilejul asedierii oraşului Philippsbourg, cînd a înaintat cu atîta imprudenţă, încît a fost ucis de o ghiulea de tun.

Timp de o clipă, îl privi atent pe cavaler. Îi cunoştea reputaţia şi, înainte de plecarea sa, însuşi regentul îi vorbise mult despre cavaler.

— Vă trebuie un regiment, domnule? îl întrebă.

Toţi coloneii erau de faţă. Pentru a da un regiment lui Lagardère, ar fi trebuit ca unul dintre ei să fie ucis sau dizgraţiat! Şi totuşi nu simţi îndreptîndu-se spre el nici o privire duşmănoasă.

— Nu, mulţumesc, monseniore, răspunse simplu Lagardère.

— O companie, aşadar? Vreţi să serviţi în calitate de căpitan în regimentul domnului de Riom? Dintre cei de faţă, dînsul va fi cel mai favorizat, şi gradul acesta este sub meritele dumneavoastră, despre care mi-a vorbit însăşi Alteţa Sa Regentul.

Apoi, contele de Riom fu cel care înaintă — se grăbea să capete colaborarea unui căpitan de o asemenea vitejie. El însuşi căpitan al gărzilor de la Luxemborg, tocmai primise brevetul de colonel în armata din Spania. Desigur că nu-l ceruse, ci îi fusese impus forţat, pentru a-l îndepărta de patul de moarte al ducesei de Berry, metresa sa şi fiica regentului.

Cîndva, aceasta era metoda de a se debarasa de o persoană supărătoare: printr-o favoare, şi nu rareori, o dizgraţie care, în loc să-l coboare pe cel ce-i constituia obiectul, reuşea să-l înalţe.

Lagardère refuză net şi această ofertă, mulţumind totuşi pentru onoarea ce i se făcea.

Mareşalul îşi pierdea răbdarea:

— Ei! pe toţi dracii! ce vă trebuie, domnule, dacă o companie, un regiment nu vă sînt de ajuns?

— Un regiment? răspunse cavalerul. Am deja unul.

Toţi îl priviră, surprinşi.

— Cîţi oameni? întrebă Conti.

— Trei, monseniore. Iată-i.

Ş'-i arătă pe cei doi profesori de scrimă şi pe basc. Cocardasse se umfla în pene, amenințînd să-i plesnească vestonul deja destul de obosit — şi nimeni nu mai era ca el.

— Nu vă bateţi joc, domnule, spuse cu severitate Berwick.

— Ferească Dumnezeu! Nu cer decît libertatea de a acţiona, cu cei trei oameni ai mei, aşa cum voi crede de cuviinţă, şi dreptul de a nu da socoteală de actele mele decît dumneavoastră şi de a nu asculta decît de ordinele dumneavoastră.

—- Greşiţi, îl întrerupse Conti, oarecum jignit de ceea ce el credea că este îngîmfare. N-aş fi întîlnit printre noi decît prieteni.

— Asta înseamnă, monseniore, că vrînd să acţionez singur, trebuie să renunţ la stima dumneavoastră?

— Nu am spus asta... găsesc poate exagerat că vreţi să realizaţi cu trei oameni, ceea ce aceşti domni vor face cu un întreg regiment.

— Vă înşelaţi, monseniore. Nu pun la îndoială înţelepciunea şi vitejia nimănui — dacă îmi cer independenţa, o fac din motive personale, pe care toţi le vor putea afla mai tîrziu. Sînt chiar încredinţat că nici unul dintre dumneavoastră nu mă va dezaproba.

Mareşalul ascultase fără a spune nimic.

— Domnul de Lagardère are dreptate, trase el concluzia. Va trebui să vă resemnaţi, domnilor, să nu-l aveţi nici unii, nici alţii, ceea ce-mi va permite să-l păstrez pentru mine. Există situaţii deosebite pe care fiecare trebuie să le respecte, şi eu sînt primul care mă înclin.

Apoi adăugă zîmbind:

— Ne vom continua consiliul. Nu va fi decît un colonel în plus, dacă nu ca titlu, cel puţin în fapt. Dar cum se va numi regimentul dumneavoastră?

— Vă mărturisesc că nu m-am gîndit la asta, domnule mareşal, răspunse cavalerul pe un ton glumeţ. La ce bun să i se dea un nume?... Va fi găsit oricînd, fie că este botezat sau nu, căci am o puternică bănuială că, cel mai adesea, va merge în fruntea tuturor.

— Şi noi? şi noi?... exclamară, toţi deodată, coloneii. Sînteţi prea pretenţios, domnule de Lagardère, şi nu vă vom ceda chiar atît de uşor locul de onoare.

— Va fi destulă onoare pentru toţi, ca şi lovituri, replică Henri. Fiţi liniştiţi, domnilor, vă voi lăsa partea dumneavoastră.

Toate acestea fuseseră spuse în glumă şi nu se iscase nici o neîncredere faţă de acest nou-venit, care se prefăcea că ar vrea să acapareze, el singur, întreaga glorie.

Mareşalul de Berwick rîdea din toată inima. Bănuia el că, într-adevăr, acel bărbat, împreună doar cu cele trei spade de care dispunea, va face poate mai mult decît toţi ceilalţi, laolaltă?

— Haideţi — spuse, întinzînd cavalerului mîna — eu voi fi naşul — vom vedea, domnilor, mîine.

14 Atacul

Sînt de părere, domnilor — zise Henri — de Lagardère de îndată ce consiliul îşi reluă lucrările — că Spania nu este pregătită. Filip al V-lea moţăie; Alberoni urzeşte intrigi cu regina, iar cel mai credincios sprijin al său, la această oră, este un laş, şi anume prinţul Philippe de Gonzague.

În timp ce pronunţa aceste cuvinte, la care nimeni nu se aştepta, în ochii lui sclipi un fulger, iar mîna i se încordă pe mînerul spadei.

Chipul său își reluă repede calmul obișnuit și continuă cu un glas vesel:

— Domnilor, v-ar plăcea să cinați mîine seară la Fontarabia și poimîine la Saint-Sébastien?

— Ar însemna să fim foarte iuți la treabă, murmură Conti.

— Dar trebuie să mergem iute și departe, ripostă Lagardère. Primele trupe spaniole pornesc deja, în ritm lent, spre ținuturile basce: le vom zdrobi mai înainte de a-și da seama ce li se întîmplă.

— Și pe urmă?

— În tot nordul Aragonului, ca și în Catalonia, nu se află nici un soldat. Putem stăpîni întreaga frontieră în opt zile.

— Încheiem consiliul, spuse mareșalul. Mulțumesc, domnule de Lagardère.

A doua zi, după masa de dimineață, cavaleria franceză trecea vadul la Bidassoa și lua poziție de luptă la o distanță de cîteva bătăi de muschetă față de Fontarabia.

Orașul nu era ocupat decît de un post militar neînsemnat, căruia locuitorii nu păreau dispuși să-i dea concursul. Fortul Saint-Elme nu putea totuși să lase să fie cucerit orașul, fără a trage măcar cîteva lovituri de tun. Crenelurile se împodobiră cu fum, dar obuzele nici nu ajunseră pînă la pozițiile ocupate de francezi.

— Regimentul Royal-Lagardère[1] își va demonstra astăzi valoarea? întrebă mareșalul de Berwick. Orașul așteaptă să fie cucerit, domnule cavaler.

— Regimentul Royal-Lagardère nu-și va dovedi astăzi întreaga capacitate, răspunse cavalerul, rîzînd. Domnul de Riom și cu mine vom deschide peste o clipă porțile orașului Fontarabia; dacă nu am putut accepta să slujesc sub ordinele domniei sale, cel puțin voi fi fericit să fac măcar un lucru alături de domnia sa.

Contele de Riom era nepot al lui Lauzun și nu a devenit cunoscut decît datorită relațiilor sale amoroase

1 *Royal-Lagardère* (lb. franceză) = Regal-Lagardère. (n.t.)

cu fiica regentului. Dar, deşi era atotputernic la Luxembourg, şi cu toate că ajunsese la o mărire deosebită, a rămas întotdeauna curtenitor faţă de ofiţeri, faţă de egalii săi şi faţă de subordonaţi; s-a priceput să-şi cîştige, în cadrul armatei, simpatii pe care, mai tîrziu, îndepărtarea lui forţată de la Curte nu le-a distrus. De asemenea, asupra lui se revărsa şi puţin din gloria fratelui bunicului său, şi Lagardère, care nu-l cunoştea decît în măsura în care auzise despre aventurile sale cu ducesa de Berry, vru măcar să-şi arate recunoştinţa pentru graba pe care o manifestase în ajun în încercarea de a şi-l apropia.

Trebuie să spunem că Riom era tot atît de viteaz în faţa inamicului, pe cît era şi în alcov — propunerea cavalerului îi surîse tocmai prin ciudăţenia ei.

— Accept cu plăcere, spuse, dar cu condiţia de a vă preda comanda trupelor de asalt.

Această glumă îi amuză copios pe mareşal şi pe cei din suita sa, fără a-i mira totuşi prea mult. În acea epocă de frivolităţi, de zîmbete şi de amoruri uşoare, bravura franceză devenise aproape o bravură nebunească. Erai foarte apreciat dacă, avînd o prietenă, mureai cu numele ei pe buze, pornind la asalt. Glonţul, înainte de a găuri inima, rupea petalele unui trandafir trimis de iubită şi prins cu o agrafă în jiletcă. După ce sîngele-l înroşea, camarazii mortului îl trimiteau înapoi în budoarul de unde ieşise, pentru a putea fi atins de buze şi de lacrimi care să-l facă să renască. Era un eroism copilăresc, înflorit, spilcuit, dar totuşi sublim; un război făcut cu jabouri şi dantele, în care se murea cu o vorbă de duh pe buze şi cu dragostea în inimă!

Domnii de Riom şi de Lagardère îşi potriviră săbiile în mînă şi se îndreptară către oraş, discutînd ca şi cum s-ar fi plimbat prin grădinile de la Palais-Royal. Nici nu clipiră cînd, la o depărtare de douăzeci de paşi de ziduri, nişte norişori de praf marcară, în jurul lor, locurile lovite de gloanţe.

Lagardère îşi ridică doar spada şi, adresîndu-se ofiţerului ce păzea porţile, strigă:

— Binevoiţi a-l ruga pe domnul guvernator al Fontarabiei să ne trimită un reprezentant. Îl aşteptăm aici timp de zece minute.

Se aşeză pe un pietroi şi continuă să discute cu domnul de Riom, de parcă n-ar fi fost vorba despre capitularea unei fortăreţe.

În răstimpul indicat, un ofiţer spaniol apăru în faţa lui. Lagardère nu-şi dădu deloc aere de bravadă şi se arătă plin de respect; dar glasul său era ferm, tonul sigur de sine, şi argumentele sale nu permiteau contrazicere.

— Vă mulţumesc că aţi venit, îi spuse solului. Vă mulţumim că ne scutiţi de obligaţia de a asedia oraşul. Dumneavoastră sînteţi două sute — noi sîntem două mii; aveţi tunuri proaste — ale noastre trec, în clipa aceasta, vadul la Bidassoa şi peste două ore v-ar reduce la tăcere. Nici o armată spaniolă nu se află aici pentru a vă sprijini, şi aţi făcut tot ce v-a stat în puteri pentru a vă apăra — onoarea vă este salvată. Guvernatorului dumneavoastră nu-i mai rămîne decît să ne deschidă porţile.

— Care vă sînt condiţiile? întrebă cu răceală spaniolul.

— Persoanele şi proprietăţile vor fi respectate; garnizoana va rămîne liberă şi se va putea alătura armatei de îndată ce ofiţerii vor fi, ei înşişi, liberi, adică după ce ne vor fi făcut cinstea de a lua cina cu noi în astăseară.

— Sînteţi nu numai un ostaş viteaz, dar şi un fin diplomat, îl întrerupse contele de Riom.

— La ce bun să faci victime şi grămezi de ruine? răspunse Lagardère. Oraşul nu este în stare să se apere; şi cînd adversarul este prea slab pentru a rezista, el încetează a mai fi un duşman.

— Poate chiar să devină un prieten, spuse ofiţerul spaniol, strîngînd mîna cavalerului. Am puteri depline pentru a vă deschide porţile. Veniţi.

Domnul de Riom și Lagardère îl urmară — și iată cum a fost cucerită Fontarabia de doi oameni.

Dar cucerirea orașului Saint-Sebastien era mai dificilă.

— Oare astăzi va da regimentul Royal-Lagardère dovezile valorii sale? întrebă, a doua zi de dimineață, mareșalul de Berwick.

— Da, răspunse cavalerul, dacă veți binevoi să ordonați să se înceapă imediat acțiunea. Vom cîștiga astfel, odată cu victoria, poftă de mîncare pentru cina de diseară.

Cîteva rînduri de cavaleriști, alcătuind un fel de perdea groasă, porniră imediat în avangardă, amenințînd direct grosul forțelor spaniole, în timp ce infanteria și artileria își îndreptau acțiunile împotriva orașului.

Henri, urmat de cei trei oameni ai săi, stătea alături de prințul de Conti și discuta prietenește cu acesta.

— Nu vă temeți, puișorilor! le spuse gasconul, la ureche, tovarășilor săi. Puștiul nu pare a fi și nici nu are gradul de general, dar este la fel de general ca toți generalii care se află aici, inclusiv mareșalul lor, pe cinstea mea!

— Ai dreptate, șopti Passepoil. Poate chiar el va fi cel care va conduce dansul.

— Păi sigur că da, iubițelule, și cred că noi vom deschide balul, pe toți sfinții! Așa că să nu-l pierdem din ochi în îmbulzeală, ne-am înțeles?!

Distanța dintre cele două armate nu era mai mare de cinci sute de stînjeni, și spaniolii — mereu gata de fanfaronade — se pregăteau, inconștienți, să atace ei înșiși.

Din rîndurile lor se înălță vechiul strigăt de război:

— *Santiago y Cierra España!* Sfîntul Jacob și Spania atacă!

Și bătălia începu: caii se izbiră într-un zăngănit de săbii și văzduhul se umplu de un zgomot asurzitor de alămuri și de glasuri, de blesteme, de ordine și de horcăituri.

Primul regiment spaniol care atacase nu rezistă şi fu silit să se retragă. Dar, împrăştiindu-se, dădu la iveală o rezervă importantă, comandată de un general alături de care se afla Gonzague.

Lagardère îl zări în aceeaşi clipă în care îl văzuse şi celălalt, şi din piept îi izbucni un strigăt de ameninţare şi de mînie, care acoperi zgomotul galopului cailor:

— *Iată-mă!*

Philippe de Mantua nu fu singurul care îl auzi, căci între cele două armate înainta în goana mare un călăreţ acoperit de praf şi care-şi ridica spada. Cînd se apropie mai mult, Henri îl recunoscu şi scoase o exclamaţie de uimire:

— Chaverny!

— Da, Chaverny... strigă din toate puterile micul marchiz. Aurore de Nevers se află la Peña del Cid, în Aragon, iar Gonzague este aici, tocmai l-am văzut.

— Trebuie să-l prindem viu! zise Lagardère... Înainte!

Henri îşi îndemnă calul cu o împunsătură de pinteni atît de puternică, încît animalul se cabră, rămase o clipă în două picioare şi, în faţa întregii armate, Lagardère — cu pletele în vînt, cu ochii arzători, cu sabia ridicată — se desprinse singur, asemănător unui zeu, plutind deasupra prafului, a fumului şi a flăcărilor.

De ambele părţi, toţi se opriră să vadă ce va face: cînd titanii se bat, piticii nu mai îndrăznesc să mişte.

Un fel de uragan făcu să se cutremure pămîntul — era ceva asemănător unui nor care crapă, unei trombe care răstoarnă, sfarmă şi frînge, ca un torent care se precipită în abis, ca trăsnetul care sfîşie! Era vîntul, oţelul şi focul, teroarea, răzbunarea şi gloria! Era moartea care trece: Regimentul lui Lagardère ataca.

În locul unde mai înainte stătuse Philippe de Mantua, linia spaniolă fu tăiată, dată peste cap, ciopîrţită. Cavaleria inamică se răsuci în loc şi cavalerul nu mai văzu decît spinări şi crupe, în care Chaverny şi ceilalţi îşi înfigeau săbiile.

Dar unde era Gonzague?

În mulţime — fugea!

Lagardère îl întrezări o clipă şi-şi lansă strigătul de luptă:

— *Iată-mă! Iată-mă!*

Calul său sări prin gloata de fugari, cîştigă teren. Cavalerul nu mai era decît la cîţiva paşi de laş — avea să-l oprească din alergare, să-l forţeze să se întoarcă, să se bată; avea să-l ucidă!

Dar francezii tocmai intraseră în cetatea Saint-Sebastien, garnizoana era prizonieră şi tunurile se aflau, încă încărcate, pe zidurile de apărare.

Artileriştii lui de Berwick le îndreptară spre cavaleria spaniolă în derută.

Cum puteau bănui că Lagardère era atît de aproape, pe urmele ei?

O ghiulea căzu, îi acoperi cu pămînt pe Chaverny, pe profesorii de scrimă şi pe basc; caii lor, avîntaţi într-o alergare ameţitoare, nu mai ascultau de hăţuri.

Calul lui Lagardere, cu pîntecele spintecat, zăcea pe pămînt, într-o baltă de sînge.

Timp de mai bine de o oră, Chaverny, prietenii săi şi toţi ofiţerii, chiar şi Berwick, care alergase să-l îmbrăţişeze pe Henri în faţa întregii armate, toţi îi căutară în zadar cadavrul.

Regimentul Royal-Lagardère îşi pierduse căpetenia..

5 Turnul se prăbuşeşte!

Lagardère nu murise; singurul rezultat al căzăturii fusese de a-l ameţi pentru o clipă. Se ridică foarte repede, blestemînd soarta care, încă o dată, îl smulsese răzbunării sale pe Gonzague. Căci ar fi fost o nebunie să-l mai urmărească acum şi, deoarece nu putea aprecia cît timp rămăsese leşinat,

se gîndi că Philippe de Mantua era departe şi că Chaverny şi tovarăşii săi se întorseseră în tabără.

El însuşi se pregătea să se ducă într-acolo, pe jos, cînd un gînd îi trecu fulgerător prin minte.

Marchizul spusese: ,,Aurore de Nevers se află la Peña del Cid, în Aragon". Nu avusese timp să-i dea mai multe amănunte, dar asta era de-ajuns. Henri căuta de opt zile să afle unde îi era ascunsă logodnica. Acum ştia.

Un cal fără stăpîn trecu pe lîngă el, cu nările în vînt, căutîndu-şi semenii pentru a se duce la ei. Cavalerul îi apucă din fugă hăţurile şi se urcă în şa, fără a-şi mai face griji pentru armata care, fiind victorioasă, nu mai avea nevoie de el pentru moment; nu se mai opri să-i aştepte pe Chaverny şi pe oamenii săi, pentru a-i preveni sau pentru a-i lua cu sine. Nu avea decît un singur gînd: Peña del Cid; un singur ţel: s-o salveze mai întîi pe Aurore de Nevers.

În loc de Gonzague, va putea să-l ucidă pe Peyrolles şi, după ce-şi va fi pus la adăpost logodnica, se va întoarce să-şi reia locul în luptă.

După ce luă această decizie, îşi întocmi imediat şi planul. Fiind mascat de un pîlc de arbori, nimeni nu-l văzu cînd, aplecat pe grumazul calului, porni în galop pe drumul spre Navarra.

Trecu înot Ebrul; ajunse la Saragossa.

Drumul era lung; socoti că şi dacă nimic nu l-ar opri şi chiar dacă nici o piedică nu l-ar sili măcar să-şi încetinească viteza, nu va ajunge totuşi înainte de miezul nopţii.

Niciodată nu se simţise atît de plin de voinţă, de curaj, şi cei care-l vedeau trecînd, pe calul său înspumat, se dădeau grăbiţi la o parte, de teama să nu-i ducă cu el în infern; în mintea ţăranilor, singur diavolul putea goni atît de repede.

Dificultăţile erau cu atît mai mari, cu cît se afla pe pămînt ostil, fiind, ca urmare, nevoit să evite sau să învingă grupurile de duşmani care străbăteau drumurile.

întîlni mai multe; fu obligat să taie peste cîmpuri, să treacă peste şanţuri şi garduri vii, să traverseze rîuri.

De două ori fu urmărit fără a putea fi prins; dar îşi simţea calul obosind treptat şi îndoindu-şi picioarele. El însuşi dădea dovadă de o energie supraomenească reuşind să mai ţină în picioare viteazul animal; ba chiar, în curînd, în loc să fie purtat de el, trebui aproape să-l susţină cu picioarele. Înţelese că va fi nevoit să-şi continue drumul pe jos, şi Dumnezeu ştie cînd va ajunge la Peña del Cid.

Calul se prăbuşi, îşi întinse grumazul pe pămînt şi din nări îi ţîşni sînge. Avea să se sfîrşească. Henri îi scoase hăţurile şi şaua ca să sufere mai puţin şi mîngîie pentru ultima dată acel ajutor preţios care murea la datorie.

Mulţi cai căzuseră deja, astfel, sub el; oare acesta era ultimul? Cu animalele se întîmplă ca şi cu oamenii: sînt sacrificate pentru pasiunile celor mai tari.

Seara începu să se lase peste cîmpie şi, ca în toate ţinuturile sudice, întunericul se adîncea repede. Lagardère se îndepărtă grăbit. Gîndul că, în fine, avea s-o revadă pe Aurore de Nevers, că o va strînge la piept, îi umplea inima de bucurie, făcea ca muşchii să-i devină mai elastici.

Dar între logodnica lui şi el însuşi existau încă multe obstacole: cel mai apropiat nu era mai departe de douăzeci de paşi.

La cotitura drumului văzu, în faţa lui şi mergînd în aceeaşi direcţie, patru oameni călare, la pas, şi care nu păreau deloc grăbiţi să ajungă la capătul călătoriei lor. Sporovăiau şi rîdeau plini de veselie, şi n-ar fi fost posibil să le-o ia înainte fără a trece printre ei.

Într-adevăr, drumul era foarte îngust, şi Lagardère făcu un gest de ciudă. Cine erau acei oameni şi oare va putea el, singur şi pe jos, să-i atace?

Îşi încetini mersul, silindu-se să atenueze cît mai mult zgomotul paşilor şi încercînd să păstreze între el

și călăreți o distanță suficientă pentru a trage cu urechea la cele ce ziceau.

Cuvintele răsunau noaptea mai bine decît ziua, și cei patru nu se gîndeau deloc să-și pună surdină glasurilor. Un nume îi fu de ajuns lui Henri pentru a-i recunoaște — unul dintre ei i se adresase, numindu-l, lui Montaubert.

Erau, într-adevăr, desfrînații — desfrînații, care credeau că Lagardère se află la Guipuzcoa și care, așa cum am văzut, se prefăceau că merg să-l caute în Catalonia, unde știau că el nu intenționează să se ducă.

Printr-o ironie a sorții, el era cel care-i întîlnea, într-un moment în care ar fi dorit să-i știe la dracu.

„Cum se face că, de cîteva zile, sînt despărțiți de Gonzague?" se întrebă cavalerul. „De ce nu sînt alături de el, în rîndurile armatei spaniole?"

La aceste întrebări pe care și le punea singur, nu găsea nici o explicație plauzibilă.

„Și nici nu mai ies la număr", adăugă. „Alaltăieri încă, erau cinci. Oare să-și fi rupt aceștia lanțurile, îndepărtîndu-se de stăpînul lor? Este cu neputință; în orice caz, mă întreb unde s-or fi ducînd."

Pentru a afla, pentru a ști și cine erau cei din fața sa, trebuia să le audă mai de aproape conversația, și treaba era dificilă.

Drumul, mărginit de stînci, se adîncea într-o pădure foarte întunecoasă. Oricine altul ar fi considerat că este un obstacol de netrecut, dar însuși țelul pe care dorea să-l atingă cavalerul nu-i permitea să se lase oprit de patru bărbați.

Mergînd cît mai aproape de marginea drumului, descoperi un loc în care rădăcinile arborilor ieșeau în afara stîncilor, în timp ce crestele li se înălțau deasupra povîrnișurilor. Pentru el, asta constituia o scară. Cît ai spune pește, se cocoță fără zgomot și se pomeni în pădure.

Dar vai! nu învinsese decît o mică dificultate — bezna era atît de adîncă sub copaci, încît risca, la fiecare pas, să-și spargă capul sau să cadă în vreo groapă pentru prinderea vînatului.

Avu un moment de disperare şi-şi lăsă braţele, resemnat, în lungul trupului. Dar i se păru că o vede pe Aurore de Nevers chemîndu-l şi spunîndu-i: ,,Încă un ultim efort, eşti atît de aproape de mine!" şi atunci îşi înălţă capul, hotărît să învingă chiar şi natura.

Oare cerul a vrut să răspundă acestei treziri a energiei? Se poate. Luna se ivi, îşi strecură razele printre ramuri, aruncîndu-şi ici şi colo lumina palidă, care era totuşi suficientă pentru a-l ghida pe Henri. Un suspin îi ieşi din piept şi-şi recăpătă speranţa.

Urmări apoi drumul prin pădure, la o oarecare distanţă, asemeni unui lup care, în nopţile de iarnă, urmăreşte un călător întîrziat, mereu gata să se arunce asupra lui şi să-l devoreze, atunci cînd acesta ar fi căzut.

Şi Lagardère se strecura astfel, mergînd la nivelul desfrînaţilor şi prinzîndu-le din zbor fiecare cuvînt.

— Am greşit, întîrziind atîta la Saragossa, spunea Nocé. Nu vom ajunge decît tîrziu la Peña del Cid, şi ora nu va fi potrivită pentru a cere lui Peyrolles găzduire.

Henri tresări. Ce aveau de gînd să facă la Peña del Cid? Fiindcă ei mergeau într-acolo, el trebuia să ajungă înaintea lor.

— Atîta pagubă! răspunse Taranne. Noaptea este încîntătoare; ne vom culca la han. După ce vom mînca ceva dimineaţa, ne vom duce să strîngem mîna fermecătorului intendent pentru care toată lumea îl invidiază pe domnul de Gonzague. Poate vom avea chiar şi plăcerea de a le saluta pe domnişoara de Nevers şi pe însoţitoarea sa care, desigur, nu se vor bucura prea mult văzîndu-ne.

,,Aurore se află cu adevărat la Peña del Cid", îşi zise Lagardère. ,,Chaverny a avut dreptate."

— Îl vom întreba pe bunul Peyrolles dacă nu ne-ar putea spune unde se află domnul de Lagardère! exclamă Montaubert, cu un mare hohot de rîs.

— Dacă, la fel ca noi, îl crede în Biscaya, replică Nocé, nu va fi încîntat să ne vadă căutîndu-l în sudul

Aragonului, poate în apropierea lui. Vom avea plăcerea să-l vedem pe Peyrolles tremurînd în fața unei primejdii închipuite și, pentru prima dată, domnilor, vom face niște strîmbături mai reușite decît maimuța aia bătrînă.

Toți, inclusiv cavalerul, se porniră pe rîs. În timp ce desfrînații credeau că vor face din umbra lui o sperietoare pentru Peyrolles, cavalerul nu ar fi avut decît să înainteze cu trei pași pentru ca ei să aibă în față realitatea în carne și oase.

— Intendentul se teme de el și este foarte firesc, zise, la rîndul său, grasul Oriol. Ce-ați spune, domnilor, dacă noi — care credem că-i întoarcem spatele lui Lagardère — l-am vedea apărîndu-se brusc în față, chiar aici?

— Ia mai taci, Oriol, replică Montaubert. O singură dată în viața ta ai vorbit cu înțelepciune, arătîndu-ne cum să facem ca să nu tragem spada împotriva Franței. Asta s-a întîmplat alaltăieri, și de-atunci ai luat-o razna.

Henri fu fericit să constate că acei oameni avuseseră un ultim rest de rușine și își promise că — dacă într-o zi va trebui să-i ucidă — Oriol să fie ultimul. Dar avu, dimpotrivă, mare poftă să le dovedească corectitudinea, cel puțin pentru moment, a gîndirii acestuia. Peste cîteva minute, aveau să primească dovada.

„Domnilor care vă comparați cu niște maimuțe, veți face, într-o clipă, niște strîmbături“, li se adr~să în gînd.

Alese de pe jos o piatră destul de mare, colțuroasă, aproape triunghiulară, și grăbi pasul, strecurîndu-se prin hățișuri, ca o șopîrlă. După ce, în felul acesta, le-o luă înainte desfrînaților cam cu cinci-șase stînjeni, se ascunse în spatele unui pin uriaș al cărui trunchi se apleca deasupra drumului.

Nocé, în frunte, începu să fredoneze un cuplet împotriva domnului Law:

Domnilor, domnilor, iată o veste bună,
Trăsura domnului Law s-a făcut fărîmă...

Nu apucă să cînte mai mult și-și duse mîna la fața însîngerată. Dacă tovarășii lui nu l-ar fi sprijinit, ar fi căzut de pe cal.

O piatră fusese aruncată cu putere: de unde venea? În zadar scrutară desfrînații cu privirea împrejurimile — nimic nu se clintea. Nici chiar frunzele nu tremurau, atît de liniște era noaptea.

Întîmplarea era așa de ciudată, încît gentilomii — oricît de puțin superstițioși ar fi fost — nu fură departe de a crede că se petrecuse un fenomen supranatural, ceva ca un bolid căzut din cer.

Puțin îngrijorați, neputînd să dezlege misterul, porniră iar la drum, tot la pas, pentru a-i permite lui Noce să-și stăvilească sîngele care-l orbea.

„Lovitura a fost ratată" — gîndi Lagardère — „trebuie s-o iau de la capăt."

La treizeci de pași mai încolo, un nou proiectil veni să-l izbească pe Montaubert în plină frunte, de data aceasta cu o asemenea putere, încît se clătină de îndată în șa și se rostogoli la pămînt.

În același timp, de pe taluz coborî în fugă un bărbat care, dintr-o săritură, se aruncă pe calul rănitului și scoase din teacă sabia.

— Cavalerul de Lagardère vă salută, domnilor! strigă. Oriol avea dreptate adineauri.

Desfrînații scoaseră un țipăt de uimire și de spaimă:

— Lagardère!

— El însuși, și vă poftește să nu-l urmăriți.

Se adînci în noapte cu toată viteza noului său cal; gentilomii, ocupați să-l ridice pe Montaubert, nici nu se gîndiră să-l urmărească. De altminteri, știau prea bine cît i-ar costa.

În curînd, Lagardère văzu apărînd în fața lui silueta uriașă și întunecată a castelului Peña de Cid, și inima începu să-i bată cu putere. Nimic nu-l mai despărțea de logodnica lui, decît cîteva ziduri și viața unui om!

Acest om era Peyrolles; zilele lui erau de mult însemnate pentru ispășirea păcatelor!

Cu toată ora tîrzie din noapte, cavalerul văzu o lumină slabă licărind la una dintre ferestre. Poate că era un semnal din partea Aurorei, care-l aștepta, un far al salvării? Mulțumi cerului că-l adusese pînă acolo și strînse coapsele calului pentru a merge să bată la poarta castelului Peña del Cid.

Pe neașteptate, pămîntul se cutremură — un tunet înfundat fu urmat curînd de un vuiet cumplit ce se repercută pînă în măruntaiele pămîntului, și vechiul turn sarazin înălțat cîndva de maurul Abu-Giafar-Ahmed, regele Saragossei, vechiul turn, care înfruntase veacurile, furtunile și oamenii, se clătină pe fundația sa de granit, apoi, deodată, se prăbuși în cîmpie...

Un strigăt înspăimîntător — răgetul unui leu rănit de moarte — se pierdu în teribilul zgomot al surpării.

Asemeni stejarului lovit de trăsnet, Henri de Lagardère se clătină o clipă în șa, reținîndu-și respirația, încordîndu-și auzul, absorbind tăcerea care urmase catastrofei; apoi, neauzind nici un țipăt de agonie, încredințat că Aurore murise, se prăvăli la pămînt, ca mort...

CUPRINS

CAVALCADELE LUI LAGARDÈRE

Partea întîi

DRUMUL SPRE SPANIA

Partea a doua

TURNUL DIN PEÑA

Tehnoredactor: *D. IOAN*
Consilier literar: *Mirella DOMINTEANU*

Format: 24/70 x 100
Coli tipar: 13
Apărut sub comanda nr. 907/1993
la S.C. ROMCART S.A.

Abia redată mamei sale, după șaisprezece ani de despărțire, Aurore este răpită de către eternii dușmani ai lui Philippe de Nevers. Cînd oare o vor regăsi Henri de Lagardère și simpaticii Cocardasse și Passepoil?

SERIA LAGARDÈRE

În Franța, Spania și Anglia, eroii noștri îndrăgiți ne poartă spre noi aventuri, lăsînd în urma lor dușmani învinși, iubiri împărtășite sau nu, figuri întrezărite într-o străfulgerare de floretă.

ISBN 973-96044-4-7
ISBN 973-96044-6-3

EDITURA ELIS

Vol. I+II = 2300 Lei